

Irina-Elena Petcu

Marius Rusu

Coordonatori:

Magda Cojocea

Speranța Petcu

Adina-Roxana Milășan

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ

– DE LA TEORIE LA PRACTICĂ –

Asociația Europeană a Profesioniștilor din Educație EDUMI

EDITURA BOOK FOR LIFE
ISBN: 978-606-95525-9-9

BUCUREȘTI, 2024

EDUMI.RO

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate. Această publicație nu poate fi reprodusă parțial sau total fără permisiunea în scris a Asociației Europene a Profesioniștilor în Educație EDUMI. Responsabilitatea asupra conținutului articolelor revine în exclusivitate autorilor articolelor.

ISBN: 978-606-95525-9-9

Design copertă: Irina Petcu

Tehnoredactare: Adina-Roxana Milășan, Irina Petcu, Magda Cojocea,

Corectură: Coleașă Maria-Ramona, Buruleanu Sidonia Gianina, Anica AnaMaria-Octavia

Coordonatori:

Irina-Elena Petcu

Magda Cojocă

Adina-Roxana Milășan

Marius Rusu

Speranța Petcu

Învățarea eficientă

– de la teorie la practică –

Asociația Europeană a Profesioniștilor în Educație EDUMI

www.edumi.ro

Editura Book For LIFE

București 2024

CUPRINS

METODE ȘI TEHNICI DE ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ ÎN ORELE DE MATEMATICĂ.....	9
MANOLACHE SILVIA.....	9
METODE ȘI TEHNICI DE ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ	13
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR LORENA-MARIA FĂRCAȘ	13
INTELIGENȚA - INSTRUMENT ȘI ANCORĂ PENTRU A FACE LEGĂTURI DE ÎNVĂȚARE ..	18
NEGREA V. ANGELICA MARIA.....	18
STAREA DE BINE ȘI BUNA DISPOZIȚIE ÎN CLASĂ	21
PROF. NELCA MIRELA VENERA.....	21
CREȘTEREA PERFORMANȚEI ÎN ÎNVĂȚARE PRIN COACHING EDUCAȚIONAL	24
PROF. ÎNV. PRIMAR ȘTEFAN MIHAELA	24
PERSONALITATEA CADRULUI DIDACTIC- UN FACTOR IMPORTANT AL EFICIENȚEI PROCESULUI EDUCAȚIONAL	32
PROF. DĂSCĂLAȘU AMALIA	32
PERSPECTIVA ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE	36
PROFESOR DOCTORAND IULIA MIHAELA GHEORGHE	36
OPTIMIZAREA PROCESULUI DE ÎNVĂȚARE ÎN GEOGRAFIE LA NIVEL LICEAL, DE LA TEORIE LA PRACTICĂ.....	38
PROFESOR MIRELA VANGU	38
O ZI ÎN CLASA STEP BY STEP – ASPECTE PRACTICE	42
PROFESOR DE RELIGIE ORTODOXĂ IPATE ANCA-IONELA.....	42
PROIECT EDUCAȚIONAL - „ȘCOALA, O NOUĂ PROVOCARE”.....	45
PROF. ENACHE MĂDĂLINA.....	45
PROF. GHEORGHE ANA MARIA	45
ACTIVIZAREA ELEVILOR ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR	48
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ALEXANDRA RAIA	48
ROLUL ACTIVITĂȚILOR DIN AER LIBER ÎN EFICIENTIZAREA ÎNVĂȚĂRII.....	51
PROF. MARIA DIANA PIELE.....	51
EDUCAȚIA ȘI MASS-MEDIA	54
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR BULGAR ELEONORA-VALERIA	54
TEHNICI DE ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ.....	59
PROFESOR ANDREEA-COSMINA MARIN	59
SCHIMBĂRI POSIBILE LA NIVELUL PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PENTRU FORMAREA/ DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR – CHEIE TRANSPUSE ÎN DOCUMENTELE CURRICULARE DIN ROMANIA.....	63
NIȚĂ N. ELENA ALFREDINA.....	63
ȘCOALA GRĂDINARILOR PENTRU GRĂDINA DIN ȘCOALĂ.....	67

PROF. PSIHOPEDAGOG, NUȚA TIVDĂ.....	67
TEHNICI DE ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ.....	71
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR CAMELIA MĂDĂLINA ACOSTIOAIE.....	71
VÂRSTA PREȘCOLARĂ ȘI ASPECTELE ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE	74
PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR, ELENA FLOREA	74
PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR, ELENY IONAȘCU.....	74
EDUCAȚIA, ACTIVITATEA DE FORMARE-DEZVOLTARE A PERSONALITĂȚII UMANE.....	76
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR GINA HURDUC	76
FORME DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚILOR DIDACTICE CU ELEVII	80
PROF. VIERU MARIA.....	80
IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE / EXTRAȘCOLARE ÎN DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE VIAȚĂ ALE ELEVILOR.....	83
PROFESOR IRINA CONSTANTINESCU.....	83
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ LA COPIII CLASELOR PRIMARE	87
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR GHIRASIM AURORA MĂDĂLINA	87
ACTIVITĂȚI DE PREDARE - ÎNVĂȚARE LA DISCIPLINELE TEHNICE, DOMENIUL TURISM ȘI ALIMENTAȚIE	88
PROFESOR ANA TUDORAN	88
IMPORTANȚA JOCULUI DIDACTIC MATEMATIC ÎN DEZVOLTAREA ELEVILOR.....	94
PROF. ÎN ÎNV. PRIMAR, MATEȘ RODICA	94
INSTRUIREA – MODALITATEA DE CONCEPERE ȘI REALIZARE A TRIADEI PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE ÎNTR-UN CURRICULUM ȘCOLAR	96
PROFESOR EUGEN CONSTANTINESCU	96
ÎNVĂȚAREA – NECESITATE SAU PLĂCERE?	100
PROFESOR, MIRALIA ANGELESCU.....	100
IMPORTANȚA LECTURII ÎN PERIOADA ANTEPREȘCOLARĂ ȘI PREȘCOLARĂ	102
PROF. NINU MARIA-LUCIA	102
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ – DE LA TEORIE LA PRACTICĂ.....	106
PROF. STELA-DIANA ÎRAVA	106
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ.....	109
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR OBROCEA SILVIA-CRISTINA	109
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ PRIN PEDAGOGIA WALDORF.....	112
PROFESOR PSIHOPEDAGOG: DUMITRA CARAPALEA.....	112
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ PRIN PRISMA EVALUĂRII DIDACTICE.....	117
PROFESOR MORAR MARIN	117
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ PRIN EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CREATIVITATE	120
PROFESOR DOCTOR, SIMONA ELENA AMITROAIEI	120
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ A FIZICII.....	122

PROFESOR GABRIELA SUSANU	122
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ - DE LA TEORIE LA PRACTICĂ	125
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR DINU ADRIANA.....	125
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ DE LA TEORIE LA PRACTICĂ.....	128
PROFESOR: BARA SILVIA IOANA	128
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ-DE LA TEORIE LA PRACTICĂ	131
PROFESOR DANIEL COSMIN DEIAK	131
PROFESOR ADELA MARIA RETI.....	131
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ ÎN CADRUL OREI DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ – DE LA TEORIE LA PRACTICĂ.....	134
PROFESOR DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ: DRĂGAN ALINA-ȘTEFANIA	134
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ.....	137
PROF. ÎNV. PRIMAR GÎRLEANU RAMONA.....	137
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ ÎN ORELE DE MUZICĂ - DE LA TEORIE LA PRACTICĂ.....	142
PROF. SĂNDULACHE IOANA LIDIA	142
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ- JOCUL DIDACTIC MATEMATIC	144
PROF. ALINA NICOLETA NISTOR	144
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ - DE LA TEORIE LA PRACTICĂ	147
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR LÁSZLÓ ENIKŐ.....	147
ÎNVĂȚAREA LA VÂRSTA PREȘCOLARITĂȚII.....	150
PROF. ÎNV. PREȘC. DĂESCU ADELA-ROXANA.....	150
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ LA ELEVII CU CES.....	152
PROFESOR PSIHOPEDAGOG ELENA TUDORICI.....	152
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ LA GRĂDINIȚĂ –DE LA TEORIE LA PRACTICĂ.....	154
PROF. ÎNV. PREȘC. PATĂ-ALBĂ CRISTINA.....	154
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ PRIN PROGRAMELE ERASMUS+	158
PROFESOR RAMONA-NICOLETA IORDACHE	158
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ- NECESITATEA UNEI VIEȚI PROSPERE	161
CADRU DIDACTIC DEBUTANT MARIA- ALEXANDRA BĂTRÎNU	161
REGULILE ȘI CONSECINȚELE ÎN SALA DE CLASĂ – ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ DE LA TEORIE LA PRACTICĂ	163
PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR, SPERANȚA IULIA ANTOANELA NEDA	163
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ - DE LA TEORIE LA PRACTICĂ	165
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR STOENE GABRIELA.....	165
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR DINCĂ AURA	165
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ (METODE ȘI STILURI DE ÎNVĂȚARE)	169
PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ANA COMANICI.....	169

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI ÎN ERA DIGITALĂ: INOVAȚII ȘI PRACTICI PENTRU O EXPERIENȚĂ EDUCAȚIONALĂ PERSONALIZATĂ ȘI ANGAJANTĂ.....	173
PROFESOR IOACHIMESCU ADRIANA ELENA	173
ÎMBUNĂTĂȚIREA ÎNVĂȚĂRII PRIN INTEGRAREA TEORIEI ȘI PRACTICII.....	176
PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR IOANA ENACHE	176
JOCUL DIDACTIC- TEHNICĂ EFICIENTĂ DE ÎNVĂȚARE	180
PROFESOR ÎNVĂȚĂMANT PRIMAR BERBENECIUC NICOLETA	180
JOCUL ȘI ÎNVĂȚAREA.....	182
PROF. DANIELA JIPA	182
VALOAREA FORMATIVĂ A METODELOR INTERACTIVE FOLOSITE ÎN ÎNVĂȚARE.....	185
PROF. ÎNV. PRIMAR GRIGORESCU CRINELA	185
PROF. ÎNV. PRIMAR MARIN CONSTANȚA	185
ÎNVĂȚAREA LA VÂRSTA ȘCOLARĂ MICĂ	190
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR, ELENA CARMEN POENARU	190
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ – CALEA SPRE SUCCES ȘCOLAR ȘI PERSONAL.....	194
PROF. CRISTINA CÎRCOTĂ	194
ACTIVIZAREA ELEVILOR ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT	197
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR CLARA-MIHAELA CHIOREAN	197
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ. CUM ASIMILEAZĂ ELEVII INFORMAȚIILE?	200
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR AFLOROAEI MARGARETA	200
PROIECTELE ETWINNING - PUNTE ÎNTRE TEORIE ȘI PRACTICĂ.....	203
TOMESCU MARIA CLAUDIA.....	203
ABORDAREA COMUNICĂRII TOTALE ÎN INTERVENȚIA PSIHOPEDAGOGICĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI MULTIPLE.....	206
ÎNVĂȚĂTOR OROS RALUCA-EMILIA.....	206
MODALITĂȚI DE INTERVENȚIE ALE PROFESORULUI PENTRU CREAREA STĂRII DE BINE A ELEVILOR	210
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR: BACIU FELICIA.....	210
SPAȚIUL ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE	215
PROFESOR DANA ANTOHIE.....	215
METODE SI TEHNICI EFICIENTE DE INVATARE A LIMBII ENGLEZE.....	219
PROFESOR LIMBA ENGLEZĂ, ȘTEFANIA HORGA	219
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ – DE LA TEORIE LA PRACTICĂ.....	221
PROFESOR ANA-MARIA CORDONAȘU	221
DE CE AVEM NEVOIE DE ÎNVĂȚARE?	223
PROFESOR SOLCAN MARIA.....	223
DE LA JOACĂ LA INDEPENDENȚĂ ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT TRADIȚIONAL	225
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR: CEACĂRU GEORGIANA.....	225

EDUCAȚIA OUTDOOR-PERSPECTIVE, EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ	227
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR, FURNICĂ GEORGETA-MIHAELA	227
ÎNVĂȚAREA PRIN JOC	230
PROFESOR ADELA PAL	230
GRĂDINIȚA- LOCUL UNDE PRACTICA STĂ LA BAZA ÎNVĂȚĂRII	235
PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR- GIȚAN ALICE ILEANA	235
EMPOWERING STUDENTS: STRATEGIES FOR CULTIVATING LEARNER AUTONOMY....	237
PROFESOR DE LIMBA ENGLEZA, MARILENA BRUMA.....	237
ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC PE DRUMUL BUN?	242
LUIZA BĂNICĂ	242
ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ - DE LA TEORIE LA PRACTICĂ ÎN INFORMATICĂ	244
PROFESOR CARMEN-NICOLETA MINCĂ	244
EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ	246
PROFESOR FLUERAȘU IOANA	246
EXPERIENȚELE DE ÎNVĂȚARE LA ȘCOLARUL MIC-CARACTERISTICI ȘI PARTICULARITĂȚI	248
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR, ANGELICA BURCIN	248
SCENARIUL UNEI ACTIVITĂȚI INTEGRATE LA GRUPA MARE. “NATURA SE TREZEȘTE LA VIAȚĂ”	252
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR SABĂU IOANA.....	252
EFICIENȚA UNUI PROGRAM DE INTERVENȚIE PENTRU REDUCEREA ANXIETĂȚII FAȚĂ DE TESTARE	255
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR DAD-TĂUT CRINA-LAVINIA	255
„ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ - ARTA ÎNVĂȚĂRII”	265
PROFESOR IOANA CRĂCIUNEANU.....	265
PROBLEMATIZAREA ȘI GÂNDIREA CRITICĂ.....	265
PROFESOR DANIELA CAIZER	265
FOLOSIREA TEHNOLOGIEI ÎN ORELE DE LECTURĂ	272
PROF. ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR BORZEI MARIANA RODICA	272

METODE ȘI TEHNICI DE ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ ÎN ORELE DE MATEMATICĂ

Manolache Silvia

Școala Gimnazială „Mihai Viteazul”

„Interesul pentru matematică se dezvoltă odată cu pătrunderea tot mai adâncă în lumea adevărilor ei” (S.Stoilov)

Matematica este o disciplină pe cât de grea, pe atât este de frumoasă. A preda într-un demers didactic interactiv înseamnă a organiza contextele și situațiile de învățare ale elevilor, a conferi sensul necesar unei bune înțelegeri prin utilizarea propriilor lor păreri.

Învățarea interactivă „încurajează elevii să lucreze împreună în microgrupuri în vederea îndeplinirii unui scop comun, este o strategie care dezvoltă responsabilitatea în contextul interdependenței relaționale, în cadrul căreia membrii descoperă informații și se învață reciproc și astfel învățarea prin colaborare integrează învățarea prin cooperare. (Vicol)

Elevul este activ în contextul învățării, în sensul în care realizează propria învățare și interactiv în contextul schimbului de informații în care primește și oferă, contribuie la realizarea învățării altora ca sursă de informații. Rolul cadrului didactic, în contextul învățării interactive, este de organizator al cunoștințelor și facilitator al construcției cunoașterii elevului. Situațiile/contextele pe care cadrul didactic le organizează se constituie în provocări de interacțiune pentru copii.

Strategia didactică presupune maniera/modul/sucesiunea de abordare a componentelor specifice proceselor predării, învățării și evaluării printr-o combinație eficientă a procedeelelor, metodelor, mijloacelor de instruire și a modalităților de organizare prin care se ating obiectivele, finalitățile stabilite, în condiții de performanță.

Alegerea strategiilor didactice depinde de „**natura obiectivelor instructiv-educative, de tipurile de rezultate urmărite de învățare(cunoștințe, priceperi, deprinderi, capacități, atitudini), de natura conținuturilor, de particularitățile și nivelul elevilor, de condițiile spațio-materiale de dotare, de timpul disponibil, de competențele și stilul cadrului didactic, precum și de stilurile de învățare ale copiilor.** (Frăsineanu,2014,p.122)

O clasificare a strategiilor și metodelor interactive este oferită de M. Bocoș în lucrarea „Instruirea interactivă, 2013

1. Metode de dezvoltare a spiritului activ-învățarea prin problematizare, învățarea prin descoperire, învățarea prin colaborare/cooperare, **învățarea bazată pe jocuri didactice, cadranul.**
2. Metode și tehnici de dezvoltare a spiritului critic- metoda cubului, tehnica cvintetului, **tehnica „știu-vreau să știu-am învățat, tehnica ciorchinelui, tehnica turului galeriei,** metoda predării reciproce, metoda mozaicului, tehnica Lotus, R.A.I.(răspunde, aruncă, întreabă).
3. Metode de dezvoltare a spiritului creativ- **metoda braistorming,** ingineria ideilor, sinectica, metoda Phislips 6-6,vizualizarea creativă.

CIORCHINELE

Tehnica ciorchinelui este antrenantă deoarece dă posibilitatea fiecărui elev să participe activ, individual, în pereche sau grup. Solicită gândirea elevilor care realizează un braistorming în legătură cu un concept-nucleu, reprezentativ pentru lecție. Elevii colaborează, negociază, comunică, organizează cunoștințele. Este o tehnică ce poate fi folosită atât în etapa de reactualizare a cunoștințelor, cât și în etapa de dirijare a învățării sau cea de consolidare a cunoștințelor. Ciochinele presupune plasarea în centru a unui concept de referință, iar în jurul lui se vor plasa conceptele conexe și ideile derivate.

ÎNMULȚIREA ȘI ÎMPĂRȚIREA

Mărește deori, micșorează de.....ori, cât, produs, factori, împărțitor, se cuprinde de ...ori,de ...ori mai mic, deori mai mare, sumă, mărește cu

ȘTIU-VREAU SĂ ȘTIU-AM ÎNVĂȚAT

Este un model de luare în considerare a informațiilor anterioare ale elevilor atunci când se predau noi informații. Aplicarea tehnicii presupune parcurgerea a trei etape-reactualizarea informațiilor pe care le știu deja, provocarea elevilor pentru a stabili ce doresc să afle și reactualizare a ceea ce s-a învățat. Rezolvarea unor probleme pe baza acestei tehnici , a fost o provocare pentru elevi.

S-a citit conținutul problemei, am analizat datele cunoscute, datele necunoscute, întrebarea problemei. S-au împărțit fișele de lucru pe care este prezentat un tabel.

S-au completat rubricile:

- Știu- cu datele cunoscute ale problemei;
- Vreau să știu- cu datele necunoscute ale problemei și întrebarea problemei;
- Am învățat- planul de rezolvare a problemei.

La un concurs au participat sunt 8 băieți și de 2 ori mai multe fete. Câți copii au participat în total?

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT
<p>Au participat 8 băieți.</p> <p>De 2 ori mai multe sunt fete.</p> <p>Expresia de ...ori mai multe sugerează operația de înmulțire.</p> <p>În total sugerează operația de adunare.</p>	<p>*Numărul de fete care au participat</p> <p>*Numărul de copii care au participat la concurs</p> <p>*Să scriu rezolvarea problemei sub forma unui exercițiu</p> <p>*Să compun o problemă asemănătoare, schimbând expresia – de 2 ori mai puține</p>	<p>Rezolvare</p> <p>1.Câte fete au participat? $8 \times 2 = 16$</p> <p>2.Câți copii au participat în total? $8 + 16 = 24$</p> <p>Răspuns 24 copii</p> <p>Exercițiul problemei $(8 \times 2) + 8 =$</p> <p>La un concurs au participat 8 băieți și de 2 ori mai puține fete.</p> <p>Câți copii au participat în total?</p>

JOCUL DIDACTIC: MICUL DETECTIV

Conținutul jocului- Părțile componente ale unei probleme

Sarcina jocului- Să identifice conținutul problemelor „încurcate”

Desfășurarea jocului- Pentru captarea atenției elevilor le spun că Grinchi a făcut o pozna- a amestecat problemele, încurcând textele, întrebările și rezolvările acestora.

Elevii primesc fișa de lucru. Vor citi, vor analiza și vor descoperi cele 3 probleme „încurcate”.

Vor colora, folosind 3 culori diferite, pentru identificarea fiecărei probleme (roșu, galben, verde). Se citește problema corespunzătoare fiecărei culori. Se vor expune fișele și prin „turul galeriei”, vor aprecia modul de identificarea a celor trei probleme.

Elevii vor învăța care sunt părțile componente ale unei probleme- textul, întrebarea și operația prin care răspundem la întrebarea problemei. Jocul se poate desfășura individual, în pereche sau pe grupe.

Pentru bradul de Crăciun , Alina a confecționat 5 globulețe roșii și de 3 ori mai multe globulețe galbene.	Câți clopoței a cumpărat Dan?	$2 \times 3 \times 2 = 12$ (îngerăși)
Dan a cumpărat 9 clopoței, iar îngerăși triplul clopoțelilor.	Câți îngerăși are mama?	$5 \times 3 + 5 = 20$ (globulețe)
Mama împodobește bradul. Are 2 stelute, de 3 ori mai mulți clopoței, iar îngerăși de dublul clopoțelilor.	Câte globulețe a confecționat în total?	$9 \times 3 + 9 = 36$ (clopoței)

Elemente de joc-medalia „Micul detectiv” , aplauzele, aprecierile verbale.

Jocul didactic, prin rolul său de destindere, bucurie și delectare, menține interesul elevilor pentru învățare și îi ajută să își aprecieze propriile sale cunoștințe în diferitele forme de muncă, le dezvoltă spiritul de investigație și perseverență în acțiune. Jocul didactic poate aduce varietate în lecțiile de Matematică și explorarea mediului, poate înviora lecția și în felul acesta învățarea devine mai interesantă, mai atractivă, mai plăcută.

Prin strategii interactive elevii au avantajul însușirii corecte a unor noțiuni noi sau posibilitatea de a aplica în practică conceptele însușite, să formuleze întrebări, să folosească modalități diferite de lucru, să ia decizii, să evalueze rezultatele obținute.

Bibliografie

1. „Metode activ participative aplicate în învățământ primar”, Editura Didactica Publishing House, București 2010.
2. Emil, Lazăr, „Didactica interactivității și didactica cercetării pe elev”, Editura Universitară, București, 2019.
3. Ioan, Aron „Matematica pentru învățători, Editura Didactică și Pedagogică”, București, 1996.
4. Pachița, Domnițeanu, „ Didactica matematicii în învățământul primar”, Ed. Geneze, Galați, 2002.

METODE ȘI TEHNICI DE ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ

*Profesor învățământ primar LORENA-MARIA FĂRCAȘ
Colegiul Tehnic Energetic „Remus Răduleț” - Școala Gimnazială Nr. 31 Brașov*

Învățarea reprezintă o activitate intelectuală și fizică desfășurată, în mod sistematic, în vederea însușirii unor informații și formării de abilități necesare pentru dezvoltarea continuă a personalității.

Învățarea este activitatea elevului care este dirijat de către profesor și presupune dobândirea unor cunoștințe, deprinderi și strategii.

Capacitatea de a învăța cât mai repede, de a înțelege cât mai bine și mai rapid, dar și de a reține cât mai mult timp ceea ce ai învățat, este una din abilitățile esențiale ale oricărui om de succes.

Arta de a dobândi noi cunoștințe - de a ți le însuși și de a le „integra” în ansamblul cunoștințelor pe care le posezi deja - este mult mai importantă și mai valoroasă decât cunoștințele în sine.

Motivația învățării reprezintă fundamentul energetic dinamizator și direcțional al întregului proces de învățare. Ea este vitală pentru eficiența învățării, motivația reprezentând motorul întregului nostru comportament, deci și a celui de învățare. Cunoașterea rezultatelor, a erorilor mobilizează și orientează pe cel ce învață ducând la creșterea performanței și a preciziei în asimilarea cunoștințelor.

Unul din factorii importanți care asigură controlul, dinamica și progresul în învățare, influențând direct sistemul motivațional al învățării, îl reprezintă cunoașterea permanentă a rezultatelor învățării. Acest factor acționează ca o sursă motivațională în procesul de învățare determinând sporirea gradului de activism al persoanei în raport cu sarcinile de învățare. Cu cât materialul prezintă interes și are o semnificație mai mare pentru fiecare dintre noi cu atât învățarea și memorarea sunt mai rapide și mai eficiente.

Metodele activ-participative presupun activism, curiozitate intrinsecă, dorința de a observa, a explica, a explora, a descoperi.

Sunt considerate activ-participative acele metode care mobilizează energiile elevului, care îl ajută să își concentreze atenția, să-i stârnească curiozitatea.

Metodele activ-participative pun accent pe cunoașterea operațională, pe învățarea prin acțiune, aduc elevii în contact nemijlocit cu situațiile de viață reală. Aceste metode au caracter educativ.

Prin urmare, învățarea este o activitate personală, care aparține individului; este un act personal care implică elevul în totalitate.

Aceste metode se centrează exclusiv pe elev și sunt decisive în formarea personalității acestuia. Prin intermediul metodelor activ-participative profesorul trebuie să fie capabil să creeze situații în care elevii să fie obligați să utilizeze o gamă vastă de procese și operații mintale, astfel încât aceștia să aibă posibilitatea de a folosi materialul predat pentru rezolvarea sarcinilor date.

În categoria metodelor activ-participative sunt incluse toate acele metode care provoacă o stare de învățare activă, o învățare care se bazează pe activitatea proprie.

Sunt metodele care duc la formele active ale învățării, adică învățarea explorativă, învățare prin rezolvare de probleme, învățare prin acțiune, învățarea creativă. Aceste metode antrenează elevii în efectuarea unor activități de studiu independent, de muncă cu cartea, învățare prin cercetare, realizare de lucruri practice, exerciții de creație.

Învățarea activă angajează capacitățile productive-creative, operațiile de gândire și imaginație, apelează la structurile mintale și la cele cognitive de care elevul dispune și de care se folosește în producerea noii învățări.

Învățământul modern are la bază o metodologie axată pe acțiune. Din acest punct de vedere, metodele activ-participative scot elevul din “încorsetarea” în care este ținut eventual de un învățământ axat pe o rețea de expresii verbale fixe, de genul enunțurilor, definițiilor, procedeele invariabile, regulilor rigide și de a-i rezerva un rol activ în interacțiunea cu materialul de studiat .

În măsura în care metodele pe care ne bazăm reușesc să mobilizeze efortul psihic și fizic ce provine din interiorul celui care învață, interesele și dorințele de cunoaștere, inițiativă, motivația intrinsecă, atunci într-adevăr ele au dreptul să-și revendice apartenența la ceea ce fac, de obicei, purtând numele de metode activ-participative. În această categorie intră și metodele euristice și cele bazate pe acțiunea practică.

“Activ” este elevul care gândește, care depune un efort de reflecție personală, interioară și abstractă, căruia i se oferă posibilitatea de a afla și singur cunoștințele înțelegându-le, stocându-le și aplicându-le în mod personal, care cercetează și redescoperă adevărurile și nu acela care reproduce mecanic materialul predat de cadrul didactic.

Predarea materiei trebuie privită ca o modalitate de stimulare și dezvoltare a capacităților intelectuale dar și a proceselor și operațiilor ce stau la baza acestor capacități. Comparativ cu metodologia tradițională, pentru care elevul rămâne mai mult un reproducător al informațiilor prezentate de profesor, metodele activ-participative fac din acesta un participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, prin angajarea gândirii și mobilizarea tuturor funcțiilor intelectuale în raport cu sarcina de învățare dată.

În lucrul cu metodele moderne, profesorul joacă un rol esențial. Acesta trebuie să-și pună în joc toate cunoștințele sale și întreaga lui pricepere, nu pentru a transmite pur și simplu cunoștințe care

urmează a fi însușite mecanic, ci pentru a insufla elevilor săi dorința de a le dobândi, prin ei înșiși, printr-un studiu cât mai activ și mai intens.

Rolul profesorului este de a organiza învățarea, de a susține efortul elevilor și de a nu lua asupra lui, integral sau parțial, această strădanie.

Metodele active-participative sunt mai dificil de aplicat în practică și din acest motiv necesită o muncă mai atentă și diferențiată. Astfel promovarea lor necesită o schimbare de atitudine din partea profesorului, și prin ea, o transformare a conduitei, la proprii săi elevi.

Metodele activ-participative, prin caracterul lor diferențiat și formativ, ajută la dezvoltarea potențialului intelectual al elevului, la intensificarea proceselor mintale, la ridicarea calității învățării. Sunt metode care țin seama de elev așa cum este el, cu resursele lui intelectuale, fizice dar și afectiv motivaționale. Sunt metode care țin seama de faptul că elevul se dezvoltă și se formează în timp ce învață, dar și asimilează.

Arta de a învăța eficient

Procesul învățării poate fi desfășurat spontan, haotic, la întâmplare și în acest caz, rezultatele sau performanțele învățării vor fi scăzute și de slabă calitate.

Învățarea poate fi desfășurată însă și **sistematic** - adică în baza unei planificări științifice și a unei organizări corespunzătoare - și atunci rezultatele vor fi pe măsura așteptărilor, ba chiar peste așteptări.

Când învățarea se desfășoară sistematic, studiul poate fi **temeinic**, adică cu rezultate sigure: cu informații asimilate precis și capacități de a opera variat cu aceste informații.

De asemenea, când învățarea se desfășoară sistematic studiul poate fi **eficace**: adică se încheie cu rezultate care coincid cu obiectivele urmărite de către cel care studiază.

În același fel, dacă învățarea se desfășoară sistematic, studiul va putea fi **economicos**, în sensul că vor fi obținute rezultatele scontate fără risipă de efort și timp.

Dacă învățarea se desfășoară sistematic, studiul va putea fi de **calitate**, se va încheia cu cele mai bune rezultate posibile sau cu cele mai înalte performanțe preconizate.

Învățarea sistematică este condiția fundamentală a studiului eficient.

Tehnici de învățare eficientă

- *Planifică bine timpul* - Dacă nu ai o planificare făcută, se pierde timp important ca să te hotărăști ce ai de făcut.

- *Stare maximă de receptivitate* - Pregătirea minții pentru învățare eficientă, fă câteva minute de relaxare fizică și psihică.

- *Învață în același loc și la ore fixe* - Prin condiționare, respectând locul și ora, starea

de spirit corespunzătoare se va instala automat.

- *Ordine pe masa de lucru* - Fă ordine pe masa de lucru - dezordinea contribuie la distragerea atenției.
- *Accesibilitatea materialelor pentru studiu* - Cărțile, creioanele, caietele trebuie puse la îndemână de la început.
- *Poziția corpului* - Când înveți poziția corpului are o mare influență asupra concentrării. Învățarea în fotoliu sau în pat nu este eficientă.
- *Auzul* - În afară de auz, urechea are în plus rolul de a energiza creierul. Muzica are un rol foarte important în învățare. Ea sporește receptivitatea, capacitatea de concentrare și elimină stresul.
- *Planificarea învățării* - Maximul activității intelectuale este între orele 9-13, scade între orele 13-15 și începe să crească după circa o oră și jumătate de la masa de prânz, atingând un nou maxim între 16-20. Memorarea este mai eficientă seara.
- *Nu gândi negativ* - Minte este nelimitată în capacitatea ei de a învăța, singurele limitări sunt acelea care ne-au fost impuse din exterior sau pe care ni le-am impus singuri.
- *Autosugestia și meditația asupra succesului* - Te va aduce în cea mai bună stare pentru a ajunge să înveți la nivel de performanță. Autosugestia sau motivația fac diferența dintre persoane, cele care reușesc și cele care nu reușesc. Gânduri ca: „ Eu nu voi reuși ” sau „ Nu pot mai mult ” , trebuie să dispară din vocabular, ele trebuie înlocuite cu afirmații ca: „ Eu sunt cel mai bun” sau „ Voi reuși ” sau „ Pot mai mult”.
- *Creează legături între informații* - Atunci când apare o informație, creierul caută mai întâi în baza de date proprie dacă o recunoaște. Dacă este similară cu ceva deja cunoscut, o va lega de aceasta. Când ai de memorat cifre, denumiri, elemente fără legătură între ele, încearcă să le dai o semnificație, chiar artificială.
- *Extrage ideile principale , apoi detaliile importante* – ele clarifică, lămuresc, întăresc, dezvoltă sau ilustrează ideea principală. Subliniază ideile cu o altă culoare.
- *Redare liberă* - Ori de câte ori înveți, fă o redare liberă, cu propriile cuvinte, simulând astfel situația reală de recuperare de mai târziu.
- *Aspectul notițelor* -Trebuie să se fixeze în minte, prin prezentare logică și aranjare în pagină, astfel încât să poți să le revezi mintal ca pe o fotografie. Evită monotonia grafică a textului. Alternează textul cu scheme, grafice, sublinieri, colorări.

BIBLIOGRAFIE

- ✓ O. Jitaru, (2018). Suport de curs „ *Metode interactive pentru stimularea învățării eficiente*”

- ✓ I. Jinga, I. Negret, (1994). "*Învățarea eficientă*", București, Editis
- ✓ I. Cerghit, (2006). "*Metode de învățământ*", Iași, Polirom

INTELIGENȚA - INSTRUMENT ȘI ANCORĂ PENTRU A FACE LEGĂTURI DE ÎNVĂȚARE

NEGREA V. ANGELICA MARIA

Profesor învățământ primar/Primary education teacher, Colegiul Național "Radu Negru"

Făgăraș, România

Doctorand/Phd student, Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă"

Chișinău, Republica Moldova

Termenul de INTELIGENȚĂ este prezent în limbajul natural din timpuri imemorabile.

INTELIGENȚĂ este un cuvânt compus din două cuvinte latine: **inter** - *între* și **lego/legere** - *a lega, a conecta, a alege*. Înțelesul devine - inteligența ca mod de a lega lucrurile între ele, de a le pune laolaltă, de a le conecta pentru luarea deciziilor.

Termenul de INTELIGENȚĂ este definit în Dicționarul explicativ al limbii române ca și "*Capacitatea de a înțelege ușor și bine, de a sesiza ceea ce este esențial, de a rezolva situații sau probleme noi pe baza experienței acumulate anterior; deșteptăciune*"¹.

Primii oameni care au reflectat asupra naturii inteligenței nu au fost psihologii sau pedagogii, ci filozofii.

Filozoful antic Platon vedea o asemănare între inteligența umană și bucățile de ceară pe care se întipărea sigiliul. Acestea erau de diverse dimensiuni, diferite ca duritate, umiditate și grad de puritate. Cel al cărui calup de ceară era mult prea tare sau excesiv de moale, ori gloduros sau saturat de impurități, avea să sufere de deficiențe intelectuale (ideile nu se puteau „imprima“ adecvat).

În scrierile sale din secolul al XIII- lea, Sfântul Toma d'Aquino aprecia capacitatea de înțelegere a oamenilor inteligenți ca fiind mult mai aproape de desăvârșire și mai extinsă decât aceea a celor mai puțin inteligenți. Tot după Aquino însă, nici cele mai inteligente minți nu se pot totuși apropia, fie și de departe, de omnisciența lui Dumnezeu.

Immanuel Kant, filozoful din secolul al XVIII- lea, considera că existau diferite tipuri de inteligență sau, poate, diverse fațete ale inteligenței și că indivizii se deosebeau vizibil în funcție de măsura în care le posedau.

Aceste (și numeroase alte) studii filozofice timpurii despre intelectul uman au prefigurat explozia în cercetarea inteligenței care avea să urmeze în secolul XX.

Chiar dacă ideile cu privire la natura inteligenței există de mii de ani, majoritatea informațiilor cunoscute despre inteligență au fost reliefate abia spre sfârșitul secolului al XIX-lea.

¹ Dicționarul explicativ al limbii române. București. 1975. Editura Academiei Republicii socialiste România. 1049 p./p.433

Paul Popescu-Neveanu în Dicționar de psihologie evidențiază faptul că INTELIGENȚA caracterizează ”*puterea și funcția minții de a stabili legături și a face legături între legături*”².

Fără să primească o definiție clară în timp, inteligența dezvăluie atât o latură potențială cât și una manifestă, ea este atât un proces cât și o aptitudine, reflectându-se deopotrivă ca formă și atribut în organizarea minții cât și a comportamentului, fiind în fond un **instrument de adaptare** complementar instinctului și deprinderilor, de aceea cele mai multe definiții ale inteligenței au în vedere **capacitatea de adaptare** a indivizilor pe baza unor proceduri cognitive.

Psihologul francez Norbert Sillamy în Dicționar de psihologie definește termenul de INTELIGENȚĂ ca ”*aptitudine de a înțelege relațiile care există între elementele unei situații și de a te adapta în așa fel încât să-ți realizezi propriile scopuri*”³.

Philip Carter definește INTELIGENȚA ca fiind ”*capacitatea de a dobândi cunoștințe și înțelegere și de a le folosi în diferite situații inedite*”. Această capacitate îi permite individului să facă față unor situații reale și ”*să profite intelectual de pe urma experienței senzoriale*”⁴, adică **să se adapteze cognitiv**. Așadar inteligența poate fi privită ca o capacitate de a învăța, pe de o parte, și de a înțelege, pe de altă parte. Același Philip Carter face referire la multitudinea cercetărilor care se focusează pe evidențierea faptului că inteligența mentală nu este determinată de moștenirea biologică, ci este rezultatul unor factori sociali precum educația și creșterea. Așa cum susține și J. Mayer.⁵

Dinamica uluitoare a schimbărilor din societatea contemporană se reverberează pe toate dimensiunile. Acest fapt solicită o bună capacitate de adaptare a persoanei la mediu în general, la cel profesional în special. Latura afectivă a personalității este pusă la încercare și nu se rezumă doar în emoțiile de moment, ci într-un profil emoțional.

În procesul de adaptare și acomodare pentru integrare profesională – facilă sau dificilă – un aport semnificativ îl aduce cultura emoțională a cadrelor didactice, bazată pe inteligența emoțională căreia îi revine rolul de a face simbioza dintre cognitiv și emoțional – afectiv și construirea noii identități profesionale. Conform cercetătoarei Maia Cojocar – Borozan ”*cultura emoțională constituie o entitate complexă, integrată organic în structura personalității, determinată socioprofesional, care pune în evidență comportamente socialmente învățate, exprimate în competențe emoționale*”⁶.

² Popescu-Neveanu P. Dicționar de psihologie., București. 1978. Editura Albatros. 784 p./ p.302

³ Sillamy, Norbert. București. 1996. Editura Univers Enciclopedic. ISBN 973-9243-25-8. /p.161

⁴ Carter, Philip. The Compleat Book of Intelligence Tests. British Library Cataloguing in Publication Data. ISBN 0-470-01773-2 (PB) 978-0-470-01773-9. 214 p/p. 1

⁵ J Mayer IP p. 44

⁶ Cojocar-Borozan M., Zagaievschi C., Stratan N. Pedagogia culturii emoționale. Chișinău: UPS ”Ion Creangă”, 2014.

Știința și arta de a fi profesor se învață în timp, iar formarea inițială și raportarea la un maestru, mentor pentru inserția profesională a cadrelor didactice este vitală. La acestea putem subsuma rolul culturii emoționale a cadrelor didactice ca modalitate de gestionare eficientă a emoțiilor pentru eliminarea emoțiilor dificile sau de reducere a dezechilibrului generat de emoții și construire a unor mecanisme de control al emoțiilor pentru a avea acces la succes în viața personală și profesională. În sinuosul proces al formării ca dascăl, fiecare dintre noi, învățători sau profesori, se raportează mai devreme sau mai târziu, conștient sau inconștient, la cel mai bun, respectiv la cel mai neinspirațional profesor pe care l-a avut. Acest model – autentic sau fals – acționează asupra resorturilor motivaționale, generând fie greșeli, fie alegeri profitabile pentru o carieră ce se vrea împlinită. Cert este că „discipolul” trebuie să conștientizeze existența acestui reper și să acționeze în sensul promovării lui creative, respectiv al inhibării critice.

STAREA DE BINE ȘI BUNA DISPOZIȚIE ÎN CLASĂ

Prof. Nelca Mirela Venera

Școala Gimnazială Avram Iancu, Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud

„Buna dispoziție în clasă trebuie să fie un mijloc; cu alte cuvinte, scopul ei este acela de a sprijini atingerea obiectivului zilei. De asemenea, ar trebui să poată fi controlată cu ușurință.”

Lemov D

Starea de bine este un termen frecvent utilizat, dar inconsistent definit. Analiza sistematică a literaturii a arătat că definiția stării de bine este variabilă. Ea a fost studiată într-o gamă largă de discipline, grupe de vârstă, culturi, comunități și țări, rezultând o mare varietate de definiții, care face dificilă compararea concluziilor.

Măsurătorile obiective ale stării de bine a copiilor au variat de la evaluări educaționale, fișe medicale, statistici naționale privind delincvența și tentativele de suicid, ratele de infracționalitate și consumul de droguri. Măsurarea subiectivă a stării de bine, de obicei, a constat din una dintre următoarele abordări: măsurători unidimensionale, multidimensionale sau utilizarea mai multor măsurători distincte.

Nouă, dascălilor ne revine misiunea de a fi fini observatori, de a “pune diagnostice” prin simpla observație a comportamentului copiilor, gestică, mimică și de a interveni eficient.

Voi prezenta câteva strategii simple pentru lecții pline de bună-dispoziție studiate și experimentate la clasă.

Sala de clasă nu este o arenă sportivă

Prin încurajarea colaborării și nu a competiției atmosfera din clasă va fi una relaxantă, degajată. Recompensați elevii care acordă sprijin colegilor lor.

Mențineți un echilibru corect

În timp ce elevii fac multă muncă independentă, e nevoie, în mod firesc, și ca toți elevii să își dezbată ideile și să colaboreze. Putem menține acest echilibru corect oferindu-le elevilor posibilitatea de a le avea pe amândouă.

Consolidați sentimentul de apartenență

Încercați să cunoașteți mai bine fiecare copil. Jucăți-vă împreună cu elevii dumneavoastră. Sărbătoriți realizările elevilor. Puneți capăt hărțuirii între elevi. Încurajați elevii să se sprijine reciproc

Respectați ritmul propriu al fiecărui elev

Chiar dacă este dificil, uneori simțindu-ne că depunem efort comparabil celui de a lucra la clase în regim simultan, trebuie să respectăm ritmul propriu și să încurajăm lucrul bine făcut, cu răbdare

Îmbinați învățarea cu mișcarea

Găsiți modalități prin care elevii să poată sta în picioare sau să facă mișcare în timpul lecțiilor. Puteți să intrați în pielea unui personaj și să faceți o pauză spontană de gimnastică.

Mențineți în sala de clasă un aer curat

Este important să ieșiți afară, pentru a lua o gură de aer. Atunci când sunt expuși la o cantitate mare de lumină naturală, elevii au un randament școlar mai bun. Potrivit cercetărilor, temperaturile cuprinse între 18°C și 23°C sunt optime pentru învățare. Această filosofie este adoptată de multe școli finlandeze, care impun elevilor să iasă afară, la aer, cu excepția situațiilor în care temperatura este sub -15 grade Celsius. Acest lucru înseamnă că vremea ploioasă nu este o scuză pentru elevi să rămână în clasă.

Ieșiți cât mai mult în natură

Cercetările arată că timpul petrecut în natură poate ajuta copiii să își dezvolte încrederea în sine, poate reduce deficitul de atenție, poate liniști copiii și îi poate ajuta să se concentreze. De asemenea, poate fi un factor de prevenire a obezității și a supraponderalității la copii, oferind diverse beneficii pentru sănătate.

Mențineți o atmosferă liniștită în clasă

„Turn-and-talk” este o strategie care poate să se bucure de un succes în clasa de elevi. Elevii își prezintă cu voce tare unii altora raționamentele.

Oferiți alternative

Noi, profesorii trebuie să cunoaștem bine programa școlară, dar trebuie să cunoaștem și interesele elevilor noștri, dacă dorim cu adevărat să le dăm teme relevante și interesante în clasă. Activitățile curriculare interesante sau temele cu răspuns deschis, cu multiple opțiuni sunt foarte potrivite pentru încurajarea autonomiei elevilor

Creați situații reale de învățare

Atunci când educația din sala de clasă seamănă cu educația din lumea reală, copiilor le este mai ușor să înțeleagă finalitățile activităților școlare. Obiectivul principal este să le dezvoltăm elevilor sentimentul că învățarea lor are cu adevărat un sens, lucru care, le va provoca bună dispoziție

Cereți responsabilitate din partea elevilor

Cadrele didactice pot încredința elevilor responsabilități în ceea ce privește evaluarea activității lor școlare. În loc să corectați și să notați testele scurte, puteți să arătați elevilor răspunsurile

corecte și să îi lăsați să verifice singuri. Avem importanța menire de a cultiva un mediu școlar în care elevii au suficientă libertate pentru a-și asuma responsabilitatea asupra propriei activități de învățare.

Aduceți muzica în sălile de clasă

În cadrul unui studiu din 2014, cercetătorii au descoperit că lecțiile de muzică îi pot ajuta pe elevi să își îmbunătățească competențele de scriere și citire și competențele lingvistice. Putem încerca diverse variante care ni se par avantajoase pentru noi și elevi, în așa fel încât, în cele din urmă, să profităm de bucuriile și beneficiile educaționale oferite de introducerea muzicii.

Ești un profesionist! Ai încredere în forțele proprii!

Bibliografie:

- Lemov, D. „Teach Like a Champion . Techniques that Put Students on the Path to College”(versiunea e-reader)
- Timothy, D. Walker „ Să predăm ca în Finlanda: 33 strategii simple pentru lecții pline de bună dispoziție” București: Editura Trei, 2018 ISBN 978-606-40-0370-6

CREȘTEREA PERFORMANȚEI ÎN ÎNVĂȚARE PRIN COACHING EDUCAȚIONAL

*Prof. înv. primar Ștefan Mihaela
Școala Gimnazială Nr. 5, Sector 1, București*

Coachingul în domeniul educațional a fost teoretizat mai intens după anul 2010. Christian van Nieuwerburgh în cartea sa din 2012 (Coaching in Education: Getting Better Results for Students, Educators and Parents) a făcut primele clarificări ale conceptului de coaching în educație, pe care autorul îl înțelege ca dialog profesional conceput pentru a sprijini dezvoltarea abilităților profesionale specifice elevilor, cadrelor didactice și managerilor școlari, în vederea realizării obiectivelor educaționale stabilite.

Coachingul este o acțiune deliberată de a ajuta profesorii „în a interpreta dovezile cu privire la efectul acțiunilor lor și oferirea de opțiuni pentru a crește aceste efecte. Sunt trei elemente: specialistul în coaching, beneficiarul și obiectivele explicit stabilite ale coachingului. Procesul implică abilitarea persoanelor prin facilitarea învățării autonome, a creșterii personale și a îmbunătățirii performanțelor.” (Hattie, 2014, p.136 - 137).

De asemenea, coachingul face parte din programe de perfecționare oferite de instituții abilitate pentru formarea cadrelor didactice. Acest aspect a căpătat noi semnificații într-un context în care activitatea instructiv-educativă a fost supusă multor provocări (pandemia, întreruperea activităților în format fizic, scăderea motivației pentru învățare și pentru activitățile școlare, probleme de comportament din partea unor elevi). În același timp, solicitările în ceea ce privește consilierea părinților au crescut.

Concret, coachingul aplicat în educație are „obiective precum planificarea, dezvoltarea și evaluarea activităților didactice în mod colaborativ; promovarea dialogului profesional privind problemele de predare care prezintă interes pentru educabili; experimentarea reflecției asupra problematicii eficientizării predării și învățării; descoperirea și utilizarea potențialului propriu și a abilităților care pot fi valorificate în actul didactic sau în managementul școlar; cunoașterea de sine, reevaluarea motivației pentru dezvoltare și a scopurilor personale” (Stan, 2020, p. 98).

Autoarea menționează că **aplicarea metodelor de coaching** în domeniul educațional prezintă numeroase beneficii, favorizează creșterea performanței profesorilor și îmbunătățirea comportamentului școlar al elevilor. Astfel, profesorii și-au descoperit propriile resurse cu care pot face față în diferite situații profesionale, și-au îmbunătățit tehnicile educaționale, iar elevii au avut un nivel mai ridicat de motivație școlară, reducându-se și situațiile conflictuale.

Specificul coachingului în educație se referă la accentul care se pune pe descoperirea resurselor interne ale persoanei care învață și pe atenția acordată performanței și motivației pentru învățare. Sesiunile de coaching pot fi destinate, în egală măsură, **managerilor școlari, cadrelor didactice, elevilor și părinților acestora.**

Experiența de manager școlar mi-a demonstrat necesitatea dezvoltării competențelor de leadership, cu accent pe experimentarea inter-relaționărilor optime cu colegii, pe formarea deprinderilor de lucru în echipă în scopul rezolvării sarcinilor profesionale, pe recunoașterea abilităților proprii și ale celor din jur, toate împreună favorizând realizarea obiectivelor instituționale, atingerea performanței.

Metodele de coaching aplicate în domeniul educațional completează cu succes alte procese de formare și dezvoltare, realizate sub forma mentoratului sau a consilierii profesionale. Sesiunile de coaching destinate profesorilor vizează îmbunătățirea strategiilor educaționale pentru procesul de formare a elevilor, cu accent pe descoperirea și utilizarea propriilor resurse, adaptarea acestora în funcție de particularitățile și nevoile elevilor. În același timp, este vizată și componenta de leadership, cu implicații benefice în managementul claselor de elevi.

Treptat, m-am familiarizat cu **conceptele specifice coachingului**, (valori, convingeri, cadru de referință, scop/obiectiv, ascultare activă, tăcere, feedback, validare și acceptare, reformulare, întrebări inteligente, oglindire, postură și limbaj corporal, reflecție, conștientizare, prezent, plan de acțiune, resurse, gestionarea timpului, verbe de acțiune) le-am înțeles specificul, utilitatea și implicațiile practice.

Am experimentat diverse **situații de învățare** din componenta educațională a **Laboratorului de coaching**, am colaborat, am fost pe rând în postura de coach/ client/ observator, am avut nedumeriri și descoperiri de semnificații profunde, am oferit și am primit feedback, am trăit momente de reflecție și auto-reflecție am utilizat limbajul corporal, am analizat și conștientizat resursele proprii, am auzit întrebări inteligente, am exersat formularea lor, ne-am deschis orizontul și ne-am lărgit perspectivele.

Am selectat experiențele cu semnificație pentru viața mea personală și cea profesională. Am adaptat unele activități la specificul clasei de elevi pe care o conduc, pentru a le aplica și a observa rezultatele.

Elementele de coaching incluse în activitățile educative le-am orientat către descoperirea resurselor interioare ale elevilor, a factorilor care îi pot motiva să se dezvolte, a activităților care le plac cu adevărat, pentru identificarea modalităților în care își pot crește încrederea în forțele proprii sau face față cu succes evaluărilor școlare.

În continuare voi prezenta câteva modalități în care putem integra, aplica **unele concepte** specifice activității de coaching (**ascultare activă, conștientizarea valorilor și resurselor proprii,**

autorefecție asupra motivației pentru învățare, modelul GROW, întrebările inteligente, verbele de acțiune, gestionarea timpului, utilizarea feedback-ului) în activitățile cu elevii, cu accent pe obiectivul de creștere a performanței în învățare. Am urmărit în egală măsură respectarea principiilor pedagogice și pe cele specifice activității de coaching.

Partea cea mai importantă a procesului de predare-învățare vizează modul în care este ajutat cel ce învață să se angajeze în această **experiență de restructurare activă și transformatoare**. Rolul profesorului coach este foarte important, el dirijând acțiunea celui pe care îl antrenează. Coachingul cognitiv pune accentul pe reflecție, autoanaliză și autoevaluare, coachingul comportamental se concentrează pe obiective, acțiune și rezolvarea problemelor, cel instrucțional urmărește optimizarea rezultatelor academice ale elevilor/ studenților, iar cel observațional urmărește impactul eforturilor profesorului de a atinge obiective orientate înspre elev (fără a implica sfaturi sau critici).

Conform teoreticienilor în domeniul, coachingul are câteva scopuri-cheie, printre care: să îmbunătățească performanțele, să orienteze învățarea, să asigure îndrumare și feedback adecvat, să se focalizeze pe oportunități de învățare.

În rândul factorilor și condițiilor ce influențează eficiența învățării există o clasă deosebită de procese și fenomene, reunite sub denumirea de **stare de pregătire pentru învățare**, (atitudine pregătitoare pentru învățare, montaj psihologic, stare de pregătire cognitivă sau stare psihică pregătitoare). Aceasta implică, după mai mulți autori, seturile atenției, blocurile motivaționale și pregătirea stadială pentru activitate; alți autori mai adaugă și alte elemente: crearea interesului, concepția și atitudinea subiectului, orientarea asupra conținutului activității, caracterul intenționat sau neintenționat al învățării, perspectiva timpului ca variabilă ce condiționează trăinicia materialului asimilat etc.

Profesorul Neacșu (2015, p. 51) ne prezintă câteva dintre **principiile și legitățile învățării** formulate de teoreticienii în domeniu. Majoritatea teoreticienilor din domeniul învățării descriu și **condițiile** care influențează acest proces complex, menționând două categorii: condițiile interne (biofizice și psihoindividuale) și externe (psihosociale, bioritmologice, ergonomice, igienice, logice, pedagogice). Nu este lipsit de importanță să avem în vedere că învățarea este un proces plurifactorial.

Ascultarea activă

Se referă la o receptare fără evaluări sau comparații, reflectarea înțelegerii, clarificarea și rezumarea informațiilor, apoi împărtășirea. Este important să pătrundem în ambianța mentală și emoțională a celui care vorbește, să îi înțelegem sistemul de valori, schemele de gândire, cadrul de referință.

În mai mulți ani de activitate în alternativa educațională Step by step am observat utilitatea momentului *Întâlnirea de dimineață*, raportată la nevoia copiilor de a fi ascultați și de a li se acorda atenție. La prezentarea noutăților zilei, elevii au posibilitatea de a-și exprima gândurile, emoțiile,

preferințele, dorințele, de a împărtăși cu colegii lor ce îi preocupă, interesează. Am folosit acest moment pentru **a-i asculta activ** (folosind contactul vizual, limbajul corpului, punctuația verbală, reformulările, la nevoie) și a-i cunoaște mai bine pe elevi, a le înțelege cadrul de referință.

Am constatat că starea de receptivitate pentru învățare se instalează mai ușor după acest moment. De asemenea, prezentarea produselor activității la scaunul autorului este un alt moment care prilejuiește ascultarea activă.

Valorile, autorefecția, autocunoașterea

Am pus accent pe discutarea, identificarea și conștientizarea propriilor valori. Am desfășurat cu elevii de la clasă activități în acest sens.

„Copacul valorilor”:

- Discuție despre ce este important pentru fiecare dintre noi;
- Fiecare copil desenează (trasează după contur forma mâinii) decupează forma degetelor, apoi scrie pe fiecare deget cele mai importante valori pentru el;
- Elevii le prezintă colegilor mânuța realizată, ce au scris, apoi o lipesc în copacul valorilor - pe o planșă, în fața clasei;
- La final observăm valorile comune pentru mai mulți copii, formulăm întrebări și răspunsuri, ne exprimăm ideile, opiniile și trăirile, formulăm concluzii.

O altă variantă presupune utilizarea unor jetoane pe care sunt scrise diverse valori (ex: educație, prietenie, respect, altruism, dăruire, comunicare, sinceritate, toleranță, politețe, colaborare, solidaritate, iubire, adevăr, libertate, onestitate, dragoste, modestie, corectitudine, obiectivitate, credință, empatie, umanitate, conștientizare, responsabilitate, ecologie, autocunoaștere, bunătate, sensibilitate, autenticitate, optimism, creativitate, iertare, toleranță, colegialitate, entuziasm, disciplină, încredere, adaptare etc).

Copiii extrag câte un jeton și reflectează câteva momente la semnificația cuvântului scris, la importanța pe care i-o acordă în viața personală. Ulterior formulează propoziții cu cuvântul scris (pe care îl prezintă colegilor). Ridică mâna cei care consideră că acea valoare este foarte importantă pentru ei (eventual, menționează contextul). Ulterior, copiii se pot grupa în funcție de valoarea pe care o consideră cea mai importantă pentru ei și își adresează întrebări / fac schimb de idei.

Cadrul didactic subliniază ideea că e bine să respectăm valorile celorlalți, așa cum ne dorim să fie respectate și valorile noastre. Este și un bun prilej pentru evidențierea valorilor comune ale grupului, pentru a sublinia „ceea ce ne unește” și puterea lui „împreună”.

„Cutia personală”

În cadrul orelor de arte vizuale și abilități practice copiii pot realiza o cutie personală prin care să se prezinte colegilor. Vor avea în vedere trăsăturile personale, valorile care îi reprezintă, interesele

și pasiunile lor, obiectivele pentru viitor etc. Finalul activității este un bun prilej pentru autocunoaștere, inter-cunoaștere, oferire și primire de feedback.

Motivația pentru învățare - auto-reflecția și conștientizarea motivelor proprii

În activitatea de învățare este foarte importantă susținerea motivațională și volitivă pentru depășirea obstacolelor și realizarea obiectivelor propuse.

În procesualitatea ei, învățarea umană este, prin excelență, motivată. Așa cum spunea Ioan Neacșu (2015) ”învățarea este o activitate esențial motivată și orientată spre cunoaștere, spre sensibil, spre rațional și comunicativitate. Motivația face ca învățarea să se producă și să se autosusțină; este generatoare de energie; este reglatoare de tempou; ea operează ca factor selector de scopuri și obiective”.

Activități:

- Realizarea unei discuții cu elevii despre activitățile de învățare din experiența lor recentă (a merge cu bicicleta, a cânta o melodie vocal sau instrumental, a prepara un produs alimentar, a planta flori etc.) Elevii descriu experiențele lor, ce i-a ajutat, ce obstacole au întâmpinat, cum s-au simțit. Recurgerea la situațiile concrete are în vedere respectarea particularităților de vârstă ale elevilor. Elevii vor reflecta asupra modului propriu de a învăța și vor nota propriile concluzii.

- Focus pe conținuturile și situațiile de învățare din clasa a patra și pe motivele care stau la baza învățării școlare. Elevii reflectează asupra următoarelor situații: Învăț pentru că: „vreau să obțin numai calificative foarte bune”/ „vreau ca profesorii să mă placă”/„așa îmi cer părinții”/„îmi place să știu cât mai multe lucruri”/„vreau să primesc recompense”/„nu vreau să fiu pedepsit/ă”/„doresc să aflu lucruri noi”/„îmi doresc să fiu cel mai bun din clasă”/„vreau să îi mulțumesc pe părinți”.

Copiii discută situațiile personale, oferă și primesc feedback, formulează concluzii. Pot realiza o listă cu cele mai importante motive pentru care învață.

Utilizarea modelului GROW în activitatea de învățare a elevilor

Acest model reprezintă și un suport pentru autorefecție, discutarea și schițarea propriului **plan de acțiune în învățare**. Am discutat cu elevii urmărind la tablă sau pe fișe următoarele etape:

- Obiectiv - ce ne propunem;
- Realitate - clarificarea situației prezente;
- Obstacole și opțiuni - identificarea piedicilor în învățare și a posibilelor soluții;
- Pas înainte, Voință - acțiuni propriu-zise în direcția îndeplinirii obiectivului.

Fișa poate fi utilizată de elevi pentru optimizarea studiului și monitorizarea activității la diferite discipline de învățământ. Pentru identificarea resurselor am realizat paralela cu unele personaje din povești (Făt Frumos are diverse ajutoare pentru a reuși să învingă personajele negative, noi avem unele ajutoare pentru a învăța): motive, obiecte, persoane.

Creșterea performanței în învățare este facilitată de utilizarea adecvată a **întrebărilor inteligente, cu impact**, cu rol de orientare, de tipul: Ce îți dorești să obții / înveți?/ Ce se întâmplă acum?/ Cum ți-ar plăcea să fie?/ Ce te ajută? Ce te oprește / împiedică?/ Ce probleme ar putea să apară?/ Cine / ce ar putea să te ajute?/ De unde ai putea să afli mai mult?/ Ce ai putea să faci?/ Cum vei proceda? Ce vei face concret?/ Cum vei valorifica timpul?/ Cu ce vrei să începi?

Învățarea este un proces complex care presupune desfășurarea unor **acțiuni**. Este important să determinăm elevii să utilizeze **verbe de acțiune**. Am realizat cu elevii liste cu acțiuni specifice disciplinelor de învățământ. De exemplu:

- Pentru limba și literatura română: *citesc texte, explic cuvinte noi cu ajutorul dicționarului, răspund la întrebări, alcătuiesc propoziții, întocmesc planul de idei, redactez povestirea.*
- Pentru matematică: *efectuez calcule, aflu termenul necunoscut, realizez proba adunării sau a scăderii, citesc problema de mai multe ori, reprezint grafic datele, scriu planul de rezolvare, calculez, verific rezultatele.*

De asemenea, am utilizat **jocul de rol** în diverse situații. De exemplu, elevii și-au ales să interpreteze un personaj din lecturile citite și să folosească cât mai multe verbe de acțiune.

Gestionarea timpului

În cazul elevilor mici, **percepția timpului** este mai dificil de realizat. În aceste condiții, ei au nevoie de sprijin pentru a gestiona corespunzător timpul pe care îl au la dispoziție.

Pentru a veni în sprijinul elevilor, începem fiecare zi cu analizarea calendarului, stabilim ziua și data, o notăm la tablă, discutăm orarul și succesiunea activităților. De asemenea, la activitățile independente în clasă le comunic timpul alocat pentru realizarea sarcinilor, iar elevii se orientează cu ajutorul ceasului clasei.

Am folosit **axa timpului**, am sprijinit elevii în realizarea unui **program zilnic/săptămânal**, ținând cont de curbele de efort, de necesitatea alternării momentelor de activitate cu pauze pentru odihnă și relaxare, de specificul programului propriu (activități extrașcolare - limbi străine, sport, muzică etc.), i-am încurajat să cronometreze cât durează realizarea unei teme în mod corect și îngrijit sau să țină evidența activităților de lectură.

Feedback-ul

Printre caracteristicile cele mai specifice ale predării și învățării de succes regăsim **feedback-ul**. Hattie (2014) subliniază că „dovada eficacității feedback-ului a fost dovedită în *Visible Learning*. Pe scurt, mărimea medie a efectului este de 0,79, adică dublul efectului mediu al tuturor celorlalte metode didactice. Acest fapt plasează feedback-ul, din punctul de vedere al impactului, printre primii zece factori de învățare” (p. 237).

Autorul menționează trei întrebări importante ale feedback-ului: „Spre ce mă îndrept?”, „Cum voi ajunge acolo?” și „Ce urmează?”

Prima întrebare („Spre ce mă îndrept?") are în vedere finalitățile, obiectivele propuse și claritatea acestora, modul în care pot să motiveze, să stimuleze învățarea.

Cea de-a doua („Cum voi ajunge acolo?") vizează ideea de feedback cu privire la progres sau feedback ce se raportează la punctul de pornire sau de încheiere, fiind exprimată în relație cu unele standarde vizate, cu reușita sau eșecul în anumite părți specifice ale sarcinii, cu performanța anterioară.

A treia întrebare („Spre ce ne îndreptăm în continuare?") țintește înlănțuirea mai clară a activităților. Un astfel de feedback poate susține alegerea celor mai potrivite provocări pentru activitatea de învățare. De asemenea, poate duce la învățarea de strategii și metode diverse în abordarea sarcinilor, la un autoreglaj mai bun al procesului de învățare, la o mai mare fluentă și automatizare.

Feedback-ul poate fi dat pe mai multe căi: prin procese afective, prin creșterea efortului depus, a motivației sau a angajamentului; prin oferirea de diverse metode de procesare cognitivă, prin restructurarea înțelegerilor, prin confirmarea pentru elevi dacă au procedat corect sau nu, prin indicarea faptului că mai multe informații sunt disponibile sau necesare, prin arătarea direcțiilor pe care elevii ar putea să le urmeze și indicarea strategiilor alternative prin care ar putea să înțeleagă anumite informații specifice.

În activitatea didactică am utilizat într-o mai mare măsură feedback-ul de tip sandwich, bazat pe schema „Laudă / indicații constructive / laudă”. Această măsură a avut **efecte benefice** în ceea ce privește motivația elevilor pentru învățare și în susținerea energiei pentru finalizarea sarcinilor de lucru.

În clasa noastră, copiii își oferă frecvent feedback, în special la finalul activităților, subliniind ce le-a plăcut mai mult (mai ales la desene, compuneri, activități de proiect) și oferind uneori sugestii de îmbunătățire sau alte idei de realizare. De asemenea, am desfășurat „**Jocul complimentelor**”, constând în completarea afirmației „Îmi place la tine faptul că...”. Copiii s-au simțit apreciați și motivați.

Observăm că există numeroase contexte în care se pot aplica principiile și instrumentele coachingului în domeniul educațional. Acest lucru este necesar și util în situația în care ne confruntăm tot mai des cu provocări diverse (dificultăți de învățare, dezinteresul și lipsa de motivare a elevilor pentru activitatea școlară, neimplicarea familiei în relația cu școala etc).

Ținând cont de efectele benefice asupra actorilor din sfera educațională, dar și asupra comunității în ansamblu, este necesară extinderea strategiilor de coaching în școli.

În același timp, pe lângă *a învăța* sunt importante procesele adaptative de dezînvățare și reînvățare, adaptate contextelor situaționale. Așa cum sublinia A. Toffler, analfabetul secolului XXI nu va fi cel care nu va putea să citească și să scrie, ci acela care nu va putea să-și restructureze procesele de învățare. Sunt de importanță majoră conceptele de *learn, unlearn, relearn*.

Referințe bibliografice:

1. Hattie, J. (2014). *Învățarea vizibilă: ghid pentru profesori*. Editura Trei, București.
2. Neacșu, I. (2015). *Metode și tehnici de învățare eficientă. Fundamente și practici de succes*. Editura Polirom.
3. Stan, C. (2020). *Mentorat și coaching în educație*. Presa Universitară Clujeană.
<https://iteach.ro/experiencedidactice/eficientizarea-demersului-educativ-prin-coaching>

PERSONALITATEA CADRULUI DIDACTIC- UN FACTOR IMPORTANT AL EFICIENȚEI PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Prof. Dăscălașu Amalia

Colegiul Tehnic „Grigore Cobălcescu” Moinești, Bacău

“Procesul de învățământ începe când tu, profesor, înveți de la elev, când tu, situându-te în locul lui, înțelegi ce a înțeles el în felul în care a înțeles”. G. Leroy

„Un profesor bun are această grijă statornică: îi învață pe discipoli să se lipsească de el.” A.Side

Este oare meseria de dascăl o meserie ca oricare alta? Așa cum zice Vasile Marcu „Profesia de dascăl este una din cele mai nobile, mai frumoase și mai umane profesii”, el lucrează cu ființe vii, cu suflete, nu cu lemn sau piatră. De aceea, orice greșeală a dascălului poate lăsa urme de neșters, sufletul rănit, rănit rămâne oricât am încerca să îndreptăm acest lucru. Răspunderea dascălului este cu mult mai mare, aproape la fel cu a doctorului. În educație, un elev pierdut devine o problemă pentru societate, de aceea toți ochii sunt îndreptați spre sistemul educațional și cerințele față de acest sistem sunt mai mari.

Mulți cred că a fi profesor înseamnă doar a prezenta informații elevilor, a evalua nivelul acestora și a-i ierarhiza prin note. Profesia de cadru didactic este însă mult mai profundă, solicită calități speciale, care se pot forma și dezvolta doar dacă persoana respectivă dorește, cu adevărat, să fie profesor. Aceasta pentru că a fi profesor înseamnă să te dedici celor pe care-i educi, să fii conștient că le influențezi viața și ești răspunzător pentru asta în fața lor, a părinților, a societății.

Să nu uităm, așadar, că a fi un bun dascăl înseamnă atât ”să știi carte” dar și să știi să transmiți informația, să îl înveți pe cel educat nu ce să gândească, să îl înveți cum să gândească. Cu răbdare, inteligență și multă dăruire, un dascăl bun va modela mintea copilului. Așa cum olarul modelează lutul și scoate din el ceva minunat, așa și profesorul poate obține performanță, poate să-i facă pe tineri să se formeze ca oameni, să scoată la suprafață binele și bunul din ei, ca mai apoi acestea să folosească spre binele tuturor.

Profesorul fiind cel ce organizează condițiile de învățare, contribuie la creșterea calității și eficienței procesului instructiv – educative. În condițiile unui învățământ modern, în care la baza învățării stau acțiunile, profesorii le revin responsabilități majore în ceea ce privește pregătirea elevilor pentru formarea unei personalități autonome și creative.

La fel ca elevii de azi, dascălii au fost și ei elevi. Majoritatea au învățat aceleași noțiuni de specialitate, aceleași metode și tehnici de predare, dar modul în care și le-au însușit și mai apoi le transmit este diferit de la profesor la profesor. Aici intervine personalitatea fiecăruia dintre noi.

În abordarea personalității profesorului se poate utiliza clasificarea făcută de Ioan Nicola, care separă premisele necesare alegerii profesiei de dascăl de pregătirea propriu-zisă în vederea exercitării ei. Primul aspect îl reprezintă calitățile aptitudinale ale profesorului, iar al doilea cultura sa.

În Dicționarul de pedagogie (1979) aptitudinea pedagogică este definită ca fiind “ansamblul de calități necesare unei persoane în vederea exercitării profesiei de educator” iar aptitudinea didactică este un complex de trăsături care, dezvoltate în cadrul unei temeinice culturi pedagogice se concretizează în „capacitatea de formare a tineretului”.

Aptitudinea pedagogică este esența întregii activități a educatorului, fiind formată în urma deprinderii și stăpânirii unor competențe: cea profesională, psihopedagogică, morală și socio-relațională.

„Metacomunicarea” este ceva aparte, un plus adus comunicării și trebuie să fim întotdeauna conștienți de existența sa și de faptul că nu oricine o stăpânește.

Modalitățile de exprimare a comunicării subliminale, a metacomunicării sunt:

a) Gândirea pozitivă

În meseria de educator este vitală perspectiva optimistă a abordării problemelor, stabilirea scopurilor și obiectivelor, a strategiei și tacticii activității educaționale.

Gândirea pozitivă este benefică adaptării și integrării sociale, echilibrului biopsihic, performanțelor activității, reușitei și succesului școlar, susține perseverența de a lupta cu obstacolele și de a le depăși. Gândirea negativă descurajează, obstrucționează inițiativele, subminează încrederea în sine.

b) Farmecul personal

Farmecul profesorului este dat inclusiv de capacitatea de comunicare verbală și nonverbală, de metacomunicare. Firea deschisă și deschiderea spre comunicare favorizează stabilirea de relații dorite și așteptate cu elevii, ușurând interacțiunea, colaborarea și dialogul, capacitatea de a asculta, câștigarea și menținerea popularității, a admirației, crearea unei stări de confort psihic interlocutorului (elev, student, părinți, etc.).

În relația profesor – elev, modul dezinvolt de a fi, optimismul, gestul și mimica, modul de exprimare, timbrul și inflexiunile vocii, vestimentația, etc., cuceresc și mijlocesc stabilirea și orientarea relațiilor în sensul dorit și așteptat.

c) Dispoziția pentru umor

Omul ca ființă înzestrată cu inteligență reproduce și creează umorul. Este confirmat de viață că apelând la umorul fin se pot corecta defecte. Umorul- produsul inteligenței, se adresează inteligenței.

Umorul fin- dar nu ironia!, reduce distanța dintre partenerii relației educaționale, detensionează atmosfera încordată, dezamorsează conflicte ,reduce stresul și ajută la depășirea problemelor.

Alte aspect ale personalității unui dascăl ar fi spiritul de obiectivitate și dreptate, optimismul, răbdarea, stăpânirea de sine, modestia, fermitatea, etc. Permanent profesorul trebuie sa fie un exemplu în ceea ce privește igiena morală în timpul serviciului și în afara serviciului.

d) Empatia

G. Leroy spunea: „Procesul de învățământ începe când tu, profesor, înveți de la elev, când tu, situându-te în locul lui, înțelegi ce a înțeles el în felul în care a înțeles”. Empatia este, deci, definită ca disponibilitatea educatorului de a înțelege atât de mult pe elev încât să fie în stare, fără a neglija distanța față de acesta, să trăiască stările elevului. Uneori, un profesor poate deveni extrem de empatic, ceea ce influențează atitudinea față de alți elevi sau la polul opus , total lipsiți de empatie- egocentrici, adică incapabili de a se transpune în situația celuiilalt, de a accepta punctul de vedere al acestuia.

e) Tactul pedagogic

Tactul pedagogic este “un simț al măsurii” ce implică discernământ și azeziune sufletească. Acesta reprezintă „grija cadrului didactic pentru a nu leza demnitatea elevului și a-l influența educativ sau instructiv în chip ingenios, fără duritate si evitând conflictele.” (Vasile Marcu, 2005)

f) Măiestria pedagogică

Un profesor care posedă măiestrie pedagogică este un “artist în meseria sa”. Măiestria pedagogică se formează datorită contactului cu elevii, timpului petrecut în activitățile școlare și extrașcolare. Fără a fi confundată cu tehnica pedagogică, măiestria pedagogică este o “sinteză” a tuturor însușirilor general –umane și psihopedagogice ale personalității profesorului. Ea este rezultatul efortului depus pentru dezvoltarea și consolidarea calităților sale de om și slujitor al unei profesii. Presupune dăruire și pasiune, receptivitate față de nou, inventivitate, creativitate și abilitate de a acționa în conformitate cu cerințele unei situații concrete.

g) Cultura profesională

A fi profesor înseamnă, pe lângă unele calități specifice, și prezența unei culturi profesionale dublată de o tehnică de lucru. Prin cultură, profesorul si-a creat cea “bogăție lăuntrică” care asigură compatibilitatea educator-educat.

Cultura generală este necesară pentru a face față curiozității elevilor și studenților, pentru a asigura rigoarea științifică, corelațiile interdisciplinare, frumusețea si elevarea exprimării.

Cultura de specialitate se raportează la însușirea cunoștințelor dintr-un domeniu al științei, artei, tehnicii sau culturii, care sunt valorificate in predarea unei discipline școlare. Fără a se confunda cu omul de știință, profesorul trebuie sa fie informat cu cele mai recente noutăți din domeniul său de

activitate, cu cele mai recente informații, cu discuțiile și controversele ce au loc în domeniul său. Pregătirea de specialitate reprezintă fundamentul autorității și prestigiului său în fața elevilor.

Cultura psihopedagogică include cunoștințe, tehnici de lucru și modalități de acțiune care facilitează comunicarea pedagogică, cunoștințe teoretice din domeniul științelor educației precum și ansamblul de priceperi și deprinderi practice în cadrul desfășurării acțiunii educaționale.

Putem concluziona că din doi profesori la fel de instruiți în tehnica predării, va avea mai mult succes cel care dă dovadă de înclinație, vocație și har.

Bibliografie

Leroy, Gilbert, 1971, Dialogul în educație, București, Ed. Didactică și pedagogică.
Manolache, Anghel; Mus, Dumitru, 1979, Dicționar de pedagogie, Ed. Didactică și pedagogică.
Cucoș, Constantin, Pedagogie, ediția a III-a, 2014, Ed.Polirom.

PERSPECTIVA ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE

*Profesor doctorand Iulia Mihaela Gheorghe
Colegiul Național Pedagogic „Constantin Brătescu” Constanța*

În lumea educației moderne, conceptul de învățare eficientă își găsește tot mai multă relevanță. Este bine-cunoscut faptul că trecerea de la teorie la practică este esențială pentru consolidarea cunoștințelor și dezvoltarea abilităților în moduri tangibile și aplicabile.

Învățarea eficientă nu se limitează doar la absorbirea pasivă a informațiilor; ea implică integrarea activă a cunoștințelor în practică și aplicarea lor în contexte relevante. Trecerea de la teorie la practică permite elevilor să-și consolideze și să-și aprofundeze cunoștințele prin aplicarea acestora în situații reale. Învățarea eficientă facilitează dezvoltarea abilităților practice, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea de probleme și comunicarea eficientă, prin intermediul experiențelor practice. Aplicarea cunoștințelor în contexte practice contribuie la consolidarea memoriei și îmbunătățirea retestării pe termen lung a informațiilor. Experiențele practice încurajează gândirea creativă și inovatoare, oferind oportunități pentru explorare și experimentare.

Pentru a facilita tranziția de la teorie la practică și a maximiza învățarea eficientă, este important să oferim elevilor oportunități de a lucra la proiecte practice și stagii în domeniile lor de interes. Profesorii pot încuraja colaborarea și schimbul de idei între elevi pentru a rezolva probleme complexe și pentru a împărtăși experiențe. De asemenea tot, profesorii pot oferi feedback constructiv și încuraja reflecția personală pentru a identifica punctele tari și punctele slabe și pentru a învăța din experiență.

O școală primară implementează proiecte de grădinarit pentru elevi, oferindu-le oportunități practice de învățare despre botanică, mediu și responsabilitate socială.

Un program universitar utilizează simulări computerizate pentru a pregăti studenții pentru situații practice și pentru a le oferi experiențe de lucru relevante.

O organizație non-guvernamentală organizează ateliere și sesiuni de mentorat pentru tineri pentru a-i ajuta să-și dezvolte abilități de leadership, comunicare și rezolvare a problemelor în contexte reale.

Un liceu organizează acțiuni de voluntariat prin care elevii învață să ofere, să aibă răbdare și să dezvolte empatia, atât de necesară în reușita școlară.

Învățarea eficientă este un proces dinamic și interactiv care implică tranziția de la teorie la practică pentru a consolida cunoștințele și a dezvolta abilități. Prin implementarea strategiilor adecvate și oferirea de oportunități practice, educația poate deveni mai interactivă, mai eficientă pentru elevi și participanți de toate vârstele. De aceea, este esențial ca educația să evolueze constant

și să se adapteze la cerințele învățării eficiente pentru a pregăti viitoarea generație de lideri și profesioniști.

OPTIMIZAREA PROCESULUI DE ÎNVĂȚARE ÎN GEOGRAFIE LA NIVEL LICEAL, DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

Profesor Mirela Vangu

Liceul Tehnologic "Cezar Nicolau", Brănești, Ilfov

Învățarea eficientă este un concept esențial în procesul de educație, reprezentând abilitatea de a asimila, înțelege și aplica cunoștințele într-un mod optim. Trecerea de la teorie la practică în acest domeniu este crucială pentru a produce rezultate tangibile și durabile în învățământul liceal. Prin intermediul exemplurilor concrete, putem observa cum se aplică principiile învățării eficiente în diverse situații educaționale.

Un exemplu relevant este utilizarea metodelor interactive în predarea științelor exacte. În loc să se bazeze exclusiv pe prelegeri și manuale, profesorii pot organiza experimente în laboratoarele școlare sau pot folosi simulări computerizate pentru a ilustra concepte abstracte

Învățarea eficientă în geografie la nivel liceal este esențială pentru dezvoltarea cunoștințelor și competențelor elevilor în domeniul geografiei, dar și pentru pregătirea lor pentru provocările viitoare. Îmbunătățirea procesului de învățare necesită o abordare echilibrată între teorie și practică, în care elevii să fie implicați activ și să beneficieze de experiențe concrete.

Un prim aspect crucial al învățării eficiente în geografie este integrarea teoriei în contexte relevante și interesante pentru elevi. De exemplu, învățarea despre formele de relief poate fi susținută prin intermediul utilizării hărților topografice și a simulărilor computerizate (G.I.S.-ul - Sistem Informațional Geografic) pentru a înțelege mai bine structurile terestre. Aceste instrumente oferă oportunități excelente pentru explorarea interactivă a caracteristicilor geografice și pentru consolidarea înțelegerii conceptelor teoretice.

În plus, utilizarea tehnologiei moderne poate îmbunătăți semnificativ procesul de învățare. Aplicațiile și platformele online (folosesc des cu elevii clasei a XII-a pentru pregătirea în vederea susținerii examenului de Bacalaureat Worldwall, Kahoot, Seterra, geogra.ro) pot oferi acces la resurse educaționale variate, precum hărți interactive, simulări și instrumente de analiză geografică. Aceste instrumente nu numai că fac procesul de învățare mai captivant și interactiv, dar și încurajează autonomia elevilor în explorarea și înțelegerea conceptelor geografice.

Metodele de colaborare și de lucru în echipă sunt esențiale în promovarea învățării eficiente în mediul liceal. Proiectele de grup și dezbaterile în clasă încurajează elevii să-și îmbunătățească abilitățile de comunicare, să colaboreze pentru rezolvarea problemelor și să-și împărtășească cunoștințele într-un mod interactiv. De exemplu, pentru conținuturile Planul orașului și Amenajarea locală și regională de la clasa a X-a, elevii au lucrat în perechi și au elaborat o serie de machete

(printate 3D sau confecționate din diferite materiale) în care au surprins ipostaze referitoare la teme din diferite orase ale lumii, pentru conținutul Agenți, procese și forme de relief de la clasa a IX-a la au fost create machete pentru vulcani și munți vulcanici, elevii reușind să experimenteze erupția unui vulcan.

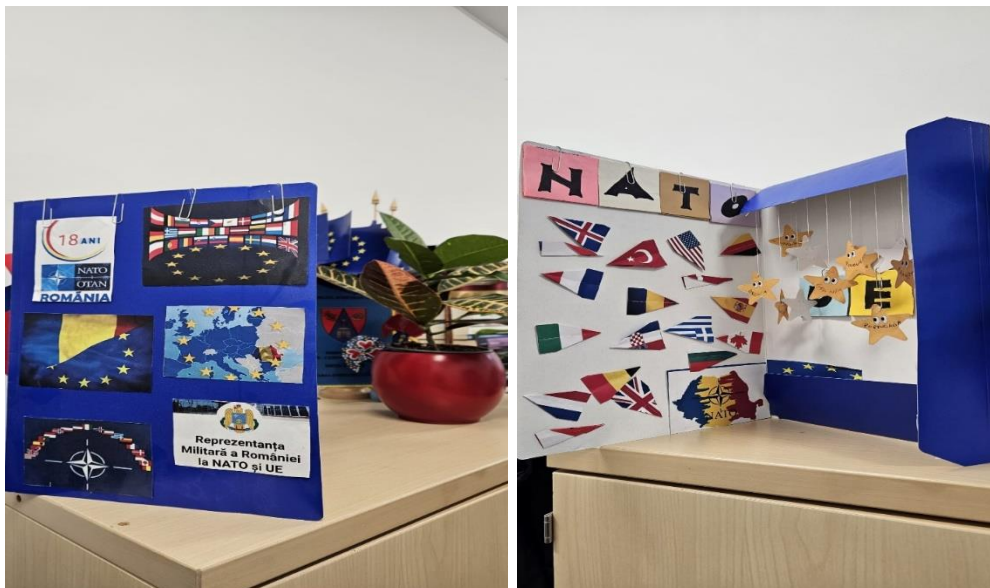

Sursa: album personal

Alte teme care au făcut apel la creativitatea și ingeniozitatea elevilor de clasa a X-a, dar și de a XI-a au fost cele legate de Statele și grupările regionale de state, Marile ansambluri economice și geopolitice ale lumii sau Hazarde naturale și antropice.

Sursa: album personal

Sursa: album personal

Metoda lapbook-ului, pentru o prezentare inedita a țării, orașelor lumii, este foarte îndrăgită de elevii mei care o utilizează destul de des în aprofundarea unor cunoștințe uneori fide și lipsite de interes dacă ar fi fost pur și simplu predate în clasă.

Sursa: album personal

Geografie poate face conexiuni și cu alte domenii poate îmbunătăți semnificativ procesul de învățare. De exemplu, prin integrarea conceptelor geografice în studiul istoriei sau al economiei, elevii pot înțelege mai bine relațiile complexe dintre factorii geografici și societate. Astfel de abordări interdisciplinare nu numai că îmbogățesc înțelegerea elevilor, dar și le oferă contexte practice și aplicabile pentru cunoștințele lor.

O altă strategie eficientă este implicarea activă a elevilor în activități practice de teren. Excursiile geografice și studiile de caz în medii naturale locale, rurale sau urbane oferă oportunități neprețuite pentru aplicarea practică a cunoștințelor teoretice și pentru dezvoltarea abilităților de observație și analiză. De exemplu, studierea proceselor de eroziune pe teren sau în albia râului Pasărea (localitatea Brănești fiind străbătută de acest râu) sau analiza impactului modernizării localității asupra mediului înconjurător pot oferi elevilor perspective concrete și aplicabile în domeniul geografiei.

În concluzie, pentru a realiza învățarea eficientă în geografie la nivel liceal, este crucial să se integreze teoria în practică și să se ofere elevilor oportunități ample de explorare și aplicare a cunoștințelor. Prin abordări interdisciplinare, activități practice de teren și utilizarea tehnologiei moderne, procesul de învățare poate deveni nu numai eficient, dar și mai captivant și relevant pentru elevi, pregătindu-i pentru provocările viitoare și pentru o înțelegere profundă a lumii înconjurătoare.

O ZI ÎN CLASA STEP BY STEP – ASPECTE PRACTICE

*Profesor de Religie Ortodoxă Ipată Anca-Ionela
Liceul Tehnologic “Arhimandrit Chiriac Nicolau”- Vânători - Neamț*

„Dacă cineva stăpânește bazele domeniului studiat și dacă a învățat să gândească și să lucreze independent, el își va găsi cu siguranță drumul și, în plus, va fi bine pregătit pentru a se adapta progresului și schimbării.”

Albert Einstein

Aș dori să vă împărtășesc Dumneavoastră, stimați colegi, ceva din experiența avută ca profesor de Religie ortodoxă, care a predat și la o clasă Step by Step, în cadrul Liceului Vasile Conta” din Tg. Neamț, colaborând în mod deosebit cu domnii învățători(actualmente profesori) Constanța și Constantin Popa, care au implementat acest program. Am încercat astfel un nou mod de a educa elevii, de a lucra cu ei, de a-i forma pentru viață.

Totul s-a derulat după anul 2002, fiind atunci profesor debutant și cu dorința arzătoare de a ajunge, atât cât mi-a fost îngăduit, în sufletele fiecărui copil pentru a-l înțelege mai bine în drumul său spre cunoașterea lucrurilor și a lui Dumnezeu.

Cu toate că programul a durat doar patru ani am decis atunci că voi continua să-i formez pe elevi prin această metodă, ba chiar i-am educat și pe proprii copii astfel.

Iată în ce constă un program Step by Step:

Dimineața copiii sosesc la școală. Unul dintre învățători îi primește, copiii își pregătesc ținuta confortabilă: se descalță și își iau pantofi lejeri, clasa fiind prevăzută cu mochetă, se dezbracă. Programul începe cu „Întâlnirea de dimineață”, copiii stau jos, în cerc într-un spațiu comun. Se prezintă „Agenda zilei”, care reprezintă planificarea activităților din acea zi. Au loc discuții, întrebări până când se constată că a fost înțeles și acceptat. Un alt moment este completarea calendarului zilei: precizarea datei, a evenimentelor sociale și personale, aspectul vremii, comentarii, întrebări.

Urmează apoi mesajul zilei - un mesaj conceput de învățător pentru a introduce cunoștințele sau deprinderile noi de achiziționat și de prelucrat pe centre de activități. Mesajul dă prilejul de introducere - de dorit, interactivă - a noțiunilor noi și reamintirea celor anterioare necesare introducerii celor noi, prin dirijarea întrebărilor și abilităților copiilor.

Centrele de activitate sunt folosite adecvat pentru a susține interesul pentru rezolvarea unor activități specifice: citire, scriere, arte, științe, științe sociale, etc., pentru dobândirea ori consolidarea de abilități specifice.

Pe un adult, trecut prin școala tradițională, îl vor surprinde probabil unele lucruri, cum ar fi solicitarea ajutorului unui coleg în rezolvarea sarcinilor, lucrul în grup, chiar copiatul care totuși se face prin exersarea capacităților proprii de lucru și va adăuga cu siguranță și ceva personal. Colaborarea va fi cultivată în locul concurenței.

Datorită activității pe centre, colaborării și nevoii de comunicare, în clasa Step by Step nu este și nici nu se cere o liniște deplină; este un zumzăit ușor, un zgomot de activitate continuă. Egalitatea cu adulții, critica în limite civilizate este încurajată. Uneori copiii citesc sau lucrează pe jos, ori în poziții ciudate, care le sunt confortabile, acestea le sunt permise cu condiția să nu conducă la vicii posturale.

Copiii cu diferențe foarte mari de performanță colaborează în sarcini, fără ca diferențele de ritm și stil individual să perturbe achizițiile. Nu există categorisiri, ierarhizări ale copiilor.

Stabilirea regulilor

Încă din primele zile de școală elevii sunt implicați în crearea regulilor ce trebuie respectate, garanție a siguranței, și spre a le fi ghid de conduită. După ce au fost discutate, ele se afișează în clasă. Această imagine reprezintă prima formă a regulilor și „semnătura” fiecărui copil că a luat cunoștință de ele. Ulterior s-au scris într-o formă mai îngrijită, s-au afișat la loc vizibil. Învățătorii au rolul de a –i încuraja pe copii să le respecte.

Noutățile zilei

Un alt moment important este acela al *Noutăților*. Copiii se înscriu, îndeobște, prin scrierea numelor lor pe șevaletul de prezentare, pentru a comunica celorlalți noutățile sau experiențele personale deosebite. (De la ce i s-a întâmplat ieri, la ce a visat, ori ce a citit nou, ce experiențe de cunoaștere ori emoționale a avut, orice este posibil). Noutățile sunt comunicate celorlalți din „Scaunul Autorului”, unde copilul va fi valorizat, dar va avea și responsabilitatea comunicării, întrucât urmează întrebările și comentariile colegilor.

Stabilirea responsabilităților

La fel de importantă este și stabilirea responsabilităților zilnice, rezultatul discuțiilor este afișat la loc vizibil. Pentru ca materialele să fie permanent la îndemâna copiilor, ei sunt ajutați și încurajați să le așeze la loc.

Așadar, Programul Step by Step pentru învățământul primar pune în valoare respectul reciproc și responsabilitatea față de cei din jur, onestitatea, civismul și seriozitatea.

Lucrări realizate de copii, produse finale la studii tematice-Învierea Domnului

Bibliografie:

- Cerghit, Ioan - *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006
- Cucuș, C. (coord.) – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2002

PROIECT EDUCAȚIONAL - „ȘCOALA, O NOUĂ PROVOCARE”

Prof. Enache Mădălina

Prof. Gheorghe Ana Maria

Titlul proiectului: „Școala, o nouă provocare”

Tipul proiectului: Proiect de parteneriat educațional grădiniță/ școală

Unități de învățământ implicate:

- Grădinița cu program prelungit nr. 15 Târgoviște
- Școala Gimnazială nr. 5 București

Durata: 1 an

Inițiatori și coordonatori:

Prof. Enache Mădălina

Prof. Gheorghe Ana Maria

ARGUMENT

Pregătirea copilului pentru școală este considerată tot mai mult “funcția majoră”, obiectivul final al activităților instructiv-educative din grădiniță. Un rol important în pregătirea copilului pentru școală revine atingerii obiectivelor ce vizează comportamente psiho-sociale ale personalității copilului care contribuie la integrarea și adaptarea copilului la viața școlară.

„A educa un copil înseamnă a-i lua sufletul în mâini și a merge împreună pe cărarea cunoașterii. Înseamnă a-i ține destinul în mâini cu conștiința că poți determina, în mare măsură, reușita sau eșecul în viață.”

Parteneriatul dintre grădiniță și școală l-am inițiat în ideea de a crea o punte de legătură între cele două trepte de învățământ, pe care le urmează copilul, astfel încât pragul dintre aceste două trepte să fie complet diminuat.

Prin activitățile acestui parteneriat încercăm să dezvăluim copiilor frumusețea vieții de școlar, prin implicarea în activități comune plăcute, să găsim cele mai eficiente căi pentru a asigura adaptarea preșcolarilor la viața școlară.

SCOPUL

- implicarea cadrelor didactice, copiilor și părinților în activități pregătitoare în vederea integrării copiilor în școală.

OBIECTIVELE PROIECTULUI

- Colaborarea dintre educatoare-învățătoare, promovând o pedagogie a valorilor, relațiilor, competenței, asumării rolurilor și negocierii, acceptării varietății de stiluri didactice.

- Sprijinirea optimă a viitorilor școlari în procesul de adaptare la viața școlară.
- Informarea obiectivă a părinților cu privire la pregătirea psihologică a preșcolariilor pentru viața de școlar.
- Promovarea cooperării între copiii celor două unități prin activități demonstrative, schimburi de lucrări, impresii.
- Realizarea unui regim de parteneriat benefic și propice obiectivelor concepute în comun de către cei doi parteneri.
- Implicarea părinților, ca beneficiari ai instituțiilor furnizoare de educație, grădiniță și școală, în activitatea acestora.
- Promovarea imaginii instituționale a fiecărei unități școlare și realizarea ofertei educaționale.

GRUP ȚINTĂ: Preșcolari, elevi, educatoare, învățătoare, părinții copiilor

DURATA: 1 an

IMPACTUL PROIECTULUI ASUPRA RESURSELOR UMANE

- Educatoarele și învățătoarele vor avea posibilitatea să-și valorifice experiența acumulată la clasă, să-și lărgescă sfera preocupărilor în ceea ce privește reușita și succesul școlar al copiilor.
- Copiii se vor familiariza cu activitatea școlară.
- Părinții vor fi informați cu privire la pregătirea psihologică a preșcolariilor pentru viața de școlar.

RESURSELE PROIECTULUI

Resurse umane:- preșcolari, școlari, învățători, educatoare, părinți.

Resurse materiale: -dotările din sălile de grupă și de clase

-materiale didactice

-aparat foto, laptop, videoproiector

MONITORIZARE ȘI EVALUARE:

Evaluarea se va concretiza în:

- Întocmirea unor albume digitale din timpul activităților
- Portofolii cu lucrări ale copiilor
- Expoziții cu lucrări ale copiilor în ambele unități implicate

DISEMINARE:

Întocmirea unui portofoliu care va fi prezentat instituției partenere și părinților.

Rezultatele proiectului și experiența pozitivă vor fi cunoscute la nivelul instituțiilor partenere.

BIBLIOGRAFIE:

- *Curriculum pentru educație timpurie, 2019*
- *Glava, A.; Glava, C., Introducere în pedagogia preșcolară, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002*
- *Reperete fundamentale în învățarea și dezvoltarea copilului de la naștere la 7 ani*

ACTIVITĂȚI

LUNA	TEMATICA PROPUȘĂ	PARTICIPANȚI	LOCUL DESFĂȘURĂRII
Octombrie	Stabilirea temelor de interes comun.	Coordonatorii proiectului.	Online
Noiembrie	„Să ne cunoaștem mai bine”- vizită virtuală la școală/ grădiniță	Preșcolarii, elevii și cadrele didactice implicate în parteneriat.	Online
Decembrie	„Noi umblăm să colindăm” -interpretare de colinde, -cântece de iarnă, scenete, sorcova, plugușorul -confeccionare de materiale specifice sărbătorilor de iarnă	Copiii, elevii și cadrele didactice implicate în parteneriat.	Școală/ grădiniță
Februarie	„Magia cărților” -Prezentarea cărților din ghiozdanul școlarului	Copiii, elevii și cadrele didactice implicate în parteneriat.	Online
Martie	„E ziua mamei!” -confeccionarea unor felicitări pentru mame;	Copiii, elevii și cadrele didactice implicate în parteneriat.	Grădinița/ școală
Mai	„O zi la bibliotecă”- vizită la biblioteca din oraș	Copiii, elevii și cadrele didactice implicate în parteneriat.	Școală/ grădiniță Bibliotecă
Iunie	„Prietenii pentru totdeauna”- album foto Finalizarea parteneriatului	Copiii, elevii și cadrele didactice implicate în parteneriat. Cadrele didactice implicate în parteneriat.	Online

ACTIVIZAREA ELEVILOR ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR

*Profesor învățământ primar Alexandra Raia
Școala gimnazială „Dimitrie Gusti”, Fundu Moldovei*

De timpuriu, elevul trebuie învățat cum să învețe” pentru a-și dezvolta propriile calități și capacități. Este vorba de a-l ajuta pe elev să deprindă o serie de tehnici și de muncă intelectuală, să renunțe la unele date și idei care sunt învechite, să privească problemele sub un unghi nou. Pedagogia modernă evidențiază importanța activizării elevilor, faptul că învățarea trebuie să fie centrată pe elev, elevul fiind principalul factor al dezvoltării sale.

„Activizarea elevilor este înțeleasă ca o acțiune de instruire/autoinstruire, de dezvoltare a personalității prin stimularea și dirijarea metodică a activității sale. Activizarea presupune înfăptuirea unei suite de acțiuni:

- trezirea și cultivarea interesului pentru cunoaștere;
- exercitarea inteligenței și a celorlalte funcții psihice prin efort personal;
- exersarea capacității de însușire a cunoștințelor;
- formarea abilităților de orientare autonomă în probleme ridicate de practică;
- cultivarea spiritului investigativ și a atitudinii epistemice prin antrenarea elevilor la organizarea, conducerea, efectuarea și evaluarea muncii didactice și extrașcolare.”⁷

În lucrarea *Instruirea interactivă*, Mușata - Dacia Bocoș notează: „Activizarea reprezintă un proces evolutiv, complex, sistematic și dinamic, care angajează întregul potențial psihofizic al subiecților cunoașterii, respectiv un sistem de procese cognitive, afective, voliționale și biologice, a căror pondere este diferită, în funcție de configurația contextului educațional: forma de organizare a activității didactice, conținuturile instruirii, vârsta subiecților, nivelul lor, profilul lor de inteligență, specificul activității didactice și a sarcinii de instruire, natura activității solicitate - intelectuală, manuală sau motrice -, metodologia utilizată ș.a.m.d.”⁸

Din punctul de vedere al autorilor M. Ionescu, I. Radu, a activa înseamnă „a mobiliza/angaja intens toate forțele psihice de cunoaștere și creație ale elevului, pentru a obține în procesul didactic performanțe maxime, însoțite constant de efecte instructiv-educative, optimale în toate componentele personalității.”⁹

⁷ Miron Ionescu, Ion Radu, *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995, pag. 154

⁸ Mușata-Dacia Bocoș, *Instruirea interactivă*, Editura Polirom, Iași, 2013, pag. 61

⁹ Miron Ionescu, Ion Radu, *op. cit.*, pag. 155

În altă ordine de idei, activizarea presupune antrenarea elevilor în procesul instructiv-educativ și mărirea treptată a efortului pentru a-l ajuta pe elev să se încadreze în curba efortului.

Activizarea are rolul de a transforma elevul dintr-un subiect pasiv, într-un subiect activ al învățării, subiect implicat activ, interactiv și creativ cu întregul său potențial intelectual, fizic și afectiv-motivațional. A activa subiecții educației înseamnă:¹⁰

- a-i determina și ajuta, prin diverse strategii și modalități didactice, să devină autori conștienți și responsabili ai propriei cunoașteri, învățări și formări și să își câștige, treptat, independența și chiar autonomia cognitivă și educativă;

- a determina mobilizarea și angajarea intensivă a propriei lor individualități, a tuturor capacităților și competențelor reflexive, psihice, cognitive, motrice, afective și volitive de care dispun, precum și a creativității lor, în vederea realizării unei instruirii și formări eficiente, care să contribuie semnificativ la dezvoltarea tuturor dimensiunilor personalității lor.

Experiența didactică acumulată a arătat că pe parcursul școlarizării, posibilitățile de antrenare ale elevilor sunt neuniform distribuite în procesul didactic. Astfel, M. Ionescu și I. Radu propun respectarea unor exigențe ale activizării¹¹:

a) Pregătirea psihologică pentru învățare:

✓ Angajarea elevilor în instruire/autoinstruire este greu de realizat fără o bază motivațională adecvată. Se știe că natura motivației, forța ei dinamizatoare determină calitatea învățării.

✓ Sensibilizarea, respectiv orientarea atenției, a interesului spre ceea ce urmează a fi învățat, joacă un rol important.

✓ Familiarizarea elevului cu ceea ce este de învățat prin efort propriu, oferindu-i-se materialul faptic, propunându-i-se anumite activități în legătură cu acest material și tehnici mentale de lucru.

✓ Crearea și menținerea unui climat de încredere, asigurarea unei atmosfere de lucru stimulative. Climatul pedagogic are ca fundament relațiile interindividuale: profesor-elev și elev-elev, care pot fi stimulative sau, dimpotrivă, frenatoare.

b) Surse de distorsiune și prevenirea lor. În comunicarea pedagogică apar perturbații ale căror cauze sunt diferite și pot fi grupate astfel:

✓ perturbații generate de organizarea și funcționarea defectuoasă a predării și învățării;

✓ perturbații determinate de mediul ambiental;

✓ distorsiuni cauzate de starea de oboseală sau neatenție a elevilor sau a profesorului;

¹⁰ Mușata-Dacia Bocoș, *op. cit.*, 63

¹¹ Miron Ionescu, Ion Radu, *op. cit.*, pag. 156

✓ perturbații provenite din incongruența psihologică, etc.

c) Organizarea și desfășurarea rațională a învățării, în principal prin:

✓ includerea diferiților analizatori în percepție, pentru asigurarea percepției active a conținutului de învățat;

✓ crearea unor focare de excitabilitate optimă la nivelul scoarței cerebrale, respectiv asigurarea activizării intelectuale a elevilor;

✓ elaborarea și exersarea inhibiției de diferențiere în perceperea și analiza elementelor asemănătoare, respectiv învățarea logică și comparativă a noilor cunoștințe, abilități intelectuale și practice, competențe, comportamente, atitudini;

✓ includerea elementelor componente ale stimulilor complecși în sisteme integratoare;

îmbinarea permanentă a limbajului cu suporturile intuitive.

d) Utilizarea unor modalități eficiente de activizare:

✓ utilizarea unui sistem de metode de instruire și autoinstruire, îmbinarea acestora cu diverse mijloace de învățământ pe care practica școlară și cercetarea didactică le-au validat.

Activizarea învățării nu înseamnă supraaglomerarea elevului cu activități. Ea se referă la oferirea de oportunități de învățare. Prin activitatea de predare, cadrul didactic pune la dispoziția elevului condiții favorabile pentru conducerea învățării. Astfel, elevul dobândește un nou statut, devenind cercetător, organizator, participant și activează conștient în cadrul activităților.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR DIN AER LIBER ÎN EFICIENTIZAREA ÎNVĂȚĂRII

Prof. Maria Diana PIELE

Despre relevanța interacțiunii copiilor cu natura s-a scris încă din vechi timpuri, fiind subliniate deseori multiplele avantaje pe care aceasta le aduce procesului de educare. Activitățile desfășurate în aer liber reprezintă un instrument educativ extrem de valoros, cu multiple beneficii în procesul de învățare, iar multe dintre lecțiile tradiționale pot fi ținute în aer liber cu o organizare adecvată, indiferent de disciplină. Putem face referire aici la activități complexe, care să solicite elevilor eforturi multiple ori la o lecție simplă, cum ar fi lectura unui text, unde putem vorbi despre crearea unui mic „colț” de lectură într-un spațiu verde.

Conexiunea cu natura e un element esențial, ce ajută la o mai bună conștientizare a tot ceea ce există împrejur. Gilbertson (2006) și colaboratorii susțin că, indiferent de activitate, participanții învață și despre natură, despre ei și despre rolul lor în comunitate, formând o învățare mai bine structurată și complexă. Alți specialiști afirmă că „oferind copiilor oportunitatea de a explora spațiul de afară, curiozitatea acestora și curriculumul se combină pentru a furniza stimuli puternici în învățare” (Beames et al., 2012, p. 55). De altfel, curiozitatea s-a aflat dintotdeauna în centrul sferei de interes al copiilor. Astăzi însă, contactul elementar cu spațiul natural s-a estompat pentru unii dintre ei, în special din cauza populării zonelor urbane și a fenomenului extins de digitalizare.

În special în ceea ce îi privește pe cei mici, „activitățile în aer liber contribuie la dezvoltarea cognitivă, lingvistică, motrică și social-emoțională” (Yıldırım & Akamca, 2017, p. 6), însă elevii de toate vârstele ar trebui să beneficieze de activități școlare desfășurate în aer liber, fiind necesară o integrarea fermă a acestora în curriculum (Prince & Diggory, 2023). Din meta analiza efectuată de Mann et al. (2022), aflăm că activitățile de învățare în aer liber aduc beneficii socio-emoționale și academice, dar vin și cu elemente pozitive și în privința stării de bine și ar trebui astfel integrate în experiența școlară a fiecărui copil în parte. De altfel, autorii susțin că pregătirea profesorilor ar trebui să includă modalități prin care mediul natural poate fi utilizat eficient în învățare, pentru a ușura tranziția conținutului.

Prin unele activități în aer liber, elevilor li se poate oferi oportunitatea excelentă de a învăța prin joc, de a explora concepte într-un mod distractiv și captivant, menținându-i implicați și motivați. Altele le pot oferi elevilor posibilitatea de a colabora, de a lucra în echipe pentru a atinge un obiectiv comun, ceea ce îi va ajuta în a comunica cât mai eficient cu ceilalți. Sub orice modalitate, capacitatea de memorare poate crește considerabil, în comparație cu lecția ținută în sala de clasă. Pe lângă acestea, învățarea afară promovează atât sănătatea fizică, cât și responsabilitatea pentru mediul înconjurător.

De asemenea, Waite (2011) a evidențiat cum autonomia, entuziasmul și implicarea elevilor cresc odată cu activitățile școlare din mediul exterior, în timp ce Anjarwani și colaboratorii (2020) au subliniat rolul acestora în dezvoltarea gândirii critice.

Lecțiile și activitățile specifice lor pot fi ținute în zona verde a școlii, pe terenul de sport, în parcuri, grădini botanice ori rezervații naturale, însă depășirea limitelor fizice ale instituției necesită o logistică, o planificare și nu este întotdeauna la fel de simplă desfășurarea precum este în sălile de clasă tradiționale. În același timp, mediul liber poate fi imprevizibil, iar profesorii trebuie să fie pregătiți să facă față condițiilor neprevăzute, fiind flexibili și asigurându-se că procesul de învățare continuă într-o manieră eficientă.

De altfel, potrivit studiului semnat de Dillon et al. (2006), alte îngrijorări legate de activitatea didactică desfășurată în aer liber ar putea fi:

- teamă în privința sănătății și a siguranței,
- lipsa de încredere a profesorilor în abilitățile lor de a preda în aer liber,
- cerințele și imperatiivele curriculumului școlar,
- lipsa de timp, resurse și suport în acest sens,
- schimbări mai ample în cadrul și dincolo de sectorul educației.

În ciuda acestor îngrijorări, pedagogia ar trebui să demonstreze o mai mare deschidere educației din afara sălii de clasă. Activitățile din aer liber nu numai că oferă o pauză binevenită de la rutina educațională, dar îi și ajută pe elevi să-și dezvolte o gamă largă de alte abilități și competențe, stimulându-le deprinderi ce îi vor ajuta apoi și în învățarea obișnuită din sălile de clasă.

Referințe

1. Anjarwani, R., Doyin, M. & Indiatmoko, B. (2020). Guided Inquiry Learning with Outdoor Activities Setting to Improve Critical Thinking Ability and Science Process Skills of Elementary School Students. *Journal of Primary Education*. 9(2), 129-135. <https://doi.org/10.15294/jpe.v9i2.36178>
2. Beames, S., Higgins, P. & Nicol, R. (2012). *Learning Outside the Classroom: Theory and Guidelines for Practice*. New York: Routledge
3. Dillon, J., Rickinson, M., Teamey, K., Morris, M., Choi, M. Y., Sanders, D. & Benefield, P. (2006). The Value of Outdoor Learning: Evidence from Research in the UK and Elsewhere. *School Science Review*, 87(320), 107-112
4. Gilbertson, K., Bates, T., McLaughlin, T. & Ewert, A. (2006). *Outdoor Education: Methods and Strategies*. USA: Human Kinetics

5. Mann, J., Gray, T., Truong, S., Brymer, E., Passy, R., Ho, S., Sahlberg, P., Ward, K., Bentsen, P., Curry, C. & Cowper, R. (2022). Getting Out of the Classroom and Into Nature: A Systematic Review of Nature-Specific Outdoor Learning on School Children's Learning and Development. *Frontiers in Public Health*, 10, 877058. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2022.877058>
6. Prince, H. E. & Diggory, O. (2023). Recognition and reporting of outdoor learning in primary schools in England. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*. 1–13. <https://doi.org/10.1080/14729679.2023.2166544>
7. Waite, S. (2011). Teaching and learning outside the classroom: personal values, alternative pedagogies and standards. *Education*. 39(1), 65–82. <https://doi.org/10.1080/03004270903206141>
8. Yıldırım, G. & Akamca, G. Ö. (2017). The effect of outdoor learning activities on the development of preschool children. *South African Journal of Education*. 37(2), <https://doi.org/10.15700/saje.v37n2a1378>

EDUCAȚIA ȘI MASS-MEDIA

*Profesor învățământ primar Bulgar Eleonora-Valeria
Școala Gimnazială „Grigore Silași” Beclean*

Immanuel Kant definește educația: „activitatea de disciplinare, cultivare, civilizare și moralizare a omului iar scopul educației este de a dezvolta în individ toată perfecțiunea de care este susceptibil”. Putem spune că educația este o componentă a existenței sociale, fiind o întâlnire de factură informațională între individ și valorile de orice natură ale societății.

Factorii exteriori sistemului de învățământ au un rol important în determinarea caracteristicilor educației. Progresul tehnologic este unul dintre acești factori care promovează o gamă largă de mijloace moderne de învățământ, pentru a spori calitatea procesului instructiv-educativ. Prin utilizarea calculatoarelor în procesul de învățământ se oferă elevilor multiple oportunități de învățare. Aceste mijloace aduc importante servicii procesului de învățământ, folosirea adecvată a acestora conducând la o ridicare a eficienței acestuia.

În comunicarea didactică s-a folosit timp îndelungat cuvântul scris sau rostit, azi, prin utilizarea mijloacelor audio-vizuale introduse în actul de predare-învățare reprezintă noi modalități de a lua contact cu realitatea, subminând cuvântul, având virtuți de necontestat.

Integrarea mass-media în activitățile didactice asigură diversificare, îmbogățește practica predării, limitează verbalizarea excesivă și metodele tradiționale, educația înregistrând un salt calitativ, cunoștințele dobândite completează, concretizează, ilustrează și actualizează prin lectura cărților.

Folosirea mijloacelor audio-vizuale și noile tehnologii informaționale în școală ca niște resurse în cadrul tehnologiei didactice schimbă modul de interacțiune dintre profesor și elevi. Astfel, prin introducerea mijloacelor tehnice de instruire în procesul de învățământ face ca profesorul să nu mai fie unica sursă de informare a elevului, relația față-în-față va dispărea. Mass-media joacă un rol important în comunicarea interumană și se dovedesc la fel de utile în comunicarea pedagogică. Diversele tipuri de media antrenează elevii în activități care pun în mișcare formarea competențelor. Aceste mijloace pedagogice facilitează rezolvarea unor sarcini vizând educația și dezvoltarea precum: îmbunătățirea tehnologiei didactice, creșterea randamentului învățării, difuzarea de programe pedagogice, pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice.

Mijloacele de comunicare de masă au devenit instrumente utile de instrucție și educație în școală. Bertrand Miego (2000) consideră audio-vizualul drept un „auxiliar pedagogic”, ca o prelungire a manualului, un mijloc eficient de exprimare și comunicare. Prin reportaje, documentare,

dezbatere sau filme realizate pentru o sarcină de învățare, se asigură o diversificare a resurselor de cunoaștere puse la dispoziția elevilor, care contribuie la completarea sau ilustrarea conținutului unei lecții. Toate acestea prezintă avantaje incontestabile, dovedindu-se utile ca mijloc suplimentar, complementar și de aprofundare a celor predate. Cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale se oferă reprezentări ale diferitelor aspecte ale realității și care pot genera noi interese, mobilizându-i pe elevi spre un efort intens de învățare. Prin prezentarea imaginilor elevii se implică afectiv ceea ce constituie un avantaj, datorită operațiilor de sensibilizare și motivare, conducând la o învățare eficientă.

Filmul didactic se utilizează în diferite etape ale lecției pentru a: informa, ilustra, demonstra, sensibiliza și antrena elevii în activitate. Cu ajutorul lui, se comunică cu rapiditate un bogat conținut informațional, asigurând elevilor o lărgire a orizontului cunoașterii. Se pot prezenta aspecte ale realității (însușirea unor obiecte, desfășurarea unor procese, fenomene, evenimente) greu percepute de elevi, care prin intermediul imaginilor recrează realitatea așa cum este ea. Astfel prin vizionarea lor, se formează noțiuni de bază indispensabile formării intelectuale. Prin filmul didactic se facilitează înțelegerea și contribuie la formarea noțiunilor științifice, iar lipsa unui suport perceptiv pentru mulți elevi ar rămâne simple construcții verbale.

Cu ajutorul filmului didactic pe lângă o îmbogățire a volumului de cunoștințe se asigură și o dezvoltare a capacității elevului de a: înregistra, prelua și interpreta mesaje informaționale.

Ioan Cerghit afirmă că: „mijloacele audio-vizuale vin în sprijinul efortului de învățare căutând să facă mai accesibil conținutul învățământului, să ușureze înțelegerea, abstractizarea și reținerea mai trainică a cunoștințelor, să intensifice ritmul achizițiilor și volumul lor sau să motiveze și să îndrume procesul de învățare, să sporească receptivitatea elevului, ajutându-și să-și concentreze atenția, să-i stimuleze activitatea intelectuală” (1970, p.9).

Prin îmbinarea cuvântului cu imaginea elevii își sporesc receptivitatea față de conținuturile predate, antrenându-l la o participare intensă în actul cunoașterii. Astfel prin volumul de informații receptate, înțelegerea fenomenelor, proceselor sau evenimentelor prezentate, mesajele audio-vizuale dobândesc o eficiență sporită.

Analizatorul vizual este cel mai preponderent prin urmărirea filmului de către elevi și care prezintă avantaje pentru asimilarea cunoștințelor, deoarece oferă reprezentări concrete, ca suport intuitiv asigurând eficiența față de simpla transmitere verbală. Imaginile de film contribuie la o mai bună înțelegere și însușire mai rapidă a conceptelor. Cunoștințele astfel câștigă în precizie și profunzime, se asigură o învățare temeinică, calitativă eliminându-se memorarea mecanică. Gradul de înțelegere al celor învățate asigură o reținere se lungă durată a conținutului informațional.

Conținuturile informaționale cu ajutorul filmului sunt prezentate într-un mod dinamic, antrenant, expresiv care stârnește atenția, curiozitatea și interesul elevilor. Ele impresionează elevul, determinându-i sentimente și stări sufletești, dorința de cunoaștere a unor aspecte ale realității și

gradul de participare activă în actul învățării. Filmul didactic reprezintă un puternic factor de motivare, stimulare a efortului său de învățare. Efortul de învățare va fi asumat voluntar, ceea ce conduce la o creștere a eficienței activității didactice. Astfel se asigură o atractivitate sporită față de tema în discuție, învățarea devenind activ-participativă, în care comportamentele oferite pot constitui puncte de discuție între profesor – elev, elev – elev, pe multiple și variate teme. Elevii își expun opiniile, găsesc soluții, adoptă atitudini, își consolidează sentimentele și convingerile, își formează deprinderi de conduită și participă la viața socială. Prin vizionarea filmului didactic elevii își pun probleme de gândire și conștiință, își formează capacitatea de a distinge, prețui și accepta anumite valori, asigurând interiorizarea și formarea unui comportament dezirabil în plan social. Prin film se realizează obiectivele educației moral-civice, astfel: ilustrarea unor aspecte ale vieții sociale, valori și modele umane reprezentate, formarea convingerilor, angajarea intelectuală și afectivă, puterea de convingere proprie mesajelor vehiculate.

Cadrul didactic poate apela la imaginile filmice în următoarele situații:

- ❖ sensibilizarea și stârnirea interesului pentru studierea unor teme ce urmează a fi predate;
- ❖ crearea unui climat afectiv în formarea unor atitudini, priceperi sau deprinderi;
- ❖ comunicarea într-o formă atractivă a cunoștințelor necesare pentru a dezvolta, ilustra, concretiza, aprofunda, problematiza informațiile transmise;
- ❖ formarea și dezvoltarea unor priceperi și deprinderi de natură practică, în realizarea unor produse;
- ❖ recapitularea, sistematizarea, fixarea, verificarea cunoștințelor predate.

În toate aceste acțiuni filmul nu apare ca un substitut al profesorului, ci un ajutor de care acesta se folosește în scopul eficientizării actului didactic. Un cadru didactic eficient va folosi mijloacele audio-vizuale prin diversificarea sarcinilor, astfel:

- ❖ selectarea și folosirea imaginilor de film în concordanță cu tema predată și capacitățile de receptare ale elevilor;
- ❖ selectarea imaginilor semnificative, edificatoare și renunțarea la cele inutile;
- ❖ îmbinarea prezentării informației cu alte metode și procedee didactice;
- ❖ asigurarea unor clarificări și a scopului urmărit prin vizionarea lui;
- ❖ îndrumarea pre sesizarea și însușirea esențialului;
- ❖ intervenția în scopul esențializării cunoașterii dobândite;
- ❖ orientarea și dirijarea percepției și a gândirii elevilor, prin stabilirea unor repere;
- ❖ decodificarea mesajului într-un limbaj accesibil elevilor;
- ❖ sprijinirea prelucrării, integrării și utilizării informațiilor obținute;
- ❖ înlăturarea eventualelor neînțelegeri.

Pe tot parcursul activității implicarea cadrului didactic este necesară, pentru a îndruma și sprijini receptarea, prelucrarea și integrarea mesajelor informaționale, eficiența depinzând de măiestria pedagogică a acestuia, de iscusința cu care le folosește în cadrul activităților de predare-învățare.

Tehnologia informațională este o veritabilă componentă a procesului de instruire și educare. Valențele instructiv-educative ale utilizării rețelelor de calculare în școală, au asigurat mobilurile acestui proces de inovare. Instruirea asistată de calculator a apărut ca un nou mod de organizare a învățării. Folosirea calculatorului permite obținerea unor performanțe superioare și o mai bună integrare socio-profesională a elevilor. Cărțile nu mai constituie singurul mijloc de instruire și educare pentru informare și documentare, bazele de date și accesul la Internet formează experiențe și informări complexe, asigurând elevilor o calitate sporită în pregătire.

Pătrunderea rețelei Internet în toate nivelurile de învățământ reprezintă un progres remarcabil în optimizarea procesului instructiv-educativ. În activitățile de predare și învățare noile medii permit o comunicare pedagogică care include întregul registru de mijloace specifice dinamicii comunicării de tip multimedia. Utilizarea suportului informatic prezintă următoarele avantaje:

- ❖ un management eficient al învățării;
- ❖ informarea rapidă;
- ❖ individualizarea instruirii;
- ❖ învățarea prin descoperire;
- ❖ realizarea unui feedback permanent apt să asigure învățarea de tip interactiv;
- ❖ oportunități de aprofundare, simulare, rezolvare de probleme;
- ❖ structurarea experiențelor de învățare ale elevilor în funcție de nevoile și posibilitățile lor individuale.

Programele software au un rol important în instruirea asistată de calculator, îndeplinind diverse funcții. Jean-Pierre Dufoyer (1988) prezintă o tipologie a programelor pentru activitățile de învățare, astfel:

- programe de informare;
- programe de exerciții;
- programe de evaluare;
- programe de modelare;
- programe de simulare;
- programe utilitare.

Hipermedia culege, organizează și transmite informația, simulează procese, asistă învățarea unor teme sau discipline de studiu, stimulează creativitatea, activităților de grup sau medierea interacțiunilor profesor-elev și elev-elev. Cu toate că este activă și prezintă virtuți de necontestat, o

astfel de organizare a învățării, stârnește și îndoieli, dar ea presupune efort și implicare personală. Forma atractivă de prezentare a informației poate asigura un plus de motivare a elevului. Avantajele se obțin atunci când elevul este îndrumat permanent de profesor.

Stimularea, îndrumarea, coordonarea și evaluarea învățării de către profesor sunt absolut necesare. Modul de implicare al profesorului, reprezintă succesul actului educativ.

Instruirea asistată de calculator are numeroase avantaje pedagogice. Cu ajutorul calculatorului, elevii au acces la surse de informare, dezvoltându-și abilități de procesare a informației, din ce în ce mai importante în perspectiva vieții sociale. Avantajele sunt semnificative și sub aspect formativ, deoarece stimulează procesele operatorii ale gândirii, sporind disciplina gândirii și asigură un plus de motivare a învățării.

TEHNICI DE ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ

Profesor Andreea-Cosmina Marin

Liceul Tehnologic "Lazăr Edeleanu" – Municipiul Ploiești

Într-o eră în care informațiile sunt numeroase, iar ritmul schimbării este alert, învățarea eficientă a devenit nu doar o abilitate valoroasă, ci și una necesară. Abilitatea de a absorbi, procesa și aplica rapid informații noi este importantă atât în mediul academic, cât și în cel profesional. Însă, volumul imens de cunoștințe disponibile aflat la îndemâna noastră face ca metodele tradiționale de învățare să nu fie adesea suficiente. În acest punct intervine conceptul de învățare eficientă – o abordare metodologică care ne îmbunătățește capacitatea de a învăța mai rapid, de a ne aminti mai mult și de a aplica cunoștințele mai eficient.

Studiile realizate pe tema învățării umane și, în special, a celei școlare au demonstrat importanța abordării pedagogice. Din acest punct de vedere, ea poate fi înțeleasă, pe de o parte, ca însușire de cunoștințe și, pe de altă parte, ca însușire/formare de priceperi, deprinderi și atitudini [1]. Învățarea, afirma H. Löwe [2], prezintă „o latură cognitivă (de cunoaștere) și una practică (de acțiune). Ea duce pe de o parte, la cunoștințe, iar pe de altă parte, la activitate”.

De aceea este importantă cunoașterea celor mai eficiente strategii pentru a învăța atunci când încercăm să dobândim idei, concepte și abilități noi. Ținând cont de faptul că timpul nostru este limitat, viteza de învățare nu este însă singurul factor important. Este important să ne amintim cu exactitate informațiile pe care le învățăm și să le folosim eficient într-o varietate de situații.

Iată cum putem învăța să învățăm eficient. Pe măsură ce abordăm un subiect nou, trebuie să includem câteva dintre următoarele metode [3]:

1. Găsește modalități de a-ți îmbunătăți memoria
2. Continuă să înveți mereu lucruri noi
3. Învăță în mai multe moduri
4. Învăță predând ceea ce tu înveți
5. Creează conexiuni între informațiile noi și cele pe care le știi deja
6. Realizează activități practice
7. Amintește-ți că greșelile fac parte din proces
8. Studiază puțin în fiecare zi
9. Testează-te
10. Concentrează-te pe un singur lucru

1. Găsește modalități de a-ți îmbunătăți memoria

Există o serie de strategii diferite care pot stimula memoria. Aceste strategii presupun: realizarea unui exercițiu fizic regulat, care este legat de îmbunătățirea memoriei și a sănătății creierului, socializarea cu alte persoane, odihnă suficientă, eliminarea factorilor perturbatori pentru a te putea concentra pe ceea ce înveți, precum și organizarea informațiilor pe care le studiezi pentru a le face mai ușor de reținut.

În plus, cititul cu voce tare a informațiilor pe care le studiezi, folosirea repetiției elaborate în timpul studiului, precum și folosirea unor mijloace vizuale precum fotografiile, grafice și diagrame pot fi de mare folos în acumularea noțiunilor noi.

2. Continuă să înveți mereu lucruri noi

O modalitate sigură de a deveni un cursant mai eficient este să continui să înveți.

Cercetările au descoperit despre creier faptul că acesta este capabil să producă noi celule cerebrale, un proces cunoscut sub numele de neurogeneză. Cu toate acestea, multe dintre aceste celule vor muri în cele din urmă, cu excepția cazului în care o persoană se angajează într-un anumit tip de învățare cu efort. Astfel, învățând lucruri noi, aceste celule sunt menținute în viață și încorporate în circuitele creierului [3].

Așadar, dacă doriți ca noile informații pe care tocmai le-ați învățat să rămână, continuați să exersați și să le repetați.

3. Învăță în mai multe moduri

Un alt mod de a învăța este să te concentrezi pe învățare în mai multe moduri. De exemplu, în loc să asculți o lecție virtuală, care implică învățare auditivă, găsește o modalitate de a repeta informațiile atât verbal, cât și vizual. Acest lucru ar presupune descrierea a ceea ce ai învățat unui prieten, să iei notițe sau să desenezi o hartă mentală. Învățând în mai multe moduri, cimentezi și mai mult cunoștințele în mintea ta.

Un sfat util este să îți scrii notițele pe hârtie, în loc să scrii pe un laptop, tabletă sau computer. Cercetările au descoperit faptul că notițele scrise de mână ajută la fixarea informațiilor mai eficient [3].

4. Învăță predând ceea ce tu înveți

Una dintre cele mai bune moduri de a învăța este să împărtășești abilitățile și cunoștințele nou învățate cu alții. Poți începe prin a traduce informațiile în propriile cuvinte, astfel noile cunoștințe vor fi consolidate în creierul tău. Apoi, găsește o modalitate de a împărtăși ceea ce ai învățat.

O bună metodă de învățare este să creezi lecții pe care mai apoi să le prezinți, întocmai ca un profesor, fie colegilor de clasă, fie părinților tăi.

5. Creează conexiuni între informațiile noi și cele pe care le știi deja

O altă modalitate excelentă de a deveni un cursant mai eficient este să folosești învățarea relațională, care implică realizarea unor conexiuni între informațiile noi și cele pe care le știi deja. De

exemplu, dacă înveți o limbă nouă, ai putea asocia noul vocabular și gramatica cu ceea ce știi deja despre limba română sau despre alte limbi pe care este posibil să le vorbești deja.

Înveți pentru o materie la care trebuie să memorezi mulți termeni sau formule? Asociază-le cu informații care nu au absolut nicio legătură cu ce înveți. Pune-ți întrebări de genul ”la ce mă duce cu gândul acest lucru?” și apoi asociază răspunsului fie imagini, fie fraze sau chiar povești. Cu cât imaginile, frazele sau poveștile asociate sunt mai ciudate, cu atât funcționează mai bine această metodă.

6. Realizează activități practice

Pentru mulți elevi, învățarea implică de obicei citirea manualelor, participarea la prelegeri sau efectuarea cercetărilor în bibliotecă sau online. Deși este important să primești informații și apoi să le scrii, punerea în practică a noilor cunoștințe și abilități poate fi una dintre cele mai bune modalități de a îmbunătăți învățarea [3].

Dacă este vorba despre o abilitate sportivă sau athletică, efectuează activitatea în mod regulat. Dacă înveți o nouă limbă, exersează vorbind cu o altă persoană, vizionează filme în limbi străine și începe conversații cu vorbitori nativi pentru a-ți exersa abilitățile în devenire.

7. Amintește-ți că greșelile fac parte din proces

Cercetările au demonstrat faptul că greșelile în timpul învățării pot îmbunătăți rezultatele învățării. Un studiu a arătat că greșelile urmate de feedback corectiv pot fi benefice pentru învățare [3].

Așadar, dacă greșești când înveți ceva nou, petrece ceva timp corectând greșeala și examinează cum ai ajuns la răspunsul incorect. Această strategie poate ajuta la stimularea abilităților de gândire critică și te poate face mai adaptabil în situațiile de învățare care necesită posibilitatea de a te răzgândi.

8. Studiază puțin în fiecare zi

O altă strategie care poate ajuta este cunoscută sub numele de practică distribuită. În loc să încerci să înveți în câteva sesiuni lungi de studiu, încearcă o sesiune scurtă și concentrată, apoi ia o pauză. Acest proces de revenire pentru sesiuni scurte pe o perioadă lungă de timp este una dintre cele mai bune modalități de a învăța eficient.

9. Testează-te

Cercetările au demonstrat că susținerea testelor ne ajută să ne amintim mai bine ceea ce am învățat. Acest fenomen, cunoscut sub numele de efectul de testare, sugerează faptul că petrecerea timpului pentru a prelua informații din memorie îmbunătățește memoria pe termen lung. Această practică de regăsire face mai probabil să vă puteți aminti acele informații din nou în viitor [3].

Cu cât exersezi mai mult ce înveți, cu atât mai ușor vei reține. Îți poți crea propriile teste bazate pe materia la care înveți. Aceste teste pot fi mai avansate ca grad de dificultate cu cât înaintezi în procesul de învățare.

10. Concentrează-te pe un singur lucru

Timp de mulți ani, s-a crezut că oamenii care realizează mai multe activități în același timp au un avantaj față de cei care nu o fac. Cu toate acestea, cercetările au demonstrat că multitasking-ul poate face de fapt învățarea mai puțin eficientă. Așadar, multitasking-ul atunci când studiezi îngreunează concentrarea asupra informațiilor și reduce gradul de înțelegere al acestora [3].

Pentru a evita pericolele multitasking-ului, începe prin a-ți concentra atenția asupra sarcinii în cauză și continua să lucrezi pentru o perioadă de timp prestabilită.

Dacă îți dorești să înveți eficient, este important să explorezi tehnicile de învățare prezentate mai sus. Strategiile precum creșterea memoriei și învățarea în mai multe moduri pot fi utile. Învățarea regulată a lucrurilor noi, realizarea unor activități practice, precum și testarea ta în mod repetat pot fi, de asemenea, modalități utile pentru a învăța eficient.

Bibliografie:

- [1]. Ioan Neacșu, *Metode și tehnici de învățare eficientă – Fundamente și practici de succes*, Iași, Editura POLIDROM, 2015, p. 15.
- [2]. Hans Löwe, *Introducere în psihologia învățării la adulți*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978, p. 25
- [3]. Kendra Cherry, *How to Learn More Effectively - 10 Learning Techniques to Try*, Reviewed by Amy Morin, LCSW, MEd, 2023.

SCHIMBĂRI POSIBILE LA NIVELUL PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PENTRU FORMAREA/ DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR – CHEIE TRANSPUSE ÎN DOCUMENTELE CURRICULARE DIN ROMANIA

NIȚĂ N. ELENA ALFREDINA

Predarea este conceptuală dar și intelectuală, este abstractă și concretă, creativă și secvențială. Este arta de a vedea oamenii, elevii, prin intermediul unor idei transpuse în practică. Este despre conținut, inimi, minți, trecut dar mai ales despre viitor. A fost și va fi întotdeauna liantul dintre imaginație și dăruire, pentru că predarea și învățarea sunt atât cauze, cât și efecte.

Dacă în viață nu încetăm niciodată să învățăm, este și datorită faptului că va exista întotdeauna cineva dispus să predea, să asculte, să modeleze minți, să încurajeze idei, pentru că "Școala trebuie să fie o gimnastica a minții omenești, adică o continuă și rodnică dezvoltare a inteligenței umane." **Mihai Eminescu**

Rezultatele învățării, ca ansambluri de cunoștințe, abilități și atitudini ce urmează a fi formate tuturor tinerilor, drept instrumente culturale pentru învățarea pe parcursul întregii vieți sunt **competențele-cheie**. Un pachet transferabil și multifuncțional de cunoștințe, deprinderi (abilități) și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru incluziune socială și inserție profesională. Acestea trebuie dezvoltate până la finalizarea educației obligatorii și trebuie să acționeze ca un fundament pentru învățarea în continuare, ca parte a învățării pe parcursul întregii vieți.

Astăzi, transpunerea competențelor-cheie în politicile curriculare a fost realizată prin abordarea mixtă, în planurile-cadru fiind păstrate disciplinele școlare clasice, ce corespund principalelor domenii ale cunoașterii, totodată, introducându-se unele discipline școlare noi, ce corespund problemelor majore ale societății. Disciplinele școlare în ansamblu, dar mai ales competențele lingvistice, ar trebui abordate într-un mod inovator, modern, deschis, astfel încât să contribuie la formarea profilului absolventului de învățământ primar și gimnazial.

Programa pentru disciplina Limba modernă 1, clasele a V-a – a VIII-a, care conform planului cadru de învățământ are alocate 2 ore/săptămână în trunchiul comun (TC), propune continuarea structurării competențelor de comunicare începute în ciclul primar, conducând spre achiziții specifice nivelului A2+ la finalul ciclului gimnazial. Aceasta presupune ca, la finalul clasei a VIII-a, elevii care studiază limba modernă 1 în 2 ore pe săptămână să aibă structurate competențe compatibile nivelului A2 și să fi început deja dezvoltarea câtorva competențe specifice nivelului B1, conform Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL). În procesul de dezvoltare curriculară s-a ținut

seama de următoarele documente: - Key Competences for Lifelong Learning - a European Reference Framework, Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006, (Recomandarea Parlamentului European vizând competențele cheie) in Official Journal of the EU, 30 dec. 2006; - Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (nivelurile de referință).

La nivelul curriculumului actual, competențele sunt definite în perspectivă europeană ca ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite prin învățare, care concură la rezolvarea problemelor specifice unui domeniu, dar și a unor probleme generale. În această perspectivă, formulările atitudinale sunt incluse alături de accentele cognitive. Altfel spus, atitudinile de comunicare se asociază abilităților de comunicare în seturi coerente de achiziții.

Comunicarea într-o limbă străină/Competența în multilingvism presupune: Cunoștințe – vocabular, gramatică funcțională, conștientizarea principalelor tipuri de interacțiune verbală și registre ale limbii; convenții sociale, aspectul cultural și varietatea limbilor; Deprinderi–abilitatea de înțelege mesaje orale, inițierea, susținerea și încheierea unor conversații, înțelegerea și producerea de texte scrise adecvate nevoilor individului; folosirea adecvată a resurselor, învățarea limbilor în context informal ca parte a educației pe parcursul întregii vieți.

O primă idee semnificativă care vizează schimbări posibile la nivelul procesului de învățământ se regăsește în **necesitatea din ce în ce mai evidentă de a pregăti cetățeni multilingvi**. Predarea și învățarea limbilor străine este esențială pentru asigurarea libertății de mișcare, muncă și studiu a cetățenilor europeni pe teritoriul statelor membre. Este esențial să ne asigurăm că deficiențele lingvistice nu sunt o barieră în calea participării la viața socială întrucât eticheta lingvistică europeană încurajează și recompensează practicile inovatoare din domeniul predării și învățării limbilor străine, de la toate nivelurile sistemului de învățământ și formare. Multilingvismul reprezintă unul dintre componentele esențiale ale societății contemporane. Europa ne oferă astăzi un model cultural nou, în care culturile își păstrează identitatea dar, în același timp, contribuie la formarea unei culturi europene;

Schimbarea procesului de învățământ ar trebuie să se raporteze permanent la contextual social actual, focusându-și atenția cu precădere asupra **îmbinării eficiente a instrumentelor digitale și a softurilor educaționale cu nevoile reale ale formabililor**, în scopul dezvoltării eficiente a competențe cheie lingvistice. Aceste instrumente de predare vin în sprijinul profesorilor, dar vor necesita în mod constant din partea acestora o diagnosticare aprofundată a propriilor metode de predare, o creionare a unor scenarii de învățare care să conducă la stabilirea acelor competențe lingvistice pe care elevii să le achiziționeze într-o manieră facilă și motivantă.

O a treia idee semnificativă **propune formarea unei conduite care să implice participarea directă a elevului la propria formare, prin acțiuni de responsabilizare**. Având în vedere situația actuală, este necesar să punem accentul pe competențele cheie de relaționare interpersonală (sociale)

și civice, dar și a spiritului de inițiativă și antreprenoriat ce implică transformarea ideilor în acțiune chiar și la nivelul disciplinelor lingvistice. Predarea limbii engleze interdisciplinar reprezintă o fereastră către viitor. În organizarea demersurilor didactice accentul trebuie să cadă pe toate formele comportamentale ce trebuie dobândite pentru ca elevul să fie capabil să participe într-un mod eficient și constructiv la viața socială și să rezolve conflicte. Acesta trebuie să-și dezvolte creativitatea, inovația, asumarea riscurilor și conștientizarea valorilor etice precum și promovarea stării de bine. Se vorbește frecvent despre „responsabilizarea elevilor pentru propria învățare” despre motivație, dar investim de fapt foarte puțin în formarea de atitudini pozitive sau motivație în timpul orelor noastre.

Adaptarea procesului de predare-învățare cerințelor generației actuale de elevi cu scopul dobândirii și aprofundării competențelor lingvistice. O detaliere adecvată a competențelor specifice, ce valorifică atitudinea, în procesul de învățare, ar fi oportună pentru că atitudinea este cea care ne salvează atunci când cunoștințele dobândite în școală nu mai sunt potrivite noului mediu economic și social. În zilele noastre, doar cu o atitudine potrivită putem obține „învățare pe tot parcursul vieții”, cu o atitudine proactivă putem „învăța să învățăm” și să ne adaptăm la schimbare.

Atitudinea include și modul în care o persoană este capabilă să se ocupe emoțional de lucruri, modul în care se ocupă de eșecul, tenacitatea și determinarea de a reuși. În același timp, atitudinea unei persoane față de o anumită sarcină, inclusive în dezvoltarea competențelor lingvistice, îi influențează performanța, întrucât atitudinea controlează nivelul de motivație al unei persoanei respective.

O ultimă idee semnificativă pune **accent pe un proces de predare-învățare activ, interactiv ce oferă oportunități de interacțiune profesor-elev, elev-elev și elev-resurse.** Folosirea unor metode și strategii moderne, active de predare-învățare cum sunt cele din flipped-classroom devin esențiale atunci când au un impact major asupra dezvoltării competențelor lingvistice ale elevilor. Cărțile din care își luau informația până mai ieri sunt înlocuite astăzi cu noile resurse tehnologice pentru a crea o învățare interactivă centrată pe elev. Explicația utilizării metodelor interactive vine de la conceptul “I do and I understand”, mai precis, cu cât consumă mai multă energie în încercarea de a controla o activitate, cu atât mai mult elevul va înțelege și învață din această activitate. Ca profesor, nu poți anticipa toate situațiile specifice cu care se vor confrunta elevii în viața lor dar vom putea să le canalizăm eforturile către dezvoltarea abilităților și aptitudinile potrivite. Așadar, a-i ajuta pe elevi să devină funcționali înseamnă a le crea contexte relevante, reale, interesante și motivaționale în care să poată să-și pună în practică competențele, a-i ajuta să aleagă metodele potrivite de comunicare, să devină independenți în învățare.

Formarea continuă asigură actualizarea și dezvoltarea competențelor personalului didactic, inclusiv dobândirea de noi competențe, în funcție de tendințele din planul nevoilor de educație și al

curriculum-ului educațional, precum și în funcție de exigențele privind adaptarea competențelor personalului didactic la schimbările din structurile/procesele de educație. Consilierea oferită de profesorul metodist trebuie să asigure dezvoltarea unor strategii de rezolvare a problemelor și luare a celor mai potrivite decizii.

Procesul de consiliere se bazează pe abilități de comunicare eficiente și este centrată pe persoană, pe problemă și utilizarea principiilor de relaționare pentru autocunoaștere, acceptarea emoțională și cunoaștere a resurselor personale. Înainte de susținerea inspecțiilor la clasă este necesară o inventariere a problemelor propuse de candidat pe tema portofoliului cadrului didactic inspectat și asupra aspectelor ce se urmăresc în inspecția școlară la clasă, consemnate în fișa și raportul/procesul verbal de evaluare. În urma acestei întâlniri se va asigura feed-back constructiv asupra documentelor de proiectare și suport pentru întocmirea corectă a planurilor de lecții. Va rezulta un portofoliu corect întocmit, conform scrisorii metodice. După momentul efectuării inspecției este necesară o discuție de analiză a lecțiilor, cu accent pe secvențele reușite/ aspectelor ce necesită îmbunătățiri, consiliere privind formarea continuă, activitatea extrașcolară, relația cu părinții și cu comunitatea locală. Feed-back-ul va pune accent pe relația competențe-conținuturi-activități de învățare-modalități de evaluare, identificând treptat clișee metodologice și modalități de prevenire a acestora. “Dezvoltarea unei competențe este o activitate cognitivă complexă care îi cere persoanei să stabilească relații între practică și teorie; să translateze învățarea în mai multe situații, să învețe cum să învețe, să propună și să rezolve probleme, să acționeze în mod inteligent și critic într-o situație dată” (Gonczy, 2001: 39).

Bibliografie:

✚ *Un nou Curriculum național pentru învățământul primar și gimnazial* – „Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți” - CRED - conceptualizări necesare- suport de curs

✚ Ambridge, B., & Lieven, E.V.M. (2011). *Language Acquisition: Contrasting theoretical approaches*. Cambridge: Cambridge University Press.

✚ John Hattie, 2014, *Învățarea Vizibilă –Ghid pentru profesori* , Editura TREI

✚ Peter Senge, 2016, *Școli care Învăță- A cincea Disciplină Aplicată în Educație*, Editura TREI

ȘCOALA GRĂDINARILOR PENTRU GRĂDINA DIN ȘCOALĂ

Prof. psihopedagog, Nuța Tivdă

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Rudolf Steiner” Hunedoara

Durata proiectului: 7 luni (aprilie - octombrie)

Tipul de proiect : local

Locul de desfășurare al proiectului : loc.Hunedoara, jud. Hunedoara

DESCRIEREA PROIECTULUI

Grădinaritul are numeroase beneficii pentru sănătatea fizică, dar și pentru cea mentală.

Problema școlii noastre rămâne la nivelul infrastructurii (spațiului aferent activităților practice) și a realizării unor astfel de activități practice împreună cu elevii.

Iubim natura. Ne place să grădinărim și să ne jucăm cu pământul. Ne e drag să lucrăm împreună cu prietenii, să ne bucurăm de soare, aer curat și cer senin.

Elevii cu deficiență mintală trebuie educați în spiritul unei atitudini pozitive față de mediul înconjurător și față de plantele verzi în vederea formării unui comportament participativ pentru însușirea unor reguli cu caracter practic și ecologic ce vizează asigurarea echilibrului dintre sănătatea individului și a mediului.

Prin demararea acestui proiect avem în vedere posibilitatea de a realiza un echilibru între metodele practice de predare și cele teoretice, punând accent pe partea practică. Formăm și dezvoltăm abilități și aptitudini (a lucra singur sau în echipă cu alții, cu integritate și cu cinste, făcând dovadă de onestitate, punctualitate și responsabilitate; a se adapta situațiilor diverse; a cunoaște și a înțelege probleme și dificultăți apărute de-a lungul vieții).

Acțiunile și activitățile propuse pot genera o schimbare în mentalitățile oamenilor, potențând capacitatea acestora de a crea o lume mai sigură, mai sănătoasă și mult mai prosperă, îmbunătățind astfel calitatea vieții. Exemplul acesta poate oferi un grad sporit de conștientizare și puterea de a explora și dezvolta noi concepte, viziuni, metode și instrumente.

Formarea de cetățeni competenți și încrezători poate crea noi oportunități de a avea un stil de viață mai sănătos și productiv, totuși vom avea un viitor, că ne vom putea susține și îmbunătăți calitatea vieții, satisfăcându-ne nevoile, fără a periclita însă mediul înconjurător, de la care, dacă am ști cum să profităm și cum să îl protejăm, am primi mai mult decât am avea nevoie. Oamenii ar trebui să înțeleagă că, pentru a asigura o lume durabilă, este nevoie de angajare și de asimilarea unor informații relevante și aplicabile în domeniul agriculturii ecologice, de capabilitatea de a analiza și compara diferite interese.

Toate acestea pot fi transmise mai departe la nivel comunitar, prin exemplul personal și prin intermediul educației, prin valorificarea propriilor produse și utilizarea produselor producătorilor locali.

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PROIECTULUI

Scopul educativ al proiectului

Proiectul are drept scop conștientizarea rolului plantelor verzi și a legumelor în viața noastră prin proiectarea și construirea unei mini-grădini de legume acoperită chiar în apropierea sălilor de curs, a activităților de formare și dezvoltare a abilităților de muncă și viață într-un spațiu natural și autentic.

În derularea proiectului elevii sunt antrenați în acțiuni care le dezvoltă spiritul de inițiativă, deprinderi de muncă independentă și încredere în forțele lor și în capacitatea de a realiza acțiuni manipulând instrumente și unelte adevărate într-un mediu real și natural.

Se realizează o îmbinare armonioasă între pregătirea teoretică și practică, pe de o parte și educația lor morală, estetică, pe de altă parte.

Obiectivele proiectului

1. Înțelegerea relației omului cu natura și plantele, în care omul în calitate de creație supremă a naturii poate influența creșterea și dezvoltarea celor din urmă;
2. Nevoia de a acorda mai multă atenție amenajării spațiilor verzi și fructificării fiecărui metru pătrat de sol de pe lângă clădirea școlii și din cadrul proprietăților individuale;
3. Implicarea în acțiuni practice de plantare de verdețuri, legume timpurii, flori, răsaduri, de ocrotire și îngrijire a mini-serei, a spațiilor verzi din jurul școlii;
4. Cultivarea sentimentelor de siguranță și încredere în propriile forțe în contact direct cu produsul propriilor activități, frumusețile și farmecul florilor și a plantelor verzi;

BENEFICIARI:

Grup țintă: preșcolarii și elevii cu CES de la C.S.E.I. „Rudolf Steiner” Hunedoara

Beneficiari:

- direcți – 15 preșcolari și elevi cu CES și 6 profesori de la C.S.E.I. „Rudolf Steiner” Hunedoara.
- Indirecți: ceilalți elevi din școală, părinți, comunitatea locală.

ACTIVITĂȚI DE IMPLEMENTARE A PROIECTULUI:

Responsabili activități: Cadrele didactice implicate în proiect

- stabilirea de reguli de lucru și împărțirea sarcinilor;
- achiziționarea de echipamente și materiale necesare desfășurării proiectului;
- elaborarea și tipărirea unor materiale de prezentare a proiectului;

- diseminarea și promovarea activităților și rezultatelor proiectului;

Activitatea: „În lumea plantelor și a legumelor”

- Realizarea unei lecții deschise cu elevii/preșcolarii din grupul țintă în cadrul căreia le vor fi prezentate informații și imagini legate de mediul și condițiile în care putem cultiva legume sănătoase. Într-un cadru non-formal sunt descrise activitățile specifice grădinarilor.

Activitatea : „Sera din curtea școlii”

În cadrul acestei activități, vom amenaja o mini-seră în curtea școlii.

Elevii din grupul țintă însoțiți și sub supravegherea cadrelor didactice vor planta semințele legumelor timpurii și a verdețurilor.

Activitatea: „Acasă la legumicultor”

În cadrul acestei activități vom realiza o excursie la „Fermele ADO” din țara Hațegului.

Elevii și preșcolarii vor avea ocazia să observe plantele și animalele într-o fermă adevărată și să interacționeze cu oamenii locului.

REZULTATELE PROIECTULUI:

- dezvoltarea creativității și obținerea de experiențe noi de învățare prin diversificarea activităților la clasă;
- dezvoltarea sentimentelor de respect și apreciere a abilităților copiilor din grupul țintă;
- îmbunătățirea abilităților de interrelaționare și de comunicare socială;
- dezvoltarea stimei de sine pentru copiii din grupul țintă prin facilitarea accesului la activități practice într-un mediu natural și real;
- schimbarea pozitivă a mentalității la nivelul comunității în ceea ce privește potențialul și abilitățile elevilor cu deficiență mintală;

EFACTELE/IMPACTUL PROIECTULUI

Pentru a putea folosi durabil, cu grijă, tot ceea ce ne oferă natura: energie, materii prime, hrană, trebuie, pe de o parte, să înțelegem cât de mare este capacitatea naturii de a reface ceea ce noi consumăm, iar pe de altă parte, să găsim acele mijloace prin care să controlăm, să monitorizăm în permanență toate activitățile care pot modifica într-un fel sau altul starea mediului și viața noastră. Una dintre formele cele mai la îndemână de a îngriji și ajuta natura să ne ofere o hrană sănătoasă bogată în substanțe benefice organismului uman rămâne grădinăritul.

Prin crearea oportunității de a desfășura o serie de activități non-formale, beneficiarii conștientizează capacitățile de adaptare, creativitate, aplicabilitate, valorificarea lucrului ieșit din mâinile proprii. Activitățile de acest gen facilitează înțelegerea structurii elementelor de bază din natură, asigurând o bază perceptivă concret-senzorială.

În mod natural cu ajutorul elementelor concrete, elevii cu deficiență mintală învață și se dezvoltă.

TEHNICI DE ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ

Profesor învățământ primar Camelia Mădălina Acostioaie

Școala Gimnazială Nr. 88, București, Sector 3

„Școala cea mai bună este aceea în care înveți, înainte de toate, CUM să înveți.” Nicolae Iorga

Învățarea reprezintă o activitate intelectuală și fizică desfășurată, în mod sistematic, în vederea însușirii unor informații și formării de abilități necesare pentru dezvoltarea continuă a personalității. Învățarea este activitatea elevului, care este dirijat de către profesor și presupune dobândirea unor cunoștințe, deprinderi și strategii.

Capacitatea de a învăța cât mai repede, de a înțelege cât mai bine și mai rapid, dar și de a reține cât mai mult timp ceea ce ai învățat, este una din abilitățile esențiale ale oricărui om de succes. ARTA de a dobândi noi cunoștințe - de a ți le însuși și de a le „integra” în ansamblul cunoștințelor pe care le posezi deja - este mult mai importantă și mai valoroasă decât cunoștințele în sine.

METODE DE ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ

1. Învață pe altcineva!

Experții din domeniul învățării rapide au descoperit că cea mai eficientă modalitate de a absorbi și de a-ți însuși noi cunoștințe este aceasta: în timp ce înveți, să te gândești cum ai putea „preda” noul material altcuiva. Îți imaginezi că trebuie să explici – cu cuvintele tale – aceste cunoștințe unei alte persoane, care nu știe absolut nimic despre acest subiect.

2. Vizualizează informațiile!

Știm cu toții ca „o imagine valorează cât o mie de cuvinte”. Cercetătorii din domeniul învățării rapide ne confirmă faptul că imaginile facilitează mult înțelegerea unui text și se memorează mult mai rapid decât cuvintele singure (imaginile îmbunătățesc cu până la 90% capacitatea de înțelegere și memorare). De aceea, este bine ca să îți construiești cât mai multe scheme și diagrame structurate, pe baza noilor cunoștințe pe care trebuie să ți le însușești – scheme care să fie cât mai sugestive (să exprime relațiile, dependențele, incluziunile etc., dintre noțiuni) și să fie adnotate corect (cuvintele-cheie să fie incluse în schemă, la locurile potrivite), eventual completate cu imagini sugestive.

3. Pune-ți întrebări!

Trebuie să știi că, creierul tău învață și reține cunoștințe numai atunci când lucrează la ele. Acest lucru a fost descoperit și folosit încă din Antichitate, de către învățații din Grecia Antică, care utilizau, pentru a-i învăța pe copii, metoda lui Socrate – metoda ce constă în faptul că profesorul nu făcea

altceva decât să pună întrebări, concentrând atenția elevilor și determinându-i să găsească răspunsuri. În cazul învățării prin întrebări, elevii nu mai sunt pasivi (nu doar ascultă, plictisiți și pe jumătate adormiți, ce le povestește profesorul), ci sunt implicați activ în desfășurarea lecției – datorită faptului că trebuie să răspundă la întrebări, elevii sunt permanent foarte atenți la lecție. În plus, prin întrebările bine alese, elevii își integrează în mod eficient noile cunoștințe în structura de informații deja dobândite.

Condiții pentru o învățare rapidă și eficientă

1. Planifică bine timpul

Dacă nu ai o planificare făcută, se pierde timp important ca să te hotărăști ce ai de făcut.

2. Stare maximă de receptivitate

Pregătirea minții pentru învățare eficientă, fă câteva minute de relaxare fizică și psihică.

3. Învăță în același loc și la ore fixe

Prin condiționare, respectând locul și ora, starea de spirit corespunzătoare se va instala automat.

4. Ordine pe masa de lucru

Fă ordine pe masa de lucru - dezordinea contribuie la distragerea atenției.

5. Accesibilitatea materialelor pentru studiu

Cărțile, creioanele, caietele trebuie puse la îndemână de la început.

6. Mirosul

Mirosul este simțul cu impactul cel mai mare asupra minții. Nimeni nu poate învăța într-o cameră unde miroase neplăcut. Pune pe masă o farfurioară cu apă în care ai turnat picături de esențe naturale, frumos mirositoare.

7. Poziția corpului

Când înveți, poziția corpului are o mare influență asupra concentrării. Învățarea în fotoliu sau în pat nu este eficientă.

8. Auzul

În afară de auz, urechea are în plus rolul de a energiza creierul. Muzica are un rol foarte important în învățare. Ea sporește receptivitatea, capacitatea de concentrare și elimină stresul.

9. Planificarea învățării

Maximul activității intelectuale este între orele 9-13, scade între orele 13-15 și începe să crească după circa o oră și jumătate de la masa de prânz, atingând un nou maxim între 16-20. Memorarea este mai eficientă seara.

10. Nu gândi negativ

Mintea este nelimitată în capacitatea ei de a învăța, singurele limitări sunt acelea care ne-au fost impuse din exterior sau pe care ni le-am impus singuri.

11. Autosugestia și meditația asupra succesului

Te va aduce în cea mai bună stare pentru a ajunge să înveți la nivel de performanță. Autosugestia sau motivația fac diferența dintre persoane, cele care reușesc și cele care nu reușesc. Gânduri ca: „ Eu nu voi reuși ” sau „ Nu pot mai mult ”, trebuie să dispară din vocabular, ele trebuie înlocuite cu afirmații ca: „ Eu sunt cel mai bun” sau „ Voi reuși ” sau „ Pot mai mult”.

12. Creează legături între informații

Atunci când apare o informație, creierul caută mai întâi în baza de date proprie dacă o recunoaște. Dacă este similară cu ceva deja cunoscut, o va lega de aceasta. Când ai de memorat cifre, denumiri, elemente fără legătură între ele, încearcă să le dai o semnificație, chiar artificială.

13. Împărțirea materialului – Lecții, Capitole și Subcapitole

Împarte materialul de învățat în unități logice – lecții, capitole, subcapitole. Nu trebuie să îl împarți pe număr de pagini, cum ar fi „învăț 2 pagini și le repet, apoi alte 2 ș.a.m.d”. Astfel, se distorsionează structura logică.

14. Extrage ideile principale , apoi detaliile importante – ele clarifică, lămuresc, întăresc, dezvoltă sau ilustrează ideea principală. Subliniază ideile cu o altă culoare.

15. Redare liberă

Ori de câte ori înveți, fă o redare liberă, cu propriile cuvinte, simulând astfel situația reală de recuperare de mai târziu.

16. Aspectul notițelor

Aspectul notițelor are un mare rol în învățare. Trebuie să se fixeze în minte, prin prezentare logică și aranjare în pagină, astfel încât să poți să le revezi mintal ca pe o fotografie. Evită monotonia grafică a textului. Alternează textul cu scheme, grafice, sublinieri, colorări.

17. Învăță citirea rapidă

Când citești un rând, ochii execută între 4 și 10 mișcări sacadate spre dreapta și spre stânga. Pentru a reduce numărul mișcărilor de revenire a ochilor spre stânga, e suficient să urmărești cu creionul sau cu degetul în timp ce citești. Acest „truc” face să dubleze viteza de citire.

VÂRSTA PREȘCOLARĂ ȘI ASPECTELE ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE

Profesor pentru învățământ preșcolar, Elena Florea
Profesor pentru învățământ preșcolar, Eleny Ionașcu
Grădinița 101 Dalmațieni, București

Copilul preșcolar este asemenea un mic ”giuvaier neșlefuit”, a cărui strălucire este ascunsă sub aspectul neregulat. Meșterul priceput, ”cadrul didactic” are datoria de a-l descoperi prin implicarea directă a acestuia în cât mai multe activități de învățare, sub forma jocurilor, libere sau dirijate.

La vârsta preșcolară, învățarea este distractivă, interactivă și, mai presus de toate, captivantă pentru copiii preșcolari. Jocurile sunt modalități perfecte de a-i ajuta pe cei mici să descopere și să asimileze cunoștințe și abilități într-un mod creativ. Prin joc, copiii pot să exploreze lumea înconjurătoare, să-și dezvolte abilități sociale și să-și stimuleze imaginația. Fiecare copil are propriul său ritm și preferințe, deci este important să găsiți activitățile care îl pasionează cel mai mult. Cadrului didactic îi revine datoria de a transpune prin joc toate informațiile teoretice specifice vârstei și de a facilita învățarea acestora prin folosirea cât mai multor metode practice-aplicative.

Învățarea reprezintă o activitate menită să schimbe comportamentul copilului, să-l ajute să asimileze informații, și să se adapteze la mediu. Se presupune asimilarea cunoștințelor, abilităților, formarea capacității de adaptare, preluarea de informații și prelucrarea lor, aplicare în practică și evaluarea performanțelor proprii.

Copilul se naște cu capacitatea de a învăța, dar șansa supraviețuirii, a umanizării și socializării lui depinde de contactul cu adultul, de grija generației adulte pe termen lung, de mediul educațional. Tot ceea ce poate să realizeze o ființă umană depinde de învățare, exercițiu, muncă, prin aplicabilitate.

Ca activitate umană, învățarea reclamă întotdeauna un substrat, un mobil conștient sau nu, care are funcția de susținere energetică în sensul declanșării și direcționării acestei activități. Este vorba de un ansamblu de factori motivaționali cum ar fi trebuințele, aspirațiile, dispozițiile etc.

În acest sens, J. Piaget (1960) enumeră următoarele caracteristici și cerințe față de învățarea prin joc la copilul preșcolar:

- copilul are propria sa manieră de a percepe lumea - această caracteristică impune ca nevoie fundamentală confruntarea copilului și cu alte moduri și maniere de percepție, cum sunt cele ale adultului și ale egalilor lui;
- copilul are nevoia permanentă de a comunica și verbaliza în activitățile și gândurile sale. De aici se manifestă și cerința ca fiecare copil să fie sprijinit să verbalizeze și astfel să elaboreze idei asupra lumii, să asculte, să acționeze, să se miște, să deseneze, să construiască și să se exprime grafic;

- copilul este curios și are nevoie să manipuleze obiectele din jurul său imediat. De aceea este nevoie să i se antreneze toate simțurile pentru a explora obiectele, situațiile și relațiile apropiate;
- preșcolarul percepe lucrurile fie global, fie parțial și nu este încă în stare să surprindă toate relațiile dintre ele. Această caracteristică cere ca învățarea să se axeze pe stabilirea legăturilor dintre lucruri, și să i se ofere copilului experiențe de tip integrat;
- copilul acționează adesea fără a gândi la consecințele faptelor sale. Cerința față de programele educative va fi să i se ofere posibilitatea copilului să gândească asupra urmărilor acțiunilor sale și să fie sprijinit în a lua decizii;
- preșcolarul are nevoie să persevereze în acțiunile sale, până la obținerea unor rezultate satisfăcătoare. În învățare este nevoie de comunicare cu ceilalți. Rolul adultului este de a-i se pune întrebări, dar și de-al lăsa să gândească singur răspunsurile și să învețe să răspundă. Copilul are nevoie să-și exprime ideile prin cât mai multe și variate moduri;
- copilul preșcolar caută maniere anumite de reper pentru a înțelege realitatea. De aceea el are nevoie să compare, să clasifice, să ordoneze obiectele și situațiile, să clarifice,
- orice copil are nevoie de siguranță și încredere în sine. Să se simtă bine în „pielea sa”. Iată de ce este nevoie ca el să se cunoască pe sine și să fie valorizat. Mediul securizat și pozitiv, tolerant și valorizator furnizează copilului ocaziile de a alege li de a-și asuma cu curaj, încă de la vârstele mici, riscurile deciziilor sale;
- copilul are nevoie, cu precădere de reușită. Aceasta cere ca dezvoltarea lui să fie asigurată într-un sistem de activități potrivite nivelului său de dezvoltare și care să-l stimuleze prin rezultatele lor.

Învățarea reprezintă un proces evolutiv, de esență informativ-formativă, constând în dobândirea (însușirea, stocarea, prelucrarea și valorizarea internă) de către copil – într-o manieră activă, explorativă – a experienței de viață și, pe această bază, în modificarea selectivă și sistematică a conduitei, în ameliorarea și perfecționarea ei controlată și continuă sub influența acțiunilor variabile ale mediului.

Este important ca la copii, încă din vârsta fragedă să li se educe dorința de a cunoaște, de a învăța. Astfel spus, este necesar să i se formeze copilului motivația pentru învățare. Cadrele didactice vor obține rezultatele scontate numai atunci când vor fi conștiente de importanța activității formative de învățare în integralitatea ei, dacă vor înțelege că atitudinea lor față de procesul educațional trebuie să fie nouă, orientată spre formarea personalității copilului prin structurarea corectă a activității de joc și de învățare, prin utilizarea materialelor didactice cu diverse conținuturi.

Bibliografie:

1. Vrășmas, E., Oprea, V. și colaboratori – ”Să învățăm cu...placere”, Editura Arleguin, 2011.
2. Negreț-Dobridor, I., Pânișoară, I. O. – ”Știința învățării”, Iași, Editura „Polirom”, 2008
3. Dulamă M. E. – ”Cum îi învățăm pe alții să învețe”, Cluj-Napoca, Clusium, 2009

EDUCAȚIA, ACTIVITATEA DE FORMARE-DEZVOLTARE A PERSONALITĂȚII UMANE

*Profesor învățământ preșcolar Gina Hurduc
Grădinița cu program prelungit Nr. 64, Galați*

Transformarea școlii ca sistem este cel mai important proiect public al României iar grădinița este parte integrantă a acestuia. Schimbarea Educației constituie un obiectiv la scara întregii societăți, gândit să genereze câștiguri ireversibile – pe termen scurt, mediu și lung, pentru toți actorii individuali și instituționali implicați în punerea sa în fapt iar *învățarea timpurie* este fundamentul pentru învățarea de-a lungul întregii vieți și baza bunăstării individuale, sociale, economice, baza dezvoltării durabile.

Complexitatea domeniului educației este reflectată și la nivelul etimologiei al cuvântului de origine latină, cu referință la acțiune specifică, interpretabilă, din perspectiva istorică, epistemologică(vezi Sorin Cristea, 2000, p. 107)

- A) Educatio – creștere, hrănire, formare. Este perspectiva naturalistă a de abordare a educației.
- B) Educo-educare- a crește, a hrăni, a formă, a instrui. Este perspectiva rațională și spirituală a pedagogiei moderne.
- C) Educo- educare- a scoate din..., a ridic, a înalta. Este perspectiva managerială a pedagogiei moderne.

Plecând de la aceste considerente este necesară o clarificare a conceptelor de: *Educație, Finalitățile educației, Idealul educației, Scopurile educației / pedagogice, Conținuturile generale ale educației, Formele generale ale educației.*

Educația reprezintă obiectul de studiu *specific* pedagogiei (științelor pedagogice sau științelor educației) care vizează activitatea de formare-dezvoltare a personalității umane, realizabilă prin corelația *educator – educat*, într-un context deschis

Finalitățile educației reprezintă orientările valorice ale activității de *formare-dezvoltare* a personalității definite la nivel de sistem (educație / învățământ) și de proces (de învățământ). Finalitățile educației reprezintă dimensiunea *subiectivă* a activității de educație care transpune în practică prin intermediul unor decizii de filozofie și de politică a educației, pe de o parte, și de politică școlară, pe de altă parte – dimensiunea *obiectivă* a activității de educație, definită la nivelul funcțiilor generale ale educației. În același timp, trebuie evidențiat faptul că finalitățile educației ridică problema raportului dintre orientările valorice propuse, la diferite niveluri ale sistemului și ale procesului de învățământ, și resursele pedagogice necesare. Modul de rezolvare a acestui raport

demonstrează calitatea actului de politică a educației, exercitat în cadrul unui sistem de învățământ pe termen lung, mediu și scurt.

Idealul educației / pedagogic reprezintă finalitatea de maximă generalitate care definește "un prototip" determinat, în mod obiectiv, de tendințele de evoluție ascendentă a societății. El marchează "conștiința pedagogică a societății" (vezi *Dicționar de pedagogie contemporană*, 1969, pag.129; *Dicționar de pedagogie*, 1979, pag.202). Ca "model al devenirii superioare" idealul definește tipul de personalitate la care aspiră societatea pe termen lung pe parcursul unei perioade care acoperă cel puțin două cicluri de educație, fixate convențional în limitele a două decenii.

Scopurile educației / pedagogice reprezintă finalitățile macrostructurale determinate de ideal care angajează realizarea prin elaborarea direcțiilor generale de acțiune, instituționalizate la nivel de politică a educației. Spre deosebire de ideal - "care marchează mai mult intenția fără a garanta urmărirea efectivă a acesteia" - scopurile pedagogice "asigură orientarea activității de educație în mod real", într-o gestiune a timpului evaluabilă pe termen mediu (minimum un ciclu de educație, stabilit convențional la 10-15 ani) – vezi De Landsheere, Vivivane et Gilbert, 1989, pag.26; Hameline, D., 1979, pag.97). Scopurile pedagogice vizează finalitatea unor acțiuni educaționale complexe, declanșate la nivel de politică a educației, în cadrul sistemului și al procesului de învățământ. Scopurile pedagogice determină structura sistemului de învățământ care condiționează realizarea procesului de învățământ în funcție de o anumită direcție pedagogică, relevantă social prin criteriile instituționalizate în activitatea de proiectare și dezvoltare curriculară a planului de învățământ și a programelor școlare.

Conținuturile generale ale educației reprezintă ansamblul valorilor pedagogice fundamentale (*bine, adevăr, adevăr aplicat/util, frumos, sănătate*) care conferă activității de formare-dezvoltare a personalității umane un cadru dimensional stabil, realizat/realizabil, în mod special, la nivelul sistemului și al procesului de învățământ. Acest cadru dimensional stabil, dezvoltat în funcție de valorile pedagogice fundamentale evocate, vizează următoarele cinci conținuturi generale ale educației, prezente, în mod obiectiv, la nivelul oricărei activități de educație / instruire:

a) **educația morală**(reprezintă activitatea de formare-dezvoltare a conștiinței morale a personalității realizabilă prin intermediul valorilor etice care concentrează toate dimensiunile *binelui moral* și are ca obiectiv fundamental formarea-dezvoltarea *conștiinței morale* care vizează optimizarea raporturilor omului cu lumea și cu sine)

b) **educația intelectuală**(reprezintă activitatea de formare-dezvoltare a personalității "prin știință și pentru știință", respectiv prin intermediul valorilor științei și are ca obiectiv fundamental formarea-dezvoltarea conștiinței științifice realizabilă prin dobândirea unor cunoștințe, capacități și atitudini cognitive, generale și specifice, cu o largă susținere afectivă, motivațională, caracterială)

c) **educația tehnologică (aplicativă)** reprezintă activitatea de formare-dezvoltare a personalității umane prin intermediul valorilor științei aplicate, exprimate în termeni de utilitate, productivitate, eficiență;

d) **educația estetică**(reprezintă activitatea de formare-dezvoltare a personalității umane prin intermediul valorilor generale ale frumosului existent în natură, societate, artă.Obiectivul fundamental al educației estetice vizează formarea conștiinței estetice); e) **educația fizică**(reprezintă activitatea de formare-dezvoltare a personalității prin intermediul valorilor sănătății umane).

Formele generale ale educației reprezintă ansamblul acțiunilor și al influențelor pedagogice desfășurate, succesiv sau simultan, în cadrul activității de *formare-dezvoltare* a personalității umane.

Acestea sunt:

- **Educația formală** reprezintă ansamblul acțiunilor (și al influențelor) pedagogice proiectate instituțional prin structuri organizate sistemic, pe niveluri și trepte de studii (școli, universități, centre de perfecționare etc.) în cadrul unui proces de instruire realizat cu maximum de rigurozitate în timp și spațiu (plan, programe, manuale, cursuri, materiale de învățare etc.).
- **Educația nonformală** completează educația formală într-un cadru instituționalizat situat în afara sistemului de învățământ dar și în interiorul acestuia, activat prin "organisme școlare conexe", extradidactice sau extrașcolare.**Educația nonformală** sprijină, direct și indirect, acțiunile și influențele sistemului de învățământ, pe două circuite pedagogice principale: a) un circuit pedagogic situat în afara clasei: cercuri pe discipline de învățământ, cercuri interdisciplinare, cercuri tematice / transdisciplinare; ansambluri sportive, artistice, culturale etc.; întreceri, competiții, concursuri, olimpiade școlare/universitare;b) un circuit pedagogic situat în afara școlii:
- **Educația informală** include ansamblul influențelor pedagogice exercitate spontan asupra personalității de la nivelul familiei, mediului social (cultural, politic, economic, religios etc.), (micro)grupurilor sociale, comunității (locale, teritoriale, naționale), mass-mediei (presă scrisă, radio, televiziune etc.).

Sistemul de educație reprezintă *ansamblul organizațiilor/instituțiilor sociale* – economice, politice, culturale - și *al comunităților umane* - familie, popor, națiune; grupuri profesionale, grupuri etnice; sat, oraș, cartier, colectivitate - care în mod direct sau indirect, explicit sau implicit, îndeplinesc funcții pedagogice, de activare și influențare a procesului de *formare-dezvoltare* a personalității umane.

Sistemul de învățământ reprezintă principalul subsistem al sistemului de educație, care include *ansamblul instituțiilor specializate în proiectarea și realizarea funcțiilor educației* prin conținuturi și metodologii specifice, organizate *formal* și *nonformal*. Definirea și analiza sistemului de învățământ,

la nivelul unui concept pedagogic fundamental, presupune avansarea a două criterii de referință, diferite din perspectiva gradului de generalitate angajat. Din acest punct de vedere, sistemul de învățământ poate fi definit *în sens larg* și *în sens restrâns*.

Aristotel consideră că educatorul este asemenea sculptorului care cioplește blocul din marmură, deci, educația s-ar putea asemena cu o „cioplire”. Erasmus din Rotterdam o consideră pe aceasta o modelare, educatorul modelând sufletul copilului ca pe o pastă. Comenius compară educația cu grădinăritul; „asemeni grădinarului care ocrotește planta, îi rupe frunzele și ramurile care îi împiedică creșterea și o hrănește, tot așa educatorul își realizează opera sa”. „Cine este stăpân pe educație este și stăpânul lumii” - precizează W.G. Leibniz. „Dați-mi în mână educația tineretului și eu voi schimba fața lumii”. După Fr. Herbart „educația este o arhitectură” - educatorul clădind în sufletul copilului un palat de idei, resortul sentimentelor și acțiunilor noastre umane”.

Chiar și numai din aceste exemplificări (și chiar dacă unele sunt mai exagerate), rezultă că, în orice perioadă a dezvoltării sociale, educația tinerei generații nu a putut fi neglijată, ea reprezentând în ultimă instanță legătura continuă între generații.

Bibliografie

1. Cristea S.” *Educația, concept și analiză*”. București - Editura Didactică Publishing House, 2016;
2. Cristea S.” *Pedagogia/ Științele pedagogice/Științele educației*”, București- Editura Didactică Publishing House, 2016;
3. Cristea S.” *Sistemul de educație/învățământ*”. București - Editura Didactică Publishing House, 2017;
4. Cristea S.” *Conținuturile și formele generale ale educației*”, București - Editura Didactică Publishing House, 2017;
5. Russell Bertrand, 1926, On Education, Editura Roulledge Taylor&Francis Group,London and New York, pag.14-15(Part I – Educational Ideas/Chapter I – Postulates of Modern Educational Theory).

FORME DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚILOR DIDACTICE CU ELEVII

Prof. Vieru Maria

Activitatea didactică cu elevii se poate organiza în diferite moduri în funcție de specificul activității, de caracteristicile clasei de elevi, de resursele materiale și de timp pe care profesorul le are la dispoziție. Astfel, activitățile cu elevii se pot desfășura frontal, pe grupe de elevi sau prin munca independentă individuală a elevilor. Fiecare dintre aceste forme are caracteristicile ei și poate prezenta avantaje și dezavantaje. În general, este recomandabilă o îmbinare a acestor modalități de organizare a activităților cu elevii.

Pentru situațiile de instruire, organizarea frontală asigură:

- O introducere, o dirijare, condiții, metode, climat, câmp unitar pentru toți elevii în predare – învățare, în realizarea obiectivelor comune, la nivel minimal accesibil tuturor elevilor clasei;
- Construirea situațiilor delimitate de obiective, strategii, metode, mijloace, posibil realizabile de către toți elevii, împreună cu profesorul, în același timp;
- Urmărirea, receptarea concomitentă a expunerii, explicației, demonstrației, prezentării de modele, tehnici și algoritmi;
- Crearea premiselor, bazelor pentru învățarea prin cercetare, prin aplicare și de învățare creativă, cu metodele lor specifice;
- Crearea premiselor pentru corecta afirmare ulterioară a celorlalte două forme de organizare, sub aspectul fondului informațional, cognitiv, metodologic, criterial;
- Posibilitatea reală de combinare cu celelalte forme, după strategia aleasă și modalitatea de antrenare a elevilor în situațiile proiectate, pentru atingerea calitativă a obiectivelor;

Combinarea menționată este o modalitate de compensare, diminuare a limitelor semnalate în practică, generatoare de ineficiență: continuitatea și finalizarea obiectivelor și formelor de învățare de tip superior (analiză, sinteză, creație, cercetare), antrenarea și formarea diferențiată a elevilor, pregătirea pentru autoinstruire, etc. .

Situațiile de învățare în grupuri mici, eterogene, prin cooperare, aduc un plus în antrenarea elevilor prin:

- Oferirea posibilității elevilor de a utiliza și relațiile interpersonale (atracție, prietenie, sprijin reciproc, colaborare) în rezolvarea unor sarcini de învățare;
- Solicitarea grupului fie la rezolvarea unor sarcini comune pentru toate grupurile formate în clasă (cu sau fără sprijinul profesorului), fie la rezolvarea subsarcinilor derivate din cea generală, echivalente ca dificultate întâi, apoi cu sintetizarea lor;

- Fiecare elev lucrează independent individual un timp, după care urmează dezbateră rezolvării la nivelul grupului, adoptarea unei soluții comune, care va fi comunicată clasei de către elevul desemnat. Prin activitate frontală, profesorul concluzionează asupra rezultatului, variantelor conturate, reglează predarea – învățarea și continuă procesul.

- Progresiv, o dată cu rezolvarea sarcinilor, elevii sunt antrenați și în formarea, consolidarea deprinderilor de organizare, de asumare a rolurilor, de respectare a normelor de colaborare, în dezbateră soluțiilor conturate, în concluzionarea, comunicarea și argumentarea soluțiilor, etc. .

Astfel, caracteristici importante ale grupului pot fi utilizate pentru punerea lui în situații de învățare eficientă: coeziunea, mărimea, compoziția, dinamica, percepția reciprocă, cooperarea, stilul de conducere, evaluarea și aprecierea rezultatelor, a activității fiecărui elev și a grupului ca unitate.

Situațiile de învățare pe grupe de nivel, omogene, se pot baza pe învățarea prin cooperare și atunci sunt valabile criteriile de organizare ca în cazul grupurilor eterogene. Diferă însă sarcinile date după nivelul dezvoltării cognitive, nivelul însușirii cunoștințelor, al formării deprinderilor al tipului de elevi grupați, ca și modul de îndrumare dat, condițiile și mijloacele asigurate, metodele abordate, categoriile de situații de învățare potrivite fiecărei grupe.

Acestea aparțin tratării diferențiate în instruire, care comportă o dezvoltare teoretică și practică mai amplă, până la conceperea adecvată a procesului de învățământ ca sistem în curs de reformare: obiective, conținuturi, metodologie, evaluare. Toate acestea în funcție de o cunoaștere științifică a elevilor la nivelul instituțional și de către profesor.

Situațiile de învățare prin acțiunea independentă individuală sunt suficient de numeroase: studiul individual, efectuarea temelor pentru acasă, elaborarea de lucrări practice și scrise, rezolvarea de exerciții și probleme variate, efectuarea de scheme sau desene, elaborarea de proiecte și referate, etc. . Dintre trăsăturile caracteristice se pot menționa: se desfășoară în clasă, acasă sau în bibliotecă, dirijat, semidirijat sau nedirijat, în toate etapele și tipurile de lecții, prin combinare cu munca frontală sau în grup, dar nu se confundă cu individualizarea, diferențierea.

În organizarea activităților, profesorul își exersează și își afirmă mai multe competențe:

- De a ordona logic elementele activității și situațiile necesare rezolvării obiectivelor;
- A analiza și doza utilizarea resurselor (materiale, ergonomice, temporale, umane, științifice, etc.);
- A construi situații, acțiuni variate prin combinarea elementelor procesului;
- A prelucra, a structura și a utiliza logic, progresiv, accesibil, conținuturile date;
- A prevedea măsuri și forme de abordare diferențiată a acțiunilor, după particularitățile elevilor;
- A alterna și diversifica mijloacele (situații, sarcini, metode resurse, etc.) pentru motivarea comunicării și participării elevilor;

- A se informa asupra evoluției realizării obiectivelor și a interveni oportun;
- A îmbina autoritatea cu sprijinirea afirmării inițiativei elevilor;
- A asigura utilizarea eficientă a timpului, prin dozarea sarcinilor, a rezolvării lor;
- A alterna tipurile de sarcini și situații pentru raționalizarea efortului
- A integra oportun experiențele de învățare nonformale, informale sau obținute interdisciplinar, etc.

Bibliografie

1. Cucuș C., Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2006.
2. Ionescu M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca, 1995.
3. Joița E., Ilie V., Vlad M., Pedagogie și elemente de psihologie școlară, Editura Arves, 2003.

IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE / EXTRAȘCOLARE ÎN DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE VIAȚĂ ALE ELEVILOR

*Profesor IRINA CONSTANTINESCU
Liceul Economic "Virgil Madgearu", Constanța*

*Motto: "Educația nu este pregătirea pentru viață,
educația este viața însăși" (John Dewey)*

Activitățile extracurriculare vin în completarea procesului instructiv-educativ și contribuie la descoperirea și dezvoltarea aptitudinilor elevilor în diverse domenii. Procesul dezvoltării tinerei generații nu mai poate fi redus doar la activitatea desfășurată în cadrul lecțiilor. Este nevoie și de alte forme de activitate care să contribuie la adâncirea cunoașterii, la descoperirea, dezvoltarea și valorificarea intereselor și pasiunilor, care să stimuleze creativitatea, oferind cadrul afirmării și recunoașterii performanțelor. În plan moral, aceste activități contribuie la formarea și dezvoltarea atitudinilor de respect pentru cunoaștere, pentru cultură, pentru creatorii ei, la exersarea trăsăturilor pozitive de voință și caracter.

Conform unei binecunoscute clasificări UNESCO, educația extracurriculară, adică educația de dincolo de procesul de învățământ, apare sub două aspecte principale :

- *educația informală* – reprezintă influența incidentală a mediului social transmisă prin situațiile vieții de zi cu zi
- *educația non-formală* – care se realizează fie în sistemul de învățământ, fie în cadrul unei organizații cu caracter educativ

Activitățile extracurriculare nu intră în domeniul curriculumului oficial, dar au finalități menite să susțină în mod direct dezvoltarea competențelor promovate prin programele școlare; au un caracter complementar activităților de învățare realizate la clasă, urmărind lărgirea și adâncirea informației și cultivând interesul pentru diferite domenii de cunoaștere. Astfel de activități funcționează, în general, cu rol de "curriculum suplimentar".

Activitățile extrașcolare sunt activitățile care intră în sfera educației non-formale, la care pot participa elevii în afara programului școlii. Acestea au scopuri variate: interacțiune socială, leadership, recreere și educație pentru sănătate, autodisciplină și creștere a încrederii în sine.

Ideea activităților extrașcolare era inițial aceea de a oferi elevilor alternative la educația școlară, care necesita un efort intelectual predominant. Astfel, activitățile extrașcolare aveau rolul de a le oferi elevilor posibilitatea de a face mișcare, de a se exprima liber, de a face lucruri care le plac.

Treptat înșă, sfera acestor activități s-a diversificat, iar problematica valorificării educației non-formale în spațiul școlii a căpătat din ce în ce mai multă importanță.

Activitățile extrașcolare sunt organizate de școli și se derulează în incinta acestora sau în afară; au rol complementar activităților formale ale școlii și se concentrează pe activități ce vizează dezvoltarea în ansamblu a personalității elevilor; țin de ansamblul școală – comunitate – familie atât din perspectiva actorilor implicați, cât și a tipurilor de acțiuni derulate; oferă elevilor posibilități de exprimare a identității personale și de dezvoltare plenară a activității acestora.

Efectele și implicațiile participării la activitățile extrașcolare asupra elevilor sunt extrem de importante. Printre acestea, putem menționa: o rată mai mare de frecvență a cursurilor și o scădere a abandonului școlar, elevii fiind motivați să vină la școală; impactul pozitiv asupra dezvoltării psihologice a elevilor implicați pentru că promovează activități ce pun în valoare toate aspectele personalității elevilor, susțin dezvoltarea stimei de sine și a autovalorizării, promovează dezvoltarea aptitudinilor și intereselor de cunoaștere ale elevilor; scăderea manifestărilor de violență în spațiul școlii pentru că au un puternic caracter prosocial; o mai mare implicare a părinților în viața școlii.

Având cel mai larg caracter interdisciplinar, activitățile extrașcolare pot îmbrăca diferite forme: *excursii, drumeții, vizite, spectacole cultural-artistice, tabere școlare, vizionări de filme sau de spectacole, competiții sportive, cercuri de creație, cercuri pe discipline, concursuri*, etc care, prin specificul lor, imprimă elevului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșând anumite sentimente. Astfel, prin activitățile la care participă, elevii își însușesc cunoștințe în domeniul științei, tehnicii, literaturii și artei. Luând parte la acțiuni cu caracter artistic, la manifestări cultural-artistice, elevii își cultivă dragostea pentru frumos.

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.

Vizionarea unor filme, spectacole de teatru, operă, balet – pot constitui surse de informații, dar totodată puncte de plecare în descoperirea lumii artei, a frumosului, educarea gustului pentru frumos.

De asemenea, se pot organiza întâlniri cu personalități care pot constitui un model de conduită pentru elevi (scriitori, medici, avocați, etc).

Excursiile și vizitele didactice organizate în natură sau la diferite instituții culturale sau agenți economici permit realizarea unor obiective instructiv-educative legate de anumite teme prevăzute de

programele de învățământ. Acestea au rolul de a stimula activitatea de învățare, de a întregi ceea ce elevii au acumulat în cadrul lecțiilor.

Excursiile și drumețiile tematice, organizate la nivelul clasei sau al școlii, cu participare benevolă, au drept scop lărgirea orizontului cognitiv, familiarizarea elevilor cu frumusețile țării. Conținutul didactic al drumețiilor și excursiilor poate fi mult mai flexibil, mai variabil și mai complex decât al lecțiilor din clasă, elevii apreciind caracterul atractiv al acestora. Informațiile astfel culese vor putea fi valorificate la disciplinele de învățământ la care se pretează, astfel fixându-se, aprofundându-se cunoștințele și îmbogățindu-se cultura generală.

Taberele sunt activități extracurriculare / extrașcolare ce presupun reunirea mai multor elevi ce fac parte din diferite instituții de învățământ, pentru o anumită perioadă de timp, de regulă în timpul vacanțelor școlare. În funcție de obiectivul pe care-l vizează, taberele pot fi : școlare, de întremare a sănătății, de odihnă (recreere), de formare într-un anumit domeniu de activitate. Competențele dezvoltate prin aceste activități pot fi de comunicare și interrelaționare, dar și de perfecționare într-un domeniu de activitate pentru care elevul își manifestă interesul. De asemenea, scopul acestor activități este să devină un mijloc de a oferi în forme variate cunoașterea directă a realităților înconjurătoare printr-un program de activități organizat, dar flexibil și adaptabil nevoilor educabililor vizați.

Serbarea școlară, prin conținutul bogat și diversificat al programului său, valorifică varietatea, preocuparea, interesele și gusturile elevilor. Ea evaluează talentul, munca și pricepera colectivului clasei și transformă în plăcere și satisfacție publică străduințele colectivului clasei, precum și ale fiecărui elev în parte.

Concursurile, indiferent din ce domeniu, oferă elevilor posibilitatea de a demonstra practic ceea ce au învățat, promovând valori culturale și etice fundamentale, precum fair-play-ul competițional, sensibilitatea și personalitatea elevilor suferind astfel modificări pozitive.

Spectacolele constituie o altă formă de activitate extracurriculară în școală, prin care elevul intră în contact cu lumea minunată a artei. Deși această formă de activitate îl pune pe elev în majoritatea cazurilor în rolul de spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă inepuizabilă de impresii puternice, făcând apel permanent la afectivitatea elevului.

Participarea la activitățile extrașcolare contribuie în mod semnificativ la dezvoltarea cognitivă, relațională, afectivă a elevilor. Achizițiile dobândite în contextele de învățare din activitățile extrașcolare le pot servi elevilor drept suport pentru învățare în activitățile de la clasă, motiv pentru care participarea (activă) la astfel de activități trebuie valorificată și încurajată în permanență. Mai mult decât atât, valorificarea experienței dobândite în cadrul activităților extrașcolare în activitățile de la clasă ar reprezenta un stimul major pentru o și mai bună implicare a elevilor în cadrul acelor acțiuni, pentru creșterea spiritului de inițiativă al acestora.

În concluzie, putem menționa că activitățile extrașcolare generează relații de prietenie și de ajutor reciproc între elevi, educă simțul responsabilității și o atitudine justă față de scopurile urmărite. Este de asemenea important ca elevii să fie antrenați nu numai în desfășurarea unor asemenea activități, ci și în inițierea și organizarea lor. Valorificarea activităților extrașcolare în practica educațională ar trebui să se producă sistematic și cu mai multă eficiență pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor.

Bibliografie selectivă :

1. CUCOȘ, Constantin – *Pedagogie* (ediția a 2a, revăzută și adăugită), București, Polirom, 2002.
2. IUCU, R – *Instruire extrașcolară. Perspective teoretice și aplicative*, Iași, Polirom, 2001.
3. JINGA, Ioan; ISTRATE, Elena – *Manual de pedagogie*, București, Editura All, 1998.
4. NICOLA, I. – *Tratat de pedagogie școlară*, București, Aramis, 2000.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ LA COPIII CLASELOR PRIMARE

Profesor învățământ primar Ghirasim Aurora Mădălina

Liceul Teoretic „Nikolaus Lenau”, Timișoara

Învățarea eficientă – de la teorie la practică în mediul copiilor de la școala primară (6-9 ani) reprezintă un subiect de interes din ce în ce mai crescut în contextul actual al tehnologiei și al schimbărilor de societate. Copiii din această categorie de vârstă sunt cunoscuți pentru abilitatea lor de a absorbi informații din surse alternative precum ecranele, filmele și platformele online, într-un mod mai eficient decât în cazul metodelor tradiționale de învățare, cum ar fi ascultarea poveștilor sau a explicațiilor.

Pe măsură ce tehnologia a devenit tot mai prezentă în viața noastră de zi cu zi, este important să înțelegem cum putem utiliza aceste instrumente pentru a facilita procesul de învățare al copiilor la școlile primare. Un studiu recent a arătat că 80% dintre copiii de vârstă școlară petrec cel puțin 4 ore pe zi pe diferite platforme online, precum YouTube sau rețelele sociale. Acest aspect indică tendința tot mai mare a copiilor de a învăța din surse digitale, care oferă informații mai interactive și mai atractive pentru ei.

Comparativ cu metodele tradiționale de predare, precum ascultarea poveștilor sau a explicațiilor, învățarea din surse digitale oferă beneficii importante pentru copiii din această categorie de vârstă. De exemplu, videoclipurile educative de pe YouTube pot simplifica conceptele complexe prin intermediul animațiilor și al interacțiunii directe, facilitând înțelegerea și reținerea informațiilor. De asemenea, aceste surse digitale pot oferi oportunități de învățare personalizată, adaptate nevoilor și ritmului de învățare al fiecărui copil în parte.

Cu toate acestea, este esențial ca utilizarea tehnologiei în procesul de învățare să fie echilibrată și să nu înlocuiască complet interacțiunea directă cu profesorii sau colegii de clasă. Învățarea din surse digitale poate fi eficientă într-o anumită măsură, dar este important ca aceste resurse să fie integrate într-un cadru educativ mai amplu, care să stimuleze gândirea critică, creativitatea și colaborarea.

În concluzie, învățarea eficientă în mediul copiilor de la școala primară este într-o continuă evoluție odată cu progresul tehnologic și schimbările de natură socială. Utilizarea sursei digitale în procesul de învățare poate reprezenta o modalitate eficientă de a stimula interesul și implicarea copiilor în educație, dar trebuie să fie gestionată cu atenție pentru a asigura un echilibru între tehnologie și interacțiune umană. Prin adaptarea metodelor tradiționale la cerințele și preferințele copiilor din era digitală putem să facilităm un proces de învățare mai eficient și mai atractiv pentru această categorie de vârstă.

ACTIVITĂȚI DE PREDARE - ÎNVĂȚARE LA DISCIPLINELE TEHNICE, DOMENIUL TURISM ȘI ALIMENTAȚIE

*Profesor Ana Tudoran
Liceul Tehnologic „Sf. Dimitrie” Teregova*

Orice metodă poate să aibă un potențial formativ și un potențial de activizare specific intrinsec. (Bocoș, M.)

Proiectarea demersului didactic este un proces care începe prin stabilirea obiectivelor finale, adică competențele sau performanțele pe care dorești ca elevii să le atingă la sfârșitul procesului de învățare. Este important să îți dai seama din timp ce tip de schimbări dorești să induci în comportamentul elevilor, și aceste schimbări pot fi de natură cognitivă (legate de cunoștințe și informații pe care elevii trebuie să le înțeleagă și să le memoreze), afectivă (legate de sentimente și atitudini) și psihomotorie (abilități practice și de coordonare).

Metoda didactică se referă la drumul sau calea de urmat în activitatea comună a profesorului și elevilor, în vederea realizării obiectivelor instruirii.

Ioan Cerghit (2006) realizează o analiză comparativă între clasic și modern având în vedere caracteristicile și diferențele esențiale ale acestora:

Metode clasice sunt receptive, bazate pe activități reproductive:

- sunt orientate spre produs, prezintă știința ca o sumă de cunoștințe finite;
- sunt abstracte și formale;
- au prea puțin caracter aplicativ;
- impun o conducere rigidă a învățării,
- impun un control formal;
- promovează competiția;
- se bazează pe o motivație extrinsecă cu elemente de frică, constrângere;
- întrețin relații rigide, autocratice (autoritariste) între profesori și elevi;
- profesorul este transmițător de cunoștințe;

Metode moderne sunt activ-participative adică propun o cunoaștere dobândită prin efort propriu:

- își îndreaptă atenția spre procesele prin care elevii ajung la elaborări personale;
- pun accent pe contactul direct cu realitatea, sunt concrete;
- cultivă spiritul aplicativ, practic și experimental;
- încurajează munca independentă, inițiativa, creativitatea;
- stimulează efortul de autocontrol, de autoevaluare, de autoreglare la elevi;
- stimulează cooperarea;
- motivație intrinsecă ce izvorăște din actul învățării, din bucuria succeselor obținute;
- raporturile profesor-elevi se apropie de condițiile vieții sociale și de cerințele psihologice ale tânărului în dezvoltare, promovând relații democratice, care intensifică aspectele de cooperare;
- profesorul este organizator, îndrumător, animator;

Exemple de metode inovative utilizate în activitatea didactică pentru predare, învățare, fixare, sistematizare, rezolvarea problemelor și stimularea creativității:

1. Metoda JIGSAW (MOZAICUL) este o strategie educațională în care elevii învață împreună. Fiecare elev primește o sarcină specifică pe care trebuie să o studieze cu atenție pentru a deveni expert pe respectiva temă. În același timp, elevul trebuie să împărtășească informațiile cu colegii din echipă. Metoda implică folosirea unui material scris, cum ar fi un text din manual sau un articol, și organizarea clasei în grupuri de 4-5 elevi cu niveluri diferite de cunoștințe.

Aplicarea acestei metode are la bază parcurgerea următoarelor etape următoarele etape: pregătirea materialului de studiu, organizarea colectivului de elevi în echipe de învățare, constituirea grupurilor de experți, reîntoarcerea în echipa inițială de învățare, faza de evaluare pentru fixarea cunoștințelor dobândite.

Pentru a exemplifica cum funcționează metoda "Mozaicul", putem imagina următorul scenariu:

Secvență face parte din programa școlară pentru modulul de studiu Marketing – clasa a XI-a, calificarea profesională: tehnician în hotelărie (OMEN nr. 3501/2018, Anexa nr.1).

Tip de activitate: de laborator tehnologic

Rezultatele învățării vizate:

Activitate: Determinarea funcțiilor marketingului

Obiective:

- Identificarea funcțiilor marketingului în viziunea școlii românești de marketing;
- Descrierea fiecărei funcții a marketingului;
- Realizarea corelației dintre funcțiile marketingului.

Mod de organizare: activitate pe grupe

Resurse materiale: flipchart, foi de flipchart colorate, markere, fișa de lucru (expert), fișe de documentare.

Durata: 40 minute

Explicația textului prezentat descrie o metodă de învățare colaborativă folosită într-un context educațional, specific pentru studiul funcțiilor marketingului. Iată cum este organizată această metodă:

Într-o zi însorită de primăvară, clasa a 11-a de la Liceul Tehnologic „Sf. Dimitrie” a fost introdusă într-o nouă aventură educațională de către doamna profesor Tudoran. Tema aleasă pentru această perioadă era „Determinarea funcțiilor marketingului”, o temă care părea să îi intimideze pe unii elevi la început.

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
•9.1.4.Descrierea funcțiilor marketingului	•9.2.4. Corelarea funcțiilor marketingului pe baza raționamentelor logice	•9.3.1.Manifestarea interesului și inițiativei în fundamentarea unor noțiuni de marketing

Profesoara, cu zâmbetul său caracteristic, a împărțit clasa în patru echipe de câte patru membri. Fiecare echipă a primit o subtemă specifică: „Analiza pieței”, „Strategii de preț”, „Promovarea produselor” și „Distribuția produselor”. Elevii, numerotați de la 1 la 4, au primit sarcina de a deveni experți în subtema lor.

Ana, o elevă timidă cu numărul 1, a fost desemnată să studieze „Analiza pieței”. La început, se simțea copleșită, dar pe măsură ce citea și înțelegea mai bine subiectul, a devenit din ce în ce mai entuziasmată de posibilitățile pe care le oferea cunoașterea pieței.

În grupul de experți, Ana a întâlnit alți trei colegi de la diferite echipe care studiaseră aceeași subtemă. Discuțiile lor au fost vii și pline de descoperiri. Profesoara a intervenit din când în când pentru a clarifica anumite aspecte și a răspunde la întrebări.

După sesiunea cu experții, Ana s-a întors în echipa ei originală, plină de entuziasm și gata să împărtășească tot ce învățase. A explicat cum analiza pieței poate influența strategiile de marketing și cum fiecare funcție a marketingului este interconectată cu celelalte.

Ziua prezentărilor a sosit, și fiecare echipă a avut ocazia să împărtășească descoperirile lor. Ana și echipa ei au folosit flipchart-uri colorate pentru a ilustra cum funcțiile marketingului se integrează pentru a forma o strategie coerentă și eficientă.

La finalul lecției, doamna profesor a felicitat clasa pentru munca depusă și pentru modul impresionant în care au colaborat și au învățat împreună. Evaluarea finală a arătat o înțelegere profundă a subiectului din partea tuturor elevilor, dar mai important, a arătat cât de valoros este să înveți împreună cu alții.

Această experiență nu doar că i-a ajutat pe elevi să înțeleagă mai bine funcțiile marketingului, dar i-a și învățat despre importanța muncii în echipă și a schimbului de cunoștințe. Ana, odată timidă și retrasă, a descoperit o nouă pasiune pentru marketing și o nouă încredere în abilitățile ei de a vorbi în public și de a colabora cu colegii.

Profesorul elaborează o Fișă de observare a activității elevilor, prin care analizează modul de implicare al fiecărei grupe pe parcursul derulării activității de laborator tehnologic.

Fișă de observare a activității

Fişă de de observare a activităţii

✦	✦	✦	✦
☐ Colaborarea cu membrii echipei în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru		☐ Utilizarea corectă a limbajului de specialitate	
☐ Formularea răspunsurilor corecte și complete în fișele de lucru		☐ Selectarea informațiilor necesare pentru rezolvarea sarcinilor de lucru	
☐ Argumentarea deciziilor luate pe baza gândirii critice		☐ Asumarea responsabilității în realizarea sarcinilor de lucru	
☐ Adaptarea la condițiile de lucru din laborator		☐ Folosirea corectă a resurselor materiale	
☐ Respectarea normelor de protecția muncii și protecția mediului		☐ Participarea la discuții în cadrul activităților desfășurate în echipe	

După completarea și verificarea Fișei de observare a activității elevilor pentru toate echipele, profesorul de specialitate stabilește împreună cu elevii măsurile corecte ce se impun (dacă este cazul).

2. Metoda ȘTIU – VREAU SĂ ȘTIU – AM ÎNVĂȚAT

În cadrul activităților didactice, fie cu grupuri mici, fie cu întreaga clasă, se efectuează o revizuire a cunoștințelor preexistente ale elevilor referitoare la un subiect specific, urmată de formularea întrebărilor pentru care se anticipează identificarea răspunsurilor în cursul lecției. Pentru implementarea acestei metodologii, vă recomandăm să urmați pașii descriși mai jos:

- Solicitați inițial elevilor să formeze perechi și să elaboreze o listă cuprinzând tot ceea ce cunosc despre subiectul ce va fi abordat. În paralel, pregătiți pe tablă un tabel structurat în coloanele: Știu/ Vreau să știu/ Am învățat.
- Invitați apoi câteva perechi să împărtășească cu restul clasei elementele notate și consemnați în coloana din stânga acele informații asupra cărora există un consens general. Este benefic să organizați informațiile pe categorii.
- Ulterior, asistați elevii în procesul de formulare a întrebărilor legate de aspectele neclare. Aceste întrebări pot rezulta din neconcordanțe între detalii sau pot fi generate de curiozitatea elevilor. Înregistrați aceste întrebări în coloana centrală.
- Încurajați elevii să parcurgă textul sau materialul didactic propus.
- După finalizarea lecturii, reevaluați întrebările stabilite inițial și notate în coloana „Vreau să știu“. Identificați și consemnați răspunsurile găsite în text în coloana „Am învățat“. Suplimentar, solicitați elevilor să menționeze și alte informații relevante descoperite în text, care nu au fost inițial întrebate, și includeți-le în aceeași coloană.
- Reveniți la întrebările care nu și-au găsit răspuns în text și discutați cu elevii despre posibilele surse unde aceste informații pot fi cercetate.
- La finalul lecției, elevii revizuiesc schema S – V – I pentru a determina ce anume au învățat. Este posibil ca unele întrebări să rămână fără răspuns și să apară noi întrebări, situație în care acestea pot servi drept bază pentru investigații ulterioare.

3. Metoda: TURUL GALERIEI

Elevii din clasa a zecea de la Liceul Tehnologic „Sf. Dimitrie” erau nerăbdători să înceapă turul galeriei creativității. Lucraseră cu migală la proiectele lor timp de săptămâni întregi și acum era momentul să-și expună creațiile în fața colegilor și a profesorilor.

În grupuri de trei sau patru, elevii și-au expus cu mândrie diagramelor, desenelor și compozițiilor lor pe pereții sălii de clasă, transformând-o într-o adevărată galerie de artă. Privirile curioase ale colegilor căutau detalii, iar zâmbetele de apreciere apăreau pe chipurile lor.

La semnalul profesorului, grupurile au început să se rotească prin clasă, oprindu-se în fața fiecărui produs expus. Discuțiile animau atmosfera, iar notițele erau luate cu seriozitate. Fiecare comentariu adus aducea o nouă perspectivă asupra creațiilor, iar elevii își îmbogățeau astfel viziunea asupra propriei lucrări și a celor ale colegilor.

După ce turul galeriei s-a încheiat, grupurile s-au retras în băncile lor pentru a reflecta asupra feedback-ului primit. Comparându-și produsele cu celelalte și citind comentariile, elevii au început să-și contureze idei noi și să-și îmbunătățească lucrările.

Astfel, în mijlocul vibrației creativității și al schimbului de idei, elevii au făcut o călătorie plină de descoperiri și inspirație prin galeria creativității, punând astfel bazele unor viitori artiști și inovatori talentați.

Referințe web/bibliografie:

- ✚ Cerghit I., Metode de învățământ - Ed. a 4-a, rev. – Iași, Editura Polirom, 2006
- ✚ Curriculum clasa a XI-a pentru învățământ liceal - Domeniul de pregătire profesională Turism și alimentație (OMEN 3500/2018)
- ✚ Standarde de pregătire profesională - Domeniul de pregătire Turism și alimentație (OMENCS 4121/13.06.2016)
- ✚ <https://edict.ro/mozaicul-jigsaw-sau-metoda-grupurilor-interdependente/>

IMPORTANȚA JOCULUI DIDACTIC MATEMATIC ÎN DEZVOLTAREA ELEVILOR

*Prof. în învă. primar, Mateș Rodica
Școala Gimnazială „Horea” Horea*

Exercițiile și jocurile didactice matematice reprezintă cea mai eficientă metodă didactică de stimulare și dezvoltare a gândirii matematice superioare. Integrarea acestora în procesul de predare-învățare-evaluare este de natură să contribuie la realizarea unor importante obiective ale personalității elevului. Folosind jocurile didactice matematice, putem realiza importante sarcini formative ale procesului de învățământ.

Școala își propune să ajute copilul, încă de la clasele mici, să se integreze activ și facil în societate. Matematica este disciplina care-l ajută pe elev să dobândească atributele unui bun căutător, a unui descoperitor de noi adevăruri, investigând diverse situații problematice. Are un rol important în educația dezvoltării gândirii abstracte, a inventivității și creativității.

Plecând de la faptul că jocul este activitatea predominantă înainte de venirea în școală, atunci este normală valorificarea acesteia în predarea matematicii. În școală, locul jocului este luat de activitatea de învățare, de aceea această trecere se realizează prin jocul didactic.

Jocul didactic matematic contribuie atât la consolidarea cunoștințelor cât și la însușirea unor concepte și noțiuni noi, prin caracterul său atractiv, prin dinamismul său, prin stimularea interesului și competitivității.

Jocul didactic matematic exercită o influență mare asupra dezvoltării intelectuale a elevilor. Prin solicitările la această activitate, se dezvoltă concentrarea atenției, educarea spiritului de observație, precum și dezvoltarea unei gândiri rapide.

Componentele jocului didactic matematic sunt scopul didactic, sarcina didactică, elementele de joc, conținutul matematic al jocului, materialul didactic și regulile jocului. Scopul didactic îl formulăm în legătură cu cerințele programei școlare, în funcție de clasa respectivă, convertite în finalități funcționale de joc.

Sarcina didactică reprezintă elementul de bază prin care transpunem la nivelul elevilor, scopul urmărit în activitatea respectivă. Sarcina didactică a jocului matematic vizează ceea ce trebuie să facă elevii în cursul jocului pentru a se atinge scopul propus. Elevul, care are calitatea de actor și nu de spectator, contribuie cu toate forțele sale la îndeplinirea sarcinii jocului. Spre exemplu, în jocul didactic „Caută vecinii numărului...!”, scopul didactic este „consolidarea deprinderilor de comparare a unor numere”, iar sarcina didactică este „să găsească numărul mai mic sau mai mare cu o unitate

decât numărul dat”. Foarte utilă în acest sens este aplicația wordwall, care permite realizarea de exerciții ludice (wordwall.net/ro/resource/7032692).

Un rol deosebit în rezolvarea problemelor îl au desenele/schemele, care ilustrează conținutul problemei. Acestea o fac accesibilă, clarificând logica relației dintre date și dirijând elevul într-un raționament matematic sistematic și complex. Să emită ipoteze, să întreprindă diverse căutări, presupuneri, să stabilească diferite relații, să găsească drumul spre descoperirea necunoscutei care pe măsură ce se pătrunde tot mai adânc în miezul problemei, se lasă descoperită.

Sintetizarea rezolvării problemei într-un singur exercițiu, cu datele numerice ale problemei, apoi cu simbolurile literate, sunt câteva modalități prin care se exersează gândirea elevilor în generalizarea algoritmului de rezolvare a problemei.

Rezolvarea de probleme reprezintă cadrul propice pentru dezvoltarea capacităților creatoare ale gândirii elevilor. Succesiunea logică nu e altceva decât schema de rezolvare a problemei. O problemă este cu atât mai dificilă, cu cât diferă mai mult de cele rezolvate anterior. Compunerea de probleme îl obligă pe elev la o activitate independentă de creație, de analize și sinteze, de a confrunța cunoștințelor teoretice cu practica vieții.

Trebuie să avem în vedere, în mod permanent, legătura matematicii cu viața. Acest lucru impune determinarea operațiilor matematice în funcție de volumul de cunoștințe și deprinderi ale elevilor. În activitatea noastră e necesară viziunea asupra realității viitoare în care vor trăi elevii noștri.

Bibliografie:

1. Achiri I. „*Jocuri didactice la matematică pentru învățători*” Chișinău- Lumina, 2001;
2. Arghirescu A., „*Matematică distractivă, clasa a IV-a*”, Editura STEFAN, București, 2005;
3. Cerghit I. „*Metode de învățământ*”. Editura Polirom, Iași, 2006.

INSTRUIREA – MODALITATEA DE CONCEPERE ȘI REALIZARE A TRIADEI PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE ÎNTR-UN CURRICULUM ȘCOLAR

*Profesor Eugen Constantinescu
Școala Gimnazială Nr. 11 Buzău*

Metodologia instruirii

Este sistemul de căi, modalități, tehnici adecvate de instruire prin care se asigură desfășurarea și finalizarea eficientă a procesului de predare-învățare.

Tehnologie a instruirii: subliniază faptul că orice proces, acțiune pedagogică implică o anumită modalitate de rezolvare conform unei organizări, programări, acceptată drept concepție pedagogică(cf. Miron Ionescu, V. Chiș, 1995, pag. 139).

Tehnologia instruirii – este un mod sistematic de proiectare , realizare, evaluare a întregului proces de predare-învățare.

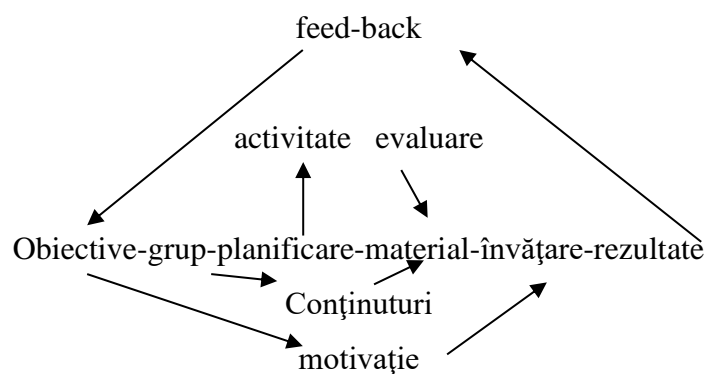
- **Este procedeul** prin care mediul unui subiect este deliberat manipulat pt. a învăța să fie capabil să emită sau să se angajeze într-un comportament specific în condiții și cu răspunsuri specifice. Operaționalizarea unui model de i. devin optimă în măsura în care comportamentul lui se articulează și apare o convergență acțională și progresivă caracterizată printr-o semnificație valorică în zona A-zona nucleu optimală –expresia unității procesului de p-î-e și a timpului și autoevaluării.
- **Este însușirea** unui corp de cunoștințe într-o anumită manieră care să declanșeze elaborarea unor structuri și proc. Intelectuale operaționale și să contribuie la dezvoltarea potențialului indiv. (descriptivă-distribuirea cun. Și deprinderilor instruirea neputând exista fără învățare; intenționată –normativă ; științifică).

Teorie –abordarea mai restrictivă în sensul normativității științifice

Model - mediator între teorie și realitate

Model didactic:

- Socratic: Profesor - Elev
- Tradițional: obiective-material did.-muncă individuală-grupe competitive
- Activism-acordă școlii active promovare-prevenire-sanctiune-repetare
- Raționalității tehnologice și scientismului – sunt expresia testabilității, formalismului logico-mat, experimentalismului
- Calitative-învățre deplină, socio-utilitarism, interacțiune verbală

obiective
 cunoștințe
 mijloace

plan de acțiune – investigație-
 modele didactice

normativitate
 aplicație -evaluare
 tehnologie didactică

Sisteme de instruire:

<p>Sistem COMUNICAȚIONAL</p> <p>Comunicare</p> <ul style="list-style-type: none"> -modern(tradițional)-logocentric-magistr. -interactiv(modern) - la distanță - multi-media 	<p>Sistem ACȚIONAL</p> <p>Acțiune:</p> <p>a. internă:</p> <ul style="list-style-type: none"> -procesual –euristic-empiriocentrist -operațional (acomodare-asimilare-conflict cognitive) -învățare deplină (Caroll, Bloom) <p>b. externă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - înv. algoritmizat - programat - IAC- internetul - prin obiective operaționalizate
<p>Sistem INTERACȚIONAL</p> <p>interacțiune</p> <ul style="list-style-type: none"> - situațional-teoriile ecologice asociate celor cognitive-mediul școlar un ecosystem -sociocentric-parad. socială- structurarea pers. elevului pe baza mecanismelor mediației sociale 	<p>Sistem INFORMATIONAL</p> <p>informație</p> <ul style="list-style-type: none"> - informațional- organizat în jurul paradigmei cognitive, a procesării informației –prelucrare conștientă-didactică centrată pe cogniție

TIPURI DE STRATEGII DE INSTRUIRE

- generale, particulare;
- centrate pe elev; pe conținut; centrat pe ambele;
- după natura activităților: cognitive, acționale, psiho-motorii, afectiv-emoționale
- după participarea-creatoare a prof.:
- bazate pe obișnuință, automatism, stereotipii, inerte, monotone
- bazate pe complexe de deprinderi
- novatoare-creative, combină,
- imitative
- după logica gândirii:
- inductive: pun elevii în fața realității prin anal. Faptelor empirice, exemplelor, noțiuni, principii, sinteze: Învățarea: de la percepția intuitivă la explicație, de la analiza faptelor concrete –noțiune, idee; de la general la particular, de la cauză la efect. Observativ-investigative, inductiv-experimentale, inductiv-problematizante, școlar în stadiul concret – operațional al dezv. cognitive dar și la alte vârste pt. înțelegerea materialului nou.
- deductive(axiomatic): în scopul prezentării de adevăruri sub formă de axiome, postulate, idei, noțiuni, formării gândirii ipotetico-deductiv, de la general la particular, preferate pentru economicitate, concistență formală(demonstrativă): st. academică, explicativă, explicativ-inductivă, conversativ-uristică, problematizantă, explicativ-reproductivă(expozitivă).
- transductive-divergente: explicație prin metafore
- dialectice-punerea în relație a reprezentărilor, conceptelor, ideilor într-o formă critică problematizantă
- ipotetice(rezolvative) – bazate pe construcția de ipoteze, problematizare, centrate pe gândirea divergentă-convergentă
- analogice: învățare prin construire de modele; metodele simulării , jocul de rol
- analitice: cu accent pe examinarea unui obiect, fenomen
- integrative –sinteză: îmbină gândirea cu acțiunea, teoria cu practica
- descriptive
- interpretative
- ludice
- mixte-combinatorii: de tip inductiv-deductiv, deductiv-inductiv
- după grd. de dirijare-non-dirijare a învățării:

- algoritmice(prescriptive sau directive: propriu-zise, alg. Bazate pe principiul programării, computerizate, semialgoritmice
- nealgoritmice: specifice pentru situații cu sfârșit deschis: învățarea prin descoperire, rezolvarea de situații problemă, observarea investigațiilor, inductiv-expozitive, elaborarea de proiecte, conversația euristică, interactivă.
- Mixte (combinatorii): - creative-divergente care nu sunt formulate în mod explicit-promovarea gândirii productive, spontaneității, originalității, gândirii divergente, emergenței ideilor originale, soluții inedite.
- După modul de grupare a elevilor frontale, grup, microgrup-echipe, individualizare, mixte
- Interactive: stimulare, diferențiere, individualizare, personalizare a instruirii
- De diversificare a conținutului
- De diferențiere a obiectivelor, metodelor, diferențiere temporară
- Externe- stimularea învățării vine din exterior
- Interne- self managementul învățării- auto conducerea învățării

Bibliografie:

Ioan Cerghit- *Metode de învățământ*. Editura Polirom, Iași, 2002.

Gabriela Cristea – *Managementul lecției*. Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2003.

Sorin Cristea- *Dicționar de termeni pedagogici*. Editura Didactică și Pedagogică R:A:, București.

Sorin Cristea- *Curriculum pedagogic*, Editura Didactică și Pedagogică R:A:, București,2006.

M. Ionescu – *Lecția între proiect și realizare*. Editura Dacia Cluj, 1982.

ÎNVĂȚAREA – NECESITATE SAU PLĂCERE?

Profesor, Miralia Angelescu

Liceul Teoretic „Ion Cantacuzino”, Pitești

Atunci când vorbim despre învățare, putem fi tentați să o raportăm doar la ființa umană. Învățarea nu este însă un fenomen exclusiv uman, ea regăsindu-se și în conduita animalelor și, în general, în întreaga lume vie, îmbinându-se strâns cu un alt fenomen, anume cu cel de adaptare (la mediul specific de viață).

Învățarea este omniprezentă în viața omului, ea fiind implicată atât în achiziționarea de informații noi, cât și în dezvoltarea de noi aptitudini, în dezvoltarea socială și emoțională a individului și, în general, în dezvoltarea personalității în ansamblul ei. Ființa umană, ca sistem deschis, se află în permanentă interacțiune cu ambianța socială și materială, cu semenii, cu natura pe care o cultivă, cu situațiile pe care le stăpânește, provoacă, anticipează, rezolvă, precum și cu sine însăși în autoconducere, autoinstruire și în autoeducație. Un proces atât de complex cum este învățarea a fost și continuă să fie subiect de cercetare în diferite domenii: neurologie, sociologie, psihologie, pedagogie, etc. Învățarea necesită o preocupare continuă în orice domeniu, fiind un fenomen foarte important în tot ceea ce înseamnă dezvoltare umană, în toate formele educației. De aceea este absolut necesar ca nevoia dar și plăcerea de a învăța să fie cultivate permanent în familie, în acord cu dezvoltarea copilului.

Majoritatea specialiștilor definesc învățarea ca schimbare relativ stabilă a unui comportament, realizată în diverse contexte, presupunând o „ameliorare sau nouă însușire a comportamentelor și performanțelor sub aspectul lor formal și de conținut” (Lowe, 1978 apud Negovan, 2006). Astfel, Lowe accentuează faptul că prin învățare apar niște modificări comportamentale, ca urmare a unei experiențe, a unei performanțe, devenind astfel o întreagă activitate, din punct de vedere psihologic.

Există două forme ale învățării și anume: învățarea spontană și învățarea sistematică. Învățarea spontană este cea formă care se desfășoară în familie, în grupurile de joacă ori în timpul exercitării profesiei, fiind o învățare neorganizată. Această formă mai este denumită și învățare socială și apare din primele luni de viață.

În ceea ce privește tipurile de învățare, Mielu Zlate identifică: învățarea didactică (desfășurată într-un cadru organizat, urmărind dezvoltarea personalității), învățarea socială (având loc în context interpersonal și de grup și stimulând dezvoltarea socio-comportamentală), învățarea din experiența altora și din cea personală.

Valoarea, performanța și eficiența învățării sunt influențate de anumite condiții, cum ar fi:

1) Nivelul și participarea individuală a elevului (temperament, capacitate intelectuală, participări afective, voluntare și caracteriale; motivațiile, aptitudinile, inclinațiile, interesele și aspirațiile)

2) Volumul, calitatea și inteligibilitatea (accesibilitatea) cunoștințelor

3) Transferul de cunoștințe

4) Exercițiul, repetițiile teoretice și practice, sistematice sunt condiții esențiale ale învățării școlare

5) Calitatea strategiilor de predare-învățare, a mijloacelor, metodelor și formelor de activitate didactică

6) Competențele profesionale, pedagogice și morale ale profesorului

7) Calitatea vieții școlare

8) Componenta procesului de învățământ: obiective, conținuturi, mijloace și forme de activitate didactică, relația profesor-elev

9) Influențe socio-culturale: gradul de cultură, relațiile între familie, școală și societate.

În concluzie, fenomenul de învățare este un proces evolutiv, continuu și necesar ce presupune acumularea, într-un mod activ și explorativ, a unei experiențe de viață, a unor noi forme de comportament, ca urmare a repetării situațiilor sau a exersării, permițând astfel constituirea unor noi mecanisme de adaptare ale ființei umane fără de care aceasta nu ar putea supraviețui în societatea modernă.

Bibliografie

1. Neacșu, I. (2018). Psihologia educației. Iași: Editura Polirom.
2. Stănculescu, E. (2013). Psihologia educației: de la teorie la practică. București: Editura Universitară.
3. Zlate, M. (2000). Introducere în psihologie. Iași: Editura Polirom.

IMPORTANȚA LECTURII ÎN PERIOADA ANTEPREȘCOLARĂ ȘI PREȘCOLARĂ

Prof. NINU MARIA-LUCIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "GH. IJENESCU" RAST

Trăind într-o societate a vitezei, unde a socializa înseamnă a avea cont de Facebook, Twitter sau într-o altă rețea și mai ales unde există o goană neîncetată după valori materiale, putem observa o lipsă de interes a tinerilor față de ceea ce înseamnă să citești, să înțelegi și să interpretezi o operă fie ea în proză sau în versuri, devenind astfel părtaș la trăirile personajelor, ale eului liric și în același timp, regăsindu-te pe tine însuși. O responsabilitate de necontestat a școlii, dar și a cadrelor didactice, o reprezintă trezirea interesului pentru tot ceea ce înseamnă lectură.

Ce mai citesc elevii? Cum citesc? Când și unde citesc? Le place poezia? Le place proza? Cum își selectează lecturile? Ce îi atrage mai mult proza sau poezia? – și întrebările pe care le are în minte, orice dascăl, ar putea continua. Cartea ca obiect cultural pare să își fi pierdut importanța, impactul asupra tinerei generații. Adesea la întrebările profesorului de limba și literatura română, legate de cititul unei poezii, a unui roman, elevii răspund cu alte întrebări: Există și în format audio pe net? S-a făcut un film după? Găsim referatul pe net? etc. Răspunsuri pot fi multe: atracția tinerilor către emisiunile tv, față de internet, față de alte modalități de petrecere a timpului liber. Cert este faptul că elevii citesc din ce în ce mai puțin, iar dacă ar fi să aleagă între proză și poezie, ar opta pentru prima variantă. Tendința înlocuirii lecturii cu petrecerea timpului în fața televizorului sau calculatorului este explicabilă prin prisma noului stil de viață în care mass-media și internetul oferă informații de-a gata, într-o succesiune amețitoare de imagini care nu lasă răgazul reflecției personale asupra celor receptate. Efectele sunt îngrijorătoare și se manifestă uneori în timpul orelor de limba și literatura română prin refuzul unor elevi de a citi textul dat, prin dificultățile pe care aceștia le pot avea în receptarea și interpretarea operelor, fie prin dificultăți care țin de faptul că tânărul nu este capabil să emită judecăți de valoare, să își expună opiniile sau să producă mesaje scrise, pertinente și coerente, care să arate nivelul de înțelegere a celor lecturate.

Din această cauză este foarte important să insuflăm dragostea pentru citit de la cele mai mici vârste. S-a putut constata faptul că prin lectură se contribuie la dezvoltarea cognitivă, afectivă, a limbajului, a creativității copiilor, dar și la crearea unor legături foarte strânse între părinți și copii sau educatori și copii.

În Dicționarul explicativ al limbii române, omul este definit ca fiind o "Ființă superioară, socială, care se caracterizează prin gândire, inteligență și limbaj articulat...". Astfel că putem spune

fără să greșim, că încă din primele etape ale evoluției sale, acesta a comunicat și și-a transmis ideile, sentimentele, trăirile, etc. El a reușit să facă acest lucru prin intermediul artei rupestre la început, care apoi a fost din ce în ce mai elaborată, dar și prin literatură, prin creații literare care i-au ajutat ”să se comunice”. Literatura pentru copii și mai ales poveștile, reprezintă o lume magică, un multivers misterios, în care totul este posibil, iar forțele Binelui sunt cele care înving.

Încă din perioada educației antepreșcolare și preșcolare, contactul pe care copilul de la cele mai mici vârste îl are cu operele literare, dar mai ales cu basmul conduce la formarea și consolidarea unor comportamente, preșcolarii vor putea face diferența între Bine și Rău, își vor însuși noțiuni ca : prietenia, adevărul, curajul, familia, bunătatea, etc., își vor stimula imaginația, gândirea, însă o mare importanță o are și dezvoltarea limbajului. O parte importantă a literaturii noastre naționale este reprezentată de literatura pentru copii și cuprinde în întregime creațiile literare care reușesc să creeze o legătură afectivă cu lectorii de la cele mai mici vârste, prin intermediul ideilor, prin profunzimea mesajelor , prin maniera de realizare la nivel artistic și nu în ultimul rând prin cât de accesibile sunt. La nivel de conținut, temele propuse sunt cele care sondează profunzimea universului cunoașterii copilului, adică care sunt cunoștințele acestuia, ce își dorește în legătură cu familia, care sunt visurile sale , cum percepe acesta copilăria, însă speciile și genurile în care putem încadra aceste creații sunt la fel cu cele ale literaturii naționale.

Ingenioasa metamorfozare artistică a evenimentelor, întâmplărilor și personajelor, are menirea de a pune în evidență calitățile și trăsăturile de caracter care vor fi exemple de urmat pentru micii cititori, mai ales dacă ținem seama de faptul că fiecare copil se naște cu dorința de a încerca, de a descoperi și de a cunoaște lumea, iar literatura pentru copii este cea care poate să le ofere răspunderile la acele întrebări sau ” de ce-uri” cum le numea J. Piaget (Piaget 1923: 217-219). Este însă binecunoscut faptul că aceste creații literare reprezintă o încântare la orice vârstă le-am citi , așa cum afirma marele critic literar, G. Călinescu în ”Cronicile optimistului” -”Totuși fondul etern va fi înfățișat copiilor într-o viziune specială, cum e, de pildă, aceea a basmului. Dar interesează și pe omul matur.” (G. Călinescu, 1964)

Integrarea basmelor în procesul instructiv-educativ este foarte importantă, mai ales în contextul aplicării Noului Curriculum și participă la dezvoltarea proceselor de cogniție, la crearea legăturilor afective, la dezvoltare propriei personalități. Aceste creații care conțin modele de personaje demne de urmat și care sunt izvorul nesecat de înțelepciune al poporului român, ce prezintă arhetipuri umane, le oferă preșcolarilor codul potrivit cu ajutorul căruia aceștia pot să pătrundă complexitatea lumii care îi înconjoară. In ”Didactica literaturii. Reorientări”, autoarea, Alina Pamfil vorbește despre anumite modalități de cunoaștere ”prin lectură”, ”descoperire,, ”autocunoaștere”. (Alina Pamfil, 2016 : 37.), deoarece prin intermediul basmelor cei mici își dezvoltă atenția la detalii și totodată memoria, se dezvoltă și o relație de afectivitate între lector și micul ascultător, dar aceste

creații sunt cu adevărat valoroase pentru dezvoltarea limbajului, pentru că îl obișnuiesc pe copil cu normele gramaticale, cu expresivitatea exprimării, dar și a modului în care percepe acesta lumea, emoțiile, trăirile și sentimentele la cele mai mici vârste. Basmele sunt adevărate resurse pe baza cărora preșcolarii își dezvoltă gândirea critică, deductivă, divergentă, logică, imaginația, creativitatea, atenția distributivă, memoria, simțul artistic și nu în ultimul rând, personalitatea și caracterul. Rolul poveștilor în dezvoltarea limbajului este definit de evenimentele narate, de elementele nonverbale și paraverbale implicate, de captarea atenției, de finalitățile atinse.

În perioada grădiniței copilul are o gândire intuitivă, egocentrică, preconceptuală, dar mai ales magică. Încep să se contureze primele operații cognitive, apar noțiunile empirice. Satisfacerea nevoii de independență se asociază cu apariția unor stări afective, pozitive, plăcute, tonifiante, de bucurie și satisfacție, în timp ce contrazicerea sub blocarea ei se asociază cu manifestarea unor stări emoționale de insatisfacție, de mulțumire.

Dezvoltarea limbajului înregistrează progrese uimitoare mai ales în ceea ce privește construcția de propoziții și fraze începând cu vârsta de 2-3 ani. Dezvoltarea la nivel fonologic este aproape desăvârșită, se mărește mult numărul de cuvinte, se dezvoltă modul în care acestea se îmbină, adică se dezvoltă sintaxa, care pe parcursul trecerii timpului are un grad de complexitate din ce în ce mai mare. Pentru ca limbajul să poată fi învățat, trebuie să dăm importanța cuvenită celor trei secvențe de dezvoltare, care se află în relație de interdependență:

1. Dezvoltarea la nivel cognitiv:

- abilitatea de a recunoaște,
- abilitatea de a identifica;
- abilitatea de a discrimina;
- abilitatea de a manipula;

2. Dezvoltarea capacității de a înțelege ce spun cei din jurul său;

3. Dezvoltarea abilității de a reproduce vorbirea adulților, prin producerea unor succesiuni de sunete specifice vorbirii, iar acest lucru se realizează foarte bine prin lectura .

Contactul nemijlocit cu poveștile, mai ales la vârsta școlară mică, contribuie la dezvoltarea abilităților de lectură, care ajută la formarea și consolidarea deprinderilor de citire corectă, conștientă și expresivă de mai târziu, la îmbogățirea, activizarea și nuanțarea vocabularului copilului. Totodată aceștia își însușesc structura gramaticală corectă a limbii. Dorința de a citi este urmată de nevoia de a crea, la început prin imitație, iar mai apoi copilul dă o formă originală creației, care să îl definească, să îi transmită mesajul. Ei își vor prezenta realizările, astfel că, acești mici „truditori” ai ideilor și cuvintelor, vor primi din partea celor care îi ascultă un feed-back asupra muncii lor ce le va da o nouă perspectivă asupra lucrurilor deoarece vor putea observa cum sunt receptați de cei din jur și vor deveni mai buni pe viitor.

BIBLIOGRAFIE:

Curriculum pentru educație timpurie, publicat de MEN, în 2019 .

Călinescu G., *Estetica basmului*, București, Editura pentru Literatură, 1965, p. 9.

Pamfil Alina, *Didactica literaturii. Reorientări*, Ed. Art, București, 2016, p. 37.

Cândroveanu H, *Literatura română pentru copii* ,editura Albatros, București,1988.

Piaget J , *Teoria dezvoltării cognitive* ,1923: 217-219.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ – DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

Prof. Stela-Diana Irava

Școala Gimnazială George Bacovia București

În școala modernă, cadrul didactic își regândește demersul instructiv-educativ, folosind un sistem de metode și mijloace de învățare moderne printre care și instruirea asistată de calculator (IAC).

Elevii folosesc de la vârste foarte fragede calculatorul, găsind doar informațiile pe care le caută; în schimb, în momentul în care utilizarea acestuia se face sub îndrumarea unui cadru didactic, elevul dobândește cunoștințe temeinice, fiind corect ghidat în formarea deprinderilor și priceperilor. Tehnologia înseamnă și alte surse de informare în afară de hardware și software, de exemplu profesorul ca furnizor de cunoștințe, alți specialiști, bibliotecile virtuale, articole de specialitate etc. Sistemul IAC (Instruire Asistată de Calculator) este destinat interacțiunii dintre posesorii unui sistem de cunoștințe și destinatarii acestuia, în vederea asimilării active de informație, însoțită de achiziționarea de noi priceperi și deprinderi. Școala contemporană aduce împreună metodele clasice, tradiționale, de predare cu sistemele moderne de învățare. Programele informatice sunt utilizate deliberat de către profesori și vin în ajutorul acestora pentru a organiza un demers didactic eficient, creativ astfel că ele se mai numesc și programe educaționale sau software educațional. Calculatorul este utilizat în lecție atunci când se urmărește o creștere a calității actului de predare-învățare, deoarece există posibilitatea vizualizării unor procese și fenomene, ilustrarea animată a unor mecanisme din lumea vie, ilustrarea grafică a unor concepte abstracte, calcule laborioase, grafice, etc. Dintre cel mai des utilizate sisteme de grafică sunt cele ale WINDOWS-ului de exemplu: PAINT, PHOTO PAINT-UL, Sistemul CORELL DRAW, AUTOCAD etc. Utilitatea folosirii calculatorului este evidentă, în primul rând prin cantitatea de informație care poate fi stocată, cantitatea mare de informație care poate fi transferată rapid și ieftin, în timp real, devenind astfel sistemele informatice o completare foarte eficientă a bibliotecilor clasice sau chiar să le înlocuiască uneori. În sistemul de învățământ au luat amploare aceste sisteme informatice, acoperind un domeniu vast de autoinstruire dar nu trebuie să desconsiderăm nici interacțiunea umană necesară învățării, care devine indispensabilă acestor manifestări ale pedagogiei.

Dintre formele de învățare asistată de calculator cele mai folosite sunt: conceptele de E-learning, Blended learning și Distance learning. Conceptul de Blended learning –o alternativă de învățare Conceptul de blended learning este un concept de educare modern, flexibil, care are ca scop dobândirea de către fiecare cursant a unor cunoștințe de nivel tehnic ridicat. Sistemul este bazat pe concepte și metode de studiu inovative care cuprind studiul în sală de clasă asistat de trainer, studiu

individual și studiul online. Învățarea bazată pe metode tradiționale rămâne una dintre cele mai apreciate căi de învățare a noțiunilor teoretice. Dar interacțiunea dintre profesor și educabil s-a dovedit a fi cea mai eficientă și consolidarea conținuturilor învățării mai bună, prin învățarea asociată. Învățarea asociată este un program educațional formal sau non-formal, care combină mediile digitale cu metodele tradiționale folosite la clasă. Uneori termenul de învățare asociată este înlocuit cu cel de ”învățare personalizată” sau cel de ”instruire personalizată”, astfel învățarea mixtă este și o revenire la învățarea centrată pe profesori, singurii responsabili pentru conceperea scenariului didactic, pentru structurarea și prezentarea conținutului învățării. „Tehnologiile sunt doar niște unelte care pot fi folosite în mai multe domenii, cu precădere în educație, dar cel mai important este modul cum se aplică.

Blended learning-ul este interacțiunea dintre profesor și elev prin intermediul tehnologiei. Elevii se pot bucura de o învățare personalizată folosind instrumente de învățare mixte, iar profesorii pot interacționa cu elevii mai eficient prin monitorizarea creșterii calității actului instructiv-educativ și prin oferirea feedback-ului instantaneu. Acest tip de învățare permite elevilor să-și personalizeze experiențele de învățare utilizând instrumente suplimentare, moderne și dincolo de sala de clasă. Acest tip de învățare pregătește elevii să lucreze în locuri de muncă bazate pe tehnologie iar profesorii își pot îmbunătăți lecțiile. Acesta este un mod modernizat de predare care are un impact pozitiv asupra experienței de formare a unui elev, prin această învățare mixtă se creează un echilibru între educația online și educația față în față, fapt care încurajează elevii să urmeze cursuri online de formare profesională. Învățarea bazată pe tehnologie s-a dovedit a fi eficientă atunci când se dorește păstrarea elevilor în sala de clasă sau în educația online. Această metodă nu este monotonă, îmbunătățește întotdeauna formarea, permite elevilor să se concentreze perioade mai lungi de timp ceea ce duce la obținerea de progrese. Metodele de formare combinate includ instrumente de predare care permit creativitatea în lecții și în subiectele propuse. Un alt avantaj al învățării mixte este acela că elevii pot lucra individual iar profesorul identifică mai ușor pe aceia care au nevoie de ajutor individualizat, ceea ce îmbunătățește atitudinea elevilor față de învățare. Fiecare elev are posibilitatea de a lucra într-un ritm propriu. Învățarea mixtă include și software-ul care înregistrează automat datele elevilor și le măsoară progresul, oferind cadrelor didactice, elevilor, părinților informații detaliate despre elevi. Testele sunt marcate automat, iar feedback-ul se realizează instantaneu. Dacă nu este planificată și executată corect, învățarea mixtă poate avea și unele dezavantaje mai ales în ceea ce privește resursele tehnice sau instrumentele folosite. Un inconvenient este generat de evoluția tehnologică explozivă care ne oferă o oportunitate, dar ne și obligă la actualizarea permanentă a informației oferite sau utilizate în predare sau evaluare.

Utilizarea aplicațiilor în activitatea didactică este deosebit de utilă, nu doar în cazul învățării limbilor străine (poate cele mai multe aplicații educaționale sunt platforme sau softuri pentru

învățarea și exersarea limbilor străine), dar poate fi o variantă mult mai creativă de a realiza proiecte, de a evalua cunoștințe și competențe, de a antrena anumite deprinderi de lucru, de a exersa algoritmi, de a sintetiza și schematiza conținuturi pentru predare/recapitulare.

În concluzie, utilizarea platformelor educaționale în școli aduce un beneficiu real pentru toate profilurile și toate nivelele de învățământ.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ

*Profesor învățământ preșcolar Obrocea Silvia-Cristina
Grădinița cu Program Prelungit „Lumea Copiilor” Târgu-Jiu*

Învățarea eficientă de la teorie la practică este esențială pentru a obține rezultate tangibile și durabile în înțelegerea și aplicarea cunoștințelor.

Printre strategiile prin care se poate realiza învățarea eficientă putem enumera:

Înțelegerea solidă a conceptelor teoretice înainte de a trece la aplicarea lor practică. Acest lucru îți va oferi o fundație solidă și te va ajuta să identifici modul în care teoria se traduce în practică.

Exerciții practice și probleme care permit aplicarea direct a cunoștințelor dobândite, pentru dezvoltarea competențelor și pentru consolidarea înțelegerii.

Participarea la proiecte practice sau stagii în domeniul de interes este o modalitate excelentă de a aplica cunoștințele teoretice într-un mediu real. Acest lucru va oferi o experiență valoroasă și te va ajuta să înțelegi cum se aplică teoria în practică.

Învățare experimentală prin descoperirea unor noi modalități de aplicare a cunoștințelor și de rezolvare a problemelor.

Solicitarea de feedback de la colegi, profesori sau mentori pentru îmbunătățirea continuă a abilităților. De asemenea, reflectarea asupra experiențelor practice pentru a identifica ce a fost învățat și ce se poate face diferit în viitor.

Consolidarea și repetiția în mod regulat a cunoștințelor și abilităților care au fost dobândite. Practicarea constantă este cheia consolidării învățării.

Adaptare și flexibilitate în funcție de feedback-ul primit și de experiențele care sunt întâmpinate în practică. Prin flexibilitate și adaptabilitate se pot îmbunătăți continuu abilitățile și rezultatele mai bune în timp.

Colaborarea cu alți colegi, profesori sau profesioniști din domeniul din domeniu pentru a discuta și a împărtăși perspective și experiențe. Colaborarea poate aduce noi idei și abordări și poate îmbogăți înțelegerea ta asupra modului în care teoria se aplică în practică.

Căutarea de mentori sau persoane cu experiență în domeniul de aplicare a cunoștințelor teoretice. Mentorii pot oferi îndrumare în privința modului cel mai eficient de a-ți dezvolta abilitățile practice și de a-ți atinge obiectivele.

Riscul și învățarea din eșecuri prin încercarea de lucruri noi și asumarea de riscuri în timp ce sunt aplicate cunoștințele în practică. Eșecurile pot fi o sursă valoroasă de învățare, oferind oportunități de a identifica ce funcționează și ce nu și de a îmbunătăți continuu.

Documentarea progresul și evaluarea în timp ce se face trecerea de la teorie la practică prin acest lucru se evidențiază realizările tale și se identifică domeniile în care mai este nevoie de îmbunătățire.

Pregătirea pentru schimbare prin învățarea continuă și adaptarea la noile cerințe și tehnologii și dezvoltarea continuă a abilităților practice.

Prin aplicarea acestor strategii și abordări și printr-o abordare proactivă și angajată față de învățare, se poate trece cu succes de la teorie la practică și la maximizarea potențialul în domeniul de interes.

Spre exemplu în contextul învățământului preșcolar, preșcolarii pot învăța despre diferitele elemente ale mediului înconjurător, cum ar fi plantele, animalele și fenomenele naturale și educatoarea îi poate ajuta să treacă de la teorie la practică prin organizarea de excursii în natură sau în apropierea grădiniței pentru a-i ajuta pe copii să observe și să exploreze mediul înconjurător. Ei pot colecta mostre de plante sau pot observa comportamentul animalelor și pot face desene sau înregistrări pentru a documenta ceea ce au descoperit.

La activitățile practice pentru dezvoltarea abilităților motorii fine, copiii pot învăța despre dezvoltarea abilităților motorii fine și despre importanța acestora pentru pregătirea pentru scriere. Iar pentru a pune în practică, educatoarea poate organiza activități practice, cum ar fi modelarea cu plastilină, desenul cu creioane colorate sau tăierea cu foarfece, pentru a ajuta copiii să-și dezvolte abilitățile motorii fine și să-și exerseze precizia și controlul mișcărilor.

Jocul și explorarea sunt modalități eficiente de învățare pentru copiii mici, deoarece îi ajută să-și dezvolte imaginația, creativitatea și abilitățile sociale și emoționale, iar cadrele didactice pot organiza diverse activități de joc și explorare, cum ar fi construirea cu blocuri, jocurile de rol, experimentele științifice simple sau activitățile artistice, care să permită copiilor să exploreze și să învețe într-un mod interactiv și plăcut.

Interacțiunea socială și expunerea la limbajul vorbit și scris sunt cruciale pentru dezvoltarea limbajului la vârsta preșcolară. În cadrul, activităților de educarea limbajului, educatoarea poate organiza activități de lectură în grup, discuții despre povești sau experiențe personale, jocuri de rol care implică comunicare verbală și nonverbală și alte activități care să încurajeze conversația și interacțiunea între copii.

Expresia artistică este esențială pentru dezvoltarea creativității și a imaginației la copiii mici, iar pentru punerea în practică educatoarea poate organiza activități artistice variate, cum ar fi pictura, modelajul, colajul sau desenul, și poate oferi copiilor acces la diverse materiale și tehnici artistice. În timp ce copiii creează, educatoarea poate încuraja discuții despre lucrările lor și despre modul în care se simt în timp ce creează.

Aceste exemple demonstrează modul în care teoria poate fi integrată în practică în contextul învățământului preșcolar, oferind copiilor oportunități valoroase de explorare, învățare și dezvoltare într-un mod interactiv și stimulant.

Bibliografie:

1. Golu P., Zlate M., Verza, E., *Psihologia copilului*, editura Didactică și pedagogică, București, 1996;
2. Jana L. și Garner J., *Șapte ani de minune: Repere esențiale pentru înțelegerea și susținerea dezvoltării timpurii a copilului*, Editura Publicațiile Scriptum, Iași, 2013;
3. M.E.N., *Curriculum pentru educație timpurie*, 2019;
4. Neacșu I., *Metode și tehnici de învățare eficientă*, Editura Polirom, Iași, 2015;
5. Pânișoară, I.O., Manolescu M., *Pedagogia învățământului primar și preșcolar, Volumul II*, Iași: editura Polirom, 2019;
6. Sălăvăstru D., *Psihologia educației*, editura: Polirom. Iași, 2004.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ PRIN PEDAGOGIA WALDORF

Profesor psihopedagog: Dumitra Carapalea

Centrul școlar de educație incluzivă nr. 1 –

Centrul de pedagogie curativă și terapie socială „Corabia”, București

Prima școală Waldorf a fost deschisă în 1919 la Stuttgart, Germania, fiind dezvoltată de către omul de știință și filosoful **Rudolf Steiner**. În cei peste 100 de ani de istorie și experiență, Pedagogia Waldorf și-a dovedit eficiența printr-o abordare educațională distinctă și holistică.

Iată câteva aspecte relevante despre eficiența învățării prin pedagogia Waldorf:

- În grădinițele Waldorf copilăria este ceva de savurat. Fiind liberi să se dezvolte conform propriilor ritmuri naturale, **preșcolarii se bucură de copilării pline și bogate**. Trăind într-un mediu „protejat” de lumea noastră frenetică, care-i împinge de la vârste tot mai fragede, să se „grăbească”, copiii dobândesc experiențele de care au nevoie pentru a deveni adulți sănătoși fizic, emoțional și mental.
- Învățarea este o **activitate experiențială**. Pedagogia Waldorf invită copiii într-o călătorie prin cunoaștere, trezindu-le curiozitatea autentică. Pătrund în profunzimile subiectelor, ei învață să înțeleagă contextul, să facă conexiuni relevante și să gândească critic. Copiii sunt încurajați să exploreze, să descopere și să pună întrebări, participând activ la propriul proces de învățare. Prin **experiență directă și explorare**, nu doar prin memorarea informațiilor, elevii ajung să înțeleagă mai profund și să își formeze propriile convingeri.
- Procesul de învățare presupune **activarea și menținerea în echilibru a gândirii, simțirii și voinței**. Prin curriculum și metodologie, activitățile cognitive sunt susținute prin activități artistice și abilități practice. Pedagogia Waldorf pune accent pe dezvoltarea integrală a copilului (dezvoltarea fizică, emoțională, socială și spirituală), nu doar pe aspectele academice.
- Accentul este pus pe **explorare și descoperire**. Având în vedere dezvoltarea individuală și stimulând interesul pentru învățare, abordarea Waldorf, încurajează **gândirea independentă**, creativitatea și exprimarea artistică, prin intermediul experiențelor directe. Copiii sunt expuși la muzică, dans, pictură, sculptură și alte arte, stimulând, și astfel, la dezvoltarea imaginației și a abilităților artistice.
- Pedagogia Waldorf integrează **comunicarea nonviolentă**, aducând blândețe în procesul de descoperire și învățare a lumii interioare, prin cunoașterea și adaptarea la temperamentul și stilul de învățare specific fiecărui copil.

- **Eleul este considerat partener** în procesul educațional. Tratat corect și cu respect, îi sunt încurajate independența și autonomia, solicitându-i-se în același timp, respectarea celorlalți. Pedagogia Waldorf poate fi adaptată în funcție de nevoile și pasiunile individuale.
- Pedagogia Waldorf privește educația ca **un mediu de oportunități** create pentru dezvoltarea corespunzătoare a copiilor, pentru ca mai târziu, adulți fiind, să fie să acționeze voluntar, cu responsabilitate și grijă față de ei înșiși și în comunitate, să poată lua cele mai potrivite decizii pentru viața lor.

Așadar, pedagogia Waldorf completează viziunea despre educație și oferă concepte și instrumente pentru a răspunde nevoilor individuale ale copiilor. Punând accent pe experiență, creativitate și dezvoltare holistică, această abordare poate contribui la eficiența învățării și la formarea adulților responsabili și conștienți de lumea din jurul lor.

Particularitățile metodologice ale Pedagogiei Waldorf ce contribuie la eficientizarea învățării:

- ❖ **predarea în epoci de studiu** (module) a materiilor de bază, zilnic, 3 - 4 săptămâni, la aceeași oră a dimineții - **întărește concentrarea**

Materiile fundamentale (română, matematică, istorie, geografie etc.) sunt prelucrate intensiv, realizându-se o imagine încheată și lesne de reținut. Prin aceasta procedura se asigură un echilibru între procesele de memorare și cele de uitare. După trecerea prin toate materiile planificate, se reia ordinea acestora. Este demonstrat științific faptul că, **repetarea informațiilor la intervale mari de timp, spațierea, facilitează eficiența învățării mult mai bine decât reluarea zilnică**. Organizarea în etape oferă posibilități de concentrare și activare, atât elevilor cât și profesorilor. Reducerea numărului materiilor predate în paralel disciplinează, mai ales în mijlocul unei civilizații în care asaltul informațional și efectul de dispersie joacă un rol atât de important.

- ❖ **modelarea ritmică a predării** în cadrul orei de curs, zilei, săptămânii, ciclului anual al sărbătorilor creștine, succesiunea și specificitatea anotimpurilor – **conferă menținerea sănătății și echilibrului**.

Principiul ritmului devine firesc în cadrul procesului de învățământ, având în vedere că toate procesele vitale sunt susținute de ritmuri specifice. Însăși dezvoltarea ființei umane este supusă transformărilor ritmice.

- ❖ **exersarea artistică** necesită o continuă repetare ritmică prin: euritmie, gimnastică, recitare, muzică, limbile moderne, artele plastice - slujește la **educarea voinței**

- ❖ **cuvântul viu, rostit**, plin de imagini, înlocuiește manualul, gata scris, și **acționează asupra vieții de sentiment**
- ❖ **activitățile practic-meșteșugărești**: lucrul cu lână, cioplit în lemn, modelajul cu lut, grădinaritul etc - se adresează, în principal, componentei volitiv-acționale.

Știind că eficiența învățării sporește și prin colaborarea dintre școală și familie, pedagogia Waldorf presupune implicarea părinților în multiple activități, ateliere de lucru, precum: grădinarit, lucrul pentru bazar etc. pentru experimentarea propriilor trăiri. Dar și invitarea acestora la conferințe și întâlniri de prezentare a filosofiei lui Rudolf Steiner, conform căreia educația trebuie să se bazeze pe înțelegerea dezvoltării umane. Aplicarea pedagogiei Waldorf la domiciliu implică crearea unui mediu cald, creativ și stimulant, care să încurajeze dezvoltarea copiilor într-un mod holistic. Pentru a sprijini dezvoltarea armonioasă a copiilor noștri și învățarea eficientă, părinții pot primi sfaturi și idei, astfel:

- ❖ **Stabiliți rutine constante**, prin activități precum: masă, somn, joacă și învățare. Acestea oferă copiilor, la orice vârstă, un sentiment de siguranță, structură și stabilitate. **Ritmurile și rutinele zilnice** sunt fundamentale în pedagogia Waldorf.
- ❖ **Creați, acasă, un mediu simplu și natural**, cu materiale naturale și non-toxice. Lemnul, lâna, bumbacul și alte materiale organice trezesc simțurile și creativitatea copiilor.
- ❖ Oferiți, copiilor mici, timp pentru **joc liber**. Jocul le permite să exploreze, să-și dezvolte imaginația și să învețe într-un mod natural. Învățarea prin joc este inima educației Waldorf.
- ❖ **Încurajați activitățile artistice** precum **pictura, modelajul cu lut, crearea de păpuși din materiale naturale**. Aceste activități ajută preșcolarii să-și dezvolte abilitățile motorii fine și creativitatea. Școlarii pot explora pictura, sculptura, muzica, dansul sau teatrul. Prin astfel de activități se dezvoltă creativitatea și modalitățile de exprimare personală.
- ❖ **Spuneți-le** preșcolarilor **povești** simple și folosiți cântece melodioase. Contribuind astfel la dezvoltarea vorbirii, ascultarea atentă și conexiunea emoțională. Poveștile și cântecele sunt elemente cheie ale pedagogiei Waldorf. Pentru școlari, lectura și povestirea rămân importante. Alegeți cărți și povești adecvate vârstei lor. Discutați despre personaje, teme și mesajele din operele literare.
- ❖ **Implicați-i în activități casnice**, pentru a dezvolta încrederea în sine și abilitățile practice, cum ar fi gătitul sau curățenia. Copiii mici învață, în principal, prin **imitație**. Învățați școlarii să gătească, să-și gestioneze timpul, să-și organizeze spațiul și să-și dezvolte abilitățile practice necesare în viața de zi cu zi.

- ❖ **Implicați copiii în activități simple** de gospodărie, precum: aranjarea mesei, udatul plantelor, îngrijirea unui animal de companie. Acestea îi vor ajuta să-și dezvolte abilitățile practice și responsabilitatea.
- ❖ **Petreceți timp în natură**, colectând frunze, conuri, castane, observând animalele și experimentând schimbările sezoniere. Pedagogia Waldorf pune un accent deosebit pe **legătura cu natura**. Încurajați școlarii să petreacă timp în natură; observarea plantelor, a animalelor și a ciclurilor naturii poate fi educativă și relaxantă.
- ❖ **Oferiți-le experiențe tactile și reale** care susțin dezvoltarea lor holistică, **limitând expunerea la tehnologie, în special** în primii ani de viață. **Oferiți școlarii oportunități de învățare prin experiență**, astfel: excursiile, voluntariatul, proiectele de cercetare și activitățile practice îi ajută să înțeleagă lumea reală. Adolescenții educați în spiritul pedagogiei Waldorf sunt adesea conștienți de problemele sociale și ecologice, fiind încurajați să devină cetățeni responsabili; astfel, ei pot contribui la schimbări pozitive în lume.
- ❖ **Încurajați școlarii mari să gândească critic și să exploreze filosofia**. Dezbateți subiecte, puneți întrebări și încurajați-i să-și formeze propriile opinii. Încurajați-i să fie **curioși** și să învețe în mod continuu. Lectura, cursurile online, atelierelor și discuțiile cu oameni din diverse domenii, pot extinde cunoștințele lor.
- ❖ **Învățați-i despre aprecierea și gestionarea banilor**, economisire, investiții și responsabilitate financiară. Abilități esențiale pentru viața de adult.
- ❖ **Ascultați nevoile și interesele lor și adaptați activitățile în consecință**. Având în vedere nevoile și interesele vârstei, precum, și pasiunile individuale. Adolescenții au propriile lor interese și aspirații. Tratați cu **respect**, fiți deschiși la comunicare și implicați-i în procesul decizional.
- ❖ Amintiți-vă că **fiecare copil este unic**, așa că adaptați aceste principii la nevoile individuale ale copilului dumneavoastră.

În concluzie, eficiența învățării depinde de aplicarea consecventă a acestor principii și de sprijinul oferit de către cadrele didactice și părinți.

Rezultatele depind de munca întregii echipe: cadre didactice – elevi – părinți.

Bibliografie:

- Frans Carlgren, „*Educație pentru libertate*”, Triade, Cluj-Napoca, 1994
- Hattie, John, *Învățarea vizibilă: ghid pentru profesori*, trad. Cristina Dumitru, București, Editura Trei, 2014
- Mușata Bocoș, Dana Jucan, „*Teoria și metodologia instruirii și Teoria și metodologia evaluării. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*”, ed. a III-a, Paralela 45, Pitești, 2008, pag. 76-77
- Rudolf Lanz, „*Pedagogia Waldorf. Un drum către un învățământ mai uman*”, ed. Didactică și Pedagogică, 1994
- Rudolf Steiner, „*Antropologia generală ca bază a pedagogiei*”, Triade, Cluj-Napoca, 1998

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ PRIN PRISMA EVALUĂRII DIDACTICE

Profesor Morar Marin

Școala Gimnazială „George Coșbuc”-Baia Mare

Întreaga problematică legată de actul didactic stă sub semnul criteriilor de performanță impuse sau nu de diverși factori, interni sau externi, ai sistemului de învățământ românesc. Apar astfel numeroase întrebări în ceea ce privește această latură a procesului instructiv – educativ, cum ar fi următoarele, și nu numai:

- Este evaluarea importantă?
- Care este relevanța evaluării?
- Cum percep elevii evaluarea?
- Este un factor stresant pentru elevi?
- Cum poate un profesor să facă ”attractive” și activitățile de evaluare?

Ca act didactic, evaluarea este o componentă necesară și indispensabilă a demersului didactic, fiind îndreptată spre măsurarea și aprecierea rezultatelor școlare ca urmare a activității principalilor „actori” implicați, profesorul și elevul. Prin prisma impactului social pe care îl au aceste rezultate ale elevilor, evaluarea are implicații și asupra societății în sine, un elev cu rezultate școlare bune și foarte bune având șanse mai mari pentru a se integra în societate, cunoștințele și competențele dobândite deschizându-i mult mai multe orizonturi.

Urmând acest principiu, educația unui om devine elementul esențial prin care elevii, adică viitorii adulți, vor face față problemelor și obstacolelor pe care societatea le impune, dezvoltându-și în cadrul activităților școlare capacitățile de adaptare și dezvoltare necesare. Dinamica actuală a întregii societăți face ca sistemul de învățământ să devină responsabil, într-o măsură destul de importantă, de cât de performanți vor fi elevii în momentul în care vor părăsi acest sistem. Apar astfel întrebări despre ce învață elevii, cum învață, dacă vor avea nevoie de tot ceea ce trebuie să învețe, în ce măsură vor putea aplica tot ceea ce învață. Răspunsul la întrebări, conduce către explorarea potențialului de învățare al elevilor, ca sumă a aptitudinilor predictive pentru performanțele de mai târziu. Cu cât i se oferă mai mult elevului posibilitatea de a fi spontan și independent, cu atât va fi mai performant în rezolvarea problemelor care îl așteaptă, deci randamentul său atunci când va fi evaluat va fi mai mare, iar relevanța și importanța evaluării vor fi conștientizate de către acesta.

În cadrul școlii elevul își va dezvolta stilul de învățare, modul de relaționare cu ceilalți colegi, își va forma noi competențe, va deveni capabil să evalueze, dar și să se autoevalueze, devenind principalul contribuitor la propria sa formare. Informații despre dezvoltarea școlară a elevilor și despre progresele pe care aceștia le înregistrează sunt necesare în multe situații din învățământ, de

exemplu atunci când se iau decizii importante în ceea ce privește orientarea în carieră, atunci când se trece la un alt ciclu de învățământ, dar și pentru dezvoltarea învățământului în general. De aceea, în cele mai multe dintre cazuri se apelează atât la evaluări bine realizate, cât și la cunoștințe temeinice în domeniu.

Evaluarea rezultatelor școlare scoate în evidență valoarea, nivelul, performanțele și eficiența eforturilor depuse de către toți factorii implicați în activitatea didactică, implicând atât factorii interni ai actului didactic, dar și pe cei externi.

Din perspectiva randamentului școlar, acesta se reflectă în rezultatele școlare ale elevilor, în calitatea acestor rezultate, randamentul școlar incluzând și evaluarea rezultatelor pe care le au elevii din perspectiva propriei lor personalități, al propriului mod de interiorizare a informației științifice. Acest aspect, cumulat cu modul în care ceilalți factori implicați în procesul de învățământ (profesori, părinți, societate) converg către un randament școlar bun sau foarte bun, fac posibilă o integrare reușită a elevului în plan social. Astfel apare importanța rezultatului pozitiv al unei preocupări continue de îmbunătățire a modului de predare, învățare, respectiv evaluare a conținuturilor cuprinse în programele școlare, cu accent pe evaluarea acestora.

În predarea – învățarea diferitelor noțiuni, principii, teoreme, în general a conținuturilor învățării, metodele activ – participative reprezintă alegerea adecvată, deoarece se îndepărtează, într-o oarecare măsură, de predarea tradițională sau de transmiterea convențională a informațiilor, pentru a obține, în schimb, din partea elevilor, o implicare eficientă la rezolvarea problemelor. Aceste metode se bazează, în special, pe examinarea problemelor în grupuri mici și pe discuții dirijate, iar ca formulă de educație centrată pe elev, respectiv grupuri de elevi, ele răspund unor principii: profesorii și elevii își împart responsabilitatea învățării, climatul în care se desfășoară activitatea trebuie să fie unul formativ, scopul activității este acela de a învăța cum să învățăm ceea ce ne interesează, disciplina necesară se transformă în autodisciplină, *evaluarea devine autoevaluare* și, nu în ultimul rând, profesorul este receptat ca furnizor de resurse ale învățării.

În contextul actual, în care întregul sistem de învățământ se confruntă cu marile provocări ale dinamicii sociale, găsirea resurselor optime și motivarea elevilor de a participa activ la actul didactic au devenit esențiale. Implicarea activă în desfășurarea orelor este factorul declanșator pentru reușita acestora. Cu toate acestea, este rolul profesorului să găsească acele metode care să le stimuleze elevilor imaginația și să-i atragă de partea lui ca pe adevărați parteneri în actul didactic, să dezvolte o colaborare în care elevul să se simtă valorizat, astfel încât acestuia să-i facă plăcere să participe activ la ore, chiar dacă acestea implică și o formă de evaluare. Responsabilizarea elevilor, prin trasarea unor sarcini de lucru clare și adaptate capacităților lor intelectuale, poate să crească gradul de asimilare a cunoștințelor, astfel că evaluarea devine mai ușoară, elevul se simte mai motivat să învețe, ceea ce, în definitiv, conduce la mărirea stimei de sine și a randamentului școlar.

Un elev întotdeauna se va simți confortabil cu statutul său de elev, fie că este vorba de prezența efectivă la orele de curs, fie că acesta este în afara cadrului școlii, în momentul în care se va simți apreciat și respectat pentru munca pe care el o depune ca elev. Când colaborarea profesor – elev este una fructuoasă, automat profesorul va resimți că și munca lui este apreciată în primul rând de către elevii săi și, nu în ultimul rând, de către beneficiarii indirecti ai educației, respectiv părinți și societate, în general.

Bibliografie

1. Bocoș M., Jucan D., *Teoria și metodologia instruirii. Teoria și metodologia evaluării*, Editura Paralela 45, Pitești, 2017;
2. Chiș V., *Activitatea profesorului între curriculum și evaluare*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001;
3. Gherguț A., *Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, Editura Polirom, Iași, 2013;
4. Ionescu M., Bocoș M., *Tratat de didactică modernă*, Editura Paralela 45, Pitești, 2009.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ PRIN EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CREATIVITATE

Profesor doctor, Simona Elena Amitroaiei

Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” Iași

Cel mai important criteriu al educației artistice este de a cultiva elevilor gustul artistic care să îi ghideze spre o bună dezvoltare artistică și diverse abilități de utilizare a valorilor estetice în realizarea propriilor creații artistice. Ținând cont de particularitățile de vârstă ale elevilor este necesar studiul modelelor de percepție ale artei. Astfel elevul dobândește abilități și aptitudini de a recunoaște modul expresiv al creației plastice.

Calitatea și caracterului complex al percepției universului artistic are la bază înmagazinarea de cunoștințe teoretice, experiențe de lucru, aptitudini și abilități din domeniul artei. Expunerea de imagini, modele în activitatea pedagogică stimulează sensibilitatea artistică a elevilor în actul de creație artistică, implică judecăți de valoare necesare în dezvoltarea gustului artistic. Activitatea artistică a elevilor este percepută ca proces de înțelegere a operei de artă în lucrările elevilor, astfel teoretizarea implică transpunerea teoriei în practică ce stă la baza învățării eficiente.

Arta este un mijloc de educare și dezvoltare a aptitudinilor, iar în procesul de educație artistică se ține cont de trei grupe de factori de percepție: obiectul de studiu (numărul de lucrări realizate, stabilirea timpului de lucru); starea de spirit a celor ce se vor pregăti de lucru și cadrul didactic ce își expune actul pedagogic printr-o pregătire teoretică și estetică în domeniul artelor vizuale.

Conținutul operei de artă este perceput din punct de vedere artistic printr-o înțelegere a structurii și a formei operei, dar și a mijloacelor de expresie specifice limbajului plastic. Astfel se face apel la necesitatea formării abilităților de gust estetic. Toate acestea condiționează comunicarea activă, completă și adecvată cu creațiile de artă plastică care implică nivelul judecăților de valoare și gustul artistic al fiecărui individ.

Dobândirea unui limbajului plastic și a mijloacelor de exprimare artistică va permite elevului să emită judecăți de valoare, să evalueze în mod adecvat creația de artă și să își exprime un sens personal al artei percepute.

Educația, știința și creativitatea sunt elemente esențiale în mediul școlar, fiecare dintre ele având un rol important în formarea și dezvoltarea elevilor. Educația printr-o învățare eficientă bazată pe transpunerea teoriei în practică îi ajută pe elevi să își dezvolte capacitatea de înțelegere și acumulare a cunoștințelor, să își formeze gândirea critică și să învețe cum să gândească și să ia decizii în mod independent. Prin educație, elevii învață să își dezvolte abilități și să dobândească competențe care să îi pregătească pentru viitorul lor.

Știința este un domeniu care îi ajută pe elevi să înțeleagă lumea în care trăim. Prin aprofundarea științei, elevii învață cum să observe și să analizeze fenomenele din jurul lor, să formuleze ipoteze și să le testeze, să experimenteze și să descopere lumea înconjurătoare într-un mod concret și aplicat.

Creativitatea este un aspect esențial în dezvoltarea elevilor, deoarece îi ajută să își dezvolte imaginația, să gândească în mod original și să găsească soluții inovatoare la problemele cu care se confruntă în lucrările lor dar și în viață. Prin creativitate, elevii își pot exprima limbajul artistic, emoțiile și ideile, pot descoperi lumea într-un mod personal și pot construi forme noi de înțelegere și comunicare.

Prin integrarea educației, științei și creativității în mediul școlar, elevii pot beneficia de o experiență educativă completă și echilibrată, care să îi ajute să se dezvolte armonios și să își descopere pasiunile și aptitudinile. Astfel, ei vor fi pregătiți să devină cetățeni responsabili, capabili să se adapteze la schimbările din societate și să contribuie activ la progresul și dezvoltarea acesteia.

Managementul calității în educație este un proces continuu de planificare, implementare, monitorizare și evaluare a activităților desfășurate în instituțiile de învățământ, în scopul asigurării unei învățământ de calitate pentru elevi și studenți. Acest proces vizează îmbunătățirea rezultatelor învățării, creșterea satisfacției părților interesate și întărirea reputației instituției de învățământ.

Un aspect important al managementului calității în educație este implicarea tuturor actorilor implicați în procesul educațional, inclusiv elevi, părinți, profesori, personal didactic și non-didactic, în luarea deciziilor și implementarea acțiunilor de îmbunătățire a calității. De asemenea, colaborarea cu comunitatea locală și mediul de afaceri poate aduce beneficii semnificative în asigurarea unei educații de calitate.

Principalele instrumente utilizate în managementul calității în educație includ standarde de calitate, evaluări periodice, monitorizarea performanței, feedback-ul primit de la părțile interesate și planuri de acțiune pentru corectarea deficiențelor identificate. De asemenea, dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și implementarea unor programe de mentorat și coaching pot contribui la creșterea calității învățământului.

În concluzie, învățarea eficientă în educație este un proces esențial pentru asigurarea unei educații de calitate, care să răspundă nevoilor și așteptărilor elevilor, părinților și societății în general. Prin implementarea unor politici și practici educaționale adoptate prin teorie și apoi prin practică, instituțiile de învățământ pot contribui astfel la formarea unei societăți mai pregătite și mai competitive.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ A FIZICII

Profesor Gabriela Susanu

Școala Gimnazială „Principele Radu”, Adjud

Învățarea este o activitate importantă pentru dezvoltarea comportamentală și adaptarea la mediu. Rezultatele obținute în ultimii ani la testele PISA și TIMSS au pus în evidență faptul că interesul elevilor pentru studiul științelor naturii este în scădere. Domeniile cognitive verificate prin testele TIMSS sunt: cunoașterea, aplicarea și raționarea (de a găsi soluții atât la probleme științifice simple cât și la probleme mai complexe, nefamiliare). Ca urmare, școala trebuie să pună accentul atât pe cunoștințe cât și pe procesele cognitive și mentale prin care acestea se obțin. Rolul școlii nu mai este doar acela de a transmite informații ci și de a modela personalitatea elevului, prin centrarea pe competențe. La nivel european, pentru învățarea pe parcursul vieții, se urmărește să se asigure formarea setului de 8 competențe cheie: competențe de comunicare în limba maternă, în limbi străine, competențe matematice și de bază în științe și tehnologii, competențe digitale, a învăța să înveți, competențe sociale și civice, spirit de inițiativă și antreprenoriat, sensibilizare și exprimare culturală. Ca urmare a fost realizat un profil de formare pe niveluri de studiu, care descrie așteptările exprimate față de absolvenții diferitelor niveluri de studiu, prin raportare la cerințele sociale exprimate în legi, în alte documente de politică educațională și în studii de specialitate, la finalitățile generale ale învățământului și la caracteristicile de dezvoltare ale elevilor.

Până acum, „a învăța” a presupus, ca elevii să memoreze informațiile unei discipline, iar diferențele dintre lecții erau doar diferențe între conținuturi. Aplicat la disciplina „Fizică”, constructivismul solicită implicarea reală a elevilor în descoperirea cunoașterii științifice. Atunci când încep școala copiii vin cu o cunoaștere acumulată din experiențele concrete de până atunci. Ca urmare, este important ca învățarea să țină cont de experiențele elevului. La clasă, activitățile desfășurate, impun o adaptare creativă a profesorului la demersul gândirii elevului. Instruirea în cazul acestei discipline, constă în aplicarea unor strategii ce au ca scop înlesnirea achiziției, interpretării și utilizării cunoștințelor științifice de către elevi. Educația metacognitivă a elevilor are și ea un rol important și se referă la faptul că elevii trebuie să-și însușească un mod științific de gândire, tehnici de decizie, metodologii specifice, acțiuni necesare construirii propriei cunoașteri.

Principiile care stau la baza învățării fizicii, conform teoriilor constructiviste și a psihologiei cognitive, sunt:

- Învățarea este rezultatul interacțiunii dintre cunoștințele anterioare și cele noi;
- Învățarea este un proces constructiv și activ;

- Învățarea cuprinde toată gama cunoștințelor (atitudinale, procedurale, declarative);
- Motivația are un rol important în învățare, pentru că îi determină pe elevi să se implice activ în construirea propriei cunoașteri;
- Învățarea presupune un cadru adecvat;
- Învățarea alătură cunoștințele cognitive de cele metacognitive.

Luând în considerare teoria constructivistă, s-au dezvoltat o diversitate de modele de învățare:

- Modelul celor „5 E” (R. Bybee, 1978), adică cele 5 etape constructiviste de predare și învățare: Evocați, Explorați, Explicați, Extindeți, Evaluați, aplicate evenimentelor unei lecții.
- Modelul de învățare „ERR” elaborat pentru strategia RWCT (Reading and Writing for Critical Thinking) adică: Evocare, Realizarea sensului, Reflecția; fiecare etapă presupune utilizarea unor metode de analiză, interpretare, comentare a unor idei, texte, a unor forme de organizare diferite: individual, în perechi, pe grupuri.

Modelul constructivist presupune ca elevii să-și elaboreze noile cunoștințe prin efort propriu, solicită implicarea reală a lor în redescoperirea cunoașterii științifice. Autonomia în învățare a elevului se poate asigura dacă se analizează cu grijă caracteristicile dezvoltării gândirii elevilor, a nevoilor și intereselor lor.

Metodele eficiente pentru învățarea fizicii (care dezvoltă și creativitatea) sunt: conversația euristică, problematizarea, investigația științifică, lucrările de laborator creative ce pot fi:

- de cercetare (exemplu: 1. Care sunt factorii care influențează valoarea forței de frecare la alunecare?; 2. Cercetează consumul și economisirea energiei electrice. Ce poți face tu pentru a putea reduce consumul de energie electrică?).
- de construcție (construcția unui termometru, construcția unui scripete compus, realizarea unui circuit electric cu becuri legate în serie și în paralel, construcția unui dinamometru, etc.).

La dezvoltarea atitudinii creative a elevului, a spiritului investigativ, a gândirii divergente pot conduce următoarele condiții și situații specifice:

- Stimularea comunicării prin organizarea de discuții și dezbateri între elevi sau între profesor și elevi.
- Limitarea factorilor și a constrângerilor care produc frustrare.
- Încurajarea elevilor să pună cât mai multe întrebări.
- Stimularea spiritului critic constructiv, a capacității de căutare a alternativelor și a capacității de argumentare.

Cultivarea independenței cognitive, a spontaneității și a autonomiei în învățare.

Investigația științifică: este o metodă care prin valențele sale formative deservește atât predarea, învățarea cât și evaluarea. Profesorul, poate urmări:

- Abilitatea de a formula și testa ipotezele;
- Gradul în care elevii își definesc și înțeleg problema investigată;
- Capacitatea de a identifica și selecta procedeele de obținere a informațiilor, de colectare și organizare a datelor;
- Modalitatea în care elevul prezintă metodele de investigație folosite.
- Cultivarea independenței cognitive, a spontaneității și a autonomiei în învățare.

Acestea corelate cu gradul de complexitate al sarcinii de lucru, cu natura disciplinei de studiu fac din metoda investigației un prețios instrument de analiză și apreciere a cunoștințelor, a capacităților și a personalității elevului.

Exemplu: Domeniul utilizat: Fenomene mecanice. Pârghia

Cerință: Care dintre următoarele dispozitive: foarfecele, presa de usturoi, capsatorul, balanța cu brațe egale, penseta, roaba, cleștele de scos cuie, cleștele de spart nuci, constituie pârghie de ordinul 2, sau ansamblu de două pârghii de ordinul 2?

BIBLIOGRAFIE

1. Anghel Sorin, Malinovshi Viorel, Iorgu Simăn Ion, Stănescu Costel – *Metodica predării fizicii*, Editura Arg –Tempus, Pitești, 1995.
2. Crenguța- Lăcrămioara Oprea- *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.
3. Garabet Mihaela, Alexandru Gabriela- *Lecția de fizică*, clasa a VI-a, Editura Litera, București, 2020.
4. Metode eficiente de învățare a fizicii, Curs, 2013.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ - DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

*Profesor învățământ preșcolar Dinu Adriana
Grădinița Program Normal Puțu cu Salcie-Mătășaru-Dâmbovița*

„Copilului i-aș da aripi, dar i-aș permite să învețe singur să zboare”.

Gabriel Garcia Marquez

Copiii încep să rețină și să memoreze lucruri încă de la cele mai fragede vârste, astfel că intră în responsabilitatea părinților să susțină și să contribuie la un proces de învățare cât mai eficient pentru aceștia. Utilizarea învățării colaborative în grădiniță, în activitățile cu copiii, se pune tot mai mult accentul pe renunțarea la stilul de predare tradițional în care transmiterea cunoștințelor ocupă planul prioritar și se dorește utilizarea cât mai multor strategii activ-participative și punerea în practică a învățării colaborative, o strategie de instruire care implică procedee de colaborare eficientă, copiii fiind puși în situația de a coopera între ei, de a lucra împreună, ca o echipă, pentru a explora o temă, pentru a rezolva diferite sarcini sau probleme de interes comun.

Capacitatea de a coopera, o componentă socială indispensabilă, trebuie formată încă de la vârste fragede. Copiii pot fi organizați sub diverse forme: în perechi, în grupuri mai mici sau mai mari, învățarea fiind activă și bazându-se pe interrelaționare, scopul fiind și acela de a-și dezvolta anumite abilități sociale, de a fi mai sociabili, mai prietenoși.

Prin interacțiunea cu ceilalți, copiii capătă mai multă experiență de învățare, îmbunătățindu-și performanțele proprii, cât și pe ale celorlalți, învață să coopereze, să ceară și să ofere ajutor, fac schimb de informații, descoperă idei noi, învață să accepte mai multe opinii, își dezvoltă capacitatea de ascultare, învață să fie mai toleranți, să se sprijine reciproc, să poarte un dialog constructiv, să interacționeze pozitiv, chiar și cu copiii cu care în mod normal nu o fac, să fie mai sociabili, având nevoie unii de ceilalți pentru a finaliza sarcina comună, dar le dezvoltă totodată și spiritual competitiv, cu celelalte echipe.

Fiind puși în situația de a comunica, copiii mai retrași încep să renunțe treptat la timiditate și să se integreze mai ușor în grup. De asemenea, timpul de soluționare a unor probleme sau sarcini este mult mai scurt, iar teama de a nu putea duce sarcina la bun sfârșit, dispare.

Învățarea colaborativă oferă un bun prilej de a valorifica cunoștințele dobândite în activitățile anterioare și în același timp, de a dobândi alte cunoștințe noi. Cercetările susțin faptul că învățarea prin cooperare este mult mai eficientă decât învățarea individuală, prin cooperare învățând mai repede și mai bine, acest tip de învățare fiind mai atractiv. Copiii învață împreună pentru a fi apoi capabili să aplice singuri.

Învățarea colaborativă poate fi utilizată în cadrul oricărui domeniu sau centru de interes, educatoarea folosindu-și imaginația și creativitatea în momentul proiectării activității, pentru a face din învățare o activitate comună, plăcută, aducând astfel copiii mai aproape unii de ceilalți și îndemnându-i să socializeze și să se sprijine reciproc pentru a duce la bun sfârșit sarcina propusă

Se constată așadar, multitudinea avantajelor în cazul punerii în practică a acestui tip de învățare. Lucrul în echipă are totuși și unele dezavantaje. În cazul lucrului în echipă, evaluarea nu mai poate fi realizată la fel de ușor, gradul de contribuție al fiecărui copil fiind mai greu de observat, pot apărea divergențe de opinii în interiorul grupului, iar unii copii pot impune doar propriile idei și păreri, fără a le accepta pe ale celorlalți, copiii mai timizi neavând curajul de a interveni cu propriile opinii. De asemenea, în cazul unor copii se poate dezvolta dependența de alții și creșterea dificultății de a lua propriile decizii în unele situații.

Educatoarei îi revine sarcina de a-i îndruma pe copii, astfel încât să coopereze frumos și cu succes în atingerea scopului comun. Pentru a lucra eficient în grup, educatoarea trebuie să aleagă cu grijă metodele și materialele didactice, să asigure mediul potrivit și să stabilească regulile de lucru.

Metodele activ-participative sunt cele mai potrivite pentru a pune în practică învățarea colaborativă. Activitățile propuse în scopul cooperării și implicării active trebuie să asigure stimularea gândirii, a creativității. Pe parcursul activității, educatoarea urmărește gradul de implicare al fiecărui copil, interacțiunea dintre aceștia, schimbul de idei, are grijă ca fiecare membru al grupului să se implice, făcându-i să înțeleagă că succesul grupului depinde de fiecare în parte, fiecare având o sarcină mai mică sau un rol anume, în vederea realizării sarcinii comune. Este bine ca înainte de a începe să lucreze, educatoarea să le sugereze să își împartă sarcinile, chiar să îi ajute să facă acest lucru, pentru a nu apărea conflicte între copii. De asemenea, în unele cazuri, copiii vor trebui să se pună de acord asupra folosirii sau împărțirii anumitor materiale.

Așadar se poate spune că jocul și învățarea sunt forme de activitate sub influența cărora copilul preșcolar se formează și se dezvoltă. Între aceste forme există o strânsă legătură. La diferite etape ale vârstei preșcolare, relațiile reciproce dintre joc și învățare îmbracă forme caracteristice. Cele două forme – jocul și învățarea – exercită o influență pozitivă asupra dezvoltării psihice generale ale copiilor. La rândul lor, ele suferă influență pozitivă din partea dezvoltării.

Consecințele pedagogice ce se deprind din cele mai sus ar putea fi contractate în jurul a două idei principale: crearea condițiilor pentru trecerea treptată de la activitatea de joc la cea de învățare și îmbinarea lor potrivit principiului copilului să se joace, învățând și să învețe jucându-se.

Sintetizând cele relatate mai sus, relația învățare – joc în perioada preșcolarității, putem nota următoarele coordonate:

- ❖ la vârsta preșcolară activitatea de învățare dirijată nu se poate realiza direct decât cu sprijinul jocului, ea conținând elemente ludice pentru a se înscrie printre activitățile și ocupațiile preferate ale copiilor;
- ❖ învățarea dirijată nu se poate realiza în mod strict, ci independent numai sub prezența și îndrumarea educatoarei, pas cu pas;
- ❖ învățarea sub aspectul conținutului, nu se poate ridica decât la nivelul real de a gândi și acționa al copilului.

În concluzie, trebuie să fie asigurată o justă proporționare a jocului cu învățarea, a elementului distractiv cu efortul fizic și intelectual. Deși jocul este activitatea care domină la vârstele timpurii, totuși ea se îmbină cu anumite forme de muncă intelectuală specifică acestei vârste.

Bibliografie

- Flueraș, Vasile -Teoria și practica învățării prin cooperare, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005.
- Militaru, Sanda, O abordare didactică modernă în învățământul preșcolar, Sitech, 2011.
- Neacșu, I., Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Militară, București, 1990.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

PROFESOR: BARA SILVIA IOANA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 46, ORADEA

”Învățarea este singura constantă într-o lume plină de schimbări” – spunea *Heraclit*. Aș spune, mai degrabă, că într-o lume în continuă evoluție, singura constantă este schimbarea. Ansamblul educațional nu face excepție, iar pe măsură ce navigăm printre curenții transformării este imperativ să învățăm, să acceptăm schimbarea ca un catalizator pentru creșterea personală și profesională.

Învățarea este un proces psihofiziologic care determină o schimbare în comportament și cunoaștere.

*Nu orice schimbare este, însă, expresia învățării. Numai schimbările selective, permanente și orientate într-o direcție determinată pot fi considerate schimbări ale învățării*¹². Se exclud din rândul acestora schimbările temporare cum ar fi cele generate de oboseală, boală, consum de substanțe sau schimbările care apar ca efect al maturizării biologice. Învățarea nu este un proces exclusiv uman, el fiind prezent și în lumea animală, fiind în strânsă legătură cu inteligența.

*Învățarea este un proces care generează performanță, dar nu orice performanță este un rezultat al învățării și nu orice învățare va avea ca rezultat o performanță observabilă.*¹³

Întreaga viață a omului este învățare, iar în ceea ce privește dezvoltarea omului prin învățare familia este cea care are o pondere destul de mare în acest sens, știind că există cei ”șapte ani de acasă”, care sunt, de fapt, baza educației, învățării omului. De asemenea grupurile de prieteni, societatea, instituțiile cu care individul are tangență, sunt tot factori care influențează educația și, implicit, învățarea. Aici ”omul învață” comportamente, atitudini, precum și își dezvoltă inteligența, cunoștințele în anumite domenii, aptitudinile.

Învățarea școlară are un caracter sistematic, este condusă de persoane specializate și se face conform unor idealuri și scopuri educative.

În zilele noastre, învățarea este constantă, de la cursuri online până la tutoriale care ne oferă informații despre orice produse sau idei. Însă nu orice învățare este și eficientă. Pentru ca învățarea să fie una eficientă, aceasta trebuie să fie *orientată către un scop, trebuie să fie activă și să ducă la rezultate măsurabile.*

Învățarea eficientă urmează anumite etape:

¹² <https://ro.wikipedia.org/wiki/%C3%8Env%C4%83%C8%9Bare>

¹³ <https://ro.wikipedia.org/wiki/%C3%8Env%C4%83%C8%9Bare>

-prima etapă este cea de **achiziție** și presupune contactul cu noile informații și prelucrarea până la înțelegerea propriu-zisă a acestora.

-cea de-a doua fază este cea de **interiorizare** a noilor cunoștințe și de integrare a acestora într-un sistem personal care se construiește pornind de la experiențele anterioare

-cea de-a treia fază este faza de **modificare** care presupune acțiunea din perspective noilor achiziții care, odată dobândite, trebuie și valorificat, adică vom acționa în cunoștință de cauză folosind ceea ce deja am învățat.

-iar cea de-a patra fază este cea **fără rezultat**, care se referă la concretizarea modificărilor în atitudini, comportamente sau abilități.¹⁴

Așadar, eficiența învățării este o măsură de învățare, mai ales în grădiniță, școală. Ea măsoară cât de mult și-au îmbunătățit copiii aptitudinile, cunoștințele sau comportamentele într-un timp delimitat, ca urmare a parcurgerii unui program de învățare.

Când creăm medii de învățare care au în vedere eficiența, putem asigura curbe de învățare mai rapide, sporind în același timp implicarea copiilor și păstrarea cunoștințelor. Atunci când copiii învață mai bine, au și performanțe mai bune.

Un lucru de care trebuie să îl reținem este că toate modurile de învățare pot face învățarea mai eficientă, însă nu la toți copiii, elevii toate metodele sunt potrivite. Unele vor fi eficiente, în timp ce altele vor permite achiziții noi în mai mică măsură sau chiar deloc. De aceea, ca și îndrumători, ca și experți în educația copiilor, trebuie să ”experimentăm” puțin pentru a alege, pentru fiecare copil, metodele potrivite care îl vor ajuta cel mai bine pe copil să acumuleze informația de orice fel.

Unul dintre cele mai bune moduri de a învăța eficient este *relaționarea informațiilor* noi cu ceea ce copilul știe deja. Aceasta este o modalitate excelentă de învățare eficientă, mai ales atunci când copilul este implicat într-un program de învățare pe termen mai lung, acestea ajutându-l să își implementeze mai bine noile cunoștințe. Spre exemplu, în predarea numerelor în cadrul activității de matematică la preșcolari, aceștia își vor însuși noul număr mult mai ușor dacă înainte predării acestuia s-a consolidat și sistematizat corespunzător numărul precedent. Se va lega, deci, noul conținut de cel vechi, iar copilul va înțelege mai ușor raportarea numărului și cifrei la cantitate.

De asemenea *învățarea prin descoperire* reprezintă o modalitate eficientă de învățare, dezvoltându-i copilului creativitatea, gândirea critică, perseverența, disciplina, dorința de a descoperi prin propriile instrumente.

Un alt mod de învățare eficientă este folosirea *cuvintelor mnemonice*. Aceasta metodă presupune folosirea cuvintelor cheie și a imaginilor mentale pentru a realiza asocieri verbale. În special pentru copiii mici care, încă, nu stăpânesc foarte bine arta vorbirii, metoda cuvintelor

¹⁴ <https://www.scribd.com/document/55764139/Invatare-eficienta>

*mnemonice reprezintă o modalitate eficientă de învățare. Aceștia tind să recepționeze mai rapid și mai ușor unele informații atunci când acestea sunt asociate cu imagini, astfel că, în timp își vor dezvolta abilitatea de a învăța mai rapid și eficient*¹⁵. De exemplu, povestirea cu suport ilustrativ sau cu imagini reprezentative, observarea cu suport ilustrativ, lectura după imagini, toate acestea și altele ca acestea, vor reuși să dezvolte memoria copilului pe termen lung și să îl ajute să facă diverse asocieri între imagini și cuvinte.

Imaginile mentale sunt, de asemenea, una dintre modalitățile eficiente de învățare la copiii preșcolari. Plecând de la premisa că „o imagine valorează cât o mie de cuvinte”, este de la sine înțeles faptul că imaginile facilitează mult înțelegerea unui nou conținut, acesta memorându-se mult mai ușor decât în cazul cuvintelor. De aceea, este bine ca procesul de învățare să conțină cât mai multe scheme și diagrame structurate pe baza noilor informații care trebuie înțelese și reținute. Spre exemplu un copil va reține care este hrana unui animal, care este mediul în care trăiește, ce folioase are omul de la el, dacă imaginii cu animal i se vor atribui alte imagini reprezentative aspectelor amintite.

Strategiile și modalitățile de învățare eficiente sunt multe și trebuie să fie adaptate în funcție de vârsta copiilor și de particularitățile individuale ale acestora deoarece fiecare copil se dezvoltă în ritmul propriu și capacitatea acestora de a învăța lucruri noi este diferită de la o perioadă la alta.

Așa cum am menționat și mai sus, profesorul trebuie să experimenteze în găsirea modalității propice învățării eficiente fiecărui copil și, de asemenea, pentru a face procesul de învățare unul cât mai plăcut în asimilarea și acumularea informației, trebuie să creeze o atmosferă cât mai relaxantă și atrăgătoare, fiind bine cunoscut faptul că mediul din sala de grupă poate avea un impact semnificativ asupra învățării, influențând nu numai capacitatea de concentrare, ci și bunăstarea generală a copiilor.

Bibliografie:

-<https://ro.wikipedia.org/>

-Florica, Orțan (coordonator), (2014), Pedagogie și elemente de psihologie, Cluj-Napoca.

-Bernat SE, (2003), Tehnica învățării eficiente, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca.

-Liksman R. (1999), Învățarea rapidă, Teora, București.

¹⁵ <https://www.officedirect.ro/blog/9-tehnici-de-invatare-rapida-si-eficienta-pentru-copii>

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ-DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

Profesor Daniel Cosmin Deiak

Școala Gimnazială Frata, Localitatea Frata

Profesor Adela Maria Reti

Școala Gimnazială Cășeiu/Iclod, Localitatea Cășeiu/Iclod

Învățarea în sens larg reprezintă totalitatea informațiilor dobândite și acumulate de un elev sau un adult, pe parcursul întregii vieți. Pentru a înțelege mai bine ce înseamnă învățarea, trebuie să dăm câteva definiții ale acesteia: „Învățarea în sens larg, este procesul dobândirii experienței individuale și de comportare, al achiziției de noi competențe și forme de comportament, și presupune fie dobândirea unor comportamente noi, fie modificarea celor deja existente, în vederea unei mai bune adaptări la situațiile noi și tot mai complexe pe care le ridică viața”. Învățarea mai poate fi definită și ca „o formă superioară de procese de cunoaștere a informației prin care organismul reproduce subiectiv structuri obiective caracteristice ale mediului înconjurător.” Din perspectiva pedagogică învățarea este definită astfel: „termenul de învățare desemnează un proces de „achiziție, asimilare activă de informații, formarea de operații intelectuale, deprinderi motorii și de aptitudini”. Din aceste definiții putem trage concluzia că învățarea este o acumulare de cunoștințe, aptitudini, experiențe de viață, comportamente; toate acestea definesc omul educat, care îndrumat de un profesor poate să își depășească propriile limite, prin motivație. Învățarea poate fi împărțită și în forme, metode și dimensiuni. La rândul lor dimensiunile învățării sunt împărțite astfel: „dimensiunea de conținut-cunoștințe, deprinderi, abilități, atitudini etc.; dimensiunea stimulatorie a emoțiilor, sentimentelor, motivației și voinței; dimensiunea socială a interacțiunilor, comunicării și cooperării-toate cele trei modelate de contextul social”. Cele trei dimensiuni ale învățării stau la baza formării de competențe, care sunt utilizate de către cadrele didactice pentru a forma noi obiective operaționale de studiu sau noi competențe.

Pentru că rolul cadrului didactic nu mai este unul tradițional, și anume acela de formator și livrator de informații, un rol important îi revine tehnologiei și metodelor activ-participative. În sistemul educațional de azi profesorul vine la fel ca și în trecut cu cunoștințele și informațiile pe care le are dar este nevoit să le transforme în competențe necesare elevului, competențe care să îl ajute la angajarea în societate, având la bază cei șase ani de acasă. Într-o lume aflată într-o permanentă transformare, finalitățile educației sunt rezultatele unor opțiuni. Modernizarea învățământului prin utilizarea metodelor noi de învățare permit reasamblări și adaptări la disciplinele de învățământ. Învățământul în noul context este un proces flexibil, adaptabil la cerințele societății aflată într-o

permanentă schimbare. Accentul cade pe receptivitatea în fața noului, reciprocitatea învățării, folosirea metodelor de instruire care promovează creativitatea și activează imaginația, utilizarea mijloacelor tehnice și valorizarea relației profesor – elev. Profesorul este mereu preocupat de crearea de ocazii de învățare, iar metodele pe care le utilizează sunt mijloace prin care sunt configurate activitățile de învățare ale elevului, clasa devenind o comunitate de învățare. Cum funcționează o clasă ca o comunitate optimă pentru învățare? Răspunsul este simplu: elevii se simt respectați, valorizați, primesc sprijin în caz de nevoie, decid împreună, respectă o serie de reguli proprii activităților, iar profesorul trebuie să intervină pentru optimizarea mediului de învățare cu lecții proprii.

Metodele de învățământ sunt căile folosite în școală de profesor pentru a sprijini elevii să descopere viața, lumea, lucrurile, știința. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a acționa asupra naturii, de a folosi cunoștințele în vederea transformării exteriorului în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea. Metodele interactive promovează interacțiunea dintre participanți ducând la o învățare activă cu rezultate evidente. Putem astfel da ca și exemplu disciplina Istorie. Astăzi, valorificarea formativă a istoriei are în vedere antrenarea gândirii, apartenența la respectarea adevărului, la obiectivitate, la spirit civic, participare activă și conștientă, la promovarea și ocrotirea valorilor democrației. Scopul predării istoriei este de a ne face să înțelegem starea prezentă a fiecărui popor, a omenirii, pentru a anticipa direcția spre care se vor orienta popoarele și nu în ultimul rând omenirea. Astfel cunoașterea istoriei de către elevi, are un dublu avantaj: asimilarea valorilor de bază promovate de societate; formarea tehnicilor de muncă intelectuală. Noile cerințe ale demersului educațional impun restructurarea lecției de istorie în direcția folosirii mai frecvente a metodelor interactive de predare-învățare. Ele schimbă rolul profesorului în clasă, acesta devenind un moderator al unei dezbateri de idei și probleme, susținător al motivației și interesului elevilor pentru istorie, ghid al elevilor în procesul de dobândire de noi competențe, deprinderi și cunoștințe. Odată cu deplasarea accentului de pe activitatea profesorului pe cea a elevului, îi determină pe elevi să înțeleagă mai bine logica fenomenelor și faptelor istorice, stimulează formarea de opinii personale argumentate, încurajează munca individuală, însă în funcție de situațiile apărute în cadrul lecțiilor.

O zicală sau spunere românească spune astfel: „Mama învățături, este repetiția”, de aici putem afirma că elevul și adultul care învață pe tot parcursul vieții are nevoie de a repeta fie o greșală, fie o experiență. Acest lucru poate contribui la întărirea caracterului și poate oferi succesul propus. Pentru a înțelege învățarea la clasă ca instrument utilizat de profesor care dirijează actul de învățare, este necesar ca elevii să participe și să respecte pașii ce îi au de urmat; iar în acest sens vom

exemplifica prin următoarea figură care arată etapele de învățare la clasă:

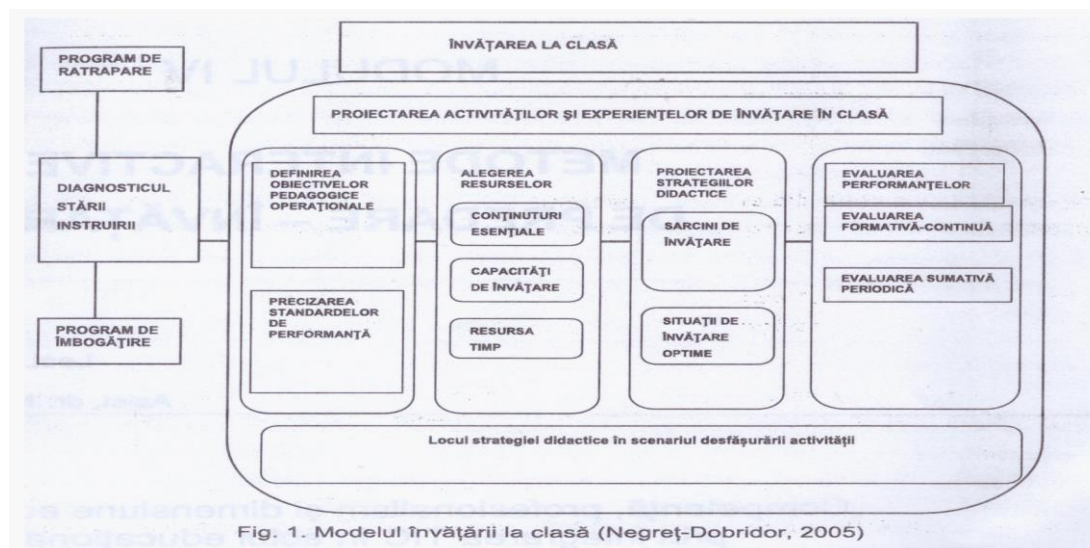

Fig. 1. Modelul învățării la clasă (Negreț-Dobridor, 2005)

Fig. 1. Modelul învățării în clasă (Negreț-Dobridor, 2005)

Fiecare copil are caracteristici, abilități și cerințe de învățare unice. Avem datoria de a construi o școală deschisă, prietenoasă și democratică, fără discriminări și excluzeri, o școală unde toți copiii sunt valorizați și integrați, un rol important având în acest sens procesul de învățare și bineînțeles alegerea metodelor eficiente în atingerea scopurilor propuse. În contextul multicultural al societății europene, școala deține un rol esențial în formarea unor cetățeni conștienți de menirea pe care o au în viața socială și spirituală a contemporaneității.

Bibliografie

1. Cucuș, C-tin., (2002), Pedagogie, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom. p.20, p.83.
2. Cristea S., (2000) Dicționar de pedagogie, Editura Litera Internațional, Chișinău- București.
3. Tănasă, Gh., (1996), Metodica predării-învățării istoriei în școală, Iași. p.28.
4. Peculea, L.(2015) *Dezvoltarea competenței de a învăța să înveți*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, pp.15-18.

Anexă

Figura 1. Făt, Silvia,(2013) Metode interactive de predare-învățare, Editura Delta Cart Educațional, Pitești, p.9.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ ÎN CADRUL OREI DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ – DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

*Profesor de limba și literatura română: Drăgan Alina-Ștefania
Școala Gimnazială „Gheorghe Poalelungi” Măstăcani, Galați*

Deși accentul este pus, în ultimii ani, pe metodele moderne de predare-învățare-evaluare, întrucât cultivă originalitatea, creativitatea și stimulează gândirea critică, totuși, și metodele tradiționale au locul lor aparte în procesul instructiv-educativ. Pentru o învățare eficientă, este necesar să existe un echilibru în utilizarea atât a metodelor tradiționale, cât și a celor moderne.

Astfel, dintre **metodele tradiționale** analizate de specialiști în metodică și didactică, care ar putea fi folosite în actul de predare-învățare-evaluare în cadrul orelor de limbă și literatură română, pot fi enumerate: conversația, analiza literară, demonstrația, algoritmizarea, expunerea, lectura, metoda exercițiului/ caracterizarea de personaj/ rezumatul/ compunerea (narativă, descriptivă, argumentativă), lucrul cu textul etc..

Pe de altă parte, avem și o listă cu **metode moderne**, metode care stimulează gândirea critică, așa cum le prezintă și Ioan Scheau în lucrarea în care este coordonator, *Gândirea critică (metode active de predare – învățare - evaluare)*: conversația euristică, problematizarea, brainstormingul, jocul de rol, lectura predictivă, cubul, Metoda 6-3-5, cadranele, ciorchinele, eseul de 5 minute, gruparea elevilor în funcție de atitudinea/ poziția față de o problemă, jurnalul cu dubă intrare/jurnalul de lectură, Știu-Vreau să știu-Am învățat, Lasă-mă pe mine să am ultimul cuvânt! (asemănătoare metodei jurnalului cu dublă intrare), linia valorii, horoscopul, mozaicul, organizatorul grafic, Phillips 6-6, predarea reciprocă, prelegerea intensificată (având la bază reforma prelegerii clasice), scrierea liberă, reuniunea panii, rețeaua de discuții, SINELG (sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii), stabilirea succesiunii evenimentelor, studiul de caz, unul stă și ceilalți circulă, Diagrama Venn, harta mentală a textului, explozia stelară, portofoliul, cvintetul, turul galeriei, Tehnica Lotus, învățarea prin descoperire, piramida povestirii.

În rândurile următoare, voi prezenta două metode de predare – învățare – evaluare (una tradițională și alta modernă) prin care se poate realiza o învățare eficientă în cadrul orelor de literatură română.

Metoda exercițiului este o metodă tradițională care urmărește efectuarea constantă și conștientă a unor sarcini cu scopul de li se dezvolta elevilor diverse operații mentale, de a le fi formate anumite deprinderi sau de a fi consolidate anumite cunoștințe acumulate. Folosesc, deseori, în cadrul activităților didactice exerciții orale și scrise, care vizează realizarea unor rezumate, redactarea unor tipuri de compuneri (reflexive, narative, dialogate, descriptive, imaginative, argumentative) etc..

Dezvoltarea gândirii critice presupune ca elevul să fie și extrem de creativ în rezolvarea sarcinilor de lucru. De aceea formulez exerciții care, pe lângă stimularea gândirii critice, vizează și latura creativității.

Câteva exemple de astfel de exerciții lucrate cu elevii în etapa postlectură a unor texte literare sunt:

- Redactează o compunere, de 15-20 de rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre sistemul de învățământ de pe vremea domnului Vucea și sistemul de învățământ din zilele noastre. (*Domnul Vucea* de Barbu Ștefănescu Delavrancea)
- Rezumă, oral, acțiunea din basmul *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă.
- Imaginează-ți un alt final pentru romanul *Oscar și Tanti Roz* de Eric-Emmanuel Schmitt.
- Rezumă, în scris, în 25-30 de rânduri, acțiunea din cartea *Cititorul din peșteră* de Rui Zink.
- Redactează o compunere, de 15-20 de rânduri, în care să povestești prima ta experiență de lectură (pornind de la experiența relatată de Simona Popescu în *Leagănul pisicii*, din volumul *Care-i faza cu cititul?*).
- Enumeră patru motive pentru care ar trebui să citești și patru motive pentru care nu ar trebui să citești.
- Imaginează-ți un dialog cu temă la alegere, de 10-14 replici, cu cartea preferată.
- Imaginează-ți că ești profesor pentru o lună. Prezintă, în scris, într-o pagină de caiet studentesc, activitățile sau programul pe care un profesor ar trebui să-l aibă (cerință efectuată în etapa postlecturii a volumului *Minunea în 365 de zile. Preceptele domnului Brown* de J.R.Palacio).
- Explică, în 8-9 rânduri, semnificația secvenței din volumul *Minunea în 365 de zile. Preceptele domnului Brown* de J.R.Palacio: „Uneori oamenii te surprind. Crezi că știi cum sunt, apoi fac ceva care îți arată cât de greu de înțeles este de fapt inima oamenilor.”
- Explică, în 9-10 rânduri, semnificația citatului extras din cartea *Micul Prinț* de Antoine de Saint-Exupéry: „Nu cunoaștem decât ceea ce împlânzim, zise vulpea. Oamenii nu mai au timp să cunoască nimic. Ei cumpără lucruri de-a gata, de la negustori. Cum însă nu există negustori de prieteni, oamenii nu mai au prieteni...”
- Redactează o scrisoare, pe o pagină distinctă, adresată unui personaj din cartea *Cititorul din peșteră* de Rui Zink, în care să-i mărturisești ce te-a impresionat cel mai mult la el, dar și ce nu ți-a plăcut. Oferă-i, de asemenea, sfaturi ce l-ar putea ajuta.

Lectura predictivă este o metodă de predare-învățare utilizată în strategiile activ-participative de stimulare a gândirii critice, având un avantaj uriaș, pentru că poate implica toți elevii în actul instructiv-educativ, indiferent de nivelul lor de inteligență, și îi ajută la înțelegerea unui text literar. Este recomandat să nu fie folosit un text din manualul, ci unul la prima vedere, pentru a verifica dacă elevii prezintă interes pentru lectură. Dezvoltă, totodată, creativitatea și capacitatea de exprimare

scrisă și orală a elevilor și se poate efectua prin lucru individual, frontal sau pe grupe. Eu am folosit această metodă într-o activitate frontală cu elevii în etapa de prelectură a textului dramatic *Omul de zăpadă care voia să întâlnească soarele* de Matei Vișniec. Având în vedere dimensiunea redusă a textului, le-am citit eu elevilor întregul text, folosind lectura model cu scopul ca aceștia să fie atenți și la intonația corespunzătoare. Pe parcursul textului, am făcut diverse „opriri” pentru a le da copiilor ocazia de realiza tot felul de predicții cu privire la acțiunea personajelor. Au fost implicați toți elevii în discuții libere, fiecare având propriul scenariu pentru ce se va întâmpla. Pot spune că această metodă este preferată lor, fapt recunoscut și de ei în cadrul activităților de lectură.

Prin îmbinarea atentă a metodelor și strategiilor didactice, a celor trei forme de organizare a lecției, dar și prin oferirea continuă a feedbackului, îi putem ajuta pe elevi să-și construiască o parte din temelia pe care se va ridica dezvoltarea lor socială și intelectuală, în acest fel construindu-se o învățare eficientă și de durată.

Bibliografie

Bernat, Simona, *Tehnica învățării eficiente*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca, 2003.

Bocoș, Mușata, *Instruire interactivă*, Editura PUC, Cluj-Napoca, 2002.

Cerghit, Ioan, *Metode de învățare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980.

Neacșu, Ioan, *Metode și tehnici de învățare eficientă. Fundamente și practici de succes*, Editura Polirom, Iași, 2015.

Sâmihăian, Florentina, *O didactică a limbii și literaturii române*, Editura Art, București, 2014.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ

Prof. inv. primar Gîrleanu Ramona

Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu”, Galați

„Școala cea mai bună este aceea în care înveți, înainte de toate, CUM să înveți “. Nicolae Iorga

Învățarea implică procese cognitive complexe care includ atenția, memorarea, înțelegerea, aplicarea și evaluarea informațiilor. Aceste procese sunt dependente de contextul, motivarea și interesele individului, precum și de conexiunile cognitive anterioare.

Există numeroase teorii și modele ale învățării care au fost propuse de-a lungul timpului, cum ar fi *teoria cognitivă a învățării, teoria constructivistă sau teoria învățării sociale*. Toate aceste teorii încearcă să explice modul în care învățarea are loc și cum poate fi **îmbunătățită**.

Învățarea poate avea loc într-o varietate de contexte, cum ar fi școala, locul de muncă, sau în mediul online. Este important ca procesul de învățare să fie adaptat nevoilor și intereselor individuale, pentru a asigura o înțelegere profundă și durabilă a informațiilor. Ea este un proces esențial pentru dezvoltarea continuă a individului, care implică efort și implicare din partea acestuia, precum și sprijin și îndrumare din partea celor din jur. Este important ca procesul de învățare să fie stimulant, motivant și adaptat nevoilor individuale, pentru a asigura o învățare eficientă și de lungă durată.

Capacitatea de a învăța cât mai repede, de a înțelege cât mai bine și mai rapid, dar și de a reține cât mai mult timp ceea ce ai învățat, este una din abilitățile esențiale ale oricărui om de succes. ARTA de a dobândi noi cunoștințe de a ți le însuși și de a le „integra” în ansamblul cunoștințelor pe care le posezi deja - este mult mai importantă și mai valoroasă decât cunoștințele în sine.

Există mai multe metode de învățare eficiente, iar fiecare persoană poate avea preferințe diferite în ceea ce privește modul în care își asimilează informațiile. Iată câteva metode de învățare pe care le poți încerca:

- ✚ **Vizual:** Această metodă implică utilizarea imaginilor sau diagramelor pentru a înțelege și reține informațiile. Poți folosi notițe grafice, hărți mentale sau alte tipuri de materiale vizuale pentru a-ți organiza gândurile.
- ✚ **Auditiv:** Persoanele care învață auditiv își amintesc mai bine informațiile atunci când le audă. Poți să citești informațiile cu voce tare sau să înregistrezi lecțiile pentru a le asculta ulterior.
- ✚ **Kinestezie:** Această metodă implică implicarea activă a corpului în procesul de învățare. Poți face experimente practice, să te implici în activități hands-on sau să te miști pe măsură ce înveți pentru a-ți consolida cunoștințele.

✚ **Repetarea:** Repetarea este o metodă eficientă de învățare care implică reluarea informațiilor de mai multe ori pentru a le reține mai bine. Poți folosi tehnici precum flashcards sau teste periodice pentru a-ți consolida cunoștințele.

✚ **Învățarea colaborativă:** Învățarea colaborativă implică lucrul în echipă cu alți colegi pentru a învăța și a rezolva probleme împreună. Această metodă poate fi utilă pentru a-ți îmbunătăți capacitatea de comunicare și de rezolvare a problemelor.

✚ **Învățarea prin învățare:** Această metodă implică învățarea de la alți mai experimentați sau prin observarea comportamentului lor. Poți să îți găsești un mentor sau să participi la workshop-uri sau training-uri pentru a-ți îmbunătăți abilitățile.

Este important să experimentezi diferite metode de învățare pentru a descoperi care funcționează cel mai bine pentru tine și care te ajută să îți îmbunătățești performanțele în mod eficient.

Învățarea eficientă este un proces prin care se asimilează informațiile și abilitățile noi într-un mod rapid și memorabil. Pentru a învăța eficient, este important să urmărim câteva strategii și tehnici:

1. **Organizarea timpului și a resurselor:** Stabilește un program de studiu bine structurat și asigură-te că ai toate resursele necesare la îndemână.
2. **Stabilirea obiectivelor clare:** Definieste ce vrei să înveți și stabilește-ți obiective realiste pentru a te menține motivat.
3. **Folosirea diverselor modalități de învățare:** Experimentează cu diferite tehnici de învățare, precum cititul, ascultatul, discutatul sau practicatul pentru a găsi ce funcționează cel mai bine pentru tine.
4. **Recapitularea și consolidarea cunoștințelor:** Revizuieste periodic informațiile învățate și practică exercițiile pentru a-ți consolida cunoștințele.
5. **Aplicarea cunoștințelor în situații practice:** Încearcă să aplici cunoștințele acumulate în situații reale pentru a le înțelege mai bine și a le reține mai ușor.
6. **Odihnirea și relaxarea:** Asigură-te că ai timp suficient pentru odihnă și relaxare între sesiunile de învățare, deoarece acest lucru poate contribui la consolidarea memoriei și la performanțe mai bune.

Prin aplicarea acestor strategii și tehnici, vei putea să înveți mai eficient și să obții rezultatele dorite în ceea ce dorești să înveți.

Metode de învățare eficientă

1. Învață pe altcineva! Experții din domeniul învățării rapide au descoperit că cea mai eficientă modalitate de a absorbi și de ați însuși noi cunoștințe este aceasta: în timp ce înveți, să te gândești cum ai putea „preda” noul material altcuiva. Îți imaginezi că trebuie să explici cu cuvintele tale – aceste cunoștințe unei alte persoane, care nu știe absolut nimic despre acest subiect.

2. Învăță interactiv! Folosește tehnici de învățare interactive, cum ar fi discuțiile în grup, jocurile de rol, studierea în perechi sau folosirea aplicațiilor și platformelor online care facilitează învățarea interactivă.

3. Fă pauze regulate! Studiile arată că creierul uman poate să se concentreze și să învețe eficient doar pentru o anumită perioadă de timp. De aceea, este important să faci pauze regulate în timpul învățării pentru a-ți reface energia și a-ți menține concentrația.

4. Folosește tehnici de memorare! Există numeroase tehnici și strategii de memorare care te pot ajuta să-ți păstrezi informațiile în memorie pe termen lung. Folosește mnemotehnici, asocieri vizuale sau repetiții regulate pentru a-ți consolida cunoștințele.

5. Învăță din diverse surse! Pentru a înțelege cu adevărat un subiect și a-ți consolida cunoștințele, este recomandat să folosești diverse surse de informație. Citește cărți, urmărește videoclipuri, ascultă podcasturi sau participă la seminarii pentru a obține o perspectivă completă asupra subiectului studiat.

6. Aplică cunoștințele în practică! Cel mai bun mod de a învăța și de a-ți consolida cunoștințele este să le aplici în practică. Găsește modalități de a aplica ceea ce ai învățat în situații reale sau în proiecte practice pentru a-ți consolida înțelegerea și a-ți exersa abilitățile.

Alte modalități de punere în practică a învățării eficiente

Vizualizează informațiile

Atunci când înveți un text sau un material nou, încearcă să vizualizezi informațiile sub formă de *scheme, diagrame sau tabele*, pentru a facilita înțelegerea și memorarea acestora. Poți folosi culori diferite pentru a evidenția elementele importante sau pentru a evidenția relațiile dintre diferitele concepte. În plus, poți adăuga imagini sau simboluri care să te ajute să îți amintești mai ușor informațiile. De exemplu, dacă înveți despre diferitele etape ale unui proces sau despre diferitele părți ale unei structuri, poți crea o diagramă sau un desen care să ilustreze aceste informații într-un mod vizual și accesibil. Astfel, vei putea să te întorci mereu la această schemă pentru a-ți reaminti informațiile importante și pentru a le înțelege mai bine. În concluzie, vizualizarea informațiilor este o tehnică eficientă de învățare rapidă, care te poate ajuta să înțelegi și să memorezi mai ușor diferitele informații.

Pune-ți întrebări!

Această metodă de învățare prin întrebări este una foarte eficientă pentru că activează creierul și îl determină să lucreze pentru a găsi răspunsuri. Atunci când un elev trebuie să gândească și să formuleze un răspuns, conexiunile dintre neuroni se întăresc, iar informația este reținută mai ușor și pentru o perioadă mai îndelungată. De asemenea, metoda întrebărilor poate fi folosită și pentru *autoevaluare*. Dacă te întrebi singur întrebări despre subiectul pe care îl studiezi, vei putea să îți

verifici cât de bine îl înțelegi și să îți identifice eventualele lacune în cunoștințe. Poți să îți faci un plan de studiu bazat pe întrebări, astfel încât să acoperi toate aspectele importante ale subiectului. În concluzie, învățarea prin întrebări este o metodă extrem de eficientă și utilă, care poate să îți faciliteze procesul de învățare și să îți îmbunătățească capacitatea de a reține cunoștințe.

Este important să îți dezvolti abilitățile de învățare și de asimilare a cunoștințelor. Iată câteva sfaturi care te pot ajuta să îți îmbunătățești procesul de învățare:

1. Fii deschis și receptiv la noi idei și concepte. Nu te reține în cușca confortului și a cunoștințelor deja dobândite, ci explorează constant noi domenii și idei.
2. Învăță să îți organizezi timpul în mod eficient. Stabilește priorități și fă un plan de învățare care să îți permită să îți dedici timpul necesar pentru fiecare activitate.
3. Întreabă, discută și clarifică orice aspect pe care îl consideri confuz sau neclar. Comunicarea cu alții poate aduce perspective noi și te poate ajuta să îți clarifici ideile.
4. Folosește diverse strategii de învățare, precum notația, rescrierea, discutarea cu alții sau folosirea unor metode vizuale. Experimentează și descoperă care este cea mai eficientă metodă pentru tine.
5. Fii perseverent și nu renunța atunci când întâmpini dificultăți sau obstacole în procesul de învățare. Eșecurile sunt parte a procesului de învățare și pot fi o sursă importantă de învățare și creștere.

Învățarea continuă și dezvoltarea constantă a abilităților tale sunt cheia succesului în orice domeniu. Prin perseverență, pasiune și dorința de a învăța, poți să îți depășești limitele și să ajungi la performanțe remarcabile în viața ta.

Condiții pentru o învățare rapidă și eficientă

1. **Motivație și interes:** Pentru a învăța rapid și eficient, este important să fii motivat și interesat de subiectul sau materia pe care o studiezi.
2. **Planificare și organizare:** Stabilește-ți obiective clar definite și întocmește un plan de învățare structurat. Organizează-ți timpul și resursele în așa fel încât să poți maximiza eficiența studiului.
3. **Concentrare și focus:** Evită distragerile și asigură-te că poți să îți concentrezi atenția pe sarcinile de învățare. Alocă perioade de timp dedicate exclusiv studiului fără întreruperi.
4. **Repetare și consolidare:** Repetarea conținutului studiat și consolidarea cunoștințelor sunt vitale pentru învățare eficientă. Utilizează tehnici de memorare și învățare repetată pentru a-ți consolida cunoștințele.
5. **Utilizarea resurselor potrivite:** Folosește materiale educaționale adecvate, cărți, tutoriale video, aplicații mobile sau alte resurse de învățare care să te ajute să înțelegi și să îți exersezi cunoștințele.

6. **Feedback și autoevaluare:** Primește feedback de la alții și evaluează-ți progresul pe parcursul procesului de învățare. Identifică punctele tale slabe și lucrează pentru a le îmbunătăți.
7. **Pauze regulate:** Este important să îți acorzi și timp pentru odihnă și relaxare. Programul de învățare ar trebui să includă pauze regulate pentru a-ți reîmprospăta mintea și a-ți menține nivelul de energie.

Învățarea eficientă este un proces care implică asimilarea și retenția rapidă a informației în vederea folosirii acesteia ulterior. Pentru a învăța eficient, este important să avem o strategie bine definită și să folosim metode care să susțină reținerea și înțelegerea profundă a cunoștințelor.

Pentru a învăța eficient, este recomandat să avem un plan de învățare bine structurat, să ne organizăm materialele de studiu și să ne stabilim obiective clare. De asemenea, să alocăm timp pentru recapitulare și repetiție, deoarece acest lucru consolidează cunoștințele.

Folosirea tehnologiei și a resurselor online poate fi de asemenea utilă pentru a accesa informațiile necesare și pentru a găsi materiale de studiu suplimentare. De asemenea, colaborarea cu colegii de studiu și implicarea activă în procesul de învățare pot îmbunătăți retenția și înțelegerea materiei.

În concluzie, învățarea eficientă se bazează pe organizare, planificare și conștientizare a procesului de învățare, precum și pe utilizarea diverselor tehnici și resurse pentru a susține retenția și înțelegerea profundă a cunoștințelor.

Referințe bibliografice:

1. **Mureșan, P** - *Învățarea eficientă și rapidă*, București, Editura Ceres, 1990;
2. **Neacșu, I** - *Metode și tehnici moderne de învățare*, Tipografia Universității București, 1985;
3. **Rowntree, D** - *Învață cum să înveți. Introducere programată în tehnica studiului eficient*, Editura Didactica și Pedagogică, București, 1980.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ ÎN ORELE DE MUZICĂ - DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

*Prof. Săndulache Ioana Lidia
Liceul de Arte "Regina Maria" Alba Iulia*

Învățarea eficientă reprezintă un proces continuu și dinamic care implică tranziția fluidă de la înțelegerea conceptelor teoretice la aplicarea lor în practică. Această abordare holistică este esențială în toate domeniile de studiu, iar în cadrul său, învățarea de la teorie la practică joacă un rol crucial în asigurarea succesului și înțelegerii profunde. În lumea muzicii, învățarea eficientă nu este doar despre acumularea de cunoștințe teoretice, ci și despre aplicarea lor practică în contextul interpretării și exprimării artistice. De la teoria muzicală și analiza compozițiilor la interpretarea și crearea propriilor piese, educația muzicală își găsește echilibrul între teorie și practică pentru a oferi o experiență completă și semnificativă. Învățarea muzicii începe cu înțelegerea conceptelor de bază ale teoriei muzicale. Aceasta include notele muzicale, intervalele, acordurile, ritmul și structura muzicală. Studiul teoriei muzicale oferă un cadru esențial pentru înțelegerea lucrărilor muzicale și pentru dezvoltarea abilităților interpretative. Exercițiile practice, cum ar fi recunoașterea intervalelor muzicale sau citirea și interpretarea partiturilor, sunt cruciale pentru a consolida cunoștințele teoretice și pentru a le aplica într-un context practic.

Un aspect primordial al învățării eficiente este interconectarea continuă între teorie și practică. Acest lucru implică reflectarea asupra experiențelor practice pentru a consolida înțelegerea teoretică și, invers, aplicarea conceptelor teoretice pentru a îmbunătăți performanța practică. Pentru a obține o învățare eficientă în muzică, este esențial să se găsească un echilibru între teorie și practică. Studiul teoriei muzicale oferă o bază solidă pentru înțelegerea și interpretarea muzicii, în timp ce experiența practică permite elevilor să-și dezvolte abilitățile interpretative și creative într-un mod autentic și personal. O parte vitală a învățării eficiente în muzică este experiența practică prin interpretarea și crearea muzicală. Prin interpretarea pieselor muzicale existente, elevii își pot dezvolta abilitățile de exprimare artistică și de comunicare emoțională. De asemenea, interpretarea muzicii oferă oportunități de a explora diverse stiluri și genuri muzicale, extinzând astfel orizonturile artistice ale elevilor.

Pe lângă interpretare, crearea muzicală oferă o modalitate unică de exprimare artistică și de explorare a creativității individuale. Compunerea propriilor piese muzicale îi încurajează pe elevi să-și dezvolte vocea artistică și să-și exprime gândurile și emoțiile într-un mod personal și autentic. În

acest proces, elevii nu numai că aplică cunoștințele teoretice în practică, ci și își dezvoltă abilități precum compoziția, aranjamentul și improvizația muzicală.

În plus, utilizarea tehnologiei poate juca un rol important în facilitarea învățării muzicii. Aplicațiile și software-urile specializate pot oferi instrumente interactive pentru studierea teoriei muzicale, compoziția și aranjamentul muzical, și pot permite înregistrarea și editarea performanțelor muzicale pentru o evaluare și îmbunătățire mai ușoară.

Prin îmbinarea teoriei cu practica și integrarea tehnologiei în procesul educațional, elevii pot să-și dezvolte o înțelegere profundă și autentică a muzicii și a rolului său în lumea noastră. Prin explorarea și exprimarea artistică, ei pot să-și dezvolte creativitatea și să-și îmbunătățească abilitățile interpretative, pregătindu-se astfel pentru o viață de apreciere și participare activă în lumea muzicală.

Prin urmare putem spune că învățarea eficientă de la teorie la practică reprezintă un proces complex și interdisciplinar care implică construirea unei fundații teoretice solide și aplicarea acesteia în contexte practice. Prin intermediul acestei abordări integrate, elevii pot să-și dezvolte nu doar cunoștințe și abilități, ci și competențe critice și creativitate necesare pentru a reuși în lumea modernă. Este important ca educația să ofere oportunități ample pentru explorarea și experimentarea practică, în paralel cu învățarea teoretică, pentru a asigura că elevii sunt pregătiți să abordeze provocările și oportunitățile într-un mod holistic și înțelept.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ- JOCUL DIDACTIC MATEMATIC

*Prof. ALINA NICOLETA NISTOR
COLEGIUL NAȚIONAL "VASILE ALECSANDRI", IAȘI*

O bună cunoaștere a procesului învățării face mai eficientă luarea deciziilor de adaptare pe parcursul unei lecții, pentru profesori, sau a deciziilor de elaborare a programelor individuale de învățare, în cazul studenților și al elevilor.

Care sunt etapele pe care le parcurgem atunci când învățăm?

O primă fază este cea de contact cu informațiile noi, urmată de o prelucrare a acestora, până când are loc înțelegerea, fază numită achiziție. Faza următoare este cea de interiorizare a noilor cunoștințe și de integrare a lor într-un sistem personal, coerent, care se construiește pornind de la experiențele anterioare, fază numită interiorizare. A treia fază presupune acțiune din perspectiva noilor achiziții, care, odată dobândite și operaționalizate, trebuie utilizate. Aceasta înseamnă că vom acționa conștient fiind și de faptul că știm ceva în plus, și de faptul că știm la ce ne folosește ceea ce tocmai am aflat, fază numită modificare. Pasul final este cel de concretizare a modificărilor în abilități și comportamente, fază numită rezultat. A atinge nivelul rezultatelor înseamnă a acționa fără să uităm că am învățat ceva.

Un aspect important legat de modificările produse este că acestea, pentru a putea fi considerate învățare reală, trebuie să fie menținute. Odată ce modificarea a avut loc, aceasta este stabilă și poate fi transferată asupra situațiilor noi. Învățarea se construiește pe baza experiențelor anterioare și este influențată de climatul în care se realizează.

Există factori interni (motivația, potențialul intelectual, particularități psihologice și de vârstă) și factori externi ai învățării (experiențele de învățare, contextul, evenimentele instruirii, etc). Învățarea înseamnă achiziție, urmată de o interiorizare, care duce la o modificare, observabilă prin intermediul unor rezultate. Modul în care acestea au loc a fost studiat de către psihologi și pedagogi, iar rezultatele cercetării lor se concretizează în teorii ale învățării.

Învățarea eficientă are trei caracteristici importante: este activă, este orientată către scop, duce la rezultate măsurabile. Învățarea activă presupune implicare și participare conștientă în procesul de construire a cunoștințelor. A da semnificație personală materialelor care sunt învățate înseamnă a le transpune în sisteme proprii de cunoștințe, a stabili permanent legături între experiențele anterioare și cele noi, între cunoștințe și aplicabilitatea lor, între și în interiorul domeniilor de cunoaștere.

Orientarea către scop presupune orchestrarea eforturilor înspre atingerea unor obiective. Obiectivele se stabilesc pornind de la punctele slabe existente, care vor fi convertite în nevoi de

instruire și autoinstruire. Obiectivele în învățare pot viza achiziția de informații, formarea de abilități, formarea de comportamente sau dezvoltarea potențialului de învățare.

Modelul românesc de învățământ, bazat pe teorie, tinde să fie depășit de dezvoltarea actuală a societății, motiv care stă la baza necesității de transformare și adoptare de metode noi de învățare, care să pună accentul în primul rând pe învățarea practică și dezvoltarea competențelor de lucru ale elevului. Metodele moderne de predare au la bază implicarea redusă a profesorului, având rol de consiliere și îndrumare, acestea contribuind la stimularea creativității și modului independent de gândire al elevului. Abordarea integrată a învățării și utilizarea metodelor alternative de evaluare stimulează crearea unei relații de colaborare, de încredere și respect reciproc între cadrul didactic și elevi și între elevi. Elevul nu se simte "controlat", ci sprijinit.

Metodele moderne de predare, utilizate la clasă, au următoarele avantaje:

- ◆ Învățarea nu se bazează numai pe conținuturi, ci și pe abilități.
- ◆ Principiile și strategiile constructiviste susțin realizarea învățării prin înțelegere.
- ◆ Metodele interactive implică elevul, care devine partener al cadrului didactic în actul de predare-învățare
- ◆ Metodele interactive ajută la formarea deprinderilor practice, abilităților de comunicare, cultivă independența elevilor, stimulează conexiunile logice.
- ◆ Cooperarea presupune atât învățare școlară cât și învățare socială.
- ◆ Stimularea imaginației.
- ◆ Stimularea interesului față de nou.
- ◆ Dezvoltarea unei gândiri divergente.
- ◆ Optimizarea activității de predare prin diversificarea și interactivitatea rezolvării unei probleme matematice.

JOCUL MATEMATIC

Jocul matematic poate fi: - sub forma de rebus - Scara cunoașterii - Spirala cunoașterii - probleme cu conținut haios - dezlegarea unor puzzle, etc. Cunoșcând locul pe care jocul îl ocupă în viața copilului – unul preferat – se înțelege eficiența folosirii lui în procesul instructiv-educativ. Astfel că, folosind jocul:

- Elevul învață de plăcere cu un minim de efort
- Elevul devine interesat de activitatea pe care o desfășoară
- Îi facem pe elevii timizi să devină mai volubili
- Copilul nu este constrâns, ci este motivat intrinsec
- Elevul își reglementează comportamentul
- Elevul învață să colaboreze

a) SPIRALA CUNOAȘTERII

Este o metoda modernă de predare care constă în aplicarea noțiunilor învățate în scopul fixării lor, care presupune parcurgerea unor etape, bine structurate, indicate de jocul matematic prin desen specific, astfel încât parcurgând spirala, elevul va putea să se autoevalueze. Astfel prin acest mod de învățare elevul realizează nivelul său de cunoaștere. Autoevaluarea îi permite acestuia să devină din evaluat propriul lui evaluator. Plecând de la butonul ”START” și urmărind spirala către interior, rezolvați corect operațiile cu numere întregi indicate, pentru a găsi rezultatul corect indicat de butonul ”FINISH” .

Autoevaluarea este un demers care îndeplinește o funcție de reglare/autoreglare a oricărui sistem, iar experiența ne demonstrează faptul că atunci când demersurile evaluatoare și/sau autoevaluatoare nu se produc, activitatea în cauză se dereglează până la starea în care ea încetează de a mai fi utilă.

b) SCARA CUNOAȘTERII

Este o metoda modernă de predare care constă în aplicarea noțiunilor învățate în scopul fixării lor, care presupune parcurgerea unor etape, bine structurate, astfel încât urcând câte o treaptă a scării, elevul va putea, la finalul scării, să se poată autoevalua ajungând la răspunsul corect indicat de finalul scării.

Cele două jocuri didactice prezentate mai sus au la baza metoda alternativă de predare învățare. Autoevaluarea care se bazează pe faptul că profesorul trebuie să fie mai mult un organizator al situațiilor de învățare și un element de legătură între elev și societate, care mediază și facilitează accesul la informație. Implicarea elevilor în procesului didactic trebuie realizată în toate laturile acestuia predare-învățare-evaluare. Utilizarea metodelor alternative de evaluare încurajează crearea unui alt tip de climat de învățare și anume unul plăcut și relaxat, elevii fiind evaluați în mediul obișnuit de învățare, prin sarcini diferite. Este important ca elevii să înțeleagă criteriile de evaluare, procesul evaluativ, pentru a putea reflecta asupra performanțelor obținute, a le explica și a găsi modalități de progres. Elevii nu trebuie evaluați unii în raport cu ceilalți, scopul fiind de a vedea evoluția, progresul, achizițiile și nu de a stabili o ierarhie.

Bibliografie:

1. “Profesorul azi. Metode moderne de predare”- Geoff Petty, Editura Atelier Didactic, 2007
2. “Metode și tehnici de învățare eficientă”- Ioan Neacșu, Editura Polirom, 2015
3. www.google.ro
4. Cerghit ,I., -Sisteme de instruire alternative și complementare, Ed.Aramis, București, 2002

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ - DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

Profesor învățământ primar László Enikő

Școala Gimnazială „Europa” Târgu Mureș

Dezvoltarea unui stil cognitiv flexibil, deschis, creativ bazat pe strategii de cunoaștere predominant euristice, probabilistice, stohastice, pe generarea de cunoștințe noi, producerea interpretativă și evaluativă de informații, emiterea de ipoteze reprezentative, modul de gândire complex, din mai multe perspective și pe baza mai multor criterii, acceptarea șanselor multiple de manifestare și evoluție a evenimentelor, emiterea ipotezelor, conceperea mai multor variante și alternative rezolutive pe care să le ponderăm după diferite criterii valorice, căutarea de noi moduri de abordare și rezolvare a problemelor cu care ne confruntăm – sunt acțiuni specifice pentru o învățare eficientă. Restructurarea contextelor și situațiilor problematice, reformularea succesivă a problemelor, formularea și testarea ipotezelor, utilizarea strategiilor anticipativ-exploratorii pentru a ne orienta sistematic, euristic, probabilistic sau chiar stohastic investigările, prospectările, apelarea la strategii anticipativ-rezolutive pentru identificarea soluțiilor determină o învățare autentică.

Ar trebui să ne formăm o gândire structural-sistematică prin efortul de:

- înțelegere a structurii fundamentale a unui domeniu de cunoaștere, a arhitecturii unei discipline
- dezvoltarea capacității de a descoperi regulile de organizare rațională a informațiilor și conceptelor prin utilizarea operațiilor de clasificare și diviziune, de ierarhizare și integrare în sisteme
- selecție a conceptelor și principiilor cu o mare putere de extindere
- abordare inter- și transdisciplinară
- înlocuire a acumulării unei mari cantități de informații cu activitatea de explorare și descoperire orientată a relației complementare dintre informație și operație și construirea pe această bază, a unor concepte operaționale.

Cultivarea unei gândiri cauzal-probabilistică prin:

- relevarea genezei modificărilor care apar în sistemele aflate în interacțiune sau a părților unui sistem
- operarea cu ipoteze de verificare evoluând de la real la posibil, de la un posibil apropiat la unul mai îndepărtat.

Promovarea interînvățării sau învățării conversaționale. Învățarea în grup stimulează creativitatea, schimbul de experiență, dezvoltarea aptitudinilor psihosociale. Dacă grupul este feminin numărul membrilor trebuie să fie par, dacă este masculin, impar, iar dacă este mixt este recomandabil să fie de minim 4 membri.

Pentru o învățare eficientă la orice vârstă sunt esențiale capacitățile de învățare formate anterior, interesul față de învățatură, metodele și tehnicile de muncă intelectuală utilizate, energia și timpul afectat studiului și nu vârsta în sine. Între 30-45 de ani capacitatea de învățare este considerabil mai mare decât între 14-16 ani și tot atât de mare ca la 20-24 de ani. În citirea vocalizată citim 9 000 de cuvinte pe oră, în citirea subvocalizată (vibrația imperceptibilă a coardelor vocale, mișcări mute ale buzelor) 13000 de cuvinte pe oră, în citirea vizuală (în gând) între 20 000 și 60 000 de cuvinte într-o oră. Până la 11 ani copilul citește, în medie, 25 de pagini pe oră, între 11 și 18 ani 41 de pagini pe oră. După această vârstă viteza scade pentru că cititorul se confruntă cu texte ce solicită aprofundare, interpretare, confruntare. Oricum în 30 de minute putem citi 20 de pagini, deci 28 de cărți pe an a câte 250 de pagini fiecare, în 5 ani 140 de cărți, iar în 10 ani 280 de cărți. Utilizarea contrastelor cromatice în organizarea conținuturilor de memorat sporește precizia și rapiditatea percepției și memorării informațiilor cu 40-50%.

Conștientizarea este folosită, de regulă, atunci când materialul asimilat este parțial cunoscut sau poate fi asociat cu ceva înrudit. După înțelegerea informației se recomandă repetarea prin imitare pentru stabilizare (asimilare). Un material total necunoscut nu poate fi conștientizat, astfel ca va fi învățat mecanic, după care se va încerca conștientizarea lui. Cunoașterea rezultatelor și a erorilor în învățare potențează învățarea, mobilizează și orientează pe cel ce învață în realizarea sarcinii de învățare. Cunoașterea rezultatelor obținute în activitatea de învățare determină sporirea încrederii în efortul intelectual depus, tendințe de depășire a nivelului de însușire atins anterior, dezvoltarea capacității de autoapreciere. Cunoașterea rezultatelor sau a nivelului atins în învățare stimulează și ridică performanța în învățare.

Învățarea treptată, extensivă, distributivă pe perioade mai mari de timp este de obicei mai eficientă decât învățarea compactă, intensivă. Pentru ca învățarea intensivă să devină eficientă trebuie ca ciclurile de învățare să fie secondate de stagii applicative care să solicite intens cunoștințele și deprinderile achiziționate intensiv. Stările afective extreme afectează puternic negativ ritmul și performanța în învățare. Atmosfera de securitate și exigență familială și școlară, de cooperare și competiție, de sprijin, orientare și îndrumare potențează învățarea. Administrarea de motivații extrinseci sau întărirea întâmplătoare (la intervale de timp neregulate) din timpul unei sesiuni de învățare este de obicei mai eficace decât recompensa continuă și în exces. Învățarea este mai eficientă în stări de ușoară precipitare și anxietate, decât într-o stare de mare anxietate sau de relaxare totală. Caracteristicile materialelor de învățare care generează motivații și atitudini pozitive: noutatea, implicarea de către sarcina de învățare a unei doze de risc, adică să nu poată fi rezolvată fără efort și fără competență (sentimentul succesului apare numai dacă cel ce învață simte că a fost în stare să înfrunte anumite dificultăți), sarcina să ofere posibilitatea unor răspunsuri multiple din care cel ce învață să aibă libertatea de a alege, conținutul de învățare să fie variabil și restructurabil. Fiecare

dintre noi are un stil și o adaptare personale la învățare, generate de particularitățile neuropsihice. Unii învață mai bine ascultând (tipul auditiv), alții citind cu voce tare, unii conversând (tipul comunicativ), alții făcând ceva, acționând, elaborând conspecte, schițe, planuri, machete, proiecte (tipul acțional), unii au mai dezvoltată memoria vizuală și rețin mai bine imaginile, schițele, schemele, graficele, diagramele (tipul vizual), alții memoria simbolică reținând mai bine cifrele (datele statistice, istorice, geografice, economice), rapoarte, procente, numere de telefoane (tipul abstract), iar alții memoria verbală reținând mai bine ideile, legile, principiile, explicațiile verbale (tipul verbal). Unii reproduc mai bine cele învățate (tipul reproductiv), dar alții dezvoltă, creează, au puncte de vedere proprii (tipul productiv, divergent).

Tehnici creative de învățare:

1. Asocierea consonantă. Cu cât memoria este mai bogată, cu atât apariția asociațiilor este mai mare. Asocierea reprezintă realizarea de legături între imaginație și memorie. Factorii esențiali sunt asemănarea obiectivă, fizică, exterioară, subiectivă, interioară, psihologică, similitudinea și evocarea (asocierea) imagine-senzație.
2. Analogia extrapolară. Transferul, împrumutul de idei de la o soluție apropiată (de ex. pasăre-avion, bilă care lasă urme pe asfalt-pix etc.).
3. Inversia. Reprezintă abordarea inversă, susul-jos, plus-minus (de ex.: De ce se face iluminatul indirect de sus).
4. Empatia. Este substituirea gândirii proprii cu a interlocutorului (om, obiect etc.). De exemplu, spargerea unei nuci văzută de către un cercetător și practicarea unui orificiu mic pentru introducerea aerului comprimat care produce o explozie care distruge coaja nucii, obținând astfel o viziune din interiorul nucii.
5. Combinarea. De exemplu, radiocasetofonul, pixul cu ceas etc.
6. Modificarea-Ameliorarea-Dezvoltarea. Se cunoaște ca, din cinci brevete, patru sunt doar perfecționări.

BIBLIOGRAFIA

- Arcadie Percek, Universul complex al memoriei, Editura Ceres, 1992
- Pavel Mureșan, Învățarea eficientă și rapidă, Editura Ceres, 1990
- Păunescu, C., Deficiența mintală și procesul învățării, București: EDP, 1997
- Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Iași: Editura Polirom, 1998

ÎNVĂȚAREA LA VÂRSTA PREȘCOLARITĂȚII

*Prof. Înv. Preșc. Dăescu Adela-Roxana
Grădinița cu Program Prolungit „Constantin Brâncuși”, TG-JIU*

Știm cu toții că educația este procesul prin care se realizează formarea și dezvoltarea personalității, lucru ce reprezintă o necesitate pentru individ și pentru societate.

Pentru copil, intrarea în grădiniță înseamnă prima experiență a vieții în comun și totodată ruptura de viață și obiceiurile din familie. Copilul în general se integrează ușor în noua viață de colectiv (cu unele excepții, rare, spunem noi) și aceasta datorită educatoarelor care se preocupă permanent de crearea unor condiții propice dezvoltării copilului pe toate planurile: cognitive, afectiv, psihomotor. De aceea, voi încerca să parafrazez o vorbă înțeleaptă a Sfantului Ioan Gura de Aur: "Nu exista artă mai frumoasă decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el se bucură și oamenii, se bucură și Dumnezeu. "

Grădinița este o mică societate, un loc unde se poate practica educația europeană, un loc unde se asigură nu numai un volum important de cunoștințe, dar se și formează mentalități moderne, deschise. Deși rezultatele nu sunt vizibile imediat, important este ca demersul să aibă continuitate pe tot parcursul școlarității, copiii să fie capabili să înțeleagă schimbările și să ia decizii înțelepte adaptându-și comportamentul nu numai în beneficiul propriu dar și în cel public și colectiv.

Crearea unei ambiante bine organizate încurajează copiii să exploreze, să aibă inițiativă și să creeze. Echipa de educatori trebuie să urmărească dezvoltarea copilului, să furnizeze materiale în toate centrele de activitate, să stabilească țeluri corespunzătoare pentru fiecare copil în parte și pentru toată grupa de copii în ansamblu, să planifice teme care să răspundă intereselor copiilor, să respecte personalitatea fiecăruia, să le mențină trează curiozitatea și să stimuleze învățarea în cooperare. Experiența a demonstrat de fiecare dată că orice copil posedă potențial creativ, iar creativitatea este educabilă.

Metodele de învățare activa pot fi instrumente importante pe care educatoarele le pot utiliza pentru activitățile interesante, dense, care ajută copiii să realizeze judecați de substanță și fundamentale, să sprijine copiii în înțelegerea conținuturilor pe care să fie capabili să le aplice în viața reală.

Pentru a ajunge să poți aplica aceste metode, care sunt foarte multe, nu este greu dar nici ușor, dar orice început are și semne de întrebare. E bine să nu ni le punem ci doar să ne fixăm un obiectiv: prin schimbare trebuie să reușesc.

Trebuie să ne convingem că orice metodă pe care o aplicăm poate deveni accesibilă la orice vârstă dacă avem încredere în minunea care se numește copil. El așteaptă zilnic noi noutăți, ne dorește

pe placul lui. Este bine să nu îl dezamăgim. Calitatea activității noastre la clasă reprezintă 'cartea de vizită' din care 'banalul și rutina' trebuie șterse din cartea de căpătâi a copilăriei ,Grădinița'.

Ar fi frumos ca fiecare dascăl să fie pentru copiii lui formator, pentru a simți zilnic acea satisfacție pe care ți-o dă pregătirea pentru activitatea cu copiii și mai ales plăcerea de a realiza o predare/învățare/evaluare creativă, diversă, eficientă, atractivă, diferențiată atât pentru tine ca dascăl cât și pentru copii.

Căutând să răspundem necesităților unui învățământ modern, am încercat să diversificăm instrumentarul de metode pe care le-am aplicat în activitățile cu grupa mea de preșcolari, considerând că este necesară adaptarea unora dintre metode potrivit vârstei preșcolare. Crearea unui climat care antrenează gândirea divergentă și dezvoltă atitudinea creativă la copii este condiția esențială pentru desfășurarea unui program complex de instruire care să-i pregătească pentru viața socială, tot mai solicitantă, în care se vor integra. Pentru o proiectare adecvată este necesară atât disponibilitatea educatoarei de a încerca o nouă abordare a demersului didactic, dar și adaptarea și aplicarea unor tehnici moderne care corespund scopului propus, cu condiția să se respecte etapele specifice de lucru, iar obiectivele propuse de educatoare să fie în acord cu posibilitățile și interesul copiilor.

Responsabilitatea cadrelor didactice este mare pentru că la mijloc se gătește copilul, cel care este ca un aluat care trebuie prelucrat. În funcție de cum vom ști să facem acest lucru, de modul cum vom acționa sau de tactul de care vom da dovadă, vom avea la sfârșit și rezultatele.

Aceste rezultate vor fi bune dacă mai întâi noi ne vom pregăti corespunzător – pregătirea profesională este cea mai importantă în acest moment.

Bibliografie:

- Militaru, Sanda, O abordare didactică modernă în învățământul preșcolar, Sitech, 2011;
- Neacșu, I., Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Militară, București, 1990;
- Postelnicu, Eliza, Metode activ-participative în învățământul preșcolar, Grapho, 2012.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ LA ELEVII CU CES

*Profesor psihopedagog Elena Tudorici
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov*

În educarea copiilor cu CES este necesar să se respecte principiul didactic de la simplu la complex, iar metodele de predare trebuie adaptate dificultăților întâmpinate de elevi. Se recomandă lucrul cu materialul concret intuitiv, iar pentru ca învățarea să se producă în mod activ, aceasta trebuie să se desfășoare cât mai natural iar elevii, indiferent de deficiența pe care o au, să cunoască succesul în activitate.

Școala specială unde mi-am desfășurat activitatea pentru mulți ani, Școala Profesională Specială "Ion Teodorescu", se află într-un oraș mic de câmpie numit Slobozia, aflat pe malul stâng al râului Ialomița și este dotată cu : sală senzorială, cabinete logopedice, sală de sport, sală de informatică și ateliere de croitorie și tâmplărie.

În acest articol vă voi prezenta cabinetul de logopedie unde mi-am desfășurat activitatea și sala senzorială, preferata elevilor.

În școala specială este necesar să se structureze un mediu școlar stimulat din punct de vedere verbal datorită faptului că dezvoltarea limbajului este esențială pentru maturizarea celorlalte procese psihice. Antrenând limbajul, obținem progrese nu doar în sfera personalității ci și o mai bună adaptare socială. Cabinetul logopedic este dotat cu instrumente necesare desfășurării terapiei tulburărilor de limbaj: oglinda logopedică, instrumente de suflat, paletar logopedic, jetoane, imagini, kituri pentru educarea respirației, diverse jocuri logopedice, iar pe pereții cabinetului sunt imagini reprezentative pentru gimnastica fonoarticulatorie, foarte utile în această terapie. În acest cabinet mediul este plăcut, adecvat corectării sau dezvoltării limbajului.

Camera senzorială este o poartă deschisă către o lume nouă, fascinantă, plină de lumină, culoare și jocuri pentru persoanele cu dizabilități.

S-a demonstrat că această cameră stimulează abilitățile cum ar fi : dezvoltarea senzorială (auz, văz, gust, miros și atingere), coordonarea oculo-motorie, dezvoltarea limbajului, controlul asupra mediului și relaxarea, lucrând la început pe miros, muzică, atingeri și gusturi, ajungând să promovăm activitatea intelectuală și să încurajăm relaxarea în timpul stimulării simțurilor copiilor. Atenția trebuie concentrată pe diferite experiențe senzoriale. Stimularea ușoară scade agitația copilului, îl liniștește, relaxează și îi crește perioada de concentrare a atenției asupra unei sarcini. Prin folosirea echipamentelor copiii vor învăța să acorde o semnificație corectă diferiților stimuli. Mulți copii cu nevoi speciale au dificultăți privind integrarea senzorială, sunt hipo sau hipersensibili la anumiți stimuli și aceasta îi împiedică să aibă o relație adecvată cu mediul.

Încăperea este adaptată nevoilor acestor copii, fiind amenajată cu : stimuli luminoși prin fibre optice, materiale pentru stimulare tactilă, jocuri speciale pentru învățare, ușor de manipulat și cu un design potrivit.

Copiii par mai fericiți în timp ce sunt în camera senzorială și au tendința să vocalizeze mai mult, să se concentreze mai bine asupra unei sarcini, câștigă plăcere în urma experiențelor vizuale, auditive și tactile.

Pereții școlii speciale sunt pictați cu imagini reprezentative activităților ce se desfășoară aici, sunt colorați și atractivi , tocmai pentru a fi un mediu stimulativ pentru elevi.

Fiind Școală Profesională Specială , există și o secție de croitorie unde se pune accent pe dezvoltarea abilităților în acest sector pentru o mai bună integrare în societate. De aceea, unele produse realizate în atelierul de croitorie sunt expuse pe pereții culoarelor pentru a fi admirate de persoanele care au contact cu școala și pentru ca elevii să se poată mândri cu produsele activității lor, realizate în cadrul acestui atelier.

Cadrele didactice aveau o multitudine de parteneriate educaționale cu școlile din oraș care se concretizau cu vizite reciproce pentru a desfășura diverse activități împreună iar elevii cu CES, de fiecare dată, au prezentat cu multă satisfacție tot ceea ce ei au reușit să lucreze cu propriile mâini în cadrul atelierelor din școală.

De aici reiese importanța integrării teoriei cu practica, elevii având de rezolvat sarcini simple, concrete pentru a le facilita integrarea socială și chiar profesională, acolo unde este posibil.

Închei acest articol cu un citat sugestiv: „ Învățarea este un proces de descoperire , nu de acumulare.”
(Socrates)

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ LA GRĂDINIȚĂ –DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

*PROF. ÎNV. PREȘC. PATĂ-ALBĂ CRISTINA
GRĂDINIȚA P.P. "LUMEA FLORILOR", NĂVODARI, JUD. CONSTANTA*

“A învăța pe copil ... nu înseamnă să-i dăm adevărul nostru, ci să-i dezvoltăm propria-i gândire, aducând-o până la gândirea noastră, cu alte cuvinte, nu să-i impunem lumea noastră, creată de gândirea noastră, ci să-l ajutăm să înțeleagă cu gândirea lui lumea sensibilă, nemijlocit evidentă.”
(G.N.Volkov)

Modernizarea învățământului se înscrie într-un proces general de reînnoire a întregului proces de învățare. Funcția de a transmite autoritar cunoștințele trebuie să facă loc unui învățământ care sugerează, propune, sfătuiește, care încurajează copilul în căutare, care îl ajută să descopere, îi dezvoltă creativitatea, un învățământ ce ține seama de interesele copilului și de motivație și-i permite acestuia să-și însușească cunoștințele și printr-o construcție personală. Una din metodele moderne care asigură într-o măsură mult mai mare decât metodele tradiționale, activitatea independentă și motivația corespunzătoare pentru însușirea activă și conștientă a cunoștințelor este metoda învățării prin descoperire și în cadrul ei problematizarea cu ajutorul căreia copiii ajung la descoperirea unor adevăruri necunoscute lor, dar cunoscute în știință și de către educatoare.

Metoda descoperirii acționează prin procedee ca: vezi, cercetează, înțelege. În grădiniță sunt fundamentale trei tipuri de activități: jocul, explorarea și experimentarea. În funcție de relația care se stabilește între achizițiile anterioare și cele la care se dorește a ajunge prin descoperire, se pot distinge 3 forme:

- a) Descoperirea inductivă, adică pe baza unor date și cunoștințe particulare se ajunge la anumite cunoștințe și operații cu grad mai mare de generalitate. Metoda învățării prin descoperire de tip inductiv cuprinde – analiza, clasificarea, ierarhizarea unor date deja învățate și trecerea la generalități în vederea formulării de ipoteze reguli, legi, teoreme.
- b) Descoperirea deductivă se realizează prin construirea de silogisme cu ocazia concretizării. Învățarea prin descoperire de tip deductiv, solicită plecarea de la general la particular și individual, de la lege spre fenomen, de la cauză spre efect. Copilul trebuie să parcurgă drumul de la concretul logic la concretul imediat și palpabil, sensibil, de la teorie la fapte.
- c) Descoperirea transductivă, după Jan Piaget, este acel tip de gândire care implică stabilirea de relații nelogice între diverse serii de date, iar metoda impune o nouă viziune asupra erorii, considerând-o ca mijloc al exersării intelectuale și factor de stimulare. Această metodă formează copiilor deprinderea de a lucra singuri, de a avea încredere în forțele proprii, capacitatea de a se concentra asupra răspunsurilor ce li se cer.

Învățarea prin descoperire pe cale inductivă presupune explorare și experimentare și se folosește atunci când copiii au posibilitatea să observe diferite fenomene și obiecte, pentru ca, pe baza informațiilor culese să ajungă la formularea unor generalizări. Rolul educatoarei este acela de a dirija procesul de observare și formularea concluziilor. Copiii învață conștient experimentând activ. Ei învață mai mult și mai bine prin intermediul experimentării concrete, prin care ei pot pipăi, examina și manipula obiecte reale.

Copiii trebuie să se miște, trebuie activați și implicați în diverse activități (experiment, gătit, plantare, ecologizare, etc); trebuie să le oferim oportunități pentru a-și utiliza imaginația, să le dăm prilejul de a fi originali.

În lumea de mâine, care va fi a lor, se vor petrece evenimente pentru care soluțiile tradiționale nu vor mai fi eficiente. Un copil învață mult prin intermediul situațiilor de joc variate și stimulatoare. Ce anume învață el? Să luăm un exemplu simplu : atunci când copilul înalță o construcție din cuburi, taie ori lipește ceva, el învață, de fapt, cum să-și coordoneze ochiul cu mâna, cum să-și exerseze mișcărilor fine ale mâinii. Aceste deprinderi le va utiliza mult mai târziu, când se va pregăti pentru învățarea citit-scrisului.

La fel, dacă un copil, împreună cu alți parteneri de joacă, face o construcție din cuburi, învață să colaboreze cu ceilalți, să exprime și să accepte idei, să recreeze într-un fel mediul, cunoscându-l astfel mai bine, se familiarizează cu formele geometrice, cu problemele de echilibru ale construcției etc.

Jocul liber este o activitate plină de viață, în care copiii au prilejul să exploreze medii diferite și să îndeplinească diferite sarcini fie individual, fie în grupuri mici. Fiecare copil are dreptul să aleagă și să participe la activitățile care îl interesează. Organizarea spațiului educațional pe centre de interes oferă posibilități variate. Alegerile pot include Centrul Biblioteca, Centrul Joc de rol, Centrul Științe, Centrul Construcții, Centrul Artă, Centrul Nisip și apă. În spațiul dedicat „Științei” vor fi efectuate diferite experimente. Lucrul cel mai important este acela că fiecare copil este liber să aleagă dintre activitățile disponibile pe aceea pe care o dorește. El este liber, de asemenea, să schimbe o activitate cu alta, fără a cere permisiunea de fiecare dată. În momentul în care un copil termină activitatea, este responsabilitatea lui să curețe sau să reamenajeze locul în care a lucrat și apoi este liber să-și utilizeze timpul rămas lucrând la o altă activitate. Uneori se vede câte un copil „hoinărind”. Poate are nevoie de o mână ajutor pentru a se apuca de ceva. Unii copii tind să folosească în fiecare zi aceleași materiale. Aceștia trebuie încurajați să încerce lucruri noi, să fie învățați să facă unele lucruri: cum să folosească foarfeca, cum să înșire etc. Copiii mici sunt foarte ocupați să crească mari. Jocul de rol le oferă un prilej special de a explora diferite roluri, adesea roluri de adulți sau de oameni care sunt importanți în viața lor. Colțul căsuței ne oferă prilejul de a fi foarte inventiv: putem utiliza ceea ce avem la îndemână: cutii de carton, putem confecționa o fereastră dintr-o bucată de carton și

o perdeluță, pietricele rotunde pot fi ouă sau cartofi. Pentru a avea o recuzită mai vastă la “Casa păpușii”, putem ruga părinții să ne aducă hăinuțe de bebeluși pentru păpuși. O oglindă plasată într-un colț al clasei îi ajută pe copii să se privească des și-și formează o imagine pozitivă despre ei înșiși. La Centrul Construcții, copiii învață de la cuburi. Află de la acestea proprietăți precum felul materialului, mărimea, greutatea, dimensiunile, grosimea, lungimea și lățimea. El poate compara asemănările și deosebirile, învățând să clasifice și să sorteze. În activitatea cu cuburi, copilul poate înțelege mai ușor conceptele de echilibru, spațiu, suprafață, volum. El experimentează secvențele și structurile, precum și relațiile parte – întreg. Studiază cuburile și le măsoară ca să vadă care este mai lung și care este mai scurt și care este egal cu altul. Copiii trebuie încurajați să vorbească despre construcțiile lor pe măsură ce le ridică. Astfel, limbajul și acțiunea fuzionează, iar vocabularul crește și se flexibilizează pe măsură ce copiii învață să folosească prepoziții, adverbe (sus, jos, sub ,peste etc), adjective (lung, scurt, mare, mic, gros, subțire etc) și substantive (nume date construcțiilor, nume ale obiectelor utilizate în jocul cu cuburi , nume ale formelor geometrice). Adesea, copiii discută despre ceea ce fac în timpul activității de construcție. În acest tip de joc își face loc și reflectarea mediului social, pe măsură ce copiii recrează cu ajutorul cuburilor împrejurimile în care trăiesc. Însușirea conștientă a unor cunoștințe corecte din punct de vedere științific se face, la vârsta preșcolară, prin cunoașterea directă a diferitelor fenomene ce se produc în natură. Pentru a realiza acest lucru în grupă putem folosi diferite elemente din natură cu care să realizăm experiențe relevante pentru copii. Copiii sunt curioși prin firea lor. Ei vor să știe tot felul de lucruri. Ei ascultă, observă, pipăie și miros. Își folosesc toate simțurile pentru a învăța, dar această experiență este de neînlocuit. Felul în care copiii mici investighează este cu adevărat o activitate științifică. Mare parte din activitatea științifică de la grădiniță trebuie să se nască din întrebările pe care le pun copiii: „De unde vine ploaia?”, „De ce cad frunzele din copaci?”, „Ce se întâmplă cu omida?”, „Cum se face un curcubeu?” Nu întotdeauna știm răspunsurile la toate întrebările, dar este corect să spunem: „Nu știu, dar hai să aflăm!” Chiar dacă știm răspunsul, este bine să nu-l oferim prea repede, ci să lăsăm copiii să încerce să descopere singuri soluția. Îi putem ajuta pe copii să analizeze lucrurile și găsească răspunsurile, ghidându-i prin întrebări de tot felul: „Cum arată?”, „Cum se simte la pipăit?”, „Produce zgomot?”, „Cum miroase?” și multe altele. Mai putem să-i întrebăm astfel: „Ați observat vreodată că...”, „De ce credeți că...?” sau „Putem să aflăm....?” În timpul observării unui fenomen, copiii trebuie încurajați să vorbească despre acesta și să-l descrie în detaliu. Este interesant să predai știința, iar copiii sunt dornici să învețe. Dar, dacă vrem ca ei să învețe, lucrurile trebuie astfel expuse în felul în care ei pot înțelege. În plus, cei mici au nevoie să-și utilizeze toate simțurile pentru a învăța și, de asemenea, ei au nevoie să achiziționeze, să participe în mod activ la experimente, să manipuleze materiale, să încerce să producă un eveniment și să vorbească despre ceea ce se întâmplă, pe măsură ce faptele se desfășoară. A vorbi fără a acționa efectiv este aproape de neînțeles pentru copilul mic. La centrul de interes „Știință” nu este nevoie să

avem echipamente sofisticate, ci o serie de lucruri de care copiii trebuie să se folosească atunci când experimentează, observă, află lucruri noi. Acestea sunt: un cântar simplu, o lupă, ideal ar fi un acvariu, plante, pietre, magneți, roți, eprubete, borcane, un ceas, cutii, tăvi de plastic, plante, semințe, ghivece cu pământ, burete umede și ziare vechi, scoici, insectare, ierbare. Se poate „inventa” un termometru dintr-un fermoar lipit pe un carton: când afară este cald, copiii deschid fermoarul, când este frig, îl închid. Este distractiv pentru copii să se simtă ca niște „experți” „măsurând” temperatura sau prevăzând vremea uitându-se la cer: dacă pe cer sunt nori întunecați – vine ploaia, dacă norii sunt albi și pufoși – vremea va fi bună. Iată câteva exemple de experimente simple pe care le putem face cu copiii. Copiii sunt puși în situația de a dialoga, de a se contrazice cu privire la opiniile lor sau de a se ajuta între ei pentru efectuarea unor experiențe. Când se joacă, copiii experimentează posibilitatea de a deveni mai flexibili în gândirea lor și în rezolvarea situațiilor problematice. Copiii încep să rețină și să memoreze lucruri încă de la cele mai fragede vârste, astfel că intră în responsabilitatea părintilor să susțină și să contribuie la un proces de învățare cât mai eficient pentru aceștia. Copiii care încă nu au dezvoltat abilitatea de a se exprima prin cuvinte, pot fi susținuți să își dezvolte această capacitate cu ajutorul câtorva tehnici de învățare eficientă, precum încurajarea de a ajuta la prepararea unor prăjituri, de a învăța lucruri importante, cu ajutorul căilor de învățare senzoriale: văz, auz, miros, atingere, pipăire, desen, etc..

La vârsta preșcolară jocul nu este unica formă de activitate în procesul căreia se realizează dezvoltarea psihică a copilului. Activitatea care întregește și desăvârșește funcția educativă a jocului este capacitatea de învățare. În concluzie, se poate spune că jocul și învățarea sunt forme de activitate sub influența cărora copilul preșcolar se formează și se dezvoltă. Între aceste forme există o strânsă legătură. La diferite etape ale vârstei preșcolare, relațiile reciproce dintre joc și învățare îmbracă forme caracteristice. Cele două forme – jocul și învățarea – exercită o influență pozitivă asupra dezvoltării psihice generale ale copiilor. Învățarea și jocul sunt în același timp factori importanți în dezvoltarea psihică.

Bibliografie:

1. *** Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani, București, 2008
2. *** Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3 – 6/7 ani, București, 2008
3. Schulman Kolumbus, Elinor – Didactică preșcolară, Editura Val & Integral, București, 1998
4. *** Laborator metodic, Supliment metodic al revistei „Învățământul primar” dedicat cadrelor didactice din învățământul preșcolar, nr. 1-2, Editura Miniped Publishing House, 2006
5. *** https://www.scribd.com/doc/228254550/CONCEPTUL-DE-EDUCABILITATE-docx?_gl=1*ggga7w*_gcl_au*MTM2NTE5MjkzMS4xNzE0NDI0MDc0

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ PRIN PROGRAMELE ERASMUS+

Profesor Ramona-Nicoleta Iordache

Liceul Teoretic „Constantin Brâncoveanu”, București

Programul Erasmus+ oferă oportunități extraordinare pentru învățarea eficientă prin proiecte diverse care implică mobilitatea, cooperarea și schimbul de experiență între instituții de învățământ, organizații non-guvernamentale și alte instituții din domeniul educației și formării profesionale. Proiectele Erasmus+ pot facilita învățarea eficientă prin:

Mobilitatea internațională a elevilor, studenților și cadrelor didactice: Programul Erasmus+ oferă burse și finanțare pentru mobilități de învățare în străinătate. Aceste experiențe permit participanților să își dezvolte competențele interculturale, să descopere alte culturi, să își îmbunătățească abilitățile lingvistice și să își lărgescă percepția asupra lumii.

Învățarea pe bază de experiență și practică: Proiectele Erasmus+ implică activități practice și propun experiențe care permit celor implicați să învețe prin acțiune și să aplice cunoștințele teoretice într-un spațiu real, ceea ce conduce la dezvoltarea abilităților practice și profesionale ale participanților.

Parteneriatele strategice și colaborările între instituții de învățământ și organizații: Proiectele Erasmus+ oferă oportunitatea cooperării transnaționale între instituții de învățământ și organizații, promovând schimbul de bune practici și dezvoltare a unor activități conexe. Prin intermediul acestor parteneriate, se pot dezvolta proiecte și materiale educaționale care să răspundă nevoilor actuale ale beneficiarilor.

Dezvoltarea competențelor cheie și a competențelor transversale: Proiectele Erasmus+ sunt concepute pentru a promova dezvoltarea competențelor lingvistice, digitale, sociale și antreprenoriale.

Creșterea incluziunii și diversității: Programul Erasmus+ promovează incluziunea socială și diversitatea prin oferirea de oportunități egale de învățare pentru toți participanții, indiferent de originea lor socio-economică, culturală, religioasă, de abilitățile lor etc.. Prin intermediul proiectelor Erasmus+ se pot aborda subiecte referitoare la problemele legate de incluziunea și diversitatea socială.

În anii școlari 2022-2023 și 2023-2024 am dezvoltat un proiect de incluziune socială în limba franceză, Proiectul Erasmus +”EBEP-Elevi cu nevoi educaționale speciale”.

Cele trei teme abordate de proiectul nostru sunt:

1. Aptitudinile și competențele digitale
2. Formarea inițială și continuă a profesorilor, a formatorilor și a celorlalte cadre didactice

3. Incluziunea, promovarea egalității și a non-discriminării

Proiectul se bazează pe un parteneriat între 5 școli cu elevi de la ciclul primar până la liceu, urmărind astfel învățământul adaptat pentru elevii cu cerințe educaționale speciale (EBEP) precum handicapul locomotor, senzorial, cognitiv, alofon, etc.

Acești elevi au nevoie de metode de lucru adaptate nivelului lor și condiții de învățare personalizate. Astfel ne-am propus 4 obiective.

Am pornit de la constatarea că încercăm toți să includem cât mai bine acești elevi, ținând cont de formarea noastră academică sau națională, dar fără o dimensiune europeană. Întrebarea: “Oare cum fac ceilalți?” a rămas în centrul reflecției noastre. Calea profesională este uneori crucială pentru acești elevi și descoperirea unui alt sistem de formare este foarte importantă. Ne dorim să însoțim reușita acestor elevi și după finalul liceului.

Al doilea obiectiv vizează dezvoltarea competențelor digitale și ameliorarea cunoștințelor cadrelor didactice în acest sens. Societatea este din ce în ce mai mult digitalizată, sporind mult diferențele dintre elevi și mai ales față de cei cu CES. Unul dintre obiectivele noastre este de a spori în același timp și competențele TIC ale profesorilor.

Ne punem din nou întrebări despre principalii formatori din celelalte școli și care sunt relațiile și instrumentele folosite de aceștia pentru a lega elevii cu CES de lumea profesională. De aici a rezultat al treilea obiectiv, de a observa relațiile pedagogice între diferiții actori ai educației și lumea profesională.

Obiectivul al patrulea vizează promovarea incluziunii ca parte a călătoriei civice: descoperirea proiectelor instituției partenere ar putea să amelioreze activitățile noastre și să ne permită să începem să ne gândim la viitoarele proiecte în instituția noastră.

Ne-am propus rezultate finale precum:

- O mai bună incluziune a elevilor cu CES, cu scopul de a ameliora condițiile lor de învățare și sociale în cadrul instituției de învățământ, deci urmărim dezvoltarea personală a elevilor în cauză
- ameliorarea competențelor digitale într-un cadru de referință definit de educația națională și mai ales incluziunea și rezolvarea nevoilor diversificate datorită învățământului digitalizat, dezvoltarea simțului civic prin gândirea critică și cultura digitalizării
- o deschidere a tuturor actorilor educației către noutate și o mai bună cooperare în munca în echipă pentru dezvoltarea încrederii personale. Acest lucru conduce și spre proiecte viitoare ce ar ameliora motivația elevilor.
- promovarea limbii franceze și a limbii engleze, precum și ameliorarea competențelor lingvistice ale profesorilor și ale elevilor.

Deși este un proiect pentru ameliorarea competențelor profesorilor implicați, acest lucru conduce obligatoriu și la ameliorarea competențelor elevilor acestor profesori și implicit sporirea prestigiului liceului nostru, care astfel ar putea atrage elevi cu o mai bună pregătire intelectuală.

În concluzie, proiectele Erasmus+ oferă un cadru ideal pentru învățarea eficientă și dezvoltarea personală și profesională a participanților, contribuind la promovarea mobilității, a cooperării internaționale și a schimbului de bune practici în domeniul educației și formării profesionale în Europa.

Bibliografie

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/ro/programme-guide/part-b/key-action-2>

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/ro/about-erasmus/what-is-erasmus>

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ- NECESITATEA UNEI VIEȚI PROSPERE

Cadru didactic debutant Maria- Alexandra Bătrînu

Grădinița nr. 196, Sector 3, București

Învățarea reprezintă un proces continuu și esențial pe tot parcursul vieții. Fie că vorbim despre învățare din punct de vedere profesional, fie că vorbim despre aceasta din perspectiva lecțiilor pe care ni le oferă viața personală, este crucial ca aceasta să aibă loc într-o manieră cât mai eficientă, deoarece este unicul mod prin care putem evolua și ne putem depăși pe noi înșine.

Dacă ne aplecăm asupra învățării ca proces instructiv-educativ ce are loc într-o instituție de învățământ, putem spune că este absolut necesar să cunoaștem valențele acestuia pentru o mai bună eficiență. Fără o bună pregătire a cadrului didactic și fără realizarea unei corelații între teoria aplicării acestui proces și nevoile colectivului de elevi/ copii, riscul ca învățarea să nu fie una eficientă este inevitabil.

La fel cum în cazul interacțiunii cu preșcolarii nu poate exista o relație guvernată doar de fermitate/ duritate sau doar de empatie/ sensibilitate, ci acestea trebuie îmbinate într-o manieră echilibrată, așa consider că trebuie îmbinate și nevoile de învățare ale copiilor cu teoria aplicării din cărțile de specialitate.

Pentru o bună eficiență a învățării este benefică cunoașterea de către cadrul didactic a particularităților de învățare a elevilor/ copiilor. Unele persoane au o mai bună memorie vizuală, unii auditivă, unii chiar kinetică și nu numai. Cunoscând particularitățile specifice fiecărui individ, cadrul didactic poate proiecta activitatea în așa fel încât la final obiectivele operaționale să fie atinse de majoritatea elevilor prezenți. Revenind ulterior cu o altă abordare ceva mai specifică în așa fel încât și pentru elevii care nu au îndeplinit obiectivele finale complet în cadrul primei activități, învățarea să fie cât mai eficientă. Pentru elevii care la finalul activității anterioare au atins obiectivele menționate, această a doua activitate are rolul de a fixa cât mai bine cunoștințele dobândite.

Un alt aspect care poate influența eficiența învățării este sentimentul pe care cadrul didactic sau instituția îl oferă elevului. Dacă sentimentul predominant este unul pozitiv atunci elevul va învăța cu mare ușurință și deci procesul de învățare va fi unul cât se poate de eficient, iar dacă sentimentul este unul negativ atunci respectivul elev va avea deficiențe în ceea ce privește eficiența învățării și nu numai. Așa cum bine știm efectele negative ale unui mediu nepotrivit se răsfrâng în mai multe aspecte ale vieții cotidiene precum: stabilirea relațiilor colegiale sau de prietenie, nivelul de randament școlar, nivelul de încredere în sine și lista poate continua.

Dacă nu exista cu adevărat încredere și sentimentul de siguranță este foarte probabil să nu existe nici o reușită a învățării. Acesta fiind și motivul pentru care în afară de pregătirea de specialitate

un profesor mai are nevoie și de tact pedagogic înainte de a fi numit profesor bun. Deși un prim impuls ar fi să spunem că din momentul finalizării studiilor am terminat cu tot ceea ce înseamnă învățatul, lucrurile nu stau deloc așa. Învățarea are loc pe tot parcursul vieții, dar da, după finalizarea studiilor se poate încheia tipologia învățatului școlar (pentru diverse materii/ discipline).

În concluzie, pot afirma cu încredere că învățarea are loc pe tot parcursul vieții, care dacă ne dorim să fie una prosperă și să ne autodepășim constant este esențial să fie eficientă. Faceți ceea ce va place, iar dorința de evoluare și de perfecționare va veni de la sine, fără vreun efort ce v-ar putea face să vă simțiți împovărați.

REGULILE ȘI CONSECINȚELE ÎN SALA DE CLASĂ – ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

Profesor pentru învățământul primar, Speranța Iulia Antoanela Neda

Școala Gimnazială numărul 47, București

Încă de la primele cursuri dedicate pedagogiei am auzit despre importanța proiectelor didactice, a planurilor de lecție, a obiectivelor și competențelor pe care le vizăm în procesul de predare. Nu oricine poate fi cadru didactic, așa cum nu orice profesor este un cadru didactic Bun. Copiii se apropie ușor de brațele deschise și zâmbetele largi, dar pentru a fi un profesor desăvârșit este nevoie să stăpânești noțiuni de pedagogie și didactică, pe care să le pui în aplicare zi de zi și oră de oră.

Ca profesor, îmi pun mereu problema cum să duc actul de predare în sfera eficienței. Să reușesc ca elevii mei să acceseze conținutul pe care îl am de predat într-o manieră corectă, profesionistă și în același timp atractivă, care să îi facă pe copiii de la clasă nu doar să învețe, ci să învețe cu drag.

Unul dintre principalele obiective pe care mi le-am stabilit când am început să predau în învățământ, în urmă cu șase ani a fost să fac posibil ca elevilor mei să le placă să vină la școală, să participe la ore cu interes și să acumuleze cunoștințe într-o manieră cât mai plăcută. Desigur, începutul nu a fost deloc ușor, debutant necalificat fiind. Când reușeam să integrez elemente corecte de metodică, nu mă încadram în timp, când reușeam să îmi ating obiectivele, constatam că elevii mei erau plictisiți, și tot așa! Să reușesc să îmi ating obiectivele, în limita de timp a orelor stabilite în orarul școlii și să fiu atentă la ruperile de ritm sau pauzele de autoreglare ale elevilor a fost cheia succesului!

Toate acestea au venit în timp, cu răbdare, multe ore de studiu, participarea la cursuri de pregătire profesională și asistențe la clasele colegelor mele, fără de care astăzi nu aș fi putut fi cine sunt. Toate au contribuit la formarea mea ca și cadru didactic iubit de copii și apreciat de părinți. Câteva din tehnicile învățate sunt ușor de pus în practică și cu impact mare. Cum să treci de la teorie la practică și să o mai faci și eficient?

Pentru început, aș spune că pentru a avea o clasă armonioasă, echilibrată, cu elevi atenți dar care au și relații bune între ei este stabilirea, la începutul fiecărui an, a unor reguli dar (mai ales!) a unor consecințe în cazul nerespectării regulilor. La clasa I, cea pe care am preluat-o anul acesta, am discutat încă de la început și am stabilit, implicând și copiii, un număr de patru reguli. Am plecat de la ideea că este important pentru ei ca la școală să se simtă într-un spațiu de siguranță, prin asta

însemnând atât sensul propriu cât și cel figurat – să se simtă bine unii cu alții, într-un loc curat, unde să poată învăța cu spor. Plecând de la aceste dorințe ale elevilor, am dezvoltat regulile clasei, copiii stabilind, cu puțin ajutor din partea mea, și câte o consecință pentru situația când nu se respectă vreuna dintre reguli.

Prima regulă a fost faptul că “Nu întârziem”, în caz contrar, cel care se întâmplă să întârzie trebuind să își ceară scuze și să sară într-un picior până la banca lui. Desigur, este amuzant să îi vezi cum sar într-un picior pe cei întârziți, dar și mai amuzant este să o vezi pe doamna învățătoare făcând asta, atunci când rar, se întâmplă să întârzie!

A doua regulă pe care copiii au considerat-o importantă a fost să nu vorbească unii peste alții sau să răspundă în timpul orelor fără a fi numiți – o regulă care aduce atât liniște în sala de clasă, deci un mediu propice învățării, cât și mai multă concentrare și atenție la ceea ce se petrece în spațiul de studiu. Consecința a venit natural, ei trebuind să vină în locul meu și să continue predarea timp de două minute. A fost o consecință potrivit aleasă, cu efecte suficient de serioase cât să aducă la clasă ordinea atât de necesară pentru desfășurarea orelor în liniște și armonie. Copiii care mi-au luat locul în cele două minute cât prevedea consecința au recunoscut că nu e lucru ușor să predai dar și că au fost încântați de rolul de profesor pe care l-au exersat.

A treia regulă pe care am stabilit-o împreună cu elevii mei a fost despre și pentru colectivul clasei sau relațiile dintre copii. Această regulă este despre relațiile de prietenie și respect. Între copii apar deseori conflicte dar important este felul în care își rezolvă disputele. Astfel, am stabilit împreună cu elevii ca atunci când se ceartă, cel care a greșit să își ceară scuze și să spună trei calități ale celuilalt. Este greu de imaginat ce simt cei care trebuie să găsească și să spună trei calități copilului pe care în urmă cu câteva minute îl jigneau! Dar este un exercițiu de empatie potrivit pentru personalitățile în formare.

Cea de-a patra regulă este despre igiena în spațiul în care învață copiii și se rezumă simplu la “păstrez curățenia în jurul meu”, prin asta însemnând că ei învață să fie atenți la modul în care păstrează curat mediul în care învață.

Ce exemplu mai bun de învățare a normelor de conviețuire în grup, într-o sală de clasă, aș fi putut da făcând legătura de la teorie la practică decât regulile și consecințele clasei noastre?

O învățare eficientă vine odată cu stabilirea unor reguli și obișnuința folosirii lor ori de câte ori nevoia o impune. Iar când oferi elevilor posibilitatea de a-și alege consecințele în cazul nerespectării propriilor reguli, atunci nu doar îi împuternicești dându-le libertatea de a explora, ci le și arăți că ai încredere în ei și în alegerile lor.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ - DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

Profesor Învățăământ Primar Stoene Gabriela

Profesor Învățăământ Primar Dincă Aura

Școala Gimnazială „Ion Heliade Rădulescu”, Urziceni, Ialomița

Începând cu nașterea, omul intră în relație cu lumea și absoarbe ceea ce îi este necesar. Se poate întâmpla ca, pe lângă cele necesare, să se strecoare și lucruri/ evenimente inutile, ba chiar dăunătoare. Aici intervine educația ca proces de filtrare, ce duce la metabolizarea binelui. De la principiul generic „Educație”, în acest eseu vom pune în evidență elementele definiției Dezvoltării Personale (specific, rol, caracter, strategii), accentuând câteva noțiuni pentru eficientizarea procesului didactic (învățarea de lungă durată, dezvoltarea personalității, rolul stimei de sine).

În ceea ce privește dezvoltarea psihosocială a școlarului mic (6/7 ani-10/11 ani), curriculumul permite și particularizează abordarea integrată a conținuturilor disciplinelor de învățământ, specifice la acest nivel de școlaritate, prin intermediul tuturor disciplinelor școlare.

Părinții și educatorii au rolul de a crea contexte necesare dezvoltării personale printr-o învățare eficientă.

Disciplinele școlare sunt dedicate activităților de învățare menite să dezvolte capacitatea elevului de a se autocunoaște și de a-și exprima într-un mod pozitiv interesele, trăirile, nevoile, abilitățile de relaționare și de comunicare, reflecțiile cu privire la învățare. Contribuie la dezvoltarea emoțională, socială și pentru carieră a elevilor. Valorificarea experiențelor elevilor fundamentează unicitatea învățării.

Programa este elaborată ca mod de proiectare curriculară centrat pe competențe, care contribuie la dezvoltarea elevului prin procese educaționale ce mută accentul de pe latura informativă a elevului, asigurându-i-se cadrul optim pentru starea de bine, pentru diminuarea și prevenirea dificultăților de adaptare specifice vârstei.

De asemenea, ele urmăresc crearea unui climat educațional de calitate, incluziv, stimulativ pentru dezvoltarea individuală a fiecărui copil (astfel încât să dea sens încrederii și aspirațiilor sale) și învățarea centrată pe elev, pe nevoile acestuia, având la bază competențele educaționale prevăzute în documentele oficiale din România și din U.E.

Scopul unei învățări eficiente constă în:

□ asigurarea unei educații de calitate, care să ducă la egalizarea șanselor, la pregătirea copiilor pentru o lume în continuă transformare, formându-le competențe care să-i ajute să-și găsească locul în societate; descoperirea înclinațiilor, talentelor, în vederea folosirii acestora în îmbunătățirea rezultatelor învățării, a înregistrării progresului școlar;

□ dezvoltarea dimensiunii europene a educației, desfășurate la nivel de ciclu primar, prin activități, parteneriate și proiecte specifice;

□ promovarea unui comportament decent, caracterizat de toleranță, cinste, respect reciproc, responsabilitate față de propriile acțiuni.

Strategiile activ-participative au rol definitoriu în eficientizarea învățării la elevi, contribuind la propriul proces de formare :

□ brainstorming-ul - poate fi folosit pentru a începe o activitate, cu scopul de a valorifica experiențele anterioare ale elevilor (Subiectul: Igiena corporală, la clasa a II-a, – „Scrieți toate obiectele proprii de igienă pe care le folosiți pentru a vă păstra corpul curat și sănătos!”; Subiectul: „Cum îmi planific activitățile”, la clasa a II-a- „Scrieți toate ideile care vă vin în minte despre timp!”);

□ problematizarea - oferă oportunitatea de a căuta soluții pentru diverse situații de tip investigativ, stimulează curiozitatea elevilor (Subiectul: „Cum îmi planific activitățile-„ Cum ar fi viața noastră fără planificarea și organizarea timpului?; Subiectul: Exprimarea emoțiilor: „Cum te-ai simți dacă părinții nu ti-ar oferi un cadou de ziua ta ?”; Subiectul: Meseriile: „Ce s-ar întâmpla dacă nu am ști valoarea banilor?”; „Cum am putea economisi banii?”);

□ jocurile didactice („Mimează o meserie!”; „Zarul emoțiilor”; „La Polul Nord; la Polul Sud”; „Ghicește colegul” etc.);

□ jocul de rol și exercițiile creatoare- pregătesc elevul pentru situații reale din viață prin dramatizări, teatru (Realizați un joc de rol cu titlul „La doctor”/ „La bibliotecă”;/Eu și colegul meu de bancă”, în care să folosiți gesturi, mimică, diferite obiecte!” ; „Creați o poveste în imagini cu titlul „Colega mea de bancă”/Activitatea mea preferată” etc);

□ conversația euristică, dezbaterile, discuțiile de grup- permit elevilor să învețe și să valorizeze atât experiența proprie, cât și experiențele colegilor;

□ lucrul în echipă exersează capacitatea de decizie și inițiativă, dă o notă personală muncii, dar și o complexitate mai mare talentelor, aptitudinilor;

□ posterele: alimentele sănătoase/nesănătoase, despre îngrijirea mediului, despre păstrarea igienei corporale etc;

□ ciorchinele („Realizați un ciorchine în care să notați membrii familiei voastre!”; „Realizați un ciorchine în care să scrieți calitățile colegului de bancă!” etc.);

□ turul galeriei (Realizați un desen:” Meseria mea preferată”/ „Jucăria mea preferată”. Examinați lucrările realizate de colegii voștri si scrieți comentarii si observații pe posterele acestora.)

□ cubul (Subiectul: „Prietenia”- elevii vor viziona povestea „Prietenul credincios”, de Oscar Wilde și vor analiza relația dintre cele două personaje, răspunzând la întrebările de pe fețele cubului);

□ pălăriile gânditoare;

- explozia stelară („Ce este timpul?”; „Cum îmi planific timpul?”; „Cum ar fi viața fără timp?”; „De ce avem nevoie de timp?”; „De ce măsurăm timpul?”);
- diagrama Venn („Completați diagrama cu asemănările și deosebirile dintre tine și colegul tău de bancă, apoi trăsăturile comune!”) etc.

Utilizarea unor secvențe din filme sau a ilustrațiilor din cărți de povești, ghicitorile, rebusurile, proverbele reprezintă suporturi intuitiv-concrete necesare învățării eficiente la această vârstă.

Activitățile desfășurate la clasă trebuie completate de activități care să le dezvolte copiilor o conștiință socială, abilități de a interacționa și o înțelegere a normelor comunitare. Astfel de activități, care contribuie la o învățare eficientă a conținuturilor predate la clasă, sunt: excursiile, concursurile școlare, serbările, șezătorile literare, vizitele la muzee, sărbătoarea celor 100 zile de școală, momentul „Noutăților” de la Întâlnirea de dimineață, discutarea Legilor clasei, realizarea unor cărțițe, pe diferite teme și prezentarea acestor proiecte în care sunt implicați copiii și părinții (vizită la Complexul de servicii, unde copiii pot oferi jucării realizate de ei sau cărți altor copii, mai puțin norocoși- importanța și rolul familiei; vizită la Complexul de persoane vârstnice „Ing. Vadim Rusu”- Balaciu- exprimarea unor emoții; vizite la locul de muncă al unor părinți- Confecții textile, Poliție, Pompieri, brutărie- utilitatea unor meserii/profesii cunoscute), întâlnirile cu specialiști din diverse domenii (scriitori, pictori, muzicieni, medici, actori, istorici, bibliotecari etc.). Toate aceste activități îi ajută pe copii înțelegă mai bine și să aplice tot ceea ce învață la clasă.

Putem înlesni învățarea eficientă în cadrul tuturor disciplinelor.

La disciplina CLR prin activități precum: identificarea asemănărilor între personajele unor texte; jocurile de rol („Ce s-ar întâmpla dacă...”; „La telefon”; „La medic”; „La bibliotecă” etc.), audierea unor povești pentru copii și dramatizarea unor personaje; vizionarea unor scurte secvențe din emisiuni și filme pentru copii și discutarea lor; oferirea unor informații despre sine, despre familie, despre colegi, despre activitățile preferate; relatarea unor evenimente semnificative din viața proprie sau din activitatea școlară, enumerarea unor norme ale clasei, a unor reguli de joc; participarea la activități dedicate unor scriitori; discuții despre personaje și faptele acestora, despre comportamentul acestora; evidențierea unor modele de comportament; exprimarea unor emoții când citesc texte literare narative și în versuri, realizarea unor afișe ce cuprind reguli de conduită, norme de lucru etc.

La orele de MEM - Unități de măsură pentru lungime, capacitate, masă, timp, valoare, putem folosi jocuri de rol despre meserii: „De-a vânzătorul” (Câți bani ne trebuie pentru a cumpăra o carte?); „De-a bucătarul”(Cum putem cântări cantitățile ingredientelor de care avem nevoie pentru prepararea unei prăjituri?, Cum ne putem măsura?); „De-a zidarul”(Cum măsurăm suprafața pentru a pune parchet?); „De-a croitorul”, pentru a prezenta importanța și utilitatea acestor meserii/profesii, având un caracter practic-aplicativ.

La disciplina MM : - desenarea unor imagini sugerate de cântecele; desenarea unui personaj din cântece; discuții despre propriile creații sau ale colegilor, analiza și aprecierea lor etc.

La disciplina AVAP:- povestirea unui eveniment sau a unui lanț de evenimente personale, cu ajutorul modelajului, picturii, desenului, colajului; identificarea unor momente din activitatea zilnică, care prezintă imagini corespunzătoare; exerciții de identificare a valorilor estetice și etice din mediul înconjurător; jocuri de rol („Mie îmi place să...”; „Este ziua mea”; „Primesc oaspeți”); vizionarea unor fragmente din filme sau desene animate, cu caracter educativ; realizarea de aplicații în oglindă („Chipul meu atunci când sunt fericit/trist); exersarea modului de îngrijire/păstrare a instrumentelor și materialelor de lucru; participarea la expoziții cu vânzare sau târguri organizate de școală sau comunitate, cu prilejul diferitelor sărbători; realizarea unor dramatizări cu ajutorul păpușilor pe băț, pe deget sau pe mână etc.

Metodele propuse anterior, deși sunt prezentate într-o abordare ludică, au ca scop dezvoltarea durabilă a personalității copilului. Nu sunt simple jocuri, ci sunt exerciții pentru viață. Ele sunt jocuri care stimulează activ participarea elevului, care se va simți antrenat în astfel de activități. Pedagogia modernă pune un accent deosebit pe dezvoltarea armonioasă a personalității copilului, viitorul adult. Nu este suficientă achiziționarea mecanică și sterilă de informații. În aceste vremuri, informațiile sunt ușor de accesat. Însă o persoană dezvoltată armonios își va asuma informațiile, le va filtra și, mai mult decât atât, le va pune în practică în manieră personală. În fond, acesta este sublimul persoanei umane: amprenta personală și felul în care influențează cursul vieții celorlalți.

Bibliografie:

Programa școlară pentru clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin ordin al ministrului Nr. 3418

Morărașu, Mariana, (2016), „Dezvoltarea personală clasa I”, Iași, Ed. Taida

www.scribd.com

www.didactic.ro

Sarivan, Ligia, coord. (2009), „Activități integrate pentru clasa a II-a”, Ed. Sigma

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ (METODE ȘI STILURI DE ÎNVĂȚARE)

Profesor pentru învățământ preșcolar Ana Comanici

Grădinița nr 97, București

Stilul de învățare este modul natural sau obișnuit al unei persoane de a achiziționa sau procesa informații, în situații de învățare. Stilurile de învățare se referă la modul particular în care o persoană, pe de o parte, percepe informația iar, pe de altă parte, prelucrează informația.

O definiție universal valabilă a stilurilor de învățare este greu de formulat.

După Kolb(1979), stilul de învățare desemnează căile concrete prin care individul ajunge la schimbări în comportament prin intermediul experienței trăite, al reflecției, experimentului și conceptualizării.

După Carmen Holotescu (2004), stilul de învățare este o combinație de răspunsuri afective, psihologice, ce caracterizează fiecare persoană care învață. (The Encyclopedia of Education).

Învățarea școlară este marcată de diferențele individuale, de stilurile diferite în care învață elevii. Există o mare varietate de astfel de stiluri. Elevi diferiți folosesc stiluri diferite. Unii elevi învață mai bine un conținut extrem de structurat, alții, dimpotrivă, principiile generale; unii pot învăța cantități mari de detalii de mare finețe, în timp ce alții- aspectele globale, de sinteză.

Este important ca fiecare elev să fie ajutat să-și găsească propriul stil de învățare și încurajat să învețe în stilul său propriu.

Există mai multe modele de învățare ce abordează, de asemenea, diverse stiluri de învățare.

Modelul elaborat de Fleming și Mills în 1992 se centrează pe modalitățile senzoriale prin care percepe informația o persoană care învață. Autorii identifică următoarele stiluri de învățare:

-vizual- prezintă preferință pentru grafice, tabele, figuri, scheme și orice alte reprezentări grafice, pentru ceea ce este expus prin intermediul cuvintelor.

-auditiv- prezintă preferință pentru informația auzită : prelegeri, discuții, înregistrări audio.

- citit-scris- prezintă preferință pentru informația din cărți, manuale, articole, notițe.

-kinestezic- preferință pentru exercițiu și practică, conectare la realitate prin experiență, exemple sau simulare.

-multimodal-combină minim două preferințe. Stilul multimodal caracterizează aproximativ 50-70% din populație.

Modelul lui David Kolb

Autorul teoriei învățării experiențiale, David Kolb, propune o tipologie a trăsăturilor individuale în învățare, care pornește de la premisa că procesarea informației este influențată de experiența pe care o acumulăm sau o deținem , la un moment dat.

Modelul este imaginat circular și presupune că fiecare individ va parcurge toate cele patru tipologii, în ordinea propusă de autor:

- experimentarea concretă sau învățarea prin experiență;
- reflectare/observare sau învățarea prin examinare;
- abstractizare/conceptualizare sau învățarea prin aplicare;
- experimentarea activă sau învățarea prin aplicare.

Învățarea ideală, conform lui Kolb, trebuie să parcurgă toate etapele, să folosească toate sursele și ambele proceduri de transformare a experienței.

Stilurile de învățare descriu modul în care oamenilor le place să învețe. În funcție de etapa dominantă în ciclul învățării, există mai multe stiluri de învățare: divergent, prin asimilare, prin acomodare, convergent.

Stilurile de învățare au fost determinate cu ajutorul ”Inventarului stilurilor de învățare”, realizat de Kolb în 1971. Prelucrarea rezultatelor a identificat cele patru stiluri de învățare enumerate mai sus.

Stilul divergent are drept capacități de învățare dominante, experiența concretă și reflecția asupra observațiilor. Persoanele cu acest stil de învățare sunt bune în situații concrete de cercetare, care cer generare de idei, precum brainstorming-ul. De asemenea, au interese culturale variate, ample și le place să strângă informații, sunt interesate de oameni, sunt imaginative și sentimentale și se specializează, uneori, în artă. În situații de învățare formală, persoanele cu stil de învățare divergent preferă să lucreze în echipă și să primească un feedback personalizat.

Stilul asimilator este caracterizat prin conceptualizarea abstractă. Persoanele cu un stil asimilator sunt bune la înțelegerea informației și punerea ei într-o formă concisă, logică. Aceste persoane sunt mai puțin focalizate pe oameni și mai interesate de idei și concepții abstracte. De asemenea, consideră că o teorie este importantă, dacă are soliditate logică. Persoanele cu stilul de învățare asimilator, sunt eficiente în informare și au succes în cariere științifice. În situații de învățare formală persoanele cu acest stil preferă lecturile, metodele de explorare analitice și doresc să aibă timp pentru a se gândi la lucruri, evenimente.

Stilul convergent are specifice conceptualizarea abstractă și experimentarea activă. Persoanele cu acest stil sunt bune la găsirea unui folos practic pentru teorii și idei. Ele au capacitatea de a rezolva probleme și a lua decizii bazate pe găsirea de soluții prin întrebări și răspunsuri. De asemenea, preferă sarcinile și probele tehnice. Aceste capacități de învățare le ajută să fie eficiente în cariere din domeniul tehnic. În situații de învățare formală, ele preferă să experimenteze idei noi, sarcini de laborator și aplicații.

Stilul acomodator se distinge prin combinația experiență concretă și experimentarea activă. Persoanele cu acest stil de învățare au capacitatea de a învăța din experiență. Le place să alcătuiască

planuri și să se implice în experiențe provocatoare, au tendința de a reacționa rapid. Acest stil de învățare este important în cariere orientate pe acțiune, precum marketing-ul sau vânzările. Aceste persoane preferă să lucreze cu alții, să stabilească ținte, să facă muncă de teren.

Cinci factori sunt antrenați în modelarea stilurilor de învățare:

- tipul de personalitate
- specializarea educațională timpurie
- cariera
- rolul la locul de muncă
- competențele adaptative.

În funcție de tipul de personalitate, stilul acomodator și stilul convergent sunt prezente la persoanele cu personalitate extravertă. Celelalte două stiluri, asimilator și divergent, sunt prezente la personalități introverte.

Educația elementară este generalizată, dar există un proces de accentuare a specializării, care începe în liceu. Specializarea în învățare rezultă din relațiile dintre stilurile de învățare și antrenamentul timpuriu într-o disciplină. Studenții care au absolvit artele, istoria, științele politice, limba engleză și psihologia, au un stil de învățare preponderent divergent, în timp ce studenții care au studiat domenii abstracte, ca științele fizice sau inginerie, au stiluri de învățare convergente.

Cariera implică învățare specializată dar angajarea într-un domeniu profesional, solicită o orientare adaptativă accentuată. În serviciile sociale, domeniul artelor și al comunicațiilor, se întâlnesc, cel mai adesea, persoane care au un stil de învățare divergent. Profesiile din științe, informații sau cercetările de teren favorizează persoanele cu stil asimilator. Profesiile din tehnologie, economie și științele mediului sunt exercitate de persoane cu un stil de învățare acomodator.

Unele locuri de muncă (ex. management), cer un stil de învățare acomodator. Locurile de muncă tehnice (ingineria, producția), în care este nevoie de îndemânare la rezolvarea problemelor tehnice, necesită un stil convergent.

În funcție de competențe, stilul acomodator cuprinde competențe în acțiune: inițiativă, acțiune și conducere. Stilul divergent este legat de competențe de relaționare, cu ajutorul altora.

Stilul asimilator este asociat cu competențe de gândire, informare, analiză, sinteză iar cel convergent, competențe în luarea de decizii: analize cantitative, folosirea tehnologiei

Pe baza teoriei lui Kolb, Honey și Mumford au elaborat patru stiluri individuale de învățare, pe baza ideii că fiecare persoană percepe, procesează și reprezintă informația într-un mod diferit.

Cele patru stiluri sunt:

- teoreticienii- se întreabă constant cum relaționează un lucru cu altele. Preiau informațiile prin analiză, observație și gândire. Punctul lor forte constă în abilitatea de a crea modele teoretice.

- pragmaticii- se întreabă mereu cum pot pune în practică o idee. Cel mai tare punct al lor este că observă latura practică a informațiilor. Achiziționează cunoștințele prin experiență directă, simțuri, acțiune. Au interese legate de tehnică.
- activiștii- sunt gata să încerce orice, acordă semnificație unei experiențe prin angajare imediată în folosirea sau realizarea acesteia. Punctul forte al lor, este faptul că se implică în experiențe noi. Excelează în a se adapta la circumstanțe imediate ale contextului. Rezolvă problemele intuitiv, bazându-se pe informația de la alții.
- reflexivii- preferă să aibă timp să mediteze asupra unui subiect. Acordă semnificație unei experiențe, reflectând la ea și încercând să identifice toate posibilitățile. Punctul lor forte constă în abilitatea imaginativă. Au interese culturale variate și le place arta.

Toți elevii pot învăța, dacă profesorii, părinții, cei care le oferă suport sunt pregătiți cum să-i învețe, să le propună programe pentru dezvoltarea stilului de învățare și a practicării abilităților transferabile: de comunicare, de a lucra în echipă, de învățare, de a căuta informații, de organizare a timpului, de a rezolva probleme, de a negocia, de ascultare, de creativitate, de a lucra cu computerul etc.

Cei care participă la astfel de programe obțin note mai bune, au mai multă încredere în sine , se pot ajuta singuri în multele și diferitele situații de învățare cu care se întâlnesc zilnic, devin autonomi, scade riscul de abandon școlar, crește gradul de participare la activitățile școlare și extrașcolare.

BIBLIOGRAFIE:

- Baban, Adriana, (2001), CONSILIERE EDUCAȚIONALĂ Ghid metodologic pentru orele de dirigiență și consiliere, BCU, Cluj-Napoca
- Cerghit, I., (2008), Sisteme de instruire alternative și complementare: structuri, stiluri și strategii, Editura Polirom, Iași
- Cocoradă, Elena (2010), Introducere în teoriile învățării, Editura Polirom, Iași

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI ÎN ERA DIGITALĂ: INOVAȚII ȘI PRACTICI PENTRU O EXPERIENȚĂ EDUCAȚIONALĂ PERSONALIZATĂ ȘI ANGAJANTĂ

*Profesor Ioachimescu Adriana Elena
Colegiul Economic Dimitrie Cantemir, Suceava*

Dacă acum patru ani ni se părea învățământul la distanță o realitate îndepărtată, acesta a ajuns la stadiul în care progresul care s-a făcut într-un an pe această direcție, ar fi durat cel puțin 10 ani, dacă nu exista contextul actual.

Este cu siguranță remarcabil cât de rapid s-a accelerat adoptarea învățământului la distanță în ultimii ani, mai ales din cauza necesităților urgente generate de pandemie. Progresul tehnologic a fost un factor crucial în această tranziție rapidă, dar și adaptabilitatea și inovația din partea instituțiilor de învățământ și a cadrelor didactice au jucat un rol esențial. Această transformare rapidă a evidențiat importanța investițiilor în tehnologie educațională și în pregătirea profesorilor pentru a face față provocărilor și oportunităților oferite de mediul online. Este impresionant să vedem cât de mult s-a schimbat peisajul educațional într-un interval relativ scurt de timp și cum aceste schimbări vor continua să influențeze învățământul și în viitor.

În această era digitală, metodele de predare, învățare și evaluare se transformă pentru a se adapta la noile tehnologii și la nevoile și preferințele studenților conectați digital

În continuare am prezentat câteva metode și practici relevante:

Predare interactivă: Utilizarea platformelor online și a instrumentelor interactive pentru a oferi lecții și prezentări captivante și angajante. Acestea pot include prezentări multimedia, videoclipuri educaționale, simulări și activități interactive. Profesorii pot crea prezentări multimedia folosind instrumente precum Microsoft PowerPoint, Google Slides, Canva sau Prezi. Aceste prezentări pot include elemente interactive, cum ar fi imagini, videoclipuri, animații și grafice interactive pentru a păstra atenția studenților și a ilustra conceptele cheie în mod vizual și captivant. De asemenea se pot crea videoclipuri educative educaționale în care se explică subiecte complexe într-un mod accesibil și atrăgător. Aceste videoclipuri pot fi încorporate în lecții online sau pot fi puse la dispoziția studenților pentru vizionare în timpul liber. Platforme precum YouTube sau Vimeo sunt excelente pentru distribuirea și partajarea acestor videoclipuri.

Învățare bazată pe proiecte: Încurajarea studenților să lucreze în echipe pentru a rezolva probleme complexe și pentru a aplica cunoștințele în contexte practice. Proiectele pot fi realizate și colaborativ, folosind instrumente digitale pentru comunicare și colaborare.

Aș putea exemplifica aplicarea acestei metode pentru Modulul 1 Administrarea firmei, clasa a XI a, tehnician în activități economice la capitolul despre managementul resurselor umane , unde elevii au realizat un proiect despre etapele de recrutare și selecție. S-au împărțit pe echipe și au parcurs următoarele etape: au realizat fișa postului, au elaborat un anunț de angajare, au simulat și filmat un interviu de angajare cu respectarea ghidului pentru interviu, au evaluat candidații și au luat decizia de angajare. Rezultatele muncii lor s-au concretizat în realizarea unui filmuleț prezentat în cadrul orei.

Acest proiect oferă elevilor oportunitatea de a înțelege și de a aplica conceptele și tehnicile de management al resurselor umane într-un context practic și realist, contribuind la dezvoltarea abilităților lor de interviu și de evaluare a candidaților.

Utilizarea resurselor online: Accesul la resurse educaționale online, cum ar fi cărți electronice, articole științifice, video-uri educaționale și cursuri online deschise masive (MOOC-uri), pentru a îmbogăți și diversifica experiența de învățare a elevilor. Aș putea exemplifica aici platforma Junior Achievement. Junior Achievement este cea mai mare organizație internațională de educație economică și antreprenorială, programele fiind urmate în 40 de țări din Europa și peste 100 din lume.

Învățare personalizată: Utilizarea tehnologiilor adaptative pentru a oferi materiale și activități personalizate, adaptate nivelului de competență și preferințelor individuale ale fiecărui student. Acest lucru poate include utilizarea algoritmilor de inteligență artificială pentru a oferi sugestii și feedback personalizat. Unele aplicații și platforme oferă tutoriale interactive care se adaptează în timp real la progresul fiecărui utilizator. De exemplu, Duolingo, o aplicație pentru învățarea limbilor străine, ajustează dificultatea exercițiilor și repetării în funcție de performanța individuală a utilizatorului. Unele instrumente de evaluare utilizate în testele standardizate sau în evaluările online ajustează dificultatea întrebărilor în funcție de performanța anterioară a elevului. Acest lucru asigură că fiecare elev este evaluat la un nivel care se potrivește nivelului său de competență.

Colaborare și comunicare online: Folosirea platformelor de comunicare și colaborare online pentru a facilita discuțiile și interacțiunile dintre elevi și profesori. Acestea pot include forumuri online, chat-uri, videoconferințe și instrumente de partajare a fișierelor. Cele mai utilizate modalități folosite în cadrul colegiului nostru sunt platforma Google Classroom și grupurile de WhatsApp

Evaluare autentică: Utilizarea sarcinilor și proiectelor autentice pentru a evalua competențele și cunoștințele studenților în contexte realiste. Aceste evaluări pot implica crearea de produse sau soluționarea de probleme care au relevanță în lumea reală. De exemplu, Utilizarea simulărilor și a jocurilor de rol poate oferi elevilor oportunități de a experimenta situații realiste și de a lua decizii în cadrul acestora. Într-un curs de management, elevii ar putea participa la o simulare de conducere a unei companii și să ia decizii strategice pentru a-și gestiona resursele și pentru a-și atinge obiectivele.

Feedback constant și personalizat: Folosirea instrumentelor digitale pentru a oferi feedback constant și personalizat studenților cu privire la progresul lor în învățare. Aceasta poate include feedbackul

automat generat de sistemele de evaluare online și sesiuni individuale de coaching sau de consultare cu profesorii. Odată cu apariția și implementarea catalogului electronic, s-a facilitat accesul elevilor și a părinților la rezultatele evaluării.

Aceste metode și practici reflectă modul în care tehnologia poate îmbunătăți și diversifica experiența de învățare în era digitală, oferind noi oportunități pentru accesibilitate, angajament și personalizare.

Articolul subliniază evoluția rapidă a învățământului și adoptarea tehnologiei în procesul de predare, învățare și evaluare în era digitală. Acest avans a fost catalizat de necesitățile urgente generate de pandemie, dar și de progresul tehnologic și de adaptabilitatea instituțiilor de învățământ și a cadrelor didactice.

Predarea interactivă, bazată pe utilizarea platformelor online și a instrumentelor interactive, permite crearea de lecții captivante și angajante, folosind diverse mijloace multimedia. De exemplu, videoclipurile educaționale și prezentările multimedia pot fi integrate în procesul de predare pentru a facilita înțelegerea și reținerea conținutului.

Învățarea personalizată devine tot mai accesibilă prin intermediul tehnologiilor adaptative și a algoritmilor de inteligență artificială. Acestea permit adaptarea materialelor și activităților în funcție de nivelul de competență și preferințele individuale ale fiecărui elev, oferindu-le posibilitatea de a-și gestiona propriul ritm de învățare.

Colaborarea și comunicarea online facilitează interacțiunea între elevi și profesori, inclusiv prin intermediul platformelor de comunicare și colaborare online. Acest lucru sporește angajamentul și implicarea elevilor în procesul de învățare și permite schimbul rapid de informații și feedback între toți participanții la procesul educațional.

Evaluarea autentică și feedbackul constant și personalizat completează procesul educațional, asigurând că progresul elevilor este monitorizat și că aceștia primesc îndrumare și sprijin adecvat pentru dezvoltarea continuă a competențelor lor.

În final, implementarea acestor metode și practici în învățământul digital reflectă angajamentul în a oferi o experiență educațională accesibilă, angajantă și personalizată pentru toți elevii, contribuind la pregătirea lor pentru provocările și oportunitățile societății digitale contemporane.

Bibliografie:

- 1., Ciprian Ceobanu , Constantin Cucos , Olimpius Istrate , Ion-Ovidiu Pânișoară, “Educația digitală”, Editura Polirom, 2020
2. Horatiu Catalano , Ion Albulescu, „e-Didactica. Procesul de instruire in mediul online”, Editura DIDACTICA PUBLISHING HOUSE, 2021

ÎMBUNĂTĂȚIREA ÎNVĂȚĂRII PRIN INTEGRAREA TEORIEI ȘI PRACTICII

Profesor pentru Învățământul Preșcolar Ioana Enache

Grădinița M.Ap.N. Nr.1, București

Cadrele didactice din programele de grad profesional au responsabilități multiple în sala de clasă și în mediile practice: aplicăm cunoștințele profesionale în diverse contexte pentru a servi comunitățile școlare; reflectăm asupra modului de îmbunătățire a practicii din experiențele noastre în aceste contexte; ne observăm elevii angajați în experiențe de învățare în sala de clasă și împărtășim cu elevii noștri cunoștințele pe care le-am dobândit din experiențele și din cercetarea noastră în cadrul profesiei.

Este imperativ ca elevii din programele școlare la orice nivel de vârstă, să poată pune în practică ceea ce au învățat în sala de clasă. După cum a scris Hutchings (1990), "Ce este în joc este capacitatea de a performa, de a pune în practică ceea ce știi (p. 1)." Pentru a-i ajuta pe elevi să devină practicieni capabili și competenți, este necesar să aibă instruire în autoconștientizare, dobândirea cunoștințelor și dezvoltarea abilităților (Kramer, 1998). Conform lui Shebib (2003), practicienii trebuie să aibă abilități în patru domenii: construirea relațiilor, explorarea sau investigarea, simțul responsabilității și al propriei puteri și provocarea.

O abilitate esențială suplimentară este capacitatea de a obține și utiliza cunoștințele din practică. (Dorfman, 1996). Mendenhall (2007) afirmă că pentru ca elevii să dezvolte aceste abilități, este necesar și deziderabil ca o educație la nivel înalt a profesorului, precum și experiența sa practică, să fie împletite și oferite constant elevilor.

Ce putem face în sălile noastre de clasă pentru a crește succesul elevilor, nu doar în timpul mediului școlar, ci mai ales în mediile de lucru și studiu de după școală? Cum putem folosi predarea în clasă pentru a îmbunătăți capacitatea elevilor de a pune în practică ceea ce au învățat, și cum putem folosi această practică performativă pentru a îmbunătăți învățarea în clasă? După cum afirmă Fiszer (2004) în cartea sa *Cum Învăță Cel Mai Bine Profesorii*, "Datele rezultate indică necesitatea unui model de dezvoltare profesională continuă, care să conecteze direct formarea și practica" (p. 1).

Boud, Cohen și Walker (1993) cred că experiența este punctul central din care pornește ideea centrală a învățării. Ei susțin că învățarea decurge din experiență și că "învățarea poate avea loc doar dacă experiența celui care învață este implicată, cel puțin într-o anumită măsură" (p. 8). O modalitate de a îmbunătăți învățarea elevilor este prin integrarea predării și practicii de către profesor. Dewey, în eseul său "Relația dintre teorie și practică în educație" (Dewey, 1904/1974), și-a exprimat următoarea convingere: cunoștințele (adică, erudiția) nu ar trebui să fie îndepărtate de problemele practice cu care se confruntă profesorii. El credea că acest volum de cunoștințe practice ale

profesorilor ar putea servi drept resursă valoroasă pentru îmbunătățirea teoriei educaționale. Un studiu realizat de Kramer, Polifroni și Organek (1986) a arătat că elevii instruiți de un cadru didactic ce a folosit îndeosebi metode practic-experiențiale la clasă, au obținut punctaje mai mari la testările naționale și dezvoltarea a mai multor abilități (inclusiv autonomia, conceptul și stima de sine) decât studenții instruiți de cadre didactice ce au preferat doar expunerea teoretică în predarea la clasă.

Data fiind importanța memoriei pentru întreaga noastră viață, implicit pentru învățare, se apreciază, pe bună dreptate, că toate elementele cu caracter de generalizare ce o vizează „tind să se transforme în reguli sau norme (...) pe care le putem lua în calcul, fără însă a le supraestima, căci memoria este ea însăși o implicație, o resursă și un efect al tuturor celorlalte procese psihice, de la cele mai simple până la cele mai complexe” (Popescu-Neveanu, 1977, vol. II, p. 804).

Astfel, învățarea prin memorare și reproducere nu se suprapune învățării în sensul ei larg, sau a celei experiențiale, aceasta din urmă fiind mult mai complexă. Proprietatea care o delimitează fundamental de celelalte tipuri de învățare este capacitatea de stocaj informațional, considerată drept nucleu al învățării școlare.

Valorile de stocaj informațional variază și se distribuie în funcție de o serie de criterii și factori. Astfel, după tipul specific de metodă (activă) ce solicită ariile principale de cunoaștere și acțiune, rata învățării prin memorare este de 10% din ceea ce citim, 20% din ceea ce auzim, 30% din ceea ce vedem, 50% din ceea ce vedem și auzim în același timp, 80% din ceea ce spunem și 90% din ceea ce spunem și facem în același timp (Mucchielli, 1982, p. 56).

Distribuirea ratei învățării experiențial - senzoriale după natura canalului senzorial implicat se prezintă, conform datelor L’Industriel Audiovisual Association, astfel: 1% prin gust, 1,5% prin atingere, 3,5% prin miros, 11% prin auz și 83% prin văz (Gourevitch, 1973).

Deși experiența poate fi fundamentul învățării, acest lucru nu duce automat sau chiar întotdeauna la învățare (Boud et al., 1993). Utilizarea unui mediu de învățare activ poate îmbunătăți integrarea practicii și teoriei în sala de clasă. Sunt ani buni deja de când profesorii consideră învățarea activă ca fiind utilizarea activităților didactice în care elevii experimentează, acționează și reflectă la ceea ce fac. Unele caracteristici ale învățării active sunt:

- Elevii sunt implicați în mai mult decât ascultare;
- Se pune mai puțin accent pe transmiterea informațiilor și mai mult pe dezvoltarea abilităților elevilor;
- Elevii sunt implicați în gândire la nivel superior (analiză, sinteză, evaluare – gândire critică);
- Elevii sunt angrenați în activități (cum ar fi scrierea, citirea, discutarea și observarea directă);
- Se pune un accent mai mare pe explorarea atitudinilor și valorilor studenților (Bonwell & Eison, 1991).

Aceste componente implică activități și lecții care permit elevilor să clarifice, să întrebe, să consolideze și să însușească noile cunoștințe (Meyers & Jones, 1993). Un mediu de învățare activ ar trebui să promoveze interesul elevilor pentru subiectul lecției și să încurajeze participarea lor la aceasta. Dorim ca elevii noștri să simtă că suntem entuziasmați de predarea noastră și încrezători în abilitățile lor de învățare. Din experiența personală, pot spune că elevii pot determina rapid dacă un profesor respectă contribuțiile aduse de ei în clasă sau chiar dorește aceste contribuții în general. Ambele aspecte sunt critice în crearea unui mediu de învățare activ (Meyers & Jones, 1993). Este, de asemenea, important ca profesorii să creeze un mediu care să permită elevilor să își asume riscuri. Acest mediu include următoarele aspecte ce trebuie luate în considerare de către cadrul didactic:

- Demonstrarea interesului față de elevi ca indivizi;
- Recunoașterea și acceptarea sentimentelor și părerilor elevilor legate de o temă sau alte aspecte relevante acesteia;
- Încurajarea elevilor să pună întrebări;
- Comunicarea deschisă și subtilă a ideii că învățarea este important pentru fiecare dintre elevii săi, în parte;
- Încurajarea elevilor să fie creativi și independenți și să își formeze propriile opinii. (Bonwell & Eison, 1991)

La fel de important de luat în considerare, conform studiului lui Neacșu I. (p.117), este bioritmul individual al elevului, evaluat prin indicatori de viteză, intensitate, oscilație și durată, ce poate influența întregul proces de învățare, realizat în forme colective sau individuale, și acestea pentru că el se instituie ca suport natural fundamental al asimilărilor de orice fel.

Ritmul școlar sau, mai larg spus, al activității de învățare, evaluat prin aceiași parametri, poate fi format, educat, provocat, dirijat, menținut și automenținut prin intervențiile educaționale ale familiei, școlii, grupului sau al efortului personal, după cum, fără asemenea „presiuni” (condiții și factori) externe, el se diminuează. Ritmul școlar are ca suport bioritmul, dar se formează uneori ca un fel de contrabioritm, înfrângând tendințele balanței homeostazice cu rol de automenținere și autoreglaj. Din acest punct de vedere se pot contura cel puțin trei modalități de interacțiune:

- ritmul școlar/de învățare intră sau este în consonanță sau urmează ritmul biologic, dar performanțele sunt slabe, ne semnificative;
- ritmul de învățare se opune/este „în contra” ritmului biologic, performanțele fiind bune;
- ritmul de învățare este „în contra” ritmului biologic, performanțele sunt slabe.

Cunoașterea acestor tipuri de raporturi îl conduce pe educator la gândirea și conceperea unor strategii de intervenție educativă care să deplaseze interacțiunea pe zone apropiate consensului ritm școlar – ritm biologic – performanțe așteptate.

Referințe bibliografice:

- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). Active learning: Creating excitement in the classroom. Washington, DC: Eric Clearinghouse on Higher Education.
- Boud, D., Cohen, R., & Walker, D. (1993). Introduction: Understanding learning from experience. In D. Boud, R. Cohen & D. Walker (Eds.), Using experience for learning (pp. 1-17). Bristol, PA: Society for Research into Higher Education
- Meyers, C., & Jones, T. B. (1993). Promoting active learning. San Francisco, CA: Jossey Bass
- Neacșu, Ion (2015). Metode și tehnici de învățare eficientă. Fundamente și practici de succes: Polirom
- Popescu-Neveanu, P. (2013). Tratat de psihologie generală. București: Editura Trei.

JOCUL DIDACTIC- TEHNICĂ EFICIENTĂ DE ÎNVĂȚARE

Profesor învățământ primar Berbeneciuc Nicoleta

Școala Gimnazială „Regina Elisabeta”, Rădăuți

În era contemporană a învățării, într-o lume în care tehnologia și schimbările sociale aduc permanent provocări noi în educație, identificarea și implementarea modalităților inovatoare de predare devine vitală pentru a asigura succesul elevilor . Una dintre metodele cele mai apreciate în rândul educabililor este jocul didactic, instrument care oferă o abordare interactivă și captivantă transformând procesul de învățare într-o experiență atractivă.

Jocul didactic este o metodă de predare ce oferă actului educațional un aspect ludic, poate fi aplicat într-o varietate de domenii și discipline și are un impact semnificativ asupra dezvoltării cognitive, sociale și emoționale a elevilor, îmbinând partea distractivă cu cea instructivă. Prin intermediul jocurilor didactice, elevii pot experimenta învățarea folosind colaborarea, competiția prietenoasă și explorarea, demersuri care pot duce la o mai mare retentivitate a informațiilor propuse spre învățare.

Pentru eficientizarea instruirii folosind jocul didactic, profesorul trebuie să aibă în vedere câteva aspecte:

- personalizarea învățării (jocurile didactice să fie adaptate nevoilor individuale ale elevilor, permițându-le să progreseze în ritmul lor propriu și să se concentreze pe domeniile în care au nevoie de mai multă practică sau înțelegere)

Exemple: jocuri de tip quest care oferă alegeri și consecințe, jocuri bazate pe interese specifice ale elevilor, crearea de scenarii personalizate;

- integrarea multimedia (utilizarea jocurilor didactice poate include elemente multimedia, cum ar fi grafică interactivă, animații, sunet, care măresc gradul de implicare și înțelegere a elevilor)

Exemple: jocuri video educaționale, aplicații mobile pentru învățare, utilizarea realității virtuale și augmentate în jocurile educaționale, simulări, jocuri de rol, concursuri de cunoștințe, escape rooms educaționale;

- introducerea feedback-ului imediat și concret (jocurile didactice oferă oportunitatea de a primi răspunsuri imediate, iar elevii au posibilitatea să-și corecteze greșelile și să-și îmbunătățească performanța în timp real);

Exemple: jocuri cu întrebări și răspunsuri, feedback în timp real în cadrul jocurilor, utilizarea jocurilor didactice pentru consolidarea și aplicarea cunoștințelor

- organizarea unei competiții prietenoase (prin integrarea elementelor de competiție în jocurile didactice se stimulează motivația și implicarea elevilor, oferindu-le un stimulent suplimentar pentru a-și atinge obiectivele);
- promovarea lucrului în echipă și a colaborării (jocurile didactice permit elevilor să-și împărtășească ideile, să lucreze împreună pentru rezolvarea problemelor și să își dezvolte abilitățile de comunicare și cooperare).

Printre beneficiile utilizării jocului didactic în procesul educațional se pot enumera:

- a. Creșterea motivației și implicării: jocul didactic oferă o modalitate captivantă și plăcută de a învăța, ceea ce poate stimula interesul și entuziasmul elevilor față de materialele educaționale.
- b. Dezvoltarea abilităților socio-emoționale: participarea la activități educative care conțin jocuri didactice încurajează colaborarea, comunicarea și rezolvarea de probleme în echipă, contribuind la dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale elevilor.
- c. Motivație și reducerea stresului: jocurile didactice pot face învățarea mai plăcută, mai motivantă pentru elevi, reducând astfel stresul asociat cu sarcinile școlare, iar elevii sunt dispuși să se implice în activități educaționale atunci când acestea sunt prezentate sub formă de jocuri.
- d. Consolidarea cunoștințelor și înțelegerii: jocurile didactice oferă oportunități pentru aplicarea practică a cunoștințelor și pentru consolidarea înțelegerii prin intermediul experienței practice și a feedback-ului imediat.

Utilizarea în demersul didactic a jocului didactic reprezintă o modalitate de a transforma învățarea într-o adevărată aventură în care educatorii pot crea medii de învățare stimulative și interactive care să încurajeze educabilul să-și dezvolte potențialul maxim și să-și atingă obiectivele academice și personale.

JOCUL ȘI ÎNVĂȚAREA

Prof. Daniela Jipa

Liceul Teoretic „Gheorghe Munteanu Murgoci” – Grădinița cu P.P. nr. 4 Măcin

Învățarea a apărut ca o necesitate umană, pentru creșterea calității vieții, urmărind evoluția speciei umane. Pornind de la acest adevăr, cred că întrebarea pe care orice cadru didactic trebuie să și-o adreseze este legată de rolul pe care îl îndeplinește în procesul de învățare al copilului, precum și de scopul învățării. Copilul învață pentru a fi pregătit pentru ceea ce urmează să se întâmple în viața lui de adult și lucrul acesta se realizează printr-o succesiune de secvențe de învățare ce trebuie să se deruleze într-un firesc menit să faciliteze reținerea pașilor necesari unei formări adevărate, susținute de cunoștințe, priceperi și deprinderi însușite pe parcursul școlarității și mai apoi pe parcursul întregii vieți.

Cadrul didactic are un rol important în formarea copilului și trebuie să fie conștient de aceasta. Astfel are obligația să se implice total în misiunea pe care o are și să-și respecte învățăceii, pe care trebuie să-i învețe să exerseze respectul în toate formele sale. El trebuie să găsească variantele optime prin care să-i determine pe copii să vină la școală cu plăcere și să învețe cu plăcere, pentru că este bine știut că ceea ce înveți cu plăcere, rămâne în memorie pentru totdeauna.

În școală copiii sunt puși permanent în situații de învățare. Fie că învață unii de la alții, unii cu alții sau unii pe alții, experiențele împărtășite creează situații noi ce incită la cunoaștere, exersare și mai apoi stocare. Cadrul didactic este, într-adevăr, sursa principală de învățare în școală; el este cel care creează și pregătește momentele, conținuturile pentru învățare, găsește strategiile cele mai potrivite pentru acestea, fiind creatorul demersului didactic. Dacă dorește copii care vor să învețe, educatorul trebuie să le obțină încrederea.

Educatorea este primul dascăl în viața oricărui copil. Primul lucru de care au nevoie cei mici când pășesc pragul grădiniței este dragostea celor din jur și mai apoi asigurarea protecției și a confortului material. Acestea nu exclud nevoia lor de a înfrunta riscuri, decepții menite să-i pună în diverse situații emoționale ce-i învață să găsească curajul pentru a trăi. Educatorea contribuie la devenirea copilului și de aceea trebuie să fie sensibilă pentru a putea educa emoțiile acestuia, trebuie să cerceteze felul în care funcționează mintea copilului și să-i folosească memoria pentru a-l ajuta să gândească. Educatorea trebuie să trăiască alături de cei mici; să facă rime, să se joace cu ei, să zâmbească sau să râdă în hohote, să facă totul cu plăcere și atunci copiii vor fi fericiți! Vor dansa, vor sări, vor alerga, vor căuta, deci se vor juca. Și pentru ei jocul nu este o simplă distracție, ci o treabă foarte serioasă, ce-i oferă ocazia de a trăi experiențe personale de neuitat prin care descoperă lumea.

Jocul presupune acțiune, mișcare, relaționare, cercetare, comunicare, observație, imitație, exercițiu, bucurie, bună dispoziție. Toate acestea duc la învățare.

Este foarte important ca cei mici să-și cunoască colegii, dar să se cunoască și pe sine și să fie capabili să-și identifice propriile caracteristici. Pentru aceasta, educatoarea poate, simplu, să-i așeze pe scăunele și să-i întrebe diverse lucruri despre ei : „Cum arăți ? Descrie-te !”, „Ce culori îți plac ?”, „Care este mâncarea ta preferată ?”, „Care este jocul tău preferat ?”, „Cine este prietenul tău ?” etc. Obiectivul urmărit (dezvoltarea abilităților de a-și identifica propriile caracteristici) ar fi atins. Dar în ce măsură ? Cu câtă plăcere participă copiii la o astfel de activitate statică ?

În schimb, un joc eficient în care acest obiectiv ar fi atins cu succes este cel intitulat „Lumea mea, universul meu”. Copiii vor primi câte o planșă de carton, reviste, foarfece, lipici, creioane colorate. Ei vor fi încurajați să decupeze din reviste tot ceea ce le place, le este caracteristic și să lipească pe planșa lor, organizându-și spațiul cum vor dori. Pot completa cu desene, chenare, pot colora, au libertate deplină. Pe parcursul activității, educatoarea îi susține în demersul lor, îi ajută, discutând, să descopere și să aleagă imaginile care li se potrivesc cel mai bine. În final (evaluarea), copiii sunt încurajați să își prezinte lucrarea în fața colegilor, care îi vor susține prin aplauze. Acest gen de aprecieri va fi completat prin Turul galeriei. Se poate observa ușor diferența între cele două abordări ce urmăresc atingerea aceluiași obiectiv.

Un mijloc minunat de extindere a cunoașterii pentru preșcolari sunt plimbările în aer liber, excursiile. Dacă educatoarea intră în sala de grupă și îi anunță pe copii că a doua zi vor merge într-o excursie pe malul Dunării, deja atmosfera se schimbă. Freamătul lucrului nou se face simțit. Bucuria unei zile petrecute altfel îi incită la întrebări legate de locul în care merg, despre activitățile ce le vor desfășura. Și astfel învățarea începe... pe nesimțite. Ziua este dedicată căutării de informații despre fluviul Dunărea, despre vegetația ce se află pe malul acesteia (majoritatea copiilor cunosc zona deoarece se află în vecinătatea orașului). Fiecare plimbare este o nouă provocare, o nouă șansă de explorare, de descoperire a unui spațiu necunoscut sau puțin cunoscut. Excursia „La pas, pe malul Dunării” se va face cu microbuzul până la destinație. La Întâlnirea de dimineață copiii se familiarizează cu microbuzul, cu spațiul interior, învață regulile pe care trebuie să le respecte în mijlocul de transport în comun. Educatoarea este cea care îi salută prima: „Bună dimineața, plimbăreților ! Astăzi plecăm în excursie și sunt foarte bucuroasă !” Pe drum pot cânta în cor cântecele preferate până ajung la destinație (tranziție).

Ajunși pe malul Dunării, copiii vor fi încurajați să observe natura în anotimpul primăvara, cum este apa (Dunărea), câmpul – ADE : Explorează lumea din jurul tău ! Piaget spunea : „Pregătiți copiii să exploreze necunoscutul, să nu se teamă de eșec, să se teamă de renunțarea de a mai încerca.”. Învățați de mici să exploreze, cu timpul acest lucru va deveni o obișnuință.

Copiii au cunoștințe legate de peștii de apă dulce, despre care au învățat în săptămâna dedicată animalelor acvatice. De aceea, la Tranziții, copiii pot juca leapșa pe culori, pe soiuri de pești, folosindu-se de culorile naturii și de informațiile privitoare la fauna locului. În felul acesta se realizează o parte a evaluării. În partea a doua se realizează un concurs de pescuit – „Pescarii amatori” (DPM și DȘ2), folosindu-se undițe și peștii (jucării.) Preșcolarii sunt împărțiți pe două echipe și la final vor număra peștii ce compun „captura”, îi vor sorta după mărime, vor compara cantitățile și vor stabili echipa câștigătoare.

Nu vor lipsi fotografiile pentru Jurnalul grupei, dar și pentru a compara natura din timpul primăverii cu cea din următorul anotimp când vor reveni. Pe drumul spre casă se poate desfășura un joc de atenție : „Privește și ține minte !”, prin care copiii sunt încurajați să urmărească pe geamul microbuzului natura și împrejurimile, pentru ca apoi, ajunși la grădiniță, să continue jocul răspunzând la întrebările educatoarei : „Câte mașini mici (mari) am întâlnit ?”, „Câte case cu etaj ați văzut ?”, „Ce instituții ?”, „Cum erau îmbrăcați oamenii pe stradă ?”. În finalul zilei, la grădiniță, copiii pot realiza desene, care vor fi prinse într-un album intitulat Impresii de călătorie.

Preșcolarii îndrăgesc genul acesta de activități, pentru că ele reușesc să-i apropie mult de viața reală; ei se simt „oameni mari” și asta le sporește încrederea în ei, le stimulează imaginația și inițiativa, le stârnește curiozitatea și interesul. Dar dincolo de ce vrem să-i învățăm pe copii, e important cum procedăm, cum îi provocăm, cum îi incităm pe copii să pună întrebări, să caute dincolo de adevăruri prestabilite. Putem să-i aducem pe copii în starea de îndoială, de curiozitate, de neliniște, aceea care nu-i lasă să accepte așa ușor o idee, un concept, un adevăr și vor să afle ce e dincolo de el. Jocul, principala activitate a copiilor în grădiniță, este cel care provoacă învățarea. Deseori preșcolarii își doresc ca noi să le fim parteneri în propriile căutări mai mult decât să le dăm răspunsuri. Își doresc să-i învățăm să-și găsească drumul, nu să-i ținem de mână; să îi ascultăm, nu numai să le vorbim. E timpul să devenim eficienți, pentru ca învățarea să fie eficientă. Și lucrul acesta este posibil numai în condițiile în care suntem cu adevărat atenți la ceea ce-și doresc copiii. Ascultându-i, vom găsi drumul pe care trebuie să mergem pentru a-i învăța să-și găsească singuri drumul.

VALOAREA FORMATIVĂ A METODELOR INTERACTIVE FOLOSITE ÎN ÎNVĂȚARE

Prof. înv. primar Grigorescu Crinela

Prof. înv. primar Marin Constanța

Școala Gimnazială Nr. 84 București

În practica pedagogică s-a confirmat că cele mai eficiente metode și strategii didactice s-au dovedit a fi cele bazate pe acțiunea elevilor, acestea valorizând capacitatea acestora de învățare și formare. Astfel, metodele interactive folosite în procesul instructiv-educativ stimulează potențialul de explorare și descoperire, de analiză și sinteză, de raționare și evaluare a elevilor, combinând forme de învățare diverse (care permit învățarea diferențiată) și îmbinând învățarea autonomă cu învățarea interdependentă (în grup, echipă), elevilor fiindu-le oportună desfășurarea activităților în ritm propriu. Prin acest tip de instruire, elevul devine un actor cu rol principal, gata de a-și însuși cunoștințele prin efort propriu, de a se mobiliza în raport cu sarcinile de învățare date. Ideea principală a metodologiei interactive este acțiunea efectivă, dinamizată de interes și curiozitate, trăiri afective. Altfel spus, în prim-planul metodelor active se află gândirea și operațiile ei, iar în planul secund este motivația. Celălalt actor principal al procesului instructiv-educativ, cadrul didactic, se distinge prin rolul său de susținător și orgnizator al efortului elevilor săi. Într-un învățământ activ, acesta trebuie să provoace elevilor săi dorința de a dobândi cunoștințe, priceperi, deprinderi, abilități prin eforturi proprii susținute, să organizeze activități centrate pe elev.

În continuare vom prezenta sugestii de aplicare a unor astfel de metode în diferite etape sau tipuri de lecție, la orele de științe, pentru a evidenția determinarea elevilor noștri către învățare activă, dezvoltându-le astfel gândirea critică.

Cubul este o strategie care înlesnește analiza, explorarea unui subiect sau situație din diferite puncte de vedere, din mai multe perspective. Această metodă dă elevilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare, putând fi folosită în oricare moment al lecției, astfel: se realizează un cub ale cărui fețe pot fi acoperite cu hârtie de culori diferite, pe fiecare față fiind scrise una din instrucțiunile: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează; elevii vor fi grupați în șase echipe (câte una pentru fiecare față a cubului); completarea fișei comune va fi dirijată de profesor, care trebuie să încurajeze participarea tuturor elevilor din echipele constituite. Eficiența maximă a strategiei este dată de organizarea echipelor și de faptul că fiecare membru poate avea o responsabilitate, ceea ce-l face să se implice și mai mult în rezolvarea sarcinii de lucru dată de cadrul didactic. Astfel:

- Copilul 1 ROSTOGOL Rostogolește cubul
- Copilul 2 ISTEȚILĂ Citește sarcina scrisă pe un simbol și formulează întrebarea.
- Copilul 3 ȘTIE TOT Reține sarcina prezentată de colegul lui pentru a o reaminti colegilor de echipă în cazul când aceștia o uită sau doresc să confrunte răspunsul cu întrebarea.
- Copilul 4 CRONOMETRILĂ Măsoară timpul și întrerupe activitatea. Se folosește de clepsidră (sau alte mijloace neconvenționale) sau de cronometru.
- Copilul 5 ZÂMBĂRICI Încurajează echipa, fiind optimist, hazliu, amuzant.

De exemplu, metoda am folosit-o cu succes în cadrul unei lecții de predare – învățare a cunoștințelor, la clasa a II-a, cu subiectul ”Cerealele”.

DESCRIE grâul / porumbul, ajutându-te de imagini și de materialul biologic (plantele naturale) de pe masă.

COMPARĂ cele două plante.

ANALIZEAZĂ enunțurile date și anulează-le pe acelea care nu prezintă un adevăr:

-cerealele se cultivă mai ales la câmpie;

-grâul și porumbul nu sunt cereale;

-grâul se recoltează vara.

ASOCIAZĂ imaginile produselor cu cele două plante din care se obțin acestea.

APLICĂ realizează un colaj care să reprezinte un lan de grâu sau de porumb; colecționează semințe de la alte cereale.

ARGUMENTEAZĂ necesitatea cultivării acestor cereale pentru om.

O altă metodă creativă este „cvintetul”, prin care, în cinci versuri (primul vers este un cuvânt-cheie referitor la discuție, fiind, de obicei, substantiv; al doilea vers este alcătuit din două cuvinte care descriu substantivul, fiind adjective; al treilea vers este alcătuit din trei cuvinte care exprimă o acțiune, fiind, de regulă, verbe la modul gerunziu; al patrulea vers conține patru cuvinte și exprimă sentimentele față de subiect; al cincilea vers este un cuvânt care exprimă esența subiectului), se sintetizează un conținut de idei. De asemenea, este și un instrument de evaluare a înțelegerii textului, de exprimare a creativității elevilor și de realizare a feed-back-ului. Fiind un instrument rapid și eficient de sinteză a conceptelor și informațiilor, „cvintetul” poate fi folosit în cadrul lecțiilor de limba română, matematică, științe, geografie, istorie, educație civică etc.

Iată câteva cvintete realizate de elevii noștri la orele de științe:

Anotimpurile	Corpurile
Însorite, negurite,	vii, nevii,
Înverzind, dogorind, înzăpezind,	trecând, prelucrând, schimbând,
Influențează pe pământ	Sunt parte a naturii
Viețuitoarele.	Transformând.

Natura
Unică, eternă,
Adăpostește, apără, dăruiește
Casă și masă oamenilor.
Protejați-o!

Jocul de rol este metoda care se bazează pe ideea că se poate învăța nu numai din experiența directă, ci și din cea simulată. Scopul este de a-i pune pe participanți în ipostaze care nu le sunt familiare tocmai pentru a-i ajuta să înțeleagă situațiile respective sau să înțeleagă alte persoane care au puncte de vedere, preocupări și motivații diferite. Simularea prin joc de rol duce la creșterea gradului de adaptabilitate și la ameliorarea relațiilor dintre persoane, dezvoltând gândirea critică, capacitatea de expunere. Jocurile de rol au mai multe variante: jocul de rol prescris (participanții primesc rolul, descrierea rolurilor și le interpretează ca atare) sau jocul de rol improvizat (se pornește de la o situație dată și fiecare participant trebuie să-și dezvolte rolul).

Iată câteva exemple folosite în cadrul lecțiilor de științe:

-Imaginează-ți că ești o floare! Prezintă-te colegilor tăi spunând numele, culoarea, timpul în care înflorești, mediul de viață, cu cine semeni și dacă ești folositoare sau nu, argumentând;

-Imaginează-ți că ești un corp fără viață! Dă-le cât mai multe indicii colegilor tăi pentru ca ei să descopere ce reprezinți!

-Imaginează-ți că ești un arhitect al viitorului și desenează casa în care vrei să locuiești, ținând cont de noile cunoștințe dobândite în lecția ”Materiale naturale și prelucrate”.

-Imaginează-ți că ești biolog și ai descoperit o nouă viețuitoare! Prezintă-o colegilor, indicând mediul de viață, alcătuirea corpului, culoarea, mirosul, modul de hrănire și de înmulțire, locul ei în ecosistem. Bazându-ne pe teoria cu privire la natura inteligenței, am încercat să-i facem pe elevii noștri să învețe cum se învață. Teoria Inteligențelor Multiple (T.I.M.) a lui Howard Gardner, elaborată în jurul anilor 1980, consideră că există opt forme distincte ale inteligenței. În locul perspectivei unilaterale asupra intelectului, Gardner propune una pluralistă, care ia în considerare numeroasele și diferitele fațete ale activității cognitive, deducând că indivizii diferă între ei prin abilități și stiluri cognitive. Cele opt forme distincte ale inteligenței și ale abilităților pe care acestea le presupun sunt:

1. Inteligența lingvistică-verbală este o aptitudine a cuvântului, capacitatea de a construi enunțuri, de a utiliza limbajul pentru a activa anumite informații și pentru a opera cu ele, capacitatea de a rezolva probleme și de a dezvolta produse cu ajutorul codului lingvistic.

2. Inteligența logico-matematică este abilitatea de a calcula, cuantifica, de a opera cu modele, categorii, relații, de a grupa și ordona date și de a le interpreta, de a efectua operații logice complexe, de a evalua propoziții, de a efectua raționamente.

3. Inteligența muzicală-ritmică constă în rezolvarea de probleme și crearea de produse cu ajutorul funcțiilor auditive, care se exersează în percepția, recunoașterea, compunerea, producerea și valorificarea fragmentelor muzicale, melodiilor, ritmurilor, tonurilor, sunetelor.
4. Inteligența vizual-spațială este o abilitate de ordin spațial, capacitatea de a vizualiza și a percepe spațiul, de a rezolva probleme și de a crea produse cu ajutorul reprezentărilor mentale, al simbolurilor grafice, al graficelor, al diagramelor, al imaginilor și culorilor, abilitate care nu este corelată strict cu domeniul vizual, ea putând fi prezentă și la copiii orbi.
5. Inteligența naturalistă este capacitatea de a rezolva probleme și de a crea produse cu ajutorul reprezentărilor despre mediul înconjurător, a unor elemente ale acestuia și a schimbărilor din mediu.
6. Inteligența corporal-kinestezică este capacitatea de a rezolva probleme legate de mișcare, de a crea produse cu ajutorul abilităților motrice și al mișcării întregului corp, acest tip de inteligență subliniind legătura între acțiunile mintale și cele fizice.
7. Inteligența intrapersonală este capacitatea de a comunica permanent cu propria lume interioară, de a rezolva probleme și de a dezvolta produse grație introspecției, a cunoașterii și înțelegerii de sine, a conștientizării propriilor sentimente, trăiri, stări interioare, emoții, intenții, motivații, interese. Această inteligență ne ajută să ne înțelegem propria personalitate.
8. Inteligența interpersonală este capacitatea de a comunica permanent cu lumea exterioară, de a rezolva probleme și de a crea produse grație empatiei, cunoașterii și înțelegerii altor persoane, a conștientizării sentimentelor, trăirilor, stărilor interioare, intențiilor, motivațiilor, intereselor, modurilor de interacțiune specifice celorlalte persoane. Această inteligență ne ajută ca, înțelegându-i pe ceilalți, să colaborăm și să cooperăm cu ei, datorită abilităților sociale pe care le deținem.

De fapt, Gardner a identificat și al nouălea tip de inteligență- cea existențială, dar nu a reușit să determine zona cerebrală responsabilă de activitatea ei. Acest tip de inteligență este, după Gardner, o modalitate de cunoaștere a lumii, valorificată de filosofi și de cei cu înclinații spre filosofie.

Ținând seama de faptul că cea mai importantă aplicare didactică a teoriei lui Gardner este promovarea înțelegerii profunde a conceptelor fundamentale din diferite discipline, am acordat posibilitatea elevilor noștri de a le explora, folosind o gamă largă de inteligențe. Un element esențial în aplicarea T.I.M. la clasă este ca învățătorul să cunoască profilul de inteligență al elevilor, în vederea stabilirii strategiilor didactice de diferențiere și individualizare.

Teoria lui Gardner justifică ceea ce se poate constata, de altfel, în activitatea cotidiană a fiecăruia, anume că nu învățăm în același mod, că avem stiluri diferite și atitudini de învățare diferite și, ca urmare, avem nevoie de un tratament diferit, individualizat, pe tot parcursul procesului de instruire și formare.

În continuare vom prezenta ilustrarea metodei la ora de științe, având ca temă "Animalele domestice", la clasa a II-a:

1. Inteligența vizual-spațială: să-și reprezinte animalele din curtea bunicii, să-și reamintească de excursia făcută la ferma de animale, să deseneze și să modeleze din plastilină un animal îndrăgit, să recunoască animalele din imaginile date;
2. Inteligența lingvistică: se discută pe baza unor imagini cu animale domestice, se evidențiază ceea ce știu despre animalele respective, joc de rol, se creează o poveste, memorizări, convorbiri, ghicitori, să compare animalele etc;
3. Inteligența naturalistă: activitate de observare spontană și dirijată, „În ograda bunicii”, jocuri „Urme de animale”, „Ghicește animalul” (onomatopee) etc;
4. Inteligența logică: să aranjeze pe o coloană elementele pe care le-a observat la animalul ales; să construiască probleme ale cărei date să conțină ceea ce cred că e caracteristic pentru animalul ales; numărători vesele; povești matematice cu animale, poezii matematice;
5. Inteligența kinestezică: să mimeze animalul îndrăgit, arătând ceea ce îi este caracteristic; să mimeze apoi alt animal arătând ceea ce le este asemănător și ceea ce le diferă; joc: Cursa cu animale;
6. Inteligența intrapersonală: să motiveze de ce și-au ales animalul respectiv; asemănări și deosebiri dintre ele;
7. Inteligența muzicală (se folosesc instrumente ca: tobă, corn, buhai etc.): prezentarea instrumentelor muzicale și utilizarea lor; formularea unor propoziții prin care să descrie instrumentele observate și să reproducă sunetele emise de acestea;
8. Inteligența interpersonală: dialog, jocuri de rol, „discuție” imaginară între animalele din curte.

Valorificând aceste tipuri de inteligențe, fiecare elev va conștientiza punctele tari și slabe pe care le posedă, va încerca să le sporească pe cele tari și să le îmbunătățească pe cele slabe. În același timp elevii vor înțelege că lucrând individual sau în echipă, pot obține rezultate maxime, fructificând tot ceea ce pot ei oferi mai bun. Acestea sunt numai câteva dintre metodele interactive de lucru în echipă. Fiecare dintre ele înregistrează avantaje și dezavantaje, important fiind însă momentul ales pentru desfășurarea lor. Pedagogul este acela care are puterea de decizie și capacitatea de a alege ceea ce știe că se poate desfășura cu propriul colectiv de elevi. Important este însă ca dascălul să fie acela care mereu va căuta soluții la problemele instructiv – educative ce apar.

Bibliografie:

1. Chereja Florica-Dezvoltarea gândirii critice, Ed. Humanitas Educațional, București, 2006
2. Mîndru E., Borbeli L., Filip D., Gall M., Niculae A., Nemțoc M., Todoruț D., Topoliceanu F.-Strategii didactice interactive, Ed. Didactica Publishing House, București, 2010
3. Gardner H. - Inteligențele multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, București, 2006

ÎNVĂȚAREA LA VÂRSTA ȘCOLARĂ MICĂ

Profesor învățământ primar, Elena Carmen Poenaru

Școala Gimnazială Nr.84, București, Sectorul 3

Colind cu ochii sufletului și ai minții lumea mirifică a copilăriei. Cobor pe scările timpului...

Dintre tablourile uitate de vreme, tabloul copilăriei îmi încântă privirea și sufletul. În acest tărâm, buzele și ochii știu doar să râdă, iar sufletul să zboare precum fluturii în diminețile plăcute de vară.

Ca dascăl și modelator al miracolului întrupat în ființe, am învățat de-a lungul anilor ce înseamnă răbdarea, toleranța, empatia, reziliența. Și învățarea va continua pe tot parcursul vieții!

Curiozitatea li se zărește în lumina ochilor încă de când au pășit pragul școlii. Sunt dornici să descopere noul, iar noi suntem cei care le favorizăm experimentarea. Elevii vor fi încurajați să poarte dialoguri, să critice, să compare, să negocieze, să formuleze ipoteze și să rezolve probleme prin munca în grup. Suntem alături de ei, le oferim sprijin și îi îndrumăm acolo unde este necesar. Ei trebuie să se simtă confortabil, să beneficieze de o atmosferă deschisă pentru a-și exprima întrebările și confuziile.

Mediul educațional este locul plin de posibilități și provocări. Acesta trebuie să fie stimulant pentru o învățare creativă. Aici intervine rolul învățătorului de a pune la dispoziția școlarului o diversitate de materiale și de a supraveghea și coordona munca acestora, folosind materiale didactice colorate și interactive pentru a le putea păstra atenția.

În acest proces vor fi implicați și părinții prin crearea de diverse contexte de învățare care să stimuleze copiii dorința de cercetare și cunoaștere. Procesul de învățare continuă și acasă. Părinții sunt cei care stabilesc o rutină clară pentru învățare, care să includă timp rezervat pentru consolidarea cunoștințelor achiziționate la școală, dar și timp pentru jocuri și odihnă. Este indicat să fie creat un program zilnic care să includă momente dedicate cititului. Scopul învățării școlare trebuie să-l constituie înțelegerea cunoștințelor și a relațiilor care se stabilesc între acestea, dezvoltarea operațiilor gândirii logice, iar mai târziu, după vârsta de zece ani, dezvoltarea operațiilor gândirii abstracte.

Procesul de învățământ contribuie și la dezvoltarea atenției copiilor. Sub îndrumarea învățătorului, atenția spontană, instabilă, atrasă de formă și mișcare ajunge să se transforme într-o atenție voluntară, ceea ce le permite să urmărească un timp mai îndelungat o explicație.

Progresul este legat la școlarul mic de dorința de a învăța. În același timp sunt vizibile și alte schimbări, cum ar fi atitudinea față de muncă prin îndeplinirea unei sarcini începute și obținerea unui rezultat. Școlarul mic preferă acțiunea. Activitatea acestora este variată, intervine interesul pentru

lucrări practice și tehnice. Școlarul mic dorește să aibă succes, acest lucru fiind vizibil prin precizia și îndemânarea gesturilor pentru obținerea unui rezultat.

Învățătorul este cel care organizează învățarea rațională, care oferă copilului perspectivele reușitei, contribuind la atașamentul față de munca intelectuală și față de școală. Intervine curiozitatea intelectuală, dorința de a cunoaște și mai mult. Învățătorul trebuie să acționeze în direcția cultivării capacității de dezvoltare a învățării și concomitent a dezvoltării inteligenței emoționale a copiilor.

Alături de procesele cognitive, afective, volitive, de motivație și de atenție, pentru asigurarea eficientizării învățării sunt și anumite condiții externe, foarte importante. Printre acestea enumerăm pregătirea învățătorului pentru actul didactic. Acest lucru începe cu întocmirea riguroasă a planificării materiei pe care o are de predat și folosirea de metode de învățare variate care să includă poveștile, jocurile, cântecele și activitățile practice. Toate acestea trebuie adaptate la stilul de învățare al fiecărui elev, indiferent dacă acesta este vizual, auditiv, kinestezic. După fiecare conținut transmis elevilor, învățătorul trebuie să se autoanalizeze, să fie un fin observator pentru a vedea dacă cunoștințele transmise au fost inteligibile și dacă a primit feedback-ul așteptat.

Pentru a le menține motivația și încrederea în sine, efortul elevului trebuie lăudat și apreciat, folosind recompense simple pentru a le încuraja realizările și comportamentele pozitive.

Elevii vor beneficia de un mediu de învățare plăcut și stimulant prin aplicarea acestor principii și strategii. Școala este locul unde copiii înfloresc, iar copilăria nu ar fi completă fără viața de școlar.

Cu ochii minții și ai sufletului păstrăm vie perioada micii școlarități ca o etapă plină de împliniri și bucurii, care ne-a dat aripi să zburăm, întruchipând fericirea. Păstrând în suflet un fractal din timpul de demult, ne menținem un zâmbet suav indiferent de încercările vieții!

Fig. 1. Desen elev

Fig. 2. Desen elev

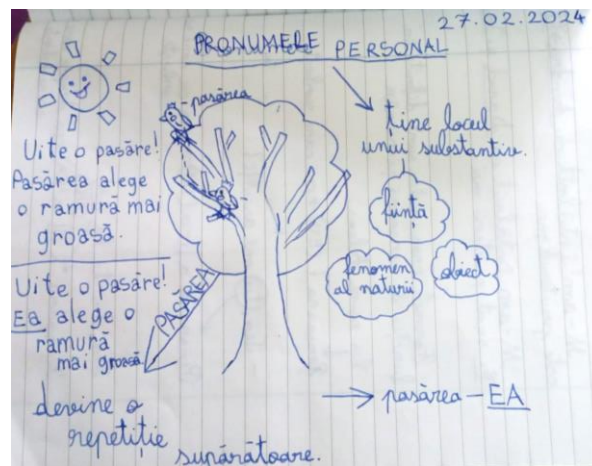

Fig. 3. Desen elev

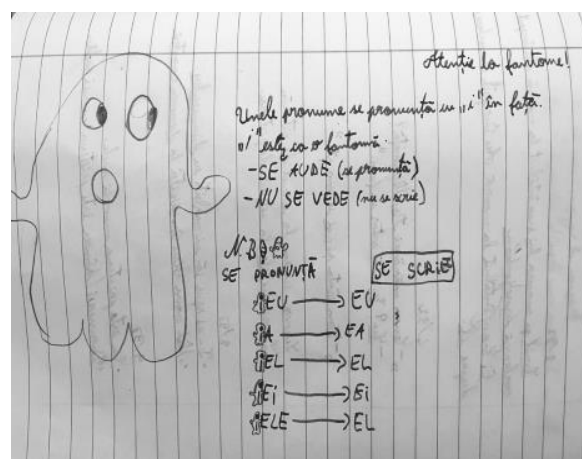

Fig. 4. Desen elev

Bibliografie:

Pascari, V. (2014). Adaptarea școlară–condiție pentru formarea identității școlarului mic. În Eficientizarea învățământului–vector al politicilor educaționale moderne (pp. 433-440).

Pascari, V. (2016). Abordarea poziției interne a școlarului mic: dialoguri psihopedagogice. În Tehnologii didactice moderne: (pp. 96-99).

Chiperi, N. (2014). Particularitățile psihologice ale copiilor implicați în diverse modele de educație. Știința Culturii Fizice, 1(17), 90-94.

Onaga, F. (2022). STRATEGII RELAȚIONALE ÎN SPAȚIUL ȘCOLAR-PARTICULARITĂȚI SPECIFICE CICLULUI PRIMAR DE ÎNVĂȚĂMÂNT. Revista de Pedagogie, 80(1), 105-127.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ – CALEA SPRE SUCCES ȘCOLAR ȘI PERSONAL

Prof. Cristina Cîrcotă

Toți profesorii cer copiilor să învețe, ceea ce este o cerință firească în mediul școlar, dar oare se întrebă toți dacă elevii lor știu cum să învețe? Oare a existat cineva în viața lor care să le explice cum poate fi învățarea eficientă? Conștientizează elevii noștri de ce e importantă învățarea?

Din proprie experiență știu că procesul de învățare se realizează cel mai des acasă, în cadrul familiei, acolo unde elevul are cel mai mult timp la dispoziție pentru a studia informațiile predate la școală, pentru a se documenta dacă are de realizat un proiect și pentru a se pregăti pentru examene. În România nu se promovează învățarea în biblioteca școlară sau universitară, cum se face în cele mai multe țări occidentale. De aceea, e foarte important mediul familial, casa, resursele materiale și umane de care dispune fiecare elev în parte. Da, nu e important să ai o casă luxoasă pentru a învăța bine și a avea succes la școală. De cele mai multe ori însă, educația este promovată și susținută mai mult în medii în care situația financiară nu este o problemă, unde familia elevului conștientizează importanța educației școlare, importanța studiului, acolo unde părinții susțin ideea că școala este importantă, unde părinții se implică în actul de învățare, acolo unde părinții le explică copiilor moduri de învățare eficientă, acolo unde părinții sunt parte din actul educațional. Deci unul dintre factorii care determină învățarea eficientă este familia și mediul din care provine elevul.

Din punct de vedere științific, învățarea are numeroase definiții, deoarece aceasta a fost abordată de mai multe discipline, precum biologia, biochimia, care sunt preocupate de mecanismele neurofiziologice care stau la baza acestui proces, dar și psihologia, pedagogia, sociologia, epistemologia, care au ca interes comun „dimensiunea individuală și socială a învățării, condițiile în care se produce și optimizarea învățării școlare”¹. Totuși pentru a se putea vorbi de învățare, conf. univ. dr. Dorina Sălăvăstru susține că individul trebuie să îndeplinească trei condiții :

- a. ”să existe o schimbare în comportament;
- b. schimbarea trebuie să fie un rezultat al experienței;
- c. schimbarea trebuie să fie durabilă.”²

Partea teoretică este amplu dezbătută în cărțile de psihologie și de pedagogie, dar pentru elev este mult mai importantă partea practică, eficiența cu care învață și rezultatele acestui efort. Acest proces stă la baza dezvoltării sale intelectuale și personale, sociale, afective, fiind unul dintre factorii care îi influențează personalitatea, încrederea în sine, viitorul profesional, dar și personal. Un copil care învață eficient va fi un adult de succes, care își va croi mai ușor un drum frumos în viață.

Determinarea învățării este rolul principal al profesorului, dar pentru ca procesul învățării să se realizeze eficient este nevoie ca toate cadrele didactice să cunoască cât mai multe aspecte legate

de fiecare elev în parte, căci fiecare individ este unic și are nevoie să fie tratat ca atare. Pentru a educa un copil este nevoie să îl cunoaștem cât mai bine. Ce se poate face pentru a ne atinge obiectivul (să învățăm elevii să învețe eficient)?

Un prim aspect este cunoașterea stilului de învățare al fiecărui elev. Pentru asta este nevoie de observarea atentă a elevilor, de aplicarea unui test și de scrierea rezultatelor acestuia undeva unde poate fi la îndemâna fiecărui profesor ce predă la clasa respectivă. Elevii vor înțelege și ei cu ajutorul acestui test de ce le este mai ușor să rețină dacă văd informațiile (stilul vizual) sau de ce au nevoie să citească cu voce tare pentru a învăța (stilul auditiv) sau de ce au nevoie de realizarea de experimente sau exerciții practice (stilul practic) pentru a înțelege un conținut important și pentru a-l reține pentru o durată mai lungă de timp.

Pentru asigurarea eficienței în procesul de învățare, este foarte important ca acest aspect să se dezbată la orele de dirigentie, căci profesorul diriginte are pregătirea psihologică și pedagogică necesară pentru a-și ajuta elevii să utilizeze instrumentele și metodele necesare pentru a obține cele mai bune rezultate la învățătură și nu numai. Discuțiile și dezbaterile pe această temă trebuie să încurajeze elevii să descrie metodele lor de învățare pentru a le oferi drept exemplu celorlalți sau pentru a le corecta. Este foarte important să se precizeze că învățarea trebuie să se facă diferit în funcție de discipline. La științele exacte este necesar să se rezolve exerciții și probleme pentru a învăța sau pentru a consolida noțiunile deja cunoscute, iar la disciplinele filologice, precum literatura, limbile străine – învățarea presupune repetarea noțiunilor teoretice, învățarea de cuvinte noi, lectura activă. De asemenea, trebuie subliniat faptul că sublinierea noțiunilor importante utilizând culori, sintetizarea informațiilor și realizarea de scheme scrise pe ciorne, citite și recitate (cu voce tare), implicând cât mai mulți analizatori, sunt metode care conduc la o învățare de durată și la rezultate bune și foarte bune.

Învățarea eficientă presupune depunerea unui efort susținut, continuu, fapt ce implică consecvență din partea elevului, dar și perseverență, ambiție, conștientizarea importanței acestui proces.

De asemenea, un rol foarte important în actul învățării îl reprezintă motivația copilului. Aceasta poate fi exterioară, elevul fiind motivat de notele bune sau de diverse promisiuni făcute de părinți, dar cea mai bună motivație este cea interioară, atunci când copilul conștientizează că învață pentru el, pentru a se dezvolta armonios din punct de vedere intelectual, fizic, psihologic, învață pentru a-și dezvolta niște abilități importante pentru un viitor de succes.

Psihologii susțin că motivația interioară este singura care poate determina depășirea mediocrității și obținerea performanței, dar că este strâns legată de Teoria Autoderminării. Această teorie aparține psihologilor și cercetătorilor dr. Richard Ryan și dr. Edward Deci. Aceștia aduc în lumină cele trei nevoi de bază ale individului: nevoia de conectare, nevoia de competență și nevoia

de autonomie. Doar așa elevul va obține acea stare de bine care îl va ajuta să funcționeze pe baza unei motivații interioare.

Nevoia de conectare presupune realizarea unei conexiuni între elev și profesor sau părinte, bazată pe implicare emoțională, adultul fiind cel care oferă sprijin emoțional copilului, arătându-și latura umană, de om care poate greși, care are emoții, sentimente normale, nu este un robot ce doar predă și pleacă repede din clasă.

Nevoia de competență trebuie alimentată de profesori prin determinarea elevilor să pună întrebări, să fie curioși, să descopere cât mai multe informații noi, cât mai multe lucruri interesante legate de tema discutată. Această nevoie presupune încurajarea permanentă a elevilor și motivarea pozitivă a acestora pentru a le hrăni dorința de cunoaștere, de a învăța cât mai multe despre domeniile îndrăgite.

Nevoia de autonomie este dificil de asigurat la nivelul educației formale, unde programa educațională este sfântă și trebuie urmată cu sfințenie, dar atunci când se poate lăsa elevilor posibilitatea de a lua decizii, de a alege, este foarte important să li se permită acest lucru. Doar așa va apărea și încrederea că au un cuvânt de spus în actul educațional, că sunt liberi să aleagă, că trăiesc într-o țară democratică, că există liberul arbitru și pentru ei.

Satisfacerea acestor trei nevoi de bază creează starea de bine, iar copilul care se simte apreciat, respectat, protejat, liber, va înțelege necesitatea procesului de învățare ca activitate de creare a unui viitor de succes pe toate planurile, căci învățarea presupune dezvoltarea de abilități necesare nu doar școlii, cât și vieții personale, psihologice, emoționale, spirituale etc.

În concluzie, învățarea stă la baza bunei realizări a actul educațional, dar aceasta nu poate fi eficientă dacă elevii nu beneficiază de cadre didactice și părinți implicați, conștienți de rolul lor major în viața copiilor.

Bibliografie :

1, 2 Cucuș, Constantin, Psihopedagogie, Editura Polirom, 2009, p.301

Programul All About Parenting al Uraniei Cremene – despre Teoria Autodeterminării

ACTIVIZAREA ELEVILOR ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Profesor învățământ primar Clara-Mihaela Chiorean

Școala Gimnazială „Principesa Elena Bibescu”, Bârlad

O problemă didactică nerezolvată rămâne în preocupările cadrelor didactice și anume activizarea elevilor prin diversificarea și perfecționarea permanentă a strategiilor didactice și a formelor de lucru. Gradul de participare a elevilor la acțiunea de instruire și educare a crescut în ultimii ani și în aceeași măsură a crescut volumul lor de muncă.

În general, aceste deziderate sunt împlinite solicitând în mod deosebit exercițiul practic, scrierea și exprimarea scrisă a elevilor. Cantitatea de vorbire directă, de exprimare orală a elevului în cadrul unei lecții, rămâne extrem de redusă. S-a considerat că într-o clasă de elevi, unui elev, în alocarea timpilor pentru fiecare secvență de lecție, îi revin, în medie, 1 minut și 30 de secunde în care să utilizeze comunicarea orală, să facă un exercițiu practic de punere în valoare a posibilităților sale de exprimare. Însușind timpul amintit mai sus, un elev poate avea la dispoziție 5-6 minute în care să vorbească în cadrul organizat al lecțiilor și să-și controleze, corecteze și îmbunătățească exprimarea orală.

La clasă ar fi condiții ideale de ameliorare a exprimării, prin viu grai, printr-un grup de elevi curios și cu reacții prompte, o autoritate și un model în persoana cadrelor didactice și, în plus cadrul oferit de diversitatea disciplinelor și temelor. Se caută variante de rezolvare a acestei probleme didactice supuse atenției învățământului românesc și s-a reușit, în mod practic, o ameliorare a situației la clasele de elevi.

În proiectarea activității și în desfășurarea zilnică a acesteia, trebuie avut în vedere următoarele:

1. Să eliminăm blocajele de ordin psihic și emoțional care îi determină pe elevi să se exprime greu sau să evite exprimarea prin vorbire directă și să creăm un climat afectiv adecvat, caracterizat prin permisivitate și înțelegere;
2. Să nu exagerăm în ceea ce privește liniștea și ordinea la lecție, reducând elevii la tăcere;
3. Să reducem timpul în care vorbește învățătorul, renunțând în favoarea elevului;
4. Să reacționăm controlat și să intervenim cu abilitate în cazul constatării unor greșeli, pentru a nu descuraja elevii;
5. Indiferent de disciplina, pe cât posibil, să solicităm elevilor verbalizarea acțiunilor în desfășurarea sau care urmează să se desfășoare;
6. Să nu diminuăm timpul afectat citirii efective a textelor aflate în studiu în favoarea unor analize complicate, adesea neproductive;

7. Să programăm elevii pe zile și lecții pentru a prezenta oral, în fața clasei, anumite teme într-un timp dat;
8. În cadrul chestionărilor orale, se insistă pentru exprimarea răspunsurilor în propoziții și fraze;
9. Să utilizăm, cât mai des posibil, ca formă de desfășurare a unor lecții-dezbaterea libera;
10. Să realizăm concursuri de tipul „Cel mai bun orator” sau „Cel mai bun apărător” în care elevii să se exprime liber, ori să construiască argumentații;
11. Să ne propunem pentru viitor ca disciplină opțională, într-o formă adaptată ciclului primar-Retorica.

Dacă respectăm aceste cerințe, soluții destul de clare, îi putem determina pe elevi să-și perfecționeze participarea la lecții prin cantitatea de vorbire directă și exprimare orală în cadrul unei lecții.

Cercetările întreprinse de AI. Roșca, demonstrează rolul cuvântului în comunicarea pedagogică, aportul său la adâncirea tuturor proceselor cognitive, de la cel al percepției până la cel al gândirii. Limbajul asigură permanent unitatea dintre imaginea iconica și semnificația acesteia.

Utilizarea unor modalități eficiente de activizare impune exigența utilizării unui sistem de metode de instruire și autoinstruire, îmbinarea acestora cu diversele mijloace de învățământ pe care practica școlară și cercetarea didactică le-au validat.

Pentru ca metodologia de instruire – educare să fie într-adevăr activizatoare e necesar de întrunit următoarele condiții:

1. Să se ofere elevului:

- Posibilitatea dezvoltării individuale a personalității;
- Posibilitatea alegerii libere a activității, a jocului, a relațiilor sociale;
- Dezvoltarea independenței în gândire, în acțiune, în creativitate;
- Libertatea de exprimare a opiniei proprii;
- Dezvoltarea încrederii în forțele proprii;
- Dezvoltarea încrederii în adult;
- Dezvoltarea respectului față de sine și a autoaprecierii adecvate;
- Dezvoltarea relațiilor sociale bazate pe responsabilitate, spontaneitate, colaborare, încredere, prietenie, cooperare, empatie și toleranță, acceptarea reciprocă;
- Confort psihologic, sociabilitate, comunicabilitate;
- Formarea și dezvoltarea capacităților de reflecție și autoevaluare;
- Facilitarea activităților de a identifica și a rezolva probleme;
- Însușirea de a fi creativ, inventiv, imaginativ.

2. Să se ofere familiei:

- Conștientizarea rolului de partener egal și echitabil în procesul educațional, alături de școala primară;
- Acceptarea ideii de responsabilitate în creșterea și educarea propriului copil;
- Însușirea unor noi abilități parentale (toleranță, acceptarea copilului așa cum este, mai multă afectivitate și sprijin în dezvoltare acordate acestuia);
- Valorificarea părinților ca o sursă de experiență și informație.

3. Cadrele didactice:

- Să participe și să se implice;
- Să fie receptivi la nou;
- Să dea dovadă de empatie, comunicabilitate, reflexie, deschidere, flexibilitate;
- Să evalueze permanent copiii pentru un sprijin mai adecvat acordat dezvoltării lor.

Atmosfera creată în clasă de către profesor constituie un factor care influențează comportamentul de învățare al elevului. Instaurarea unui climat favorabil unei conlucrări fructuoase între profesor și elevi, a unui climat caracterizat printr-o tonalitate afectivă, pozitivă și receptivă, apreciind ideile bune ale elevilor și neridiculizând nereușitele. El îngăduie elevului să-și manifeste curiozitatea în decizie, interesul pentru schimbul de informații.

Climatul spornic de lucru este facilitat de faptul că profesorul tratează de fiecare dată întrebările elevilor cu interes, respectă opiniile celorlalți, întărește constant convingerea elevilor că pot emite idei valoroase, antrenându-i în procesul de evaluare și oferindu-le timpul necesar exersării propriilor capacități.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală, aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum realizarea interacțiunii elev-profesor, demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului. De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă, cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile.

Bibliografie:

- Alois Gherguț – „Managementul general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007.
- I. Cerghit – „Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2022.
- Ionascu M., Radu I. – „Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj Napoca.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ. CUM ASIMILEAZĂ ELEVII INFORMAȚIILE?

Profesor învățământ primar Afloroaei Margareta

Școala Gimnazială „I. G. Duca”, București

Învățarea este un proces care impune din ce în ce mai multe provocări profesorilor de astăzi, pentru că aceștia au nevoie de o sumedenie de calități pe care să le îmbine eficient, astfel încât elevii, în definitiv, să poată înțelege teoria predată și, ulterior, să ajungă să creeze conexiuni cu realitatea care îi înconjoară.

Îmbunătățirea calității predării este imperios necesară, pentru că este important ca elevii să fie susținuți din toate punctele de vedere în mediul școlar. Predarea unor informații de către un profesor este, de fapt, cel mai important factor care determină învățarea unui elev, pentru că acesta ajunge să își formeze cultura generală de bază și să conștientizeze că lumea din jurul său este infinită din punctul de vedere al domeniilor și al cunoștințelor. Astfel, doar o bază solidă, așa cum este școala, îl poate ghida în curiozitățile pe care le are și în descoperirile pe care dorește să le facă în parcursul său.

Primul pas pentru o învățare eficientă este interacțiunea pe care profesorul o stabilește cu elevii săi. Acesta trebuie să dea dovadă de respect în orice formă de dialog, să folosească formule de adresare adecvate, fără a jigni sau a înjosi, să utilizeze frecvent expresiile uzuale care denotă un semn de apreciere („Te rog!”, „Mulțumesc!”). Este, de asemenea, important ca profesorul să utilizeze frecvent un limbaj verbal pozitiv. Acesta îi poate încuraja pe elevi, apelând la complimente, expresii care indică prețuirea, valorizarea („Felicitări pentru răspunsul tău! Te-ai exprimat coerent și dezvoltat!”). De foarte multe ori, este util ca elevii să primească mai întâi un feedback pozitiv, de pildă „Apreciez organizarea textului în pagină!”, pentru ca, mai apoi, să se poată concentra și pe aspectele mai puțin bune, acolo unde este nevoie („Data viitoare, te rog să eviți repetiția cuvântului X. Uite cum poți face asta.”).

În ceea ce privește organizarea clasei și stabilirea regulilor, profesorul trebuie să stabilească foarte clar așteptările pe care le are din partea elevilor, pe care să le reamintească frecvent, mai ales atunci când elevii au tendința de a manifesta comportamente mai puțin dorite („Vă reamintesc, este important să ridicăm mâna atunci când vrem să ne exprimăm orice punct de vedere!”). În plus, profesorul are datoria să descrie într-un mod înțeles de toți elevii comportamentul pe care acesta îl va aprecia sau pe care îl va lua în considerare atunci când notează elevul. De exemplu, dacă elevii au prezentat proiecte în fața clasei, profesorul trebuie să le prezinte clar faptul că acesta va ține cont de tonul vocii, de mimică, de interacțiunea cu ceilalți elevi din bănci, de postura acestuia, de capacitatea de a reformula ideile pe care le expune. Acesta poate formula astfel de sarcini și elevilor din bănci

care urmăresc prezentările, de pildă: „Ridicați mâna dacă aveți întrebări”, „Gândiți-vă la un aspect pozitiv pe care această prezentare îl are”, „Ce ați face în plus?” „Ce informații suplimentare ați aduce prezentării de față?”.

Un alt aspect demn de luat în considerare este procesul propriu-zis de predare, care poate fi ghidat, apelând la strategii multiple. Profesorul trebuie încă de la începutul orei să enunțe în mod clar obiectivele, așteptările în legătură cu lecția pe care urmează să o parcurgă împreună cu elevii. Mai apoi, este important ca toate activitățile să fie strâns corelate între ele și, în final, să creeze legătura cu obiectivele de la început. De exemplu, în cadrul unei ore de limba română, profesorul poate menționa faptul că urmează o activitate de tipul predare-învățare. Li se va spune elevilor faptul că urmează să învețe o nouă parte de vorbire, adjectivul, pe care o vor corela cu informațiile dobândite anterior legate de substantiv. Prima parte a orei va fi ghidată de profesor, care va expune informațiile și va oferi exemple relevante, pentru ca în a doua parte a orei, cunoștințele să fie fixate prin exerciții diversificate. Trecerea de la noțiunile abstracte la aplicarea propriu-zisă trebuie să fie realizată treptat. Elevii au nevoie de exemple concrete și care să le răspundă la întrebările „Cu ce mă ajută acest lucru?”, „De ce am nevoie să cunosc aceste noțiuni?”. Profesorul poate interveni cu explicații logice, de pildă: adjectivul este foarte important în viața de zi cu zi, pentru că ne ajută în dezvoltarea vocabularului. O persoană care folosește un limbaj elevat, va fi întotdeauna o persoană care va avea succes în orice conjunctură. De asemenea, profesorul îi poate întreba pe elevi concret în ce medii, locuri, situații din viața lor, aceștia au avut nevoie sau li s-a spus că trebuie să se exprime elegant, politicos. Acest lucru îi ajută pe cei mici să conștientizeze valoarea modului lor de exprimare.

O altă modalitate prin care profesorul poate facilita trecerea de la predare la învățare și aplicare este prin utilizarea diverselor materiale didactice care îi sunt la îndemână. Pentru o lecție de limba română, de exemplu, acesta poate apela la notițe pe tabla clasică sau pe tabla inteligentă, la imagini și tabele, scheme, structuri de tipul Diagrama Venn sau metoda ciorchinului. Se poate folosi și de materiale audio sau video atent alese, care pot ușura înțelegerea cunoștințelor.

Pentru etapa de verificare a noțiunilor, profesorul se poate folosi de strategii diverse prin care să stabilească dacă acestea au fost asimilate sau nu. Se poate porni de la întrebări la care elevii să răspundă punctual, exerciții propuse de materialele auxiliare, jocuri în pereche sau în echipă. În tot acest proces, profesorul trebuie să urmărească atent elevii și, eventual, să îi provoace suplimentar pe cei care nu au înțeles sau au dificultăți.

În cele din urmă, este important și momentul de reflecție, care îi ajută pe elevi să rămână ancorați în prezent și să conștientizeze importanța atenției lor pe tot parcursul orei. Profesorul poate adresa întrebări deschise și le poate cere argumente pentru a justifica răspunsurile oferite. Le poate cere, de asemenea, să menționeze un aspect important pe care l-au reținut în această oră. Acest exercițiu nu doar că îi provoacă pe elevi să își folosească logica și memoria, dar îi ajută să fie atenți

la cei din jurul lor și să rămână activi până la finalul orei. Este important și momentul în care elevii adresează întrebări, pentru că se pot oferi informații suplimentare sau se pot recapitula cele expuse anterior.

Mediul școlar este unul complex și necesită o muncă de echipă constantă, atât din partea profesorului, cât și din partea elevilor. În ceea ce privește profesorul, acesta trebuie să fie bine instruit, să aibă capacitatea de adaptare și de improvizare, să fie bine organizat și să reușească să îmbine abstractul cu realitatea, pentru ca procesul de învățare să fie unul eficient, coerent și logic.

PROIECTELE ETWINNING - PUNTE ÎNTRE TEORIE ȘI PRACTICĂ

Tomescu Maria Claudia

eTwinning este un instrument eficient pentru a corela teoria cu practica în educație. Prin intermediul unui proiect eTwinning, profesorii și elevii din diferite țări pot colabora în proiecte comune, schimbând idei, practici și resurse educaționale. Acest lucru oferă elevilor oportunitatea de a aplica cunoștințele teoretice într-un context real și intercultural. Proiectele eTwinning pot acoperi o gamă largă de subiecte și activități, de la limbă și literatură până la științe și tehnologie. În cadrul acestor proiecte, elevii pot lucra împreună pentru a rezolva probleme practice, pot să înțeleagă diferite perspective culturale și să își dezvolte abilitățile de comunicare și colaborare.

Un astfel de proiect eTwinning, care a îmbinat eficient teoria cu practica a fost „A world of lakes.” Tema lacurilor a oferit posibilitatea elevilor să cunoască și să aprofundeze noțiuni geografice, istorice, lingvistice, culturale, artistice, muzicale. Au putut descoperi importanța unor lacuri din țările lor sau din țările partenerilor, precum și impactul acestora asupra comunităților umane, de-a lungul timpului. Tema aleasă pentru acest proiect a unit oameni din diferite geografii, a promovat schimburi interculturale, a generat inspirație și a definit identitatea culturală a comunităților umane. Problemele de mediu specifice lacurilor, a dezvoltat o mai mare conștientizare a importanței conservării lacurilor și a mediului în general. Utilizând tehnologia, prin folosirea diferitelor instrumente web2.0, s-a dezvoltat creativitatea, inteligența, atenția, comunicarea, cooperarea, dar și gustul pentru ocrotirea naturii. În acest fel, învățarea a devenit pentru ei toți, practică, atractivă, plăcută, eficientă.

Obiectivele educaționale și abordările pedagogice pe care le-am folosit cu elevii mei, de 9/10ani, au fost complexe. S-au aprofundat cunoștințele teoretice despre lacuri prin prezentare propriul lor lac (Lacul Roșu, România) și au învățat despre lacuri din alte țări. Au dobândit cunoștințe geografice, istorice și culturale. Abilitățile practice au fost apoi folosite în crearea unei prezentări Google cu imagini ale lacurilor tuturor partenerilor de proiect, dezvoltându-se abilități de prezentare și abilități de comunicare vizuală. Elevii au organizat informațiile clar, eficient, cu instrumente digitale pentru a prezenta caracteristicile lacurilor. Au creat desene, ilustrații care au însoțit videoclipurile cu cântece legate de lac, stimulând creativitatea artistică. Schimbul de întrebări și răspunsuri cu o școală parteneră despre lacurile celuilalt, a promovat înțelegerea interculturală și schimbul de cunoștințe. Întâlnirile online au oferit oportunități de a dezvolta abilități de comunicare orală, și-au îmbunătățit abilitățile lingvistice, în special în limba engleză, exprimarea orală și scrisă, învățând să comunice eficient cu colegii lor din diferite țări. Cercetarea lacurilor, atât al lor, cât și ale altor țări, a permis elevilor să-și dezvolte abilitățile de cercetare. Au învățat cum să găsească surse de încredere, să analizeze și să sintetizeze informațiile adunate, contribuind la creșterea lor ca cercetători.

Explorând tradițiile, cântecele și poveștile asociate cu lacurile din diferite țări, și-au extins conștientizarea culturală, contribuind la promovarea dialogului. Activitățile de creație în colaborare, cum ar fi prezentarea Google și cărțile digitale colaborative, au stimulat colaborarea și munca în echipă. Au învățat să negocieze, să ia decizii de grup, să respecte opiniile celorlalți. Prin studiul problemelor de mediu legate de lacuri, s-au dezvoltat o conștientizare sporită a importanței conservării mediului, durabilității. Elevii au lucrat individual, documentându-se, realizând lucrări practice, jocuri digitale, dar și în echipă. S-au utilizat metode activ-participative pentru a crea produse educaționale inedite.

Am încercat să integrez proiectul în curriculumul și am urmat o abordare multidisciplinară. La Limba română, elevii au realizat fișe de informări teoretice despre lacuri, au compus versurile cântecului „Red Lake”. Limba engleză s-a utilizat în cadrul multor aplicații: în intonarea cântecului propriu Red Lake, în formularea întrebărilor despre Lacul Wigry, Polonia și răspunsurile legate de Lacul Roșu (flashuri Cram), pentru partenerii din Polonia, documentarul realizat despre Lacul Koycegiz, Turcia (produs final Time Machine) prezentarea ID Lacul Roșu, România, în lucrare digitală colaborativă (Book Creator), la lucrarea colaborativă Dicționarul multilingvistic (Genially). Istoria a fost prezentă prin încadrarea în banda timpului a perioadelor formării lacurilor studiate. Utilizarea tehnologiei s-a realizat în pre și post teste, la jocurile digitale, la evaluarea finală, la realizarea posterelor și colajelor, a cărților electronice. La Educație civică au înțeles că toleranța și grija față de mediul acvatic va ridica calitatea vieții pe Terra și va atrage un stil de viață sănătos. La Arte vizuale și abilități practice au fost realizate logo-uri, poster, desene creative (Lacul Doxa _Grecia, Lacul Manta_ Republica Moldova, Lacul Cerknisko_Slovenia), fotografiile. La orele de Matematică și Științele naturii, Geografie au avut posibilitatea de cunoaștere și orientarea pe hartă, pentru a localiza localităților unde sunt școlile partenere sau lacurile luate în studiu, de pe harta lumii, cunoaștere orei pe Glob, necesară în programul întâlnirilor online, cunoașterea de plante și animale acvatice, a factorilor care le influențează în dezvoltare, biodiversitatea lacurilor, condițiile formării lacurilor, beneficiile lor pentru oameni și efectele poluării lor asupra sănătății viețuitoarelor. S-au creat competențe lingvistice, tehnologice, de cercetare și prezentare, ca urmare a documentărilor, prezentărilor, alcătuirilor unor cărți digitale, a întâlnirilor online.

Obiectivele proiectului au fost atinse, pentru că elevii mei și-au îmbunătățit abilitățile de comunicare orale și scrise în limba română și engleză, abilitățile de muncă colaborativă, de muncă de informare și documentare, de utilizare a instrumentelor web 2.0, de competențe civice și sociale, abilitățile de îngrijirea și protejarea apei lacurilor. În urma derulării acestui proiect, cunosc multe informații despre biodiversitatea lacurilor, despre patrimoniul tangibil și intangibil al lacurilor, despre cercetători și exploratori ai domeniului. Creațiile literar-artistice realizate cu siguranță le-au sporit

abilitățile de comunicare, învățare activă și colaborativă. Produsele finale promovate deja în rândul altor copii, profesori, părinți sunt exemple reale de bună practică.

Am implicat de la început, alături de copii și familiile lor, pentru a cunoaște și susține activitatea proiectului. Astfel, am organizat o excursie cu caracter practic-aplicativ, pentru părinți_copii_profesor, într-o zonă de munte, unde am studiat ecosistemul Lacului Vidraru și cel al lacurilor artificiale de la Brătioara, Argeș. Zona se află la cca. 80 de km față de localitatea noastră. Aici, copiii și părinții au lucrat în echipe mixte în activități de informare, cercetare, observare și în activități practice legate de tema lacurilor. Consider că prin derularea acestui proiect, calitatea vieții copiilor implicați și a familiilor lor, s-a schimbat în bine, conștienți fiind acum mai mult asupra necesității păstrării unui mediu acvatic curat pentru calitatea vieții noastre a tuturor.

Prin urmare, proiectele eTwinning pot fi considerat cu siguranță, o punte între teoria învățată în clasă și practica din lumea reală, oferind elevilor o experiență educațională valoroasă și motivantă.

Bibliografie:

- <https://en.wikipedia.org/wiki/ETwinning>
- <https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning5>

ABORDAREA COMUNICĂRII TOTALE ÎN INTERVENȚIA PSIHOPEDAGOGICĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI MULTIPLE

*Învățător Oros Raluca-Emilia
Liceul Tehnologic “Ioachim Pop” Ileanda, Județul Sălaj*

Privind dintr-o perspectivă generală, deficiențele multiple asociate/dizabilitățile multiple au implicații majore asupra desfășurării tipice a vieții individului și a dezvoltării sale, atât fizice, cât și psihice și mentale, perturbând procesele psihice și având o puternică influență asupra comportamentului, a abilităților și a întregii existențe ale persoanei în cauză.

Dizabilitățile multiple reprezintă o provocare complexă în procesul de intervenție psihopedagogică, deoarece implică multiple aspecte ale dezvoltării și funcționării persoanei. Abordarea de comunicare în intervenția psihopedagogică pentru copiii cu dizabilități multiple, joacă un rol crucial în facilitarea înțelegerii și stimulării progresului acestor copii. Educarea copiilor cu dizabilități multiple este un act responsabil, asumat de personalul școlii, de comunitate, de familie și nu trebuie perceput ca un proces de subminare a școlilor obișnuite, ci ca un proces de normalizare a vieții persoanelor aflate în dificultate și ca o măsură de conștientizare a rolului de instituție publică al școlii, în care toți au dreptul să aibă acces în calitate de cetățeni cu drepturi egale ai comunității.

În ceea ce privește copiii cu dizabilități multiple, aceștia au oportunități reduse în învățarea directă, spontană, bazată pe imitație și observație. Așadar, intervenția vizează oferirea de răspunsuri la întrebările ce țin de context, conținut, proces și scop. De asemenea, ansamblului de dizabilități induse de specificul dublei deficiențe, se adaugă o serie de alte probleme care pot conduce la pierderea unor abilități existente sau dobândite: boala și spitalizarea prelungită și repetată, stări de disconfort, efecte secundare ale medicației, probleme de nutriție (hranire prin tubaj), intervenții chirurgicale, insomnii. Toate acestea pot constitui cauze ale accentuării întârzierii în dezvoltare.

Un aspect central referitor la îmbunătățirea calității vieții elevilor cu deficiențe senzoriale multiple vizează comunicarea eficientă care se realizează prin abordarea comunicării totale. Sistemele de comunicare pentru copiii cu deficiențe senzoriale multiple iau în considerare în special problemele de interacțiune, dialog și dezvoltare a competențelor lingvistice. Specialiștii în terapia limbajului și comunicării sunt membrii în echipa multidisciplinară care planifică, implementează și evaluează intervențiile psihopedagogice pentru copiii cu dizabilități multiple. Rolul terapeutului de limbaj și comunicare este de a aborda prin strategii specifice domeniul comunicării și domeniul cognitiv.

Astfel, intervențiile se vor concentra asupra formării și dezvoltării abilităților de comunicare receptivă și expresivă verbală sau cu ajutorul tehnicilor de comunicare alternativă și augmentativă –

CAA. În funcție de intervențiile manifestate de partenerul de comunicare, se pot forma o serie de comportamente de comunicare pentru copilul cu dizabilități multiple. Astfel, se cristalizează nevoia unei abordări individualizate pentru această categorie de copii în contextul comunicării și învățării unor concepte despre mediu, atât cel familial, cât și cel educațional sau terapeutic.

În sens particular, comunicarea totală constă într-o abordare multisenzorială, utilizând informația tactilă, auditivă și vizuală, în care toate modalitățile de comunicare sunt valorizate și considerate a fi adecvate. (Thurman, 2009). Abordarea comunicării totale prezintă o serie de beneficii, care încurajează copilul cu dizabilități multiple să utilizeze modalități diferite de comunicare în vederea facilitării înțelegerii mesajului, prin multitudinea de combinații.

Această abordare este orientată spre utilizarea selectivă a celor mai adecvate canale de comunicare, în funcție de nivelul de dezvoltare, resturile senzoriale funcționale și experiențele de învățare, specifice mediului de comunicare. Dintre acestea amintim, informația vizuală (calendare vizuale, imagini, poze, simboluri, obiecte de referință), semne (limbajul semnelor, Makaton, semne adaptate tactil), sisteme multisenzoriale (arome, texturi, interacțiune intensivă), povestiri sociale, comunicare nonverbal (limbajul corpului, expresii faciale, tonul vocii, postură, atitudine).

Pe de altă parte, comunicarea totală este o recunoaștere a faptului că nu toate modurile de comunicare au aceeași eficiență pentru toți cei care comunică, dar oferirea simultană a mai multor moduri de comunicare crește șansele ca mesajul să fie înțeles. Aceasta integrează cu succes ascultarea, cititul cu voce tare, vorbirea, limbajul corporal, limbajul semnelor și cititul activ. Scopul acestui proces este de a dezvolta un sistem comprehensiv de comunicare pentru fiecare elev care să îi permită acestuia să devină deplin implicat în toate sferile și ramurile academice și sociale.

Comunicare totală înseamnă mai mult decât folosirea simultană a limbajului semnelor și a limbajului verbal. Reprezintă folosirea resturilor de auz pentru a dobândi limbajul verbal, informația dată de profesor și cea oferită de mediu. Prin comunicarea totală, elevii sunt educați să poată face conexiuni logice între ceea ce cred că au auzit, folosind informația vizuală prin cititul pe buze, și golurile existente în cerințele sau evaluările date. Această abordare necesită activități zilnice de pregătire auditivă și tehnici de ascultare în cadrul fiecărei interacțiuni academice în clasă. Totodată, comunicarea totală înseamnă și furnizarea unei amplificări acustice consistente, funcționale și profesionale.

Prin urmare, comunicarea totală este o proprietate specifică tuturor persoanelor și ea depășește sfera comunicării verbale, întrucât o completează pe aceasta printr-o serie de mijloace extralingvistice și prozodice, cum ar fi gesturile, mimica, pantomimica, expresia privirii și a mișcării, a exclamării și a inflexiunilor ei, a pauzelor, a reacțiilor vegetative etc. Persoanele care nu posedă comunicarea verbală sau la care aceasta este limitată, ca urmare a nedezvoltării ei sau a unor tulburări, comunică, în principal, prin mijloace extralingvistice a căror eficiență depinde de nivelul experienței

personale: vârsta mintală, caracteristicile de personalitate, motivația pentru relaționarea cu cei din jur ș.a. Comunicarea totală nu exclude comunicarea verbală, o cuprinde și o extinde la persoanele tipice, în timp ce pentru cele cu dizabilități de limbaj are loc o pendulare între diferitele mijloace de realizare a comunicării, în care semnificativ devine atingerea scopului de a interrelaționa și de a se înțelege cu cei din jur.

De asemenea, comunicarea totală câștigă tot mai mult teren în detrimentul metodei orale care a dominat o lungă perioadă de timp în educația copiilor cu deficiențe de auz. Ca urmare a valențelor metodei orale, prin care se valorizau la maxim restanțele capacităților auditive, se acredita ideea că folosirea și extinderea protezelor auditive pot rezolva problema copiilor deficienți de auz și aceștia pot fi integrați cu succes în învățământul de masă fără să mai fie nevoie de școli speciale. Așadar, comunicarea totală nu se rezumă numai la educația persoanelor cu deficit de auz sau cu alte deficiențe, ci ea cuprinde un sistem organizat de intervenție sistematică în educarea și instrucția persoanelor tipice sau cu deficiențe multiple, în scopul de a dezvolta capacități cât mai avansate de comunicare și de relaționare, folosindu-se toate mijloacele posibile.

Adaptarea acestora se face la vârsta cronologică și mintală a persoanei, la nivelul de cultură și de educație, la capacitățile intelective și senzoriale ale acesteia. Utilizarea și a altor mijloace, în afara celor auditiv-orale pentru dezvoltarea comunicării și a socializării, nu poate fi decât în folosul persoanei cu deficiențe, deoarece deschide un câmp larg de influențare dirijată a capacităților de expresie și înțelegere, de însușire a unor forme diverse ce facilitează interrelaționarea socială. Cu cât sunt mai limitate structurile verbale ale subiectului, cu atât există o tendință mai mare de a folosi și mijloace nonverbale de expresie, pentru a putea exprima și a se putea face înțeles, chiar dacă acestea din urmă nu au fost învățate într-un mod organizat.

Astfel, copilul mic învață în mod spontan, prin relaționare cu cei din jur și în primul rând cu mama, semnificațiile mimicii și ale gestului pentru unele acțiuni și pentru unele adjective pentru care nu are corespondentul verbal: a mânca, a bea, a fi bun, a fi rău, a fi frumos etc. Adultul dezvoltă o asemenea exprimare încă din ontogeneza timpurie și în mod spontan adoptă mijloace extralingvistice în paralel cu folosirea simbolurilor verbale pentru unele acțiuni și pentru referințe la diferite obiecte. S-a constatat, în mod empiric, că însușirea denumirii obiectelor, spre exemplu, se realizează mult mai ușor dacă referințele verbale sunt însoțite de cele mimice, gestuale, prozodice, de o accentuare a laturii afective a comunicării, de folosirea materialului iconic și de stimularea a citirii labiale.

De altfel, limbajul semnelor, în general, tehnicile nonverbale, se învață odată cu limbajul verbal și împreună dau dimensiunea comunicării totale. Ele se susțin și se completează reciproc, determinând, în final, un echilibru care denotă capacitățile verbale ale persoanei cu dizabilități multiple. Prin urmare, comunicarea totală înglobează cele două forme de limbaj, verbal și nonverbal,

ceea ce înseamnă o exprimare deplină a tuturor intențiilor, odată cu creșterea resurselor de înțelegere a celor din jur, de interacțiune și adaptare la mediul psihosocial.

Astfel, odată cu dezvoltarea psihică a persoanei, comunicarea totală devine tot mai performantă, atingând un nivel maxim în deplina maturitate psihică, când îndeplinește un accentuat rol facilitator de vehiculare a informațiilor și a stărilor atitudinal-afective, dar și de adaptare și integrare complexă în mediul înconjurător.

În concluzie, abordarea comunicării totale în intervenția psihopedagogică pentru copiii cu dizabilități multiple este esențială, deoarece asigură progresul acestora, oferă susținere celor care se află în dificultate și poate deschide pentru un copil cu dizabilități senzoriale multiple toate căile și modalitățile de comunicare, prin multitudinea de combinații pe care le permite conceptual.

Bibliografie:

- Hathazi, A. (2009- 2010), Educarea persoanelor cu dizabilități multiple, Cluj- Napoca.
- Hathazi, A. (2015), Dizabilități multiple, în Psihopedagogie special: modele de evaluare și intervenție/ Roșan, A., Iași: Editura POLIROM.
- Moores, D., J. Moores y Maestas, (1989), Communication totale, in J.A. Rondal, X. Seron (coord.), Troubles du langage, Liège Bruxelles.
- Șerban, I. (2016). Rolul comunicării totale în dezvoltarea vocabularului elevilor cu dizabilități de auz; Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană
- Thurman, S. (2009), Communication is a Human Right. Kindderminister-British Institute of Learning Disabilities.
- Vernon, M., Koch, S., (1970), Effects of manual communication of deaf children's educational achievement, linguistic competence, oral skills and psychological development, in American Annals of the Deaf, 15.
- Verza, E., (2003), Tratat de logopedie, vol. I, București, Ed. Fundației Humanitas.

MODALITĂȚI DE INTERVENȚIE ALE PROFESORULUI PENTRU CREAREA STĂRII DE BINE A ELEVILOR

Profesor învățământ primar: Baciuc Felicia

Școala Gimnazială Numărul 5, București

Profesorii trebuie să ofere un suport informațional și acțional pentru ca elevii să facă față stresului la școală. Astfel de măsuri vor spori, în cele din urmă, calitatea actului de predare și învățare și vor aduce mai multă bună dispoziție în clasă. Este necesar să-i învățăm pe elevi diverse strategii la care ei să apeleze atunci când se află într-o situație majoră de stres.

Casbarro (2005) oferă câteva sugestii profesorilor pentru a-i ajuta pe elevii cu anxietate mărită în situații de evaluare. Este important ca profesorii să aibă în vedere modul în care le prezintă elevilor importanța rezultatelor la teste. Trebuie evitate mesajele amenințătoare de genul: ”Străduiți-vă cât mai mult, întrucât rezultatele se iau în considerare la examenul final!” și înlocuite cu formulări de genul: „Testul este o ocazie pentru voi să reușiți să arătați ceea ce ați învățat.”. În felul acesta, rezultatele evaluării sunt comunicate într-o manieră pozitivă și foarte clară.

Toți elevii pot beneficia de învățarea despre sistemul nervos, despre modul de a face față stresului prin diverse practici. Aceste practici le oferă elevilor instrumente imediate de a face față stresului, care pot fi utilizate zilnic, reducând hiper-hipoactivitatea și ajutându-i să fie mai bine pregătiți pentru învățare. În continuare, vom explora câteva modalități prin care profesorii pot interveni pentru a crea o stare de bine la elevi.

Comunicarea deschisă și clară

Comunicarea ajută la dezvoltarea relației cu elevii sau cu părinții, reduce intensitatea unor conflicte sau informațiile care sunt prezentate elevilor într-un mod atractiv pentru ca ei să le învețe. Comunicarea trebuie alcătuită din mesaje congruente cu sentimentele copilului, raportându-se la fiecare situație concretă din viața sa. Tiparele disfuncționale de comunicare și amenințările trebuie excluse. Limbajul ofensiv trebuie evitat.

Când suntem atenți la dinamica emoțională a clasei, trebuie să fim atenți la modul în care comunicăm, pentru a organiza situații care favorizează emoțiile pozitive. Ne va ajuta să eliberăm stresul și îi va sprijini pe copii să fie mai cooperanți și mai dornici să învețe. Putem încetini ritmul și putem observa tonul pe care vorbim, volumul, ritmul, gesturile și expresiile faciale. Zâmbetul crează o conexiune și un sentiment de grijă autentică. Copiii se vor simți în siguranță în clasa noastră, dacă zâmbim mai des.

Elevul trebuie să fie invitat să coopereze, acest obiectiv având scopul dezvoltării încrederii

în sine. Profesorul trebuie să dezvolte abilități bune de comunicare, inclusiv abilitatea de a exprima dificultăți emoționale.

Pentru a comunica eficient și expresiv cu elevii este necesar:

- Să îi convingi pe cei cu care comunică printr-un ton ferm, dar calm;
- Să ușurezi înțelegerea mesajului pe care vrei să-l transmiți și să informezi clar și accesibil tuturor;
- Să vorbești despre ceea ce simți;
- Să înțelegi și să observi reacțiile și atitudinile manifestate de cei cu care comunică prin contact vizual, precum și propriile reacții;
- Să rezolvi constructiv conflictele dintre elevi.

La clasele primare, un tip de activitate care poate crește nivelul de coeziune al grupului de copii poate fi activitatea în cerc. Condiția este să se desfășoare regulat, pe baza unor reguli stabilite. În felul acesta se pot găsi soluții la problemele clasei, se creează situații de învățare prin cooperare. Se poate exprima recunoștința, numărând lucrurile bune care s-au întâmplat în clasă. Apreciem și prețuim lucrurile mărunte, le împărtășim copiilor că îi apreciem și ne pasă de progresele făcute în învățare. Se poate construi o comunitate a clasei, în care fiecare copil să își exprime punctul de vedere. Teme care se pot aborda la această întâlnire sunt: „Sunt fericit când...”; „Aș dori să pot face...”; „Mă simt așa furios când...”; „Uneori mă sperii când...”; „Mă simt supărat când...”; „Sunt priceput la...”; „Sunt recunoscător pentru...”; „Aș dori ca adulții să...”; „Aș vrea să schimb...”; „Mi-e greu când...”; „Mă simt nesigur pe mine când...”.

Crearea unui mediu de învățare sigur și pozitiv

Spațiul în care învață copii trebuie să fie plăcut, să îi reprezinte, să le stimuleze imaginația, să îi provoace, să fie prietenos. Trebuie să existe culoare atât pe holuri și în clase, cu picturi și mesaje motivaționale. Nu putem forma competențe pentru secolul XXI cu un spațiu care arată ca acum 50 de ani. (Tîrcă, 2022)

Se pot evita situațiile în care elevii anxioși trebuie să răspundă în fața întregii clase, pentru că teama de a vorbi în public se poate depăși treptat. Copiii cu această teamă pot fi implicați în grupuri mici pentru a-și exprima punctul de vedere, trebuie încurajați, astfel încât să prindă încredere că pot mai mult.

Formularea sarcinilor trebuie să fie clară pentru că atunci când există neclarități starea de nesiguranță poate crește, elevii trebuie să înțeleagă ce au de făcut. Diminuarea fricii dinaintea unor testări se poate realiza prin familiarizarea elevilor cu diverse tipuri de itemi, precum și cu modalități concrete de gestionare a tensiunii.

Se pot combina diferite tipuri de evaluare, clasice cu teste cu alte tipuri de evaluare ce includ portofolii, proiecte de grup, care implică creativitatea, pentru eliminarea reacțiilor de frică exagerată înainte de testare.

Crearea unor așteptări comune privind menținerea unui mediu liniștit de învățare, cu ajutorul unor reguli este o sarcină importantă. Aceasta presupune stimularea stării de bine a tuturor celor din clasă prin asigurarea unui mediu de învățare plin de calm, în care elevii pot lucra feriți de zgomotul de fond și de stres.

Nivelul de zgomot din clasă trebuie reglat atunci când elevii devin prea zgomotoși. O idee ar fi existența unui ”zgomometru” creat chiar de elevi care să ajute la reducerea nivelului de zgomot, la care și elevii și profesorii să apeleze. În felul acesta elevii se responsabilizează, iar profesorul nu trebuie să intervină de fiecare dată când zgomotul e prea puternic. E nevoie să se mențină un echilibru corect între elevii care au nevoie de liniște atunci când lucrează și elevii care au nevoie să discute propuneri, să primească feedback.

O tehnică Montessori eficientă de a liniști o clasă gălăgioasă este de a scrie cuvântul „liniște” pe tablă. O altă tehnică folosită este de a ridica mâna în chip de semnal pentru a face liniște. Elevii sunt învățați să ridice mâna la rândul lor când observă profesorul, astfel că semnalul se răspândește la fiecare, chiar dacă ceilalți nu îl văd în acel moment.

În urma observațiilor făcute în clasele pe care le-am condus am constatat că timpul pierdut este o realitate zilnică: peste 80% din timpul activității, elevii sunt neatenți sau vorbesc fără permisiune; 19% „visează cu ochii deschiși”, fac zgomot, ies din bancă, iar 1% au probleme de comportament accentuate.

Putem reduce aceste pierderi de timp prin utilizarea limbajului nonverbal (contactul vizual, expresia feței, postura, proximitatea fizică), dar și prin aplicarea stimulentei individuale.

F. Jones propune câteva tehnici de management care se referă la: strategii de optimizare a structurii clasei prin fructificarea spațiului pentru interacțiuni sociale, reguli prin negociere ca efect al unei realități cu semnificații comune, recompense de grup câștigate prin eforturi individuale.

- Elevii pot fi pretutindeni în clasă, dacă există mobilier modular, se pot grupa după opțiunile și resursele profesorului sau în funcție de preferințele lor.
- Elevii comunică, cooperează în rezolvarea sarcinilor de lucru. Toți au șansa dialogului efectiv și își exprimă puncte de vedere proprii, argumentează, pun întrebări cu scopul de a înțelege.

Abordarea individuală a nevoilor elevilor

Fiecare elev are nevoi și abilități diferite, iar profesorii ar trebui să ia în considerare aceste diferențe în planificarea și livrarea cursurilor lor.

Profesorii ar trebui să fie sensibili la nevoile și preocupările fiecărui elev și să ofere sprijin

suplimentar acolo unde este necesar. De exemplu, un elev care se confruntă cu dificultăți de învățare poate avea nevoie de ajutor suplimentar pentru a-și dezvolta abilitățile sau poate avea nevoie de o atenție suplimentară pentru a-și construi încrederea în sine.

Comportamentele neadecvate ale elevilor sunt de cele mai multe ori semnale de alarmă sau o modalitate de a atrage atenția că au anumite nevoi care nu sunt satisfăcute, spre exemplu: nevoia de apreciere, nevoia de acceptare, nevoia de afecțiune. Dacă profesorii au abilități de a vedea dincolo de aceste manifestări nepotrivite, pot gestiona mai bine situațiile stresante cu elevii cu comportamente indezirabile, respectiv probleme mai grave de disciplină.

Profesorii pot învăța să identifice stimulii ce declanșează aceste comportamente indezirabile. De exemplu, un elev poate prezenta ca tipar comportamental faptul că se înfurie dacă nu vorbește primul într-o discuție de grup. Acest lucru îl poate face să se poarte urât cu ceilalți membri mai vulnerabili ai grupului. Alți elevi pot deveni agitați dacă sunt expuși unor zgomote puternice. Profesorii pot anticipa aceste tipare, pot fi proactivi și pot interveni preventiv. Îl pot așeza pe elev aproape de el. Uneori e nevoie de distragerea atenției copiilor care depășesc limite prin atragerea lor într-o activitate nouă, atrăgătoare. (Dikel, 2015) Fiecare elev este unic, iar metodele de intervenție trebuie să fie compuse în funcție de abilitățile și vulnerabilitățile individuale.

Funcția de antrenor/coach emoțional întreține o atmosferă destinsă în clasă, transformă învățarea într-un joc și nu într-o competiție permanentă. Autorul Pânișoară (2017) afirmă elevul nu trebuie să fie „paralizat” de frica de a nu greși, greșeala este o consecință normală a încercării și a acțiunii. În felul acesta elevul își dezvoltă încrederea în propriile forțe și nu abandonează sarcina. Același autor susține elevul poate învăța să își domolească reacția organismului în fața emoției prin exersarea unor tehnici de respirație profundă, liniștitoare.

Profesorii trebuie să aibă disponibilitate pentru a asculta elevii și a-i sprijini. Emoțiile noastre pozitive sunt contagioase. Când simțim emoții pozitive, elevii noștri le vor simți și ei. Dacă suntem nefericiți, epuizați și irascibili, elevii noștri vor simți același lucru și vor reacționa în consecință. Dacă suntem bucuroși și entuziaști există o mare probabilitate ca și elevii să devină entuziaști în activitatea de învățare. Când profesorii sunt stimulanti, ei le oferă elevilor un sentiment de conexiune cu mediul școlar și de siguranță pentru a explora idei noi și de a-și asuma riscuri, ambele fiind esențiale pentru învățare. (Mitchell-Copeland, Denham & DeMulder, 1997)

Studiile ne demonstrează că elevii învață mai bine atunci când sunt fericiți, iar dezvoltarea abilităților socio-emoționale ale acestora, precum empatia, curiozitatea, încrederea conduce la rezultate academice mai bune. (apud, OECD, 2020)

Activități de învățare în natură

Cercetările arată cu claritate că timpul petrecut în natură poate ajuta elevii să își dezvolte încrederea în sine, poate reduce tulburările hiperchinetice cu deficit de atenție, poate liniști copiii și

îi poate ajuta să se concentreze.(Walker, 2016) Clasa în aer liber poate fi un prilej pentru activitățile de succes. O activitate de grădinarit, o activitate de colectare de deșeuri din curtea școlii, în paralel cu dezvoltarea unui dialog despre descompunerea deșeurilor sunt activități ce conturează mult sens pentru viața elevilor.

În experiențele de învățare outdoor se pune accent pe învățarea activă senzorială a elevului, pe emoții. Se integrează elemente în care elevul are posibilitatea de a observa, de a reflecta, de a analiza, pentru a ajunge la un nou nivel de acțiune și înțelegere. Profesorul trebuie să participe cu entuziasm la acest proces și să proiecteze aceste activități în aer liber pornind de la nevoile elevilor. O simplă plimbare în parc nu este suficientă. Chiar dacă nu ne permitem să predăm afară în mod frecvent, excursiile școlare sunt prilej ca elevii să interacționeze cu natura. Efortul de organizare pentru cadrele didactice este major, dar experiențele de învățare sunt relevante.

Profesorii trebuie să se preocupe și de ridicarea nivelului de cultură a părinților și elevilor în cea ce privește petrecerea activă a timpului liber în familie și în cercul de prieteni după interese: dansuri, sport, muzică preferată, teatru, călătorii, expoziții, jocuri, plimbări înainte de somn, odihnă în mijlocul naturii, pescuit. Toate activitățile trebuie desfășurate cu măsură.

Bibliografie:

- Casbarro, J. (2005). *Test Anxiety & What you can do about it*. Dude Publishing
- Pânișoară, I.O. (2017). *Ghidul profesorului*. Polirom
- Tîrcă, A. (2022). *Hai cu starea de bine în școală!*. Corint Educațional
- Walker Timothy, D. (2018). *Să predăm ca în Finlanda: 33 de strategii simple pentru lecții pline de bună dispoziție*. Trei

SPAȚIUL ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE

Profesor Dana Antohie

Școala Gimnazială Numărul 5, Galați

În lumea contemporană, supranumită ideal și era informatizării, a robotizării, a revoluției tehnico-științifice și sistemelor multimedia, învățarea eficientă devine o parte esențială a vieții personale, profesionale și a succesului, astfel că trebuie să învățăm, ca să facem față cerințelor actuale, căci după cum bine știm rămân în picioare nu cei mai puternici, ci aceia dintre noi cu cea mai mare capacitate de adaptare. În acest scop, un rol foarte important îl are însușirea și operarea cu diverse metode și tehnici de învățare care pot fi implementate în procesul de formare și adaptare la noile situații.

Dacă încercăm să definim după manuale, învățarea reprezintă o activitate intelectuală și fizică desfășurată, în mod sistematic, de către elevi, în vederea însușirii unor informații și formării de abilități necesare pentru dezvoltarea continuă a personalității. Aceasta poate fi dirijată de către profesor/elev sau se poate realiza prin descoperire proprie și presupune dobândirea unor cunoștințe, deprinderi și strategii, conform obiectivelor incluse în cadrul curriculumului național.

Însă puține cărți de specialitate evidențiază rolul spațiului în care se dorește realizarea unei învățări eficiente care să inspire elevii, să îi încurajeze să cerceteze, să fie curioși și să-și folosească gândirea critică. Mediul fizic al unei școli joacă un rol vital în îmbunătățirea experiențelor de învățare și predare. Din fericire, în prezent, există un număr tot mai mare de studii care arată impactul critic pe care mediul fizic al unei școli îl poate avea asupra învățării elevilor și chiar a profesorilor.

Un mediu fizic amenajat armonios, în aer liber uneori, facilitează managementul clasei și sprijină atingerea scopurilor și competențelor curriculare. Felul în care spațiul didactic este proiectat și configurat influențează modul în care copiii se simt, acționează și se comportă. Mediul fizic permite creșterea și dezvoltarea armonioasă prin activități diversificate ce se pot desfășura în zonele de învățare, zonele de relaxare sau de joacă bine definite. Amenajarea spațiilor destinate jocului au un rol important pentru interacțiunile sociale ale elevilor, pentru lucrul în echipe și pentru învățarea prin descoperire. Sălile de clasă proiectate după vechile criterii pot provoca perturbări și interacțiuni sociale negative între elevi și/sau între elevi și profesor.

Pornind de la aceste considerente și ținând cont de dorințele și particularităților elevilor noștri din prezent, dar și viitori, ne-am propus să ne adaptăm, astfel că în curtea școlii noastre am amenajat un foisor și o alee senzorială (fotografii personale), fiecare dintre ele fiind construite în urma unor ample și diversificate campanii de mobilizare a elevilor, cadrelor didactice și a comunității.

Mai mult decât atât, descoperind că sentimentul de proprietate este un factor foarte important pentru elevi, le-am oferit oportunitatea de a alege unde și în ce manieră învață, din dorința de a-i face să se simtă mai confortabil la școală și să le creăm un sentiment de comunitate în sala de clasă.

Un mediu colorat și inspirat, un decor divers îi va menține pe elevii noștri concentrați și curioși. Folosirea culorilor calde, pozitive îi va face cu siguranță să se simtă fericiți în timp ce sunt la școală, așa că holurile școlii au fost pictate cu diferite peisaje din natură (fotografii personale), cu mesaje pozitive și cu personaje care să îi inspire.

În concluzie, învățarea eficientă se realizează într-un spațiu care este relaxant, provocator, liber ce determină un proces educațional puternic, inspirațional, de natură să transforme comportamente și să formeze viitori cetățeni, ce gândesc critic și sunt capabili să se adapteze în funcție de cerințele impuse de evoluție.

METODE SI TEHNICI EFICIENTE DE INVATARE A LIMBII ENGLEZE

*Profesor limba engleză, Ștefania Horga
Colegiul de Științe ale Naturii Emil Racoviță, Brașov*

Fiecare elev are propriul ritm de învățare. Din acest motiv, nu are sens să predați o temă folosind aceeași metodologie, indiferent de materie. Pe lângă limba maternă, engleza este și o limbă importantă de învățat. În funcție de mediul fiecărui cursant, nevoile de învățare și obiectivele, metodele de predare a limbii engleze variază. De asemenea, este important să înțelegeți că nu există o metodă unică pentru predarea unei limbi. Mai mult, nicio metodă de predare nu este considerată mai bună decât alta. Limba engleză este predată în școli de la nivel de grădiniță și școală elementară. Există mai multe moduri de a preda limba engleză. Unele dintre ele sunt enumerate mai jos:

1. Abordarea lexicală

Metoda directă de predare a limbii engleze este abordarea lexicală. Se bazează pe o analiză computerizată a cuvintelor cele mai des folosite. Această metodă de predare presupune însușirea vocabularului și predarea secțiunilor de vocabular aranjate în ordinea frecvenței și utilizării. În abordarea lexicală, profesorii pun accent pe resursele autentice și scenariile din viața reală pentru învățare, care devin din ce în ce mai importante. În această abordare, fluența este determinată nu de un set de reguli gramaticale creative independente de memorarea cuvintelor izolate, ci de capacitatea de a accesa rapid acest inventar. Ele joacă un rol important în dezvoltarea limbajului și sunt esențiale pentru abilitățile lingvistice.

2. Metoda gramaticală și de traducere

Metoda bazată pe gramatica de predare a limbii engleze în clasele de școală elementară este ușor de interpretat. Aceasta este o tehnică tradițională sau de modă veche pentru a învăța limba engleză. Ideea de bază a acestei metode este de a ajuta elevii să înțeleagă mai profund toate regulile gramaticale, astfel încât să poată interpreta cu ușurință diferite propoziții. În plus, îi împiedică pe cursanți să gândească direct în limba țintă. Acest lucru face dificilă stabilirea unei relații directe între idei și expresii. Prin urmare, metoda Gramaticală și Traducere nu se concentrează pe consolidarea abilităților de comunicare verbală ale elevilor, ci mai degrabă pe dezvoltarea unor bune abilități de scriere lingvistică. Lecțiile de traducere de gramatică sunt adesea predate în limba maternă a elevilor. Profesorii pot preda regulile gramaticale în mod analitic și îi pot ajuta pe elevi să învețe elementele de bază ale gramaticii în mod mecanic și să o exerseze prin exerciții de gramatică și prin traducerea expresiilor în și din limba țintă. Elevii se concentrează mai degrabă pe formulare decât pe conținutul textului pe care îl traduc. Elevii cu niveluri mai înalte de competență pot traduce cărți întregi din limba sursă. Literatura clasică este adesea tradusă în teste.

3. Tehnici comunicative de învățare a limbilor

Ideea din spatele acestei tehnici este de a ajuta elevii să comunice mai eficient în medii realiste.

Prin urmare, acest antrenament se concentrează pe abilități importante, cum ar fi încurajarea, mulțumirea, pentru a numi câteva. Simulări, exerciții de limbaj, jocuri de rol, lucru în perechi, discuții, lucru în grup, etc. sunt câteva dintre abordările de învățare și predare care pot fi utilizate pentru predarea limbilor. Toate aceste strategii îi ajută pe elevi să participe la procesul de comunicare. Accentul acestei metode de predare este de a învăța elevii cum să comunice eficient și cu încredere în situații din viața reală cu vorbitori nativi ai limbii pe care doresc să o învețe.

Tehnologia lingvistică comunicativă permite profesorilor să dezvolte abilități de comunicare și să predea elevilor o a doua limbă sau o limbă străină.

Această metodă se concentrează pe utilizarea limbajului pentru a atinge obiective semnificative în setările din lumea reală.

Învățarea limbii engleze este foarte importantă pentru avansarea în carieră a studenților. Pentru a obține un loc în lumea profesională, studenții trebuie nu numai să învețe o limbă, ci și să fie familiarizați cu ea. Metodele folosite de profesori pot facilita procesul de însușire a limbii.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ – DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

*Profesor Ana-Maria Cordonașu
Liceul de Arte „Margareta Sterian”, Buzău*

Învățarea eficientă poate fi definită ca procesul de a dobândi și de a stoca informații în mod eficient și eficace, astfel încât să se asigure înțelegerea și reținerea acestora pe termen lung. Este important să învățăm cum să învățăm în mod eficient pentru a ne optimiza procesul de învățare și a ne maximiza potențialul.

Există mai multe strategii și tehnici pe care le puteți folosi pentru a vă îmbunătăți procesul de învățare. Iată câteva sfaturi practice pentru a învăța eficient:

1. Stabiliți obiective clare și realiste: Este important să știți ce anume doriți să învățați și care sunt obiectivele dumneavoastră de învățare. Acest lucru vă va ajuta să vă concentrați atenția și eforturile asupra informațiilor relevante.
2. Organizați-vă timpul și spațiul de învățare: Asigurați-vă că aveți un mediu de învățare liniștit și bine organizat, fără distrageri. Planificați-vă timpul și alocați perioade regulate pentru învățare.
3. Folosiți tehnici de învățare activă: Implicați-vă în procesul de învățare prin intermediul notelor, rezultatelor, discuțiilor și demonstrațiilor practice. Aceste activități vă vor ajuta să vă consolidați cunoștințele și să le rețineți mai bine.
4. Încurajați-vă să învățați continuu: Fiți deschiși la noi idei, perspective și informații. Nu vă opriți la cunoștințele existente, ci căutați să vă extindeți orizonturile în permanență.
5. Aplicați cunoștințele în practică: Pentru a vă asigura că învățați efectiv, aplicați cunoștințele dobândite în situații practice. Acest lucru vă va ajuta să consolidați informațiile și să le rețineți pe termen lung.
6. Revedeți și evaluați periodic progresul: Reflectați asupra a ceea ce ați învățat, identificați punctele slabe și întăriți cunoștințele în acele domenii. Luați-vă timp pentru a vă revizui progresul în mod regulat și pentru a vă ajusta strategiile de învățare în consecință.

Învățarea eficientă este un proces prin care ne asigurăm că informațiile pe care le asimilăm sunt reținute și înțelegem cu adevărat. Pentru a învăța eficient, este important să avem o planificare clară a timpului și a resurselor noastre, să ne concentrăm sau subiectul pe care îl studiem și să utilizăm diverse tehnici de învățare, precum repetiția, sinteza informației, asocierea cu informații cunoscute sau folosirea notițelor sau a schemelor.

De asemenea, este important să avem o motivație puternică și să fim deschiși la feed-back și la îmbunătățirea permanentă a cunoștințelor noastre.

În final, este important să abordați procesul de învățare cu o atitudine pozitivă și deschisă către noi provocări și oportunități. Fiți perseverenți, disciplinați și dedicați în eforturile dumneavoastră de a învăța și veți reuși să deveniți un învățător mai eficient și mai eficace.

În ceea ce privește progresul școlar, sarcina profesorului este aceea de a preveni apariția monotoniei în studiu, indicând cu ponderea cuvenită, mai multe modalități de a lucra, într-o perioadă relativ redusă de timp. Antrenamentul consecvent al concentrării este indispensabil, deoarece numai o operare sistematică a unora și aceleași procese psihice poate duce la fixarea acestora de stereotipuri.

Astfel, cu cât elevul se va concentra mai profund în studiul zilnic, cu atât mai ușor își va putea instala această stare indispensabilă în momentul execuției scenice. Concentrarea scenică este o problemă de obișnuință, realizată prin munca de zi cu zi a instrumentistului. În afară de îndrumarea psihologică propriu-zisă, se pune, bineînțeles, problema îndrumării pur instrumentale.

Firească este ca elevul să nu fie scos în public, decât dacă este foarte bine pregătit. Sub acest aspect, trebuie să se țină cont că o piesă proaspăt învățată trebuie lăsată să se „așeze”, ținând cont că toate indicațiile proaspete nu vor face decât să stingherească mersul firesc al interpretării.

De asemenea, profesorul mai are câteva îndatoriri, pe care le voi consemna în cele ce urmează:

1. Comportarea profesorului față de elev (în ajunul audițiilor), nu trebuie să difere față de comportarea sa obișnuită, deoarece acesta văzându-și profesorul emoționat pentru el, va pierde din încrederea în sine și nu va mai avea curaj.
2. Pedagogul este bine să fie prezent la toate manifestările publice ale elevilor săi, găsind în ele cele mai bune prilejuri de verificare integrală a posibilităților elevilor.
3. Înaintea examenelor sau a reprezentațiilor scenice, se impun, de asemenea unele măsuri speciale:
 - subaprecierea de către profesor față de frica/emoțiile elevului;
 - trecerea repertoriului înainte de audiție, examen, spectacol, pentru a-l liniști și a-i da senzația stăpânirii textului.

În concluzie în evoluția progresului școlar a elevului, rolul profesorului este foarte mare. Depinde foarte mult și de metodele folosite, pentru ca, în timp, elevul să se poată dispensa de acest ajutor în pregătirea sa instrumentală și psihică.

DE CE AVEM NEVOIE DE ÎNVĂȚARE?

Profesor Solcan Maria

Liceul Tehnologic „Nicanor Moroșan” Pârteștii de Jos, Suceava

Atâta timp cât vor exista copii vor exista și școli în care ei să învețe. Școala, ca instituție, este menită să producă dezvoltare în rândul elevilor, să-i ajute să-și împlinească potențialul și idealul personal. Pentru a atinge potențialul dezvoltării elevilor școala nu trebuie să se ocupe numai de parcurgerea unor conținuturi din programele școlare, evaluare de cunoștințe, rezolvare de sarcini pe baza conținuturilor programei, ci presupune un ansamblu complex de relații și contexte construite în jurul celor care învață.

Pe de altă parte, școala face parte din mediul economic și socio-cultural al comunității, iar fără sprijinul comunității, putem spune că, potențialul școlii are de suferit sau nu va fi atins în totalitate. Comunitatea locală sau zonală furnizează elevii școlii, dar în același timp are un set de așteptări, căruia școala trebuie să-i răspundă. Școala devine elementul esențial al comunității, fiind astfel garantul dezvoltării permanente a acesteia atât prin resursa umană de care dispune cât și prin resursele materiale de învățare, puse la dispoziția profesorilor și elevilor.

Un proverb african spune „*Este nevoie de un sat pentru a crește un copil*” care înseamnă că o întreagă comunitate de oameni trebuie să asigure și să interacționeze pozitiv cu copiii pentru ca acești copii să aibă parte de o bună educație și să crească într-un mediu sigur și sănătos. Putem spune cu certitudine că educația este responsabilitatea întregii comunități, nu doar a școlii, așa cum se vehiculează recent, și implicit a cadrelor didactice. Familia, în primul rând, dar și comunitatea au dreptul și mai ales obligația de a se ocupa de educația copiilor și tinerilor, de modelarea lor în adulți responsabili, integrați social și profesional.

De ce avem nevoie de învățare? Pentru că învățarea, în sine, este singura soluție prin care devenim cetățeni informați și activi, prin care îmbunătățim calitatea vieții în comunitate, ne împlinim un ideal și putem rezolva orice problemă de viață fie ea personală, de familie, profesională sau comunitară. Astăzi, este important mai mult ca oricând să privim învățarea în strânsă legătură cu practica și cu lumea exterioară, iar educația copiilor ca pe o responsabilitate colectivă a comunității și nu doar a școlii.

În prezent, politicile la nivel global vorbesc tot mai des despre învățarea pe tot parcursul vieții ca o importantă parte a învățării. Evoluția tehnologică rapidă și mai ales a domeniului IT, robotizarea, faptul că putem lucra de acasă sau din orice loc ne-am afla, meseriile noi apărute în piața muncii sau meserii care încă nu au fost inventate - ne dau emoții și îngrijorare pentru ziua de mâine a copiilor noștri. De aceea este foarte important să ne concentrăm pe faptul că trebuie să construim o

viziune reală și relevantă pentru viitorul copiilor noștri astfel încât să contribuim cu toții, școala dar și întreaga comunitate, la dezvoltarea lor.

Procesul de învățare în școală trebuie să fie unul relevant, eficace pentru copii, cu activități de învățare care să se fundamenteze pe experiențele de viață ale acestora acumulate în familie, în grupurile de prieteni și în comunitate. Astfel, profesorii trebuie să folosească metode și tehnici de lucru active, moderne, cu aplicații practice și relevante, întâlnite în viața de zi cu zi.

Pentru o învățare eficientă profesorul trebuie să urmărească trei caracteristici importante: învățarea este *activă*, învățarea este orientată către *scop*, învățarea duce la *rezultate măsurabile*. Un proces de învățare eficace se construiește pe abilitatea profesorului de a-și îmbunătăți în permanență practicile, de a învăța în permanență, astfel încât să creeze pentru elev cel mai mare beneficiu pentru învățare, conștient fiind că momentul creat este unic pentru fiecare elev. Cu cât profesorul cunoaște mai bine procesul învățării poate lua decizii eficiente, potrivite nivelului de învățare al elevilor, pe parcursul unei lecții și poate elabora programe de învățare individualizate sau pe grupe de elevi.

De asemenea, un rol foarte important îl are implicarea activă a elevului în procesul de cunoaștere, participarea conștientă la procesul de învățare, prin stabilirea unor legături permanente cu experiențele anterioare personale și cu cunoștințele noi dobândite, cu aplicabilitatea lor în domeniul de referință putem spune că reprezintă garanția către succes în învățare. Cu siguranță, cunoștințele sau competențele dobândite prin învățare nu se pot dezvolta și aprofunda prin bucurare pe discipline și nici în abstract, ci în interdisciplinaritate (matematica, fizica, chimia, informatica, disciplinele tehnologice etc.), în legătură cu aplicațiile practice și în conexiune cu viața reală.

Un proces de învățare relevant nu se poate produce decât într-un mediu de învățare propice, referindu-ne aici la mediul de învățare primitor, prietenos, suportiv, colaborativ, de respect, de încredere, dotat cu materialele didactice diverse, echipamente specifice, echipamente IT, toate utile procesului de învățare. Un mediu cu un climat corespunzător, propice învățării precum și un profesor cu o atitudine, pozitivă, prietenoasă, de sprijin, de încredere și încurajare sunt ingredientele principale ale succesului în învățare. Toate cele menționate mai sus precum și motivația elevului, disponibilitatea de a învăța, îl pot determina să se pregătească pentru a deveni o persoană competentă, care să participe activ la viața școlii și ulterior la cea a societății.

Noi, cadrele didactice ne dorim ca învățarea în școli să fie relevantă, programele școlare să se conecteze cu aspirațiile individuale elevilor și cu realitatea imediată, în contextul local în care se află școala - ceea ce în zilele noastre nu se întâmplă într-un procent semnificativ. De asemenea, ne dorim ca procesul de învățare să fie unul clar, în care majoritatea elevilor se implică activ, sunt interesați de propria dezvoltare, au un scop în viață clar definit și simt că aparțin școlii și comunității din care fac parte. Astfel, putem spune că învățarea va produce un impact pozitiv asupra vieții elevului, asupra familiei din care provine și implicit asupra comunității căruia îi aparține.

DE LA JOACĂ LA INDEPENDENȚĂ ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT TRADIȚIONAL

*Profesor învățământ preșcolar: Ceacăru Georgiana
Grădinița 196, București*

Societatea românească acuză sistemul tradițional de învățământ de tendințe de uniformizare, ce nu țin cont de diferențele naturale ale fiecărui individ, de lipsa unei culturi a leadershipului atât de necesară evoluției unei societăți, și de lipsa unei educații pentru autonomie proprie, neracordându-se atenția cuvenită unor pedagogii noi spre a-și putea îmbunătății rezultatele. Se poate „inspira” sistemul de învățământ din România din pedagogiile alternative, pentru a contribui la dezvoltarea socială, asumându-și pe lângă acumularea de informații, ca obiectiv educațional, și astfel de obiective?

Conexiunea dintre cadrul didactic și copil se poate dezvolta și prin maniera în care educatorul îi acordă copilului libertatea de explorare și înțelegere a mediului în care el se dezvoltă. Maria Montessori, spre exemplu, consideră că expresia „Nu pune mâna!”, este elocventă pentru abordarea greșită de către adulți în ceea ce privește lumea înconjurătoare și cunoașterea ei, lipsirea copilului de această posibilitate, conducând la nașterea unei probleme în dezvoltarea copilului.¹⁶ Fiecare material didactic propus de pedagogul montessori este singular în clasă, considerându-se important încurajarea pentru cooperare, dar și nevoia de autocontrol și stăpânire de sine, în situația în care un copil dorește să lucreze singur, reliefând astfel o diferență față de sistemul tradițional care îndeamnă spre dotarea spațiului cu materiale suficiente pentru toți copiii. Fiecare zonă fiind dotată cu materiale specifice zonei destinate, așezarea lui nu este întâmplătoare, locul lui fiind stabilit în funcție de dificultate, în ordine crescătoare. Copilul ia materialul de pe raft, lucrează cu el, în maniera pentru care acesta a fost conceput, urmând să îl așeze la locul lui, imediat ce a terminat, pentru ca alt copil să aibă posibilitatea de a se folosi de el, beneficiind de aceleași condiții. Materialele fiind prezente într-un singur exemplar, lasă posibilitatea educatorului să se folosească de mediu pentru a putea însufla copilului, grija față de nevoile celorlalți, și cum să evite conflictele.

Cu aceste materiale, prin repetarea activității, copilul interiorizează informația, descoperă fiecare concept, etapă cu etapă, rezolvând astfel o problemă cu care ne confruntăm astăzi: învățarea mecanică. Spre exemplu: abilitățile câștigate prin intermediul activităților de viață practică, îi introduce pe copii, în domeniul Matematică, folosind metode și materiale ce conduc către descoperirea prin simțuri a elementelor matematice. Materialele permit copiilor să opereze cu cantități de la 1 la 10^{17} , folosind

¹⁶ Maria Montessori: *Taina copilăriei*, editura, Vremea, București, 2018, p.81

¹⁷ Sursa: <http://nienhuis.ro/index.php?route=product/category&path=63>, vizionat la data 25.04.2024, ora 20:07

dimensiuni diferite, atribuindu-se ulterior valoarea numerică prin utilizarea secvenței, a cantității, a simbolului, a combinațiilor, și aritmeticii, apoi urmând numerele până la 20, la 100, sistemul zecimal¹⁸. Într-o serie de exerciții, descoperind treptat logica fiecărei activități, copilul este pregătit indirect și inconștient prin jocul numerelor, pentru operații ulterioare, de adunare, scădere, înmulțire și împărțire¹⁹.

Făcând o analogie a nevoilor unei persoane, fie ele fizice sau psihice, cu nevoile unei societăți, sau a unei comunități, se poate deduce cu ușurință faptul că ele nu diferă foarte mult, astfel că dacă nevoile unei persoane sunt diferite de cele ale altei persoane, în aceeași manieră și nevoile comunităților diferă, astfel că se poate aborda sistemul de învățământ diferențiat de nevoile comunităților. Succesul schimbării de strategie poate aduce după sine satisfacția profesională a obiectivului atins, astfel că propunerea inserării elementelor de pedagogie alternative, devine validă ea putând crește stima de sine a copilului, autonomia acestuia, încrederea în propriile forte, încă de la o vârstă fragedă, ajutând astfel tranziția către mediul școlar, dar și creșterea șanselor ca parcursul profesional al acestuia să fie determinat și marcat de experiența pozitivă acumulată în mediul preșcolar.

Bibliografie:

- Horațio Catalano, Ion Albulescu: *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, Editura Didactică și Pedagogică S.A, București, 2018;
- <http://nienhuis.ro/index.php?route=product/category&path=63>
- Maria Montessori: *Taina copilăriei*, editura, Vremea, București, 2018;

¹⁸ Horațio Catalano, Ion Albulescu: : *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, Editura Didactică și Pedagogică S.A, București, 2018, p.311

¹⁹ Sursa: <http://nienhuis.ro/index.php?route=product/category&path=63>, vizionat la data 25.04.2024, ora 20:03

EDUCAȚIA OUTDOOR-PERSPECTIVE, EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ

*Profesor învățământ primar, Furnică Georgeta-Mihaela
Școala Gimnazială “Nicolae Romanescu” Craiova, Dolj*

“Educația outdoor se poate realiza în timpul orelor de curs sau în timpul programelor de after-school, respectând curriculumul școlar. Activitățile din cadrul ei, se pot efectua ca o completare a orelor de la clasă, sau pot fi desfășurate independent de acestea, cu condiția respectării conținuturilor prestabilite în programele școlare aferente fiecărui nivel de vârstă.” (Tarkos Henrietta, 2021)¹

Cele mai recente studii arată că educația în aer liber poate oferi diferite beneficii, cum ar fi posibilitatea de a învăța mai direct și mai puțin abstract și de a fi mai activi fizic. Acest lucru poate duce la numeroase beneficii în ceea ce privește abilitățile sociale, bunăstarea emoțională (Ozdemir, A., & Yilmaz, O., 2008) și unele dintre cele mai importante competențe cheie (Smith, L. L., & Motsenbocker, C. E. 2005)².

Activități outdoor - Exemple de bună practică

1. **Lectura** – ultima oră dedicată citirii unei cărți poate fi destinată recompensării elevilor care au terminat de citit cartea și au participat activ la toate atelierelor de lucru. Noi am citit “Ursulețul Winnie Puh”. Recompensa pentru copii este un pui de plantă despre care se poate născoci o poveste interesantă: cine este mama lui, cum o cheamă, câți pui a avut, apoi se poate discuta despre modul de îngrijire al plăntuței. Ora însă este destinată plantării acestui pui care va fi și botezat. Totul se petrece în grădina școlii, iar mediul înconjurător este cel care va da contur poveștii, îi va stimula pe elevi să creeze propria poveste despre acest pui de plantă pe care ei îl vor lua acasă și îl vor îngriji. În orele următoare de lectură se vor discuta poveștile create de copii, numele alese pentru plăntuțele lor, modul în care le îngrijesc acasă folosind informațiile din pliantul primit la plantare.

(Fotografie arhivă personală)

Etapele activității

1. Așezarea copiilor în cerc pentru a exista contact vizual, anunțarea temei, a obiectivelor, povestirea despre planta de aloe, FRIDA, care le dăruiește ca premiu, pentru munca lor la orele de lectură, câte un puiuț al ei. Se explică apoi modul de plantare, se distribuie fiecărui copil câte un mic ghiveci, un puiuț de aloe și un mic pliant ce conține toate informațiile de îngrijire a aloe. Copiii, ajutați de învățătoare, vor planta, se vor ajuta și unii pe alții, vor schimba idei, vor comunica și alte informații pe care le știu ei despre aloe, din experiența lor anterioară. Se discută și despre eventualele nume ale plântuțelor.

(Fotografie arhivă personală)

2. Activitatea se va încheia cu o expoziție pe iarbă, iar elevii vor participa la momentul în care puiuții mai stau împreună, ca apoi să fie adoptați și duși în noul cămin, fiecare copil la el acasă.

(Fotografie arhivă personală)

2. **Științe ale naturii** clasa a III-a, lecția SOLUL – lecția se poate desfășura în curtea școlii unde copiii pot observa solul și, cu ajutorul unor lupe să descopere ce conține acesta.

Curiozitatea copiilor va fi satisfăcută, ei vor căuta și alte lucruri pe care să le vadă prin lupă. În acest fel vor cerceta și vor afla prin forțe proprii informațiile din lecție. Activitatea outdoor le deschide perspective noi în descoperirea mediului înconjurător, iar observarea directă a fenomenelor duce spre realizarea unei învățări practice și durabile.

Simplul contact cu lupa le deschide apetitul pentru investigare, cunoaștere, căutare. Sunt entuziasmați că pot cerceta, caută diferite materiale pe care să le observe, schimbă des idei, observații cu colegii lor. Se invită unii pe ceilalți la cercetare, observare. Sunt atât de mulțumiți de activitate, încât adresează mulțumiri cadrului didactic și chiar încearcă să afle care este următoarea dată când vor ieși din nou în grădina școlii pentru o activitate.

Eu personal practicam activitățile outdoor și înainte de pandemia de covid. Datorită faptului că în acea perioadă am ieșit mult afară cu copiii la diferite activități, pentru a evita cât se putea spațiile închise, sala de clasă, am înțeles mai bine care este beneficiul major al acestor activități și le desfășor mai des acum decât înainte.

(Fotografie arhivă personală)

ÎNVĂȚAREA PRIN JOC

Profesor Adela Pal

Școala Gimnazială Numărul 30, Timișoara

Mitul dascălului sisific se impune tot mai pregnant în profilul social contemporan, astfel că alegerea carierei de învățător frizează bizarul într-o lume în care respectul, recunoștința, înțelegerea, altruismul, bunul gust și bunul simț devin noțiuni inconfortabile, parțial sau deloc traductibile dintr-o limbă arhaică, ce tinde a se pierde în uitare.

Pare straniu personajul care urcă povara a sute de destine, obstinat a le cocoța pe muntele Valorii Umane, în pofida obstacolelor și sacrificiilor personale, împotriva valurilor de răzvrătiri personale, dar și ale însoțitorilor.

Intervenția unui dascăl se desfășoară patru – cinci ore pe viu, cu prezența face-to-face, la clasă, însă rămâne imprimată pentru totdeauna în cei douăzeci-treizeci de elevi plini de energie, diferiți între ei ca temperament, receptivitate, interese, cu frământări, curiozități și preocupări specifice vârstei, cu bagajul propriu de frustrări, adus din familie, ori din stima de sine, inculcată de părinți, din start- fie exacerbată, fie sub nivelul mării.

Dascălul trebuie să concilieze mai multe exigențe:

- să atingă criteriile de performanță cerute de o curriculă supradimensionată, care fabrică performeri, uitând simplele competențe în brațele meditorilor;
- să instituie un regim turbo de formare de deprinderi care acasă nu au fost socotite la rang de valoare: deprinderea de a comunica amiabil, deprinderea de a relaționa în folosul conviețuirii pașnice, deprinderea de a munci în echipă, apreciindu-l și pe celălalt, întrucât egoul nu se poate afirma în absența susținerii personalităților din proximitate;
- să realizeze, din umbră, o educație a părinților, proclamând încă valorile păstrate de cultura și civilizația contemporană, extirpând kitchurile, subcultura nocivă de import, mentalitatea retrogradă a unor tineri părinți ce se mulțumesc în plafonarea criticii formei fără fond, într-un refuz comod al implicării sociale.

Dascălul este, așadar, un susținător al valorii, iar cea mai prețioasă ni se pare aceea biblică a lui „Iubește-ți aproapele ca pe tine însuți!”, a înțelegerii pașnice, a percepției celuilalt ca pe o valoare în sine și ca pe o comoară a părinților săi, așadar ca pe cineva demn de respect, de atașat la propria zestre spirituală, sentimentală.

Eforturile omului de la catedră nu sunt, uneori, sprijinite sau încurajate de părinții elevilor, în vâltoarea existențială unde aceștia se văd nevoiți să răzbească prin orice mijloace, unde agresivitatea a devenit un fel de a fi ce se transmite ereditar deja pruncilor lor. Omul care iubește

cartea este astăzi repudiat din societatea de consum, unde goana după mijloacele de trai, dar și după ce se mai poate acumula – material- de ultimă oră a civilizației- este un principiu de viață.

Și atunci, la ce bun efortul de a mai sta la catedră, la ce bun să-ți pierzi (sau să-ți câștigi) cei mai frumoși ani dăruindu-te copilului altuia, în pofida timpului pe care l-ai petrece cu propriul copil? De ce mai rămânem dascăli convinși că se mai poate interveni cumva?

Fiindcă avem încredere în vocația noastră, suntem utopici până la a ne vedea visul de făuritori de caractere împlinit pe zâmbetele tinerilor ce au fost elevii noștri și păstrează încă, în colțul ochilor și pe buze, fărâma de iubire ce ne-au dăruit-o la vârsta când influențele noastre benefice s-au amprentat în sufletele lor. Cu asta rămânem și asta ne ține de salariu, de pensie, de răspuns la privirile curioase ale lumii ce nu-și explică de ce am ales mitul sisific.

Iar comportamentele nepotrivite ale elevilor noștri de acum trebuie stopate, trebuie remodelate, redirecționate către căile dorite de noi, avem crezul acestei puteri, mai ales pentru că:

- elevii noștri vor învăța mai bine, dacă se simt protejați de violența specifică sau nespecifică a colegilor lor;
- vom căpăta mai multă încredere, știind să gestionăm agresivitatea de la școală, elevii plinuindu-se mai ușor după mâna sigură pe care o dovedim în conducerea destinului clasei;
- vom câștiga respectul elevilor dacă ei vor observa că actele agresive se diminuează sub autoritatea noastră;
- colegii noștri vor căpăta încredere că sunt pe drumul cel bun, vor voi să replice performanțele noastre de consilieri;
- vom reuși să oprim și să înlocuim comportamentele agresive ale șchiopilor de afectivitate, cu modalități pro-sociale de răspuns, evitând izolarea, dificultățile școlare, tulburările psihice, cariera infracțională.

Comportamentele agresive, manifestări normale în primii ani de viață, când copilul lovește, trage, mușcă pentru a-și exprima emoțiile negative, pentru a-și rezolva problemele, se reduc și dispar pe măsură ce copilul achiziționează limbajul, învață să-și exprime emoțiile și dobândește abilitățile sociale în prezența unui adult, în interacțiunea cu alți copii. Cum? Cel mai eficient- prin joc!

Jocul îl însoțește pe om de-a lungul întregii sale vieți, indiferent de etate, doar ponderea sa diferă de la o vârstă la alta. Ne amintim aici de versurile poetului Lucian Blaga, ce trădează în jocul acelorași cuvinte, adevărul filosofic incontestabil:

„Copilul râde:

Înțelepciunea și iubirea mea e jocul!

Tânărul cântă:

Jocul și-nțelepciunea mea-i iubirea!

Bătrânul tace:

Iubirea și jocul meu e-nțelepciunea!”

(Trei fețe, volumul Poemele iubirii)

Așadar, jocul nu este o experiență cu limite hotărâte unei vârste, ci o realitate constantă a vieții, o prezență tandemică în toate etapele evoluției umane. La orice vârstă omul este atras de fenomenul joc, fiecare etapă jalonează rațiunea sa de a fi (jocul, iubirea, înțelepciunea).

Puii de om reușesc să coopereze, să se joace împreună, bucuroși unul de prezența celuilalt, încă înainte de a ști să vorbească. Alteori se simt amenințați, ori își cred jucăriile drept ispite pentru ceilalți și le ascund, ori se încruntă. Ei comunică prin gesturi, mimică, sunete, exprimând și recepționând emoție. Părinții, bunicii sunt inițiatorii copilului în lumea jocului: ei le transmit primele informații cu privire la denumire, însușiri, grad de periclitare ale diverselor obiecte dimprejur. Iar primele jocuri ce provoacă ilaritatea micuțului sunt imitarea expresiei feței acelui adult care relaționează cu el, apoi apropierea și îndepărtarea succesivă a obiectului râvnit de copil, apoi formele incipiente ale jocului de-a v-ați ascunselea, cu acel Bau! cu impact de mare voieșie.

Adultul îl va învăța pe copil primele reguli de joc, îl va lăsa pe micuț să câștige, dar îi va și prilejui momente în care să-și reverse revolta, temperându-i manifestările de frustrare. Este foarte important ca adultul să învețe copilul și atitudinea de acceptare a unei înfrângerii, remarcă psihologul Anca Munteanu, întrucât este de evitat comportamentul agresiv al celui care nu știe să piardă, care se supără foarte tare, se enervează, țipă, plânge, abandonează jocul, îl lovește pe câștigător, sau refuză să se mai joace.

Caracterul multiacțional (Glava) al realității permanente în care se definește jocul derivă din dinamismul acestuia, de la vârstele timpurii (3-6 ani), când hrănirea, îmbrăcarea, activitatea practică, învățarea- iau forma conduitei ludice.

Pentru a se juca împlinit, copilul are nevoie de: materiale de joacă, companioni de joacă, un spațiu nerevendicat de adulții neatenți la importanța teritoriului în economia jocului, valorizarea jocului de către cei de lângă el, oportunitatea de a se juca în doi, în grupuri mici, singur, ori cu adulții, timp pentru a explora prin limbaj ceea ce a trăit și pentru a descrie experiența (copilul vine să povestească episoade interesante pentru el, tocmai consumate în joc), timp pentru a încheia jocul (este știut că nu e bine să întrerupem brusc jocul copilului, chemându-l pentru diverse motive, trezindu-l din visul lui real, altfel ne vom confrunta cu repetitivul: Imediat!), experiențe pentru a extinde și a aprofunda ceea ce știe deja, stimulare pentru învățarea unor jocuri noi.

Copilul își cheamă părintele, sau semenul-copil: Hai să ne jucăm!, trăiește primele satisfacții de a fi acceptat, dar și primele decepții de a fi fost respins. În pregătirea jocului și în desfășurarea

acestui, copilul exersează adevărate acte de comunicare, învățând să ceară, să mulțumească, să respecte voința celuilalt, să-și impună propria voință, se supără, se ceartă, se împacă.

Vom face distincția între joc și joacă, înțelegând prin joc tot ce presupune anumite reguli, algoritmi, iar prin joacă – activitatea complet liberă de constrângeri – mânuirea mașinuțelor, a păpușilor, imitarea animalelor etc.

Pe parcursul jocului, copilul traversează trăiri intense, provocate de bizarul de a fi în pielea unui personaj (Ziceam că eu sunt doamna doctor), dar și de a interacționa cu partenerii - de la înălțimea aceluși rol. Jucătorii fac un pact, o convenție pe care o proclamă uneori cu plăcere, adulților, ori o tănuiesc, de teama de a fi ridiculizați. Secretele se descoperă, într-un final, dar ele s-au constituit inițial ca un gaj al prieteniei, al încrederii în celălalt, al fidelității.

La vârstele mai mari, jocul devine motivant dacă incumbă o miză, un câștig (material sau emoțional, intelectual). Este momentul când jocul devine luptă, cum ne amintim că ni l-a definit dicționarul de simboluri.

Creatorii de jocuri video iau în seamă aspectul acestui câștig vânat de jucător, astfel încât, la vârste mai mari (și totuși de timpuriu: 4-5 ani) copilul își va trăi fascinația autodepășirii prin acumularea de puncte la un joc unde a butonat după ce a procesat din ce în ce mai rapid, imagini, informații, situații, posibilități, mărindu-și volumul și intensitatea atenției distributive, ale răbdării, ale vitezei de reacție la stimulii dăruți de computer.

Adolescenții își vor păstra mai asiduu intimitatea jocurilor, dacă nu e vorba de sporturile practicate, unde se vor dori aclamați pentru valoarea aptitudinilor, stârnind îngrijorarea părinților și răspunsurile sfidătoare ale celor ce nu mai sunt nici copii, nici tineri împliniți.

Adulții se joacă uneori cu mare plăcere cu copiii (o soție își poate înțelege soțul că a cumpărat unele jucării nu pentru copil, ci pentru sine, pentru propria încântare de a le manevra). Unii nu se sfîesc, ba chiar reintră cu entuziasm și dăruire în jocul infantil, însă alții se tem să nu li se știrbească imaginea de oameni serioși, ori să nu stârnească gelozia soției pentru practicarea fără ea a unei plăceri care l-ar ține departe de ea (Anca Munteanu).

Chiar și dascălul joacă o varietate de jocuri în evoluția sa la catedră. Strigată adesea mami de către copilul căruia îi devine reflex acest apelativ, educatoarea sau învățătoarea, trece prin jocul de-a mama, ascultându-și puii și împărțindu-le cunoaștere, morală, dreptate, armonie; de-a actorul interpret al diverselor fărâme de viață transferate clasei de elevi; de-a judecătorul, când trebuie să împartă dreptatea, de-a consilierul parental, de-a ghidul turistic, de-a antrenorul sportiv, de-a supporterul elevilor săi înscriși în diverse concursuri. Și rolurile pot lua forme ce tind spre infinit, căci actorul, artistul, părintele din dascăl nu vor fi identici vreodată, ori în asta constă și motivația intrinsecă, pe lângă imensa dragoste față de copil și creație în general, germinate în fiecare om de la catedră.

Și totuși, cei mai maleabili jucători sunt bunicii. La vârsta înțelepciunii, ei iubesc pruncii cărora le intră în joc de dragul îmbogățirii cu noi și noi bucurii.

Jocul este incongruent ca distribuție în timpul unei vieți umane, dar el se manifestă, cum am văzut, constant, prevestind sau amintind momente plăcute, învățând surmontarea eșecurilor, apropiind semenii, rămânând în seiful cultural al folclorului.

Jocul rămâne, după părerea mea, una dintre metodele care au succes la orice vârstă. De aceea poate fi folosit foarte eficient la oricare verigă a lecției, în orice fel de lecție prin care se dorește atragerea atenției și interesului copiilor sau ale adulților.

Bibliografie:

- Bacus, Anne, Jocuri pentru copii de la o zi la șase ani, Editura Teora, 1999.
- Chevalier, Jean; Gherbrant, Alain (coordonatori), Dicționar de simboluri: mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere, Editura Polirom, Iași, 2009.
- Glava, Adina; Glava, Cătălin, Introducere în pedagogia preșcolară, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
- Munteanu, Anca; Muntean, Ana, Violență, traumă, reziliență, Editura Polirom, Iași, 2011.

GRĂDINIȚA- LOCUL UNDE PRACTICA STĂ LA BAZA ÎNVĂȚĂRII

Profesor pentru învățământul preșcolar- Gîțan Alice Ileana

Grădinița „Ciupercuța”, București

„O reformă a curriculum-ului sau cea a proceselor de instruire nu poate conduce la rezultate scontate fără a schimba sistemul de evaluare.” G.E. Miller

Astăzi, când școala trebuie să răspundă exigențelor contemporaneității, la nivelul segmentului preșcolar se conturează dezvoltarea unei noi abordări educaționale. Este vorba de o abordare care determină organizarea și trăirea unor experiențe de învățare ținând seama de cerințele viitorului și de necesitatea producerii unor schimbări dorite în comportamentul copilului de astăzi, o abordare care încearcă o îmbinare suplă a ideilor pedagogiilor alternative moderne, cu ideile pedagogiei tradiționale autohtone. În acest context a fost nevoie ca și grădinița să se reorganizeze, prezentând structuri, mecanisme și servicii modernizate sau noi, pe care să le poată oferi la standardele necesare noilor roluri și responsabilități care i se atribuie. Reforma sistemului de învățământ are ca obiective schimbarea mentalității și formarea unor dascăli flexibili care să facă față noilor cerințe. Trăind într-o lume care se schimbă, educația la rândul ei este în schimbare.

Modernizarea procesului de învățământ din grădiniță implică mai multe componente: proiectarea didactică, tehnici și instrumente de cunoaștere și evaluare a copiilor, parteneriate educaționale, activități extracurriculare, o metodologie didactică activă și o evaluare eficientă. Pentru creșterea calității procesului instructiv – educativ din grădiniță urmărim perfecționarea metodelor tradiționale de evaluare, dar și introducerea unor metode și procedee moderne, interactive de evaluare.

Metodele implică mult tact pedagogic din partea educatoarelor deoarece stilul didactic trebuie să-l adopte în funcție de personalitatea copiilor. Regândirea educației formale duce la schimbarea relației cu copiii, promovând un dialog reciproc, constructiv. Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradițional dă posibilitatea fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară. Dacă până acum educatoarea conducea activitatea în stil tradițional, acum aplicând metode moderne de evaluare, rolul educatoarei se schimbă. Ea devine coechipier, îi orientează pe copii să-și caute informațiile de care are nevoie, îi învață să dialogheze cu colegii, să aibă inițiativă și rapiditate în gândire și acțiune, le stârnește interesul pentru competiții și, nu în ultimul rând, îi consiliază. Întregul proces evaluativ are în centrul său copilul cu nevoile, trebuințele lui și, în consecință, se adresează fiecărui copil din grădiniță. „A individualiza învățământul înseamnă să se țină seama de resursele autoeducative ale fiecărui copil, adică în fond de individualitatea sa” (Couchet). Activitatea cu copiii trebuie desfășurată

într-o atmosferă destinsă unde copiii să se manifeste spontan, să gândească și să acționeze în funcție de situație.

Prin metodele moderne copilul intră în necunoscut, într-o aventură a descoperirii de noi cunoștințe, deprinderi el fiind participant activ. Acționând alături de ceilalți din grup, începe să rezolve sarcini și să se simtă că este persoană importantă, capabilă să ia decizii pentru bunul mers al activității de grup. În grupul de copii fiecare trebuie să știe să descopere, compare, clasifice cunoștințele dobândite. Efortul copiilor este unul intelectual, motivant, prin care se exersează procesele psihice cognitive. Metodele moderne de evaluare îl motivează pe copil, îi oferă o încărcătură afectivă deosebită.

De preșcolar și de educatoare depinde calea pe care va înainta educația, căci ambii își pun amprenta asupra procesului de învățământ, se formează unul pe altul, având grijă să-și schimbe rolurile alternativ și ambii merită o șansă pentru a-și schimba mentalitatea. Niciunul dintre cei doi parteneri nu trebuie să stea în calea celuilalt, căci “omul își poate lua cunoștințele numai de la om; așa cum bazinul se umple cu apă, focul se aprinde cu foc, tot așa sufletul omului se modelează datorită sufletului unui alt om.” (Rabindranath Tagore)

- A. Învățarea tradițională este procesul de memorare care se realizează prin exerciții repetate și contribuie la dezvoltarea intelectuală în linie dreaptă, simplistă, precisă. Motivația individului este predominant extrinsecă, durata activității este fixă și se promovează învățarea disciplinară. Acest tip de învățare este centrată pe profesor.
- B. Învățarea permanentă, flexibilă este învățarea care stimulează imaginația, creativitatea și gândirea critică și urmărește dezvoltarea intelectuală progresivă-proces mental active, cu realizare de conexiuni. Este importantă ca proces de învățare pentru că vizează creșterea stimei de sine și comportament flexibil. Este învățarea centrată pe copil, cea care integrează tehnologia în actul educațional, are o durată ce este stabilită astfel încât activitatea să fie eficace.

În grădiniță, cadrul didactic, prin folosirea unor strategii de învățare modernă, în cadrul actului didactic, va conduce la adăugarea unor valori calitative și cantitative la nivelul domeniului din care face parte categoria de activitate derulată. În scopul desfășurării unei activități eficiente, cadrul didactic va ține cont de curba de efort, drept pentru care, va intercala acțiunea/ învățarea cu pauze, în care copilul va intra în starea pregătitoare unei noi activități.

Este cunoscut faptul că activitatea de bază la vârsta preșcolară este jocul. Prin joc, copilul își însușește noi cunoștințe, își dezvoltă, consolidează anumite deprinderi și tot prin joc se relaxează sau trece de la un tip de activitate la altul. Grădinița fiind locul unde practica stă la baza învățării.

EMPOWERING STUDENTS: STRATEGIES FOR CULTIVATING LEARNER AUTONOMY

*Profesor de limba engleză, Marilena Brumă
Colegiul Tehnic „Grigore Cobălcescu” Moinești, Bacău*

In today's rapidly evolving educational landscape, the role of teachers is not merely to disseminate information, but to cultivate skills and attitudes that foster lifelong learning. Central to this paradigm shift is the concept of learner autonomy, which refers to the ability of learners to take control over their own learning processes. Promoting learner autonomy empowers students to become self-directed, motivated, and adaptable learners equipped to face all kinds of challenges and thrive in an ever-changing world. Learner autonomy encompasses a range of skills and attitudes, including self-regulation, goal setting, time management, and reflective thinking.

Kumaravadivelu (2003:131) in his book "*Beyond Methods: Macrostrategies for Language Teaching*" explains that promoting learner autonomy has always been the goal of education from at least two perspectives: from a philosophical point of view, learners who are able to think independently and act responsibly are better equipped for success, while from a psychological perspective "learning is very effective if the learner integrates knowledge within a personal framework."

Learning to learn strategies enable learners to become more efficient and effective in their learning process, thus the role of the teacher in this paradigm is to "equip students with the tools necessary to learn on their own, training them to use appropriate strategies for realizing their learning objectives" (Kumaravadivelu 2003:133). According to scholars who follow this learning to learn approach, there are several aspects that learners should be trained to master: using appropriate learning strategies, considering each individual's predominant learning style and understanding individual factors (internal or external).

Rebecca Oxford (1990 in Kumaravadivelu 2003:136) classifies the learning strategies into two main categories: direct strategies and indirect strategies. *Direct strategies* include different *cognitive strategies*, such as analyzing and reasoning, creating structures for input and output, receiving and sending messages; *memory strategies*, such as creating mental linkages (mind mapping), applying images and sources, reviewing, and employing action; and *compensation strategies*, such as guessing intelligently and overcoming limitations in speaking and writing. *Cognitive strategies* involve critically examining information, identifying patterns, making connections, and drawing logical conclusions. Analyzing implies breaking down complex

information (chunking) into smaller components, examining their characteristics, differentiating between relevant and irrelevant information, evaluating and synthesizing. It is essential for gaining deeper insight and making informed decisions based on evidence and reasoning. Moreover, reasoning involves drawing logical inferences, making deductions, and applying logical principles to solve problems and justify beliefs or decisions.

Memory strategies, on the other hand, are techniques or methods used to enhance information retention. Creating mental linkages and associations (mind mapping) is a visual technique that involves organizing information in a hierarchical, interconnected format, to visualize the relationships between different pieces of information. Visualization can also aid memory recall, by creating mental images or visual representations of information. There are numerous mnemonic strategies and aids to help improve retention and recall information, which can be applied to various learning contexts and tailored to individual preferences and learning styles.

Compensation strategies are adaptative techniques that involve making educated guesses or inferences based on contextual clues or prior knowledge. Moreover, there are different techniques that might help overcome limitations in speaking and writing, such as using visuals, tools like audiobooks, podcasts, films, conversations, etc. Still, overcoming limitations requires a lot of patience and persistence.

Indirect strategies, according to Oxford's classification (Oxford 1990) include metacognitive strategies, affective strategies, and social strategies. *Metacognitive strategies* involve the awareness and regulation of learner's cognitive processes, that is setting clear and specific goals for learning, planning study schedules, and organizing materials, monitoring progress using self-assessment techniques to identify areas for improvement. *Affective strategies* involve managing emotions, lowering anxiety and encouraging yourself to stay engaged and be motivated to learn.

Lowering anxiety is extremely important since anxiety hinders learning by impairing concentration and decreasing memory skills. Therefore, students might need to employ stress management techniques (such as deep breathing, mindfulness, or relaxation exercises) to alleviate anxiety and enhance focus. Besides, a supporting learning environment might create a sense of belonging and consequently raise the level of engagement. Moreover, Rebeca Oxford (1990) talks about *social strategies*, emphasizing the benefits of fostering collaboration, cooperation, and peer support and empathy. Social interactions expose learners to diverse viewpoints and experiences, thus enriching their understanding or even broadening their horizons. Debating or discussing concepts might develop a deeper understanding and consequently a better retention of information. In addition, cooperating on a task encourages using each person's skills and abilities to generate new solutions to problems or to overcome challenges more effectively.

In the same line of thought, David Nunan (1991:170) emphasizes the importance of considering the individual's natural way of going about learning, i.e. his learning style. Nunan clarifies that one's learning style is not a matter of mere preference, but it is the result of "personality variables, including psychological and cognitive make-up, socio-cultural background, and educational experience." (Nunan1991:170)

Effective educators recognize the importance of addressing these different learning styles and tailor learning strategies to suit everyone. While there are various models and theories of learning styles, one common framework includes: visual learners, auditory learners, Kinesthetic or tactile learners, verbal learners, and logico-mathematical learners. *Visual learners* prefer to process information through visual stimuli, such as images, diagrams, charts, or videos. *Auditory learners* prefer listening to information and receiving verbal instructions and oral explanations. *Kinesthetic learners* prefer to engage with materials, manipulate objects and learn best through hands-on experiences. *Verbal learners* seem to benefit more from language based activities such as reading, writing, engaging in group discussions, and all kinds of activities which involve verbalizing information. *Logical-mathematical* learners have a strong preference for logical reasoning, problem-solving tasks, and in general all activities which involve analytical thinking.

Willing (1989, in Nunan 1991: 169-170) emphasizes that learners might exhibit characteristics of multiple learning styles, therefore he goes beyond the classical taxonomy distinguishing between strategies for managing the learning process and strategies for managing information. In his study of learning styles of English as a second language, Willing (1989) was looking for correlations between learning preferences and biographical variables (age, ethnicity, level of previous education, etc.). The findings emphasized that certain learning activities were almost universally popular, nevertheless they allowed learners to be categorized into four main types: analytical learners, concrete learners, communicative learners, and authority-oriented learners.

- Type one: 'concrete' learners have a preference for games, pictures, films, videos, talking in pairs and practicing English outside the classroom.
- Type two: 'analytical' learners like studying grammar and English books. They prefer to study alone and find their own mistakes through self-assessment. Moreover, they enjoy working on problems given by the teacher.
- Type three: 'communicative' learners have a pragmatic approach to learning English and like to learn from listening to native speakers or talking to friends in English even outside the classroom. They enhance their vocabulary by hearing new words and by communication.

- Type four: ‘authority – oriented’ learners consider the teacher the most important source of knowledge, therefore they need the teacher to explain everything to them, they take notes, study grammar, and learn new vocabulary by reading and memorizing.

Tailoring education to suit students’ best learning styles might benefit students from different perspectives. Besides enhancing comprehension and information retention, it also increases learning motivation and students’ engagement in classroom activities, as well as their self-confidence. From an affective perspective, adapting strategies to accommodate diverse learning styles can empower students to recognize and leverage their strength, fostering a positive and more inclusive learning environment. This, in turn, leads to strengthening the premises for developing learner autonomy. Helping learners to become aware of their own best ways of learning and training them to use a variety of strategies means to equip them with the tools and mindset needed to navigate the complexities of learning in various contexts and become successful learners. (Kumaravadivelu 2003:133)

In conclusion, promoting learner autonomy is a dynamic process that involves empowering students to become active participants in their educational journey. Through autonomy -supportive guidance, teachers encourage students to take ownership over their learning process, set goals, plan their learning, and thus develop essential skills and competences for a lifelong love for learning. By fostering a culture of self-directed exploration, in which students accept responsibility for all their decisions concerned with learning, teachers help develop students’ capacity for critical thinking and decision making, as well as empower them to confront their weaknesses and failures. Consequently, students develop resilience, self – control and self- discipline which lead to self-esteem and personal fulfillment.

References:

- Chapter 11: “*Language Learning Strategies in a Nutshell: Update and ESL Suggestions*” By Rebecca L. Oxford
- Chapter 12: “*Learner Strategy Training in the Classroom: An Action Research Study*” By David Nunan
- Kumaravadivelu, B., (2003) *Beyond Methods: Macrostrategies for Language Teaching*, Yale University Press
- Kumaravadivelu, B., (2006) *Understanding Language Teaching, From Methods to Postmethod*, Lawrence Erlbaum Associated Publishers
- Nunan, D., (1991) *Language Teaching Methodology, A Textbook for Teachers*, Prentice Hall International English Language Teaching

- Richards, J.C., Renandya, W.A., (2002) *Methodology in Language Teaching: An Anthology of Current Practice*, Cambridge University Press

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC PE DRUMUL BUN?

Luiza Bănică

Colegiul Național Tudor Vladimirescu

Legea și dezordinea în educație pot fi subiecte extrem de complexe și sensibile, deoarece educația este un aspect fundamental al societății și are un impact profund asupra vieții oamenilor, asupra viitoarelor generații. În multe țări, există legi și regulamente care guvernează sistemul de învățământ, stabilind standardele pentru programele școlare, calificările profesorilor, finanțarea școlilor și multe altele. Cu toate acestea, uneori aceste legi și regulamente pot duce la dezordine sau la probleme în sistemul de învățământ.

De exemplu, dezordinea din sistemul de educație ar putea să apară din următoarele cauze:

- Lipsa fondurilor și resurselor adecvate în școli, ceea ce duce la condiții de învățare precare și lipsa accesului la o educație de calitate, modernă și actuală.
- Schimbările frecvente în politica educațională și în programele de studiu, care pot crea confuzie și instabilitate în rândul elevilor, profesorilor și părinților.
- Lipsa coerenței și a direcției clare în ceea ce privește obiectivele și standardele educaționale, ceea ce de asemenea poate duce la încurajarea unor practici de învățare inadecvate sau la lipsa de responsabilitate.

Pentru a aborda aceste probleme, este important ca legile și politicile din domeniul educației să fie elaborate și aplicate cu grijă, ținându-se cont de mult mai mulți factori, cum ar fi contextul socioeconomic, gradul de alfabetizare al familiei elevului, starea de sănătate a copilului, accesul la resursele educaționale. De asemenea nu trebuie să fie neglijate nevoile profesorilor și ale comunității. Totodată este crucial să existe un dialog deschis între toți actorii implicați în sistemul de învățământ pentru a identifica și remedia problemele existente.

O abordare holistică a acestei dezordini, care să ia în calcul atât aspectele legislative și politice, cât și problemele practice din școli. Este important să se asigure că toți elevii au acces la o educație de calitate, că profesorii beneficiază de sprijin și resurse adecvate, și că sistemul de învățământ rămâne centrat pe dezvoltarea elevilor într-un mod echitabil și sustenabil.

De asemenea Programa școlară din învățământul românesc poate fi considerată prea încărcată deoarece uneori poate pune presiune excesivă pe elevi și profesori, împiedicându-i să se concentreze pe aspectele importante ale învățării și dezvoltării personale. O abordare mai flexibilă și adaptabilă ar putea fi benefică pentru a permite explorarea profundă, înțelegerea și fixarea adecvată a subiectelor într-un ritm potrivit pentru fiecare elev.

Adaptările în procesul de învățare sunt esențiale pentru a susține nevoile individuale ale elevilor. O abordare flexibilă ar putea include diferite stiluri de învățare, ritmuri personalizate și resurse suplimentare pentru a ajuta fiecare elev să atingă potențialul maxim. Mai mult de atât abordarea ar trebui să vizeze nu doar aspectele academice, ci și dezvoltarea personală și socială a elevilor. Aceasta ar include promovarea abilităților de gândire critică, creativitatea, empatia și rezolvarea de probleme, împreună cu îngrijirea sănătății mintale și a bunăstării fizice a elevilor. Integrarea educației non-formale și a educației socio-emoționale ar putea contribui la formarea unei generații echilibrate și pregătite pentru viitor. Acest proces de învățare care nu este structurat în mod tradițional și nu se desfășoară în cadrul sistemului educațional clasic, poate avea loc în afara sălilor de clasă, prin activități precum taberele, voluntariatul, proiectele extracurriculare, atelierile și alte experiențe practice. Educația non-formală oferă oportunități pentru dezvoltarea abilităților sociale, emoționale și practice, atât de necesare minților tinere, completând astfel educația formală care ar contribui la formarea unei perspective mai cuprinzătoare și mai echilibrate asupra lumii înconjurătoare.

Cu o abordare corectă, Romania are viitor!

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ - DE LA TEORIE LA PRACTICĂ ÎN INFORMATICĂ

Profesor Carmen-Nicoleta Mincă

Colegiul Național de Informatică „Tudor Vianu”, București

În era digitală în continuă expansiune, în care competențele IT devin vitale, învățarea prin practică a Informaticii devine o necesitate pentru elevi și profesori deopotrivă. Acest eseu va prezenta câteva avantaje ale învățării practice a Informaticii prin intermediul platformelor digitale, evidențind importanța deosebită a platformelor e-learning în obținerea progresului școlar.

Învățarea nu se rezumă doar la acumularea de cunoștințe teoretice, ci implică un proces complex de dobândire a abilităților practice prin experiență. Memoria joacă un rol esențial în acest proces, facilitând reținerea și utilizarea informațiilor pe termen scurt și lung. Ea servește ca temelie pentru învățare, stocând informațiile inițiale și consolidându-le prin repetiție și practică. Recuperarea eficientă a informațiilor este esențială pentru înțelegerea și aplicarea cunoștințelor.

Diverse tehnici, cum ar fi repetiția elaborativă, asocierea semantică și mnemotehnica, pot îmbunătăți capacitatea de reținere și recuperare a informațiilor, optimizând procesul de învățare. Memoria are, de asemenea, un rol important în evaluarea cunoștințelor și a performanței prin teste și evaluări care se bazează pe capacitatea elevilor de a-și aminti și aplica informațiile învățate.

La disciplina Informatica și în domeniul IT, totul este în continuă schimbare, tehnologiile se dezvoltă constant și cu rapiditate. Astfel, procesul de învățare este unul continuu, atât pentru elev, cât și pentru profesor.

Înclinația nativă a tinerei generații către IT încurajează elevii să fie interesați de informatică. Pentru a le menține interesul și curiozitatea pentru acest domeniu, întregul proces de predare-învățare trebuie să fie dinamic, cu mult accent pe practică. Informațiile tehnice trebuie introduse gradat și cu feedback imediat. De cele mai multe ori, prin intermediul calculatorului, rezultatele sarcinilor de lucru pot fi vizualizate instant.

Platformele e-learning gratuite specifice disciplinei, cum ar fi <https://www.pbinfo.ro/>, oferă un mediu adecvat dezvoltării abilităților practice în informatică. Resursele teoretice și problemele propuse permit elevilor să-și exerseze competențele într-un mod interactiv și dinamic și fac ca învățarea să fie mai atractivă și mai eficientă. Aceste platforme sunt accesibile online și de pe orice dispozitiv cu conexiune la internet. Platformele oferă feedback imediat, ajutând elevii să-și îmbunătățească performanțele și pot fi personalizate pentru nevoile și interesele individuale ale elevilor.

Platforma pbinfo conține atât resurse teoretice cât și o culegere mare de probleme structurate pe clase de studiu, categorii, în conformitate cu programa școlară. Problemele sunt propuse de un grup mare de profesori din țară, din care fac parte și eu. Fiecare profesor utilizator își poate crea o clasă proprie pentru elevii săi, le poate urmări progresul și poate organiza concursuri.

Soluțiile elevilor la problemele propuse spre rezolvare sunt evaluate instant, platforma dispunând de un compilator performant. În urma evaluării acestor soluții, elevii primesc un punctaj (scor) obiectiv în intervalul [0,100]. Dacă scorul obținut nu este maxim, elevii sunt încurajați și ajutați să-și perfecționeze soluțiile pe baza indicațiilor obținute de la profesor.

În plus, profesorul poate să creeze teme pentru elevi, cu dată de finalizare precizată, pentru a asigura continuarea procesului de învățare și acasă.

Utilizând platforma în procesul de predare-învățare, am putut constata un real progres al elevilor ca urmare a utilizării acestei platforme. Facilitatea organizării concursurilor prin intermediul platformei a menținut spiritul competitiv în rândul elevilor stimulând dorința de a ști cât mai mult și de a fi cât mai bine pregătit.

În concluzie, integrarea adecvată a resurselor digitale în activitățile de predare și evaluare, facilitată de profesori, menține curiozitatea și interesul elevilor pentru învățare. Învățarea practică a informaticii prin intermediul platformelor digitale, precum <https://www.pbinfo.ro/>, este esențială în pregătirea elevilor pentru cerințele lumii moderne facilitând tranziția de la teorie la practică, iar profesorii au un rol important în acest proces. Încurajăm elevii să exploreze aceste platforme și să profite de facilitățile oferite pentru a-și dezvolta abilitățile și a excela în domeniul IT.

Bibliografie:

- <https://en.wikipedia.org/wiki/Memory>
- <https://www.edutopia.org/differentiated-instruction-active-learning>

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Profesor Fluerașu Ioana

Palatul Copiilor, Craiova

Educația modernă răspunde la întrebarea: „pentru ce înveți?” iar răspunsul este – „să știm ce să facem cu ceea ce am învățat.” Noul, necunoscutul, căutarea de idei, prin metodele interactive se constituie ca o secvență a cunoașterii în care copilul este participant activ. El întâlnește probleme, situații complexe pentru mintea lui de copil; în grup, prin analize, dezbateri, descoperă răspunsurile, rezolvă sarcinile de învățare. Educația desfășurată la Cercul de arte plastice de la Palatul Copiilor Craiova poate juca un rol esențial în pregătirea elevilor care învață pentru succesul mai târziu la școală.

EXPERIMENTUL - direct sau indirect, folosit de noi în predare și învățare, are o deosebită valoare formativă, întrucât dezvoltă elevilor spiritul de observare, investigare, capacitatea de a înțelege esența obiectelor și fenomenelor, de prelucrare și interpretare a datelor experimentale, interesul de cunoaștere etc..

EXPLORAREA presupune încercările și tentativele copilului de a cunoaște și de a descoperi lucruri noi. Este una din acțiunile fundamentale ale dezvoltării copilului. Ea permite cucerirea lumii înconjurătoare și stimulează motivația de a cunoaște, oferind bazele dezvoltării potențialului psihofizic și aptitudinal al copilului. În viața copilului jocul este o activitate deosebit de atrăgătoare care evoluează între ficțiunea pură și realitatea muncii (M. Debesse, 1967).

JOCUL ne permite să urmărim copilul sub toate aspectele dezvoltării sale, în întreaga sa complexitate: cognitiv, motor, afectiv, social, moral.

Trei tipuri de activități sunt fundamentale în felul în care ne desfășurăm activitatea la cercul de artă: **EXPLORAREA**, **EXPERIMENTAREA** și **JOCUL**. Copiii acumulează prin aceste trei tipuri de activități experiențe cu semnificație pentru dezvoltarea lor și le satisface nevoile specifice vârstei. Ei încearcă să cucerească lumea din jur acționând pe cele trei căi.

Cei care nu citesc, nu se informează, nu observă sistematic mediul în care trăiesc, nu vor avea o memorie vizuală dezvoltată. Acestia nu vor obține în activitățile plastice rezultate superioare, datorită lipsei de imaginație și implicit a capacității de a transpune în imagini plastice diferite aspecte ale realității.

Aceste activități contribuie la dezvoltarea unor percepții și reprezentări legate de frumosul din artă, din natură, din societate, la formarea unor capacități de a aprecia și evalua frumosul, la

cultivarea gustului estetic, la formarea unor deprinderi și îndemânări tehnice de artă, stimularea capacităților creatoare, a unor aptitudini estetice

Activitatea de predare-învățare-evaluare desfășurată în cadrul cercului de artă se desfășoară prin apel la acești factori, iar rezultatul este crearea unei personalități cu o educație estetică în formare, armonioasă, în acord cu exigențele societății contemporane.

Bibliografie

- Cerghit, I., "Sisteme de intruire alternative și complementare, structuri, stiluri și strategii, Iași, Polirom 2008.
- Ciolan, L., "Învățarea integrată", Iași, Polirom 2008.
- Nicola, I., "Tratat de pedagogie școlară", București, Aramis 2004.

EXPERIENȚELE DE ÎNVĂȚARE LA ȘCOLARUL MIC-CARACTERISTICI ȘI PARTICULARITĂȚI

*Profesor învățământ primar, Angelica Burcin
Școala Gimnazială „Ioan Bădescu”, Popești-Leordeni*

Creativitatea reprezintă un aspect esențial în învățare pentru școlari. Aceasta îi oferă școlarului posibilitatea de a dezvolta diverse subiecte de discuție, îi oferă posibilitatea să identifice diverse modalități de rezolvare a unor probleme, să analizeze perspective de a soluționa unele controverse din diferite domenii, de a crea prin artă, de a fi expresiv în exprimare, de a socializa cu ușurință etc. De asemenea, dezvoltarea creativității elevilor depinde într-o mare măsură și de strategiile pe care învățătorii le utilizează la clasă. Totodată creativitatea contribuie la crearea unor experiențe de învățare pozitivă pentru școlarul mic. În acest sens experiențele de învățare trebuie să fie cât mai diversificate, începând de la metodele și procedeele utilizate până la materialele didactice. Întreg procesul de învățare se bazează pe toate componentele care țin de proiectarea didactică eficientă.

Creativitatea este specifică fiecărui individ, dar aceasta poate fi observabilă de regulă în contexte favorabile și dacă este stimulată. Un elev creativ este acel elev care pune întrebări, care vrea să descopere lucruri noi, care experimentează, care cercetează, care este curios, care abordează anumite probleme atipic sau diferit, este acel elev care nu se încadrează într-un șablon ci se face remarcat, are o gândire divergentă, este perseverent și are încredere în sine și în capacitățile lui.

Preocuparea cadrelor didactice trebuie să aibă în vedere dezvoltarea creativității elevilor prin diverse strategii, întrucât creativitatea dezvoltă inteligența, aflându-se în strânsă legătură cu aceasta. Datorită creativității, personalitatea elevului va ieși în evidență.

Totodată, copiii cu imaginație și cu un nivel ridicat de creativitate vor învăța mai ușor, crescând astfel performanțele școlare. La vârsta școlarității mici, elevii au nevoie să fie stimulați să fie creativi, iar contextele trebuie să fie variate. Creativitatea depinde de mai mulți factori, atât sociali, cât și biologici sau psihologici, iar familiile copiilor cât și școala au rolul de a le oferi acestora mediul favorabil dezvoltării și manifestării creativității. Există și unii factori care inhibă creativitatea elevilor: atitudinea cadrului didactic, stilul parental, climatul clasei, competiția între elevi, critica unor idei/opinii ale elevilor, iar acest lucru este în defavoarea dezvoltării lor holistice. Cert este că e importantă creativitatea și că fiecare copil are un potențial creativ care trebuie descoperit și dezvoltat, de aceea este nevoie de un mediu propice și stimulat.

În ceea ce privește efectuarea învățării, studiile evidențiază diferite moduri:

- învățarea prin repetiție
- învățarea prin descoperire inteligentă
- prin încercare și eroare
- prin generalizarea reacției dobândite
- învățarea prin discriminare
- învățare prin asocierea stimulilor (Kincses, 2011, p. 13)

Învățarea reprezintă un proces esențial pentru copii, acesta realizându-se treptat în funcție de nivelul de dezvoltare al fiecăruia. „Capacitatea de învățare variază în funcție de vârstă: în cursul primilor ani de viață capacitatea de învățare se manifestă pregnant. Potrivit cercetărilor psihologice, între 2-4 ani se achiziționează jumătate din inteligența umană, între 4-8 ani 30 %, iar restul, 20 %, între 8-16 ani” (Peculea, Ignat, Brănișteanu, Macri, Bocoș, 2015, p. 123).

Învățarea cea mai eficientă este cea prin care elevul mic este stimulat să descopere singur prin diverse metode, anumite conexiuni, situații, aspecte care țin de natura unor obiecte, fenomene etc. „Învățarea prin descoperire asigură însușirea activă și trainică a cunoștințelor”; procesele de asimilare și înțelegere fiind mai atractive ea are o valoare formativă mai mare, favorizând dezvoltarea atitudinilor și spiritului investigativ și inventiv, flexibilitatea și productivitatea gândirii, a curiozității organizate, a motivației complexe și a creativității” (Pânișoară, 2012, p. 28).

Modul de a învăța prin experiență poate fi conturat astfel:

- munca furnizează întotdeauna o oarecare experiență;
 - dacă reflectăm asupra acestei experiențe, obținem cunoștințe noi;
 - cunoștințele pot fi generalizate
 - se experimentează noile idei desfășurând alte activități, mai bune mai complexe.
- (Cocoradă, 2010, p. 182)

Modalitatea de a învăța poate să fie proprie fiecărei persoane/ elev. „O persoană primește cunoștințe diferite în funcție de modul în care învață, în care combină sursele și formele de transformare. În cazul în care indivizii caută informații în exterior și le combină cu reflecția, cunoștințele ar putea fi numite divergente, legate mai mult de practica reală decât de ceea ce este scris în cărți. Când cunoștințele sunt furnizate de cărți sau discuții cu profesorii/ formatorii și când individul reflectează asupra lor, ele vor fi mai degrabă cunoștințe de asimilare, ca în predarea din școala tradițională”. Informațiile din cărți, împreună cu experimentarea activă, furnizează cunoștințe convergente.

În ceea ce privește demonstrația realizată de Knowles având în vedere valoarea experienței personale în învățare, dar și argumentele aduse de Kolb și de alți cercetători au întărit impresiile pozitive ale formatorilor practicieni privind învățarea din experiență. Susținătorii teoriilor învățării

din experiență au o viziune optimistă asupra personalității, susținând faptul că persoana care învață este activă și responsabilă, este actor al propriei deveniri, specifică autoarea Elena Cocoradă. Cel care utilizează experiența ca sursă de învățare își dezvoltă capacitatea de reflecție, de monitorizare a demersului cognitiv, a relațiilor cu ceilalți și chiar a existenței personale.

În ce privește învățarea realizată în cadrul școlii, se pot distinge două tipuri de învățare:

- a. *învățare senzorio-motorie*, constând în formarea de priceperi și deprinderi motorii (învățarea scrisului, a desenului tehnic, a mânăirii unor aparate sau unelte, învățarea practicării unor sporturi), acte în care esențial este răspunsul prin mișcările adecvate la anumiți stimuli;
- b. *învățarea verbală*, cuprinzând însușirea de cunoștințe și formarea de capacități, priceperi intelectuale (memorarea unor formule, legi și date, dobândirea posibilității de interpretare a unor texte, de soluționare a unor probleme).

Învățarea eficientă implică adaptarea procesului de predare la nevoile și stilurile individuale de învățare ale elevilor. Fiecare copil are propriile sale preferințe și moduri unice de a asimila informații. Unii copii învață mai bine prin intermediul activităților practice și experiențiale, în timp ce alții preferă să învețe prin intermediul discuțiilor și al interacțiunii sociale. Prin urmare, profesorii trebuie să utilizeze o varietate de strategii de predare pentru a se asigura că toți elevii au oportunitatea de a învăța în modul care se potrivește cel mai bine cu ei.

O componentă esențială a învățării eficiente este feedback-ul constant și constructiv. Elevii au nevoie de îndrumare și susținere pentru a-și îmbunătăți performanța. Feedback-ul oferit în mod regulat, într-un mod care este specific și orientat către îmbunătățirea procesului de învățare, poate juca un rol crucial în dezvoltarea lor academică și personală. De exemplu, în loc să se concentreze exclusiv pe rezultatele finale, profesorii ar trebui să ofere feedback detaliat cu privire la procesul de gândire al elevilor și la modul în care pot să își îmbunătățească abilitățile.

Implicarea activă a elevilor în procesul de învățare este, de asemenea, esențială pentru învățarea eficientă. Elevii învață cel mai bine atunci când sunt implicați activ în activități care le permit să exploreze și să descopere informații noi. Astfel, profesorii ar trebui să creeze oportunități pentru învățarea practică și experiențială, care să le permită elevilor să-și aplice cunoștințele și să dezvolte abilități practice într-un mod relevant și captivant.

Învățarea eficientă în învățământul primar nu poate fi realizată fără un mediu de învățare pozitiv și stimulat. Elevii au nevoie de un mediu sigur și susținător în care să se simtă confortabil să își exprime ideile și să își împărtășească întrebările și preocupările. Prin crearea unui mediu de învățare în care curiozitatea și explorarea sunt încurajate, profesorii pot să cultive o dragoste pentru învățare care va dura pe tot parcursul vieții copiilor lor.

În concluzie, învățarea eficientă în învățământul primar necesită o abordare holistică și adaptată la nevoile și ritmul de dezvoltare al elevilor. Prin crearea unui mediu de învățare stimulat, oferirea unui feedback constant și constructiv, și implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, putem contribui la dezvoltarea lor academică și personală într-un mod care să le ofere o bază solidă pentru succesul viitor.

Bibliografie

- Crețu, T. (2016). *Psihologia Vârștelor*. Iași: Ed. Polirom
- Dinu, M. (2015). *Modalități de cunoaștere și cultivare a predispozițiilor creative ale elevilor din clasele I- IV*. Bacău: Rovimed Publishers.
- Neveanu, P.P.(1980). *Creativitate și învățare*. În Revista de pedagogie nr.1/ 1980.
- Pânișoară, G. (2019). *Psihologia învățării. Cum învață copiii și adulții?* Iași: Ed. Polirom
- Pânișoară, G. coord., *Psihologia copilului modern*, Editura Polirom, Iași, 2011.
- Pânișoară, O. coord., *Programul de formare metode interactive de predare, învățare, evaluare. Suport de curs*. Craiova, 2012.
- Răduț-Taciu, R., Bocoș, M.-D., & Chiș, O. (2015). *Tratat de management educațional pentru învățământul primar și preșcolar*. Pitești: Ed. Paralela 45.

SCENARIUL UNEI ACTIVITĂȚI INTEGRATE LA GRUPA MARE “NATURA SE TREZEȘTE LA VIAȚĂ”

*Profesor învățământ preșcolar Sabău Ioana
Grădinița cu Program Prelungit “Primii Pași”, Aiud*

Tema anuală de studiu: Când, cum și de ce se întâmplă?

Tema săptămânii: „Zvon de primăvară”

Tema zilei: „Natura se trezește la viață”

Forma de realizare: Activitate integrată (DȘ+DLC) – joc didactic

Activitate distinctă (DEC) - pictură

SCENARIUL ZILEI

Întâlnirea de dimineață

1) Salutul

Educatorea îi pofteste pe copii să se așeze pe scăunele, după care îi salută : *Dimineața a sosit / Dragi copii, bine-ați venit! Înemicerc să ne-adunăm/ Frumos să ne salutăm!*

Activitatea debutează cu întâlnirea de grup dintre educatoare și copii prin intermediul unui cantece sugestiv : *Ghiocelul s-a trezit, bună dimineața! Albinuța s-a trezit, bună dimineața! Rândunica s-a trezit, bună dimineața! Și copiii s-au trezit, bună dimineața! Ritmul de înviorare/ I-a cuprins pe fiecare/ După ce și-au făcut patul/ A urmat apoi spălatul/ Pe obraz, pe ochișori/ Pe năsuc, pe dințișori/ Bine e sa fii curat/ Îngrijit și pieptănat/ Ca să faci tot ce poștești/ Și ca să nu te grăbești/ Fii devreme la culcare/ Și devreme la sculare/ Să n-alergi după tramvai/ Ca să nu te-mpiedici, vai/ Și-ai să fii de toți iubit/ Sănătos și fericit!*

2) Prezența

Se realizează prezența copiilor la grădiniță prin numirea acestora de către educatoare. Când își vor auzi numele, fiecare copil va saluta și , la rândul lui, va fi salutat de către ceilalți copii. Un copil așază la panou fotografiile colegilor absenți. Un băiat numără fetele absente, iar o fată va număra băieții absenți. Se observă dacă fetele sunt absente într-un număr mai mare decât băieții sau invers.

3) Calendarul Naturii

Se îndreaptă atenția copiilor spre calendarul naturii. Se precizează ziua în care ne aflăm, se amintește ce zi a fost ieri, ce zi va fi mâine, luna și anul în care ne aflăm. Se poartă discuții despre anotimpul în care ne aflăm. În continuare, copiii sunt îndemnați să spună cum li s-a părut a fi vremea dimineață când au venit ei la grădiniță, se stabilește starea vremii și cum ne îmbrăcăm în acest

anotimp.

4) **Împărtășirea cu ceilalți**

Copiii sunt întrebați dacă au fost la pădure după ghiocci, dacă au dăruit mamelor, bunicilor mărtișoare, dacă s-a întâmplat cumva ca o rândunică să își facă cuib la geamul lor. Pe rând, vor împărtăși colegilor o întâmplare de primăvară trăită chiar de ei. Ceilalți copii vor asculta cu atenție, apoi dacă vor dori vor pune întrebări și vor comenta pe scurt.

5) **Activitatea de grup**

Preșcolarii vor primi, la venirea la grădiniță, ecusoane cu imaginea unui mărtișor, imaginea unei rândunici și imaginea unei flori de primăvară. Le reamintesc copiilor de ecusoanele pe care le-au primit de dimineață, precizându-le că fiecare simbol reprezentat prin imagine aparține unei luni din anotimpul primăvara. Copiii sunt rugați să spună ce știu ei despre fiecare: mărtișor, rândunică, panseluță.

6) **Noutatea zilei**

Îi întreb pe copii dacă au auzit de Valea Ielelor. Valea Ielelor este un tărâm magic, unde zânele pregătesc prin minuni numai de ele știute sosirea primăverii. Pe acest tărâm trăiește și Clopoțica, o zână cârpăce. Ea repară și inventează diferite obiecte care le sunt de folos celorlalte zâne în pregătirile lor pentru a aduce primăvara pe Pământ.

Le voi spune copiilor că în dimineața aceasta când veneam spre grădiniță m-am întâlnit cu Clopoțica, care și-a dorit foarte mult să îi cunoască și să își petreacă o zi alături de ei, de aceea am adus-o cu mine la grădiniță. Pe parcursul zilei, ea le va descoperi multe surprize, având chiar o misiune specială pentru întreaga grupă.

Tranziția spre centre se va realiza cu ajutorul versurilor: „*Mămăruță, ruță/ Suie-mă-n căruță/ Și mă du la vale/ Ca pe zmeu călare/ Și când vei zbura / Spre centre mă vei purta*”

În cadrul **activităților liber alese**, la centrul **Biblioteca**, copiii vor trasa semnele grafice învățate până acum, având la dispoziție fișe de lucru. La centrul **Artă**, copiii vor realiza cartea primăverii, lipind elementele specifice acestui anotimp pe coli A4, fiecare folosindu-și imaginația. Lucrările se vor așeza într-o mapă, aceasta reprezentând cartea primăverii. La centrul **Joc de masă**, copiii vor descoperi drumul albinei la floare, precum și drumul păsării la colivie în jocul labirint „Detectivii primăverii”. Copiii au ca sarcină și asamblarea puzzlelor pentru a forma imagini de primăvară.

În cadrul **activităților pe domenii experiențiale**, la **activitatea integrată DȘ (cunoașterea mediului) + DLC (educarea limbajului)** vom organiza un joc-concurs în care copiii vor răspunde la întrebări, ghicitori, vor despărți în silabe, vor recunoaște sunetele inițiale ale cuvintelor, vor alcătui propoziții cu unele cuvinte date. Rezolvând sarcinile date, ei readuc Primăvara pe pământ. Pe parcursul jocului-concurs copiii vor fi încurajați în adoptarea unui mod corect de colaborare pentru a

stimula evoluția jocului.

Tranziția spre următoarea activitate se face prin cântecul „Vine, vine primăvara!” (Anexa 1)

La activitatea din cadrul **Domeniului estetic și creativ (educație plastică)**, copiii vor picta pe sticlă elemente de primăvară, realizând astfel tabloul „Culorile primăverii”

Se trece apoi la **ALA 2**, unde copiii se vor juca jocul de mișcare „Trenul Primăverii” .

Bibliografie:

1. MEN „Curriculum Pentru Educația Timpurie” - 2019
2. Breben,S., Gongea,E., Ruiu,G., Fulga,M., (2002) *Metode interactive de grup. Ghid metodic pentru preșcolari*, Editura ARVES, Craiova
4. Novac Cornel - „Învățământul preșcolar în mileniul III”, Edit.Reprograph, 2008

EFICIENȚA UNUI PROGRAM DE INTERVENȚIE PENTRU REDUCEREA ANXIETĂȚII FAȚĂ DE TESTARE

Profesor învățământ primar DAD-TĂUT CRINA-LAVINIA

Colegiul Național "Onisifor Ghibu" Oradea

Tryon Edwards numea **ANXIETATEA** „rugina vieții, care îi distruge strălucirea și îi slăbește puterea”.

1. MOTIVAȚIA ALEGERII TEMEI

Ideea acestei lucrări...abordarea **ANXIETĂȚII FAȚĂ DE TESTARE**, a pornit,

- în primul rând, de la munca realizată cu elevii mei, de la **observarea**
 - modului lor de a se comporta
 - reacțiilor și
 - stărilor emoționale negative

pe care le aveau înaintea unei
evaluări orale sau scrise

- în al doilea rând, am dorit să descopăr care sunt **strategiile, metodele** cele mai eficiente de a reduce anxietatea de testare și care se pretează elevilor mei

2. CE ESTE ANXIETATEA FAȚĂ DE TESTARE?

*Enciclopedia de Psihologie Gale, editată de B. Strickland (2001)- *anxietatea față de testare* este o stare (condiție) caracterizată prin *simptome* specifice, persistente și severe pe care unele persoane le resimt în diverse situații de testare, care interferează cu *performanțele* pe care acestea le obțin.

*Salamé (1984)- anxietatea față de testare poate fi definită ca o *stare emoțională neplăcută*, caracterizată prin:

1. **tensiune psihică**, aprehensiune și nervozitate
 2. prin diverse **simptome somatice**, cum ar fi: palpitațiile, transpirația în absența efortului fizic, tremurul vocii în situații de evaluare orală sau a mâinilor în situații de evaluare scrisă.
 3. **lipsa încrederii** în propria capacitate de a reuși;
 4. **îngrijorarea** persoanei în legătură cu propriile competențe și cu nivelul de pregătire pentru test;
 5. **cognițiile negative** legate de- eventuala pierdere a stimei din partea celorlalți
- alte posibile consecințe asociate eșecului

3. STUDII REALIZATE ÎN DOMENIUL ANXIETĂȚII FAȚĂ DE TESTARE

*Primele studii publicate în 1914 -1952, Sarason și Mandler publicau o serie de studii- care au vizat relația dintre anxietatea față de testare și performanța la diverse teste cognitive

Elaborarea și perfecționarea **primului instrument** pentru evaluarea diferențelor interindividuale referitoare la anxietatea față de testare- *Scala pentru evaluarea anxietății față de testare/Test Anxiety Scale – TAS* (Sarason, 1978).

*O serie de studii efectuate de cercetători americani (Spielberger, 1980; Arch, 1987; Cassady, 2004; Moore, 2006; Pintrich și De Groot, 1990) au surprins *relațiile* dintre: *anxietatea față de testare, locul controlului, auto-eficiența, respectiv deprinderile și obișnuințele legate de studiu.*

*În cadrul unui studiu comparativ (Al-Doughmi et al., 2006) a fost examinat *impactul* pe care îl au *examele de dificultate crescătoare* asupra *nivelului anxietății față de testare* în rândul studenților iordanieni. Lotul de subiecți: 187 de studenți dintr-un colegiu de asistente medicale din Amman, cu vârste cuprinse între 18 și 22 de ani (50 în I an de studiu, 46 în al II-lea an, 44 în al III-lea an de studiu și 47 în al IV-lea an de studiu). Instrument-versiunea în limba arabă a *Inventarului pentru evaluarea anxietății față de testare –IAT/TAI* (Spielberger, 1980). S-a constatat o incidență a *anxietății față de testare mult mai ridicată în rândul studentelor în ultimul an*

de studiu, comparativ cu subploturile de studente în anii I, II și III. Autorii concluzionează că nivelul anxietății față de testare pare să *crească de la un an de studiu la altul*, datorită:

-stresului ridicat indus de situațiile de examinare

- sarcinilor școlare sunt din ce în ce dificile

-responsabilităților tot mai diverse pe care studenții le au cu fiecare nou an de studiu

*Robu V. (2008) a realizat studiul „*Anxietatea față de evaluarea orală în rândul liceenilor*”. S-a propus investigarea incidenței anxietății față de evaluarea orală și cea scrisă într- un lot de elevi de liceu. Lotul de subiecți: 221 de adolescenți și tineri, elevi în clasele IX-XII ale Grupului Școlar „Dimitrie Leonida” din Piatra-Neamț. Instrumente: *Inventarul pentru Măsurarea Anxietății față de Evaluarea Orală, Inventarului pentru Evaluarea Anxietății față de Testare (TAI/Test Anxiety Inventory* (Spielberger, 1980). Concluzii: -fetele tind să exprime un nivel mai ridicat al anxietății față de evaluare (scrisă și orală); scorurile la anxietatea față de- evaluarea orală și testarea scrisă au corelat pozitiv, semnificativ statistic cu scorurile la anxietatea privită ca predispoziție a personalității

*Claudia Crișan, Iulia Tudor Copaci (2015) „*Relația dintre anxietatea față de testare și performanța academică la copiii de școală primară*”. Scopul acestui studiu a constat în analiza posibilelor corelații între anxietatea de testare și performanțele academice în școală și diferențele de gen între anxietate de testare și nivelurile de performanță academice. Lotul de subiecți: 40 de elevi, în vârstă de 11 ani. Datele au fost colectate folosind CTAS Inventarul de Anxietate (Cassady & Johnson, 2001) și media raportată pentru performanța fiecărui elev în semestrul școlar precedent. Rezultatele au evidențiat- o corelație negativă semnificativă statistic între anxietatea de testare și performanțele academice și diferențe nesemnificative statistic pentru ambele genuri privind nivelurile de anxietate sau în performanțele academice.

4. METODOLOGIA CERCETĂRII

SCOPUL CERCETĂRII mele vizează identificarea eficienței pe care o are programul de intervenție implementat asupra reducerii anxietății de testare elevilor din clasa a IV-a.

OBIECTIVELE CERCETĂRII:

- ❖ identificarea nevoii de intervenție pentru elevii din clasa a IV-a cuprinși în studiu, vulnerabili la anxietatea față de testare
- ❖ alegerea instrumentelor de măsură necesare pentru identificarea nivelului de anxietate față de testare a elevilor din clasa a IV-a cuprinși în studiu

- ❖ alcătuirea și implementarea programului de intervenție menit să le reducă elevilor din clasa a IV-a, cuprinși în studiu, nivelul anxietății față de testare
- ❖ verificarea eficienței programului de intervenție prin aplicarea scalei TAI (*Test Anxiety Inventory*)

5. IPOTEZE ȘI DESIGN

***IPOTEZA 1:** *Presupunem că nivelul anxietății față de testare diferă la fete și băieți*

V.I. (A) - Genul

a1: masculin

a2: feminin

V.D. (X) – Anxietatea față de testare operaționalizată prin rezultatele înregistrate la pretest și la posttest

Am utilizat **design unifactorial intergrup.**

***IPOTEZA 2:** *Presupunem că programul de intervenție duce la scăderea anxietății față de testare*

V.I. – intervenția

V.D. – Anxietatea față de testare

Am utilizat **design unifactorial intragrup.**

***PARTICIPANȚI:** Această cercetare a fost realizată la Școala Gimnazială nr. 1 Derna. Elevii cuprinși în cercetare au fost în număr de 14 (8 băieți și 6 fete). Vârsta lor era de 10 ani și se aflau în clasa a IV-a. Provin din mediul rural. Sunt copii preocupați de activitatea școlară, dar cu dificultăți în a gestiona stările emoționale înainte de o evaluare orală sau scrisă.

***INSTRUMENTE:**

***Forma scurtă/TAI-8** (Robu, 2010) a inventarului pentru măsurarea anxietății față de testare, cunoscut sub denumirea **Test Anxiety Inventory (TAI – Spielberg, 1980)**. Versiunea originală conține 20 de itemi cu răspunsuri închise, cu patru variante de răspuns (1 – *almost never*, 2 – *sometimes*, 3 – *often*, respectiv 4 – *almost always*). Inventarul conține **două scale** care permit evaluarea: *preocupărilor cognitive* legate de eșec (*Îngrijorare*) și *reacțiilor emoționale* (*Emotivitate*) -cele două DIMENSIUNI de bază ale anxietății față de testare

Forma scurtă cu opt itemi (TAI-8) a versiunii în limba română cu patru variante de răspuns (A – *aproape niciodată*, B – *câteodată*, C – *deseori* și D – *aproape întotdeauna*) a fost realizată pe baza prelucrării și analizei psihometrice a răspunsurilor provenite de la 1914 elevi de liceu români, din clasele IX-XII (Robu, 2010)

*La finalul programului de intervenție elevii au acordat un **feed-back activităților de reducere a anxietății față de testare**. Ei au acordat note de la 1 la 5 activităților realizate (**5=** m-a ajutat foarte mult, **4=** m-a ajutat mult, **3=** m-a ajutat într-o oarecare măsură, **2=** m-a ajutat puțin, **1=**m-a ajutat foarte puțin), punându-le în ordinea preferințelor și ținând cont și de modul în care acele activități i-a ajutat în a le reduce teama, anxietatea înaintea unei evaluări orale sau scrise.

Nr.crt.	Titlul activității	Nota acordată
1.	<i>Elaborarea unei strategii eficiente de învățare a unui text</i>	
2.	<i>Exerciții de relaxare (respirație relaxată, respirația alternantă nazală, respirația pentru o gândire limpede, relaxarea progresivă, vizualizarea pozitivă)</i>	
3.	<i>Exerciții premergătoare evaluării -Desensibilizare progresivă</i>	
4.	<i>Reducerea gândurilor negative/iraționale</i>	
5.	<i>Spunem glume</i>	

6. PROCEDURĂ:

Cercetarea a fost realizată pe o perioadă de **trei luni**, din luna martie până în luna mai.

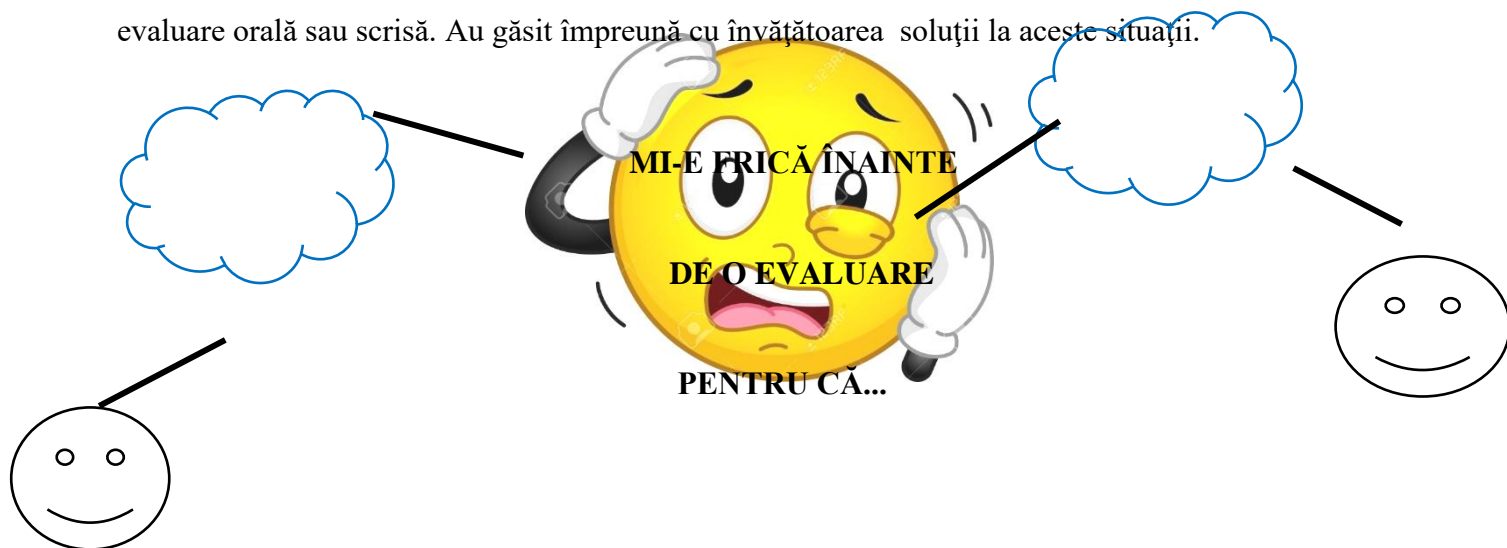
1. Aplicarea chestionarului, Inventarului TAI-8 celor 14 elevi, în etapa de *pretestare*
2. Evaluarea răspunsurilor elevilor, prin însumarea scorilor la cei 8 itemi ai testului.
3. Includerea celor 14 elevi într-un **program de intervenție** menit să le reducă acestora nivelul anxietății față de testare
4. La finalul programului de intervenție, elevii au fost din nou chestionați cu instrumentul TAI, forma prescurtată TAI-8, în *faza de posttest*
5. Tot la finalul programului de intervenție elevii au acordat un **feed-back activităților de reducere a anxietății față de testare**, acordând note de la 1 la 5 activităților realizate.
- 6.Elaborarea unei **broșuri** menite să îi ajute pe elevi în activitatea de zi cu zi, de a face față anxietății față de evaluare

7. PROGRAMUL DE INTERVENȚIE

A cuprins **cinci activități:**

***ACTIVITATEA INTRODUCȚIVĂ:„ Cum să fac față anxietății față de testare?“**

PROCEDURĂ:- explicarea elevilor ce este *anxietatea față de testare* și cum se manifestă aceasta. Elevii au completat la flipchart, pe niște norișori, motivele pentru care le este frică înainte de o evaluare orală sau scrisă. Au găsit împreună cu învățătoarea soluții la aceste situații.

Activitatea de follow-up- elevii au primi acasă ca temă să deseneze o situație când s-au simțit anxioși, tensionați și să ilustreze cum au reușit să depășească acea situație și cum s-au simțit

ACTIVITATEA 1- „Elaborarea unei strategii eficiente de învățare a unui text”

Pentru această activitate, textul supus învățării a fost „*Revoluția de la 1848 în Țările Române-cauzele și desfășurarea revoluției*”, din manualul de istorie pentru clasa a IV-a.

PROCEDURĂ:- cei 14 elevi au fost împărțiți în 5 grupe (4 grupe de câte 3 elevi și 1 grupă cu 2 elevi)

a) *învățarea distribuită*- materialul care a trebuit învățat a fost împărțit celor 5 grupe astfel:

- *gr 1 – cauzele revoluției
- *gr. a II-a – revoluția în Moldova
- *gr. a III-a – revoluția în Transilvania
- *gr. a IV-a – revoluția în Țara Românească
- *gr. a V-a – personalități de seamă care s-au remarcat în timpul revoluției

b) *alocarea timpului*- grupele au avut la dispoziție 10 minute pentru a extrage ideile esențiale din textul lor

c) *identificarea cuvintelor cheie și realizarea schiței*

d) *repetiția spațială* -elevii au făcut o pauză de 2-3 minute, moment în care au cântat un cântec

e) *evaluarea*- la final au avut o probă intitulată „Eseu de 5 minute”, în cadrul căreia fiecare elev a scris pe o foaie, timp de 5 minute, toate ideile care i-au rămas întipărite în memorie, cu privire la textul prezentat la oră

f) *activitatea de follow-up*- elevii vor primi acasă un text asemănător, pe care vor trebui să îl învețe, urmând pașii învățați la școală

ACTIVITATEA 2- Exerciții de relaxare

a) Respirația relaxantă

PROCEDURĂ: S-a creat în clasă un mediu ambient, plăcut, liniștitor.

- - Inspirați și vă imaginați cum fluxul de aer pătrunde în tot corpul, așa cum un jet de apă umple o sticlă.
- - Respirați pe nas și expirați pe gură.
- - Inspirați lent și regulat, numărând de la 1 la 5.
- - Expirați la fel de încet, timp de 5 secunde.
- - Continuați această succesiune până simțiți cum se instalează calmul. Nu faceți pauze și nu vă tineri respirația, lăsați aerul să circule continuu.

Acest exercițiu de respirație relaxantă a fost executat timp de 3-5 minute, o dată pe zi sau de fiecare dată când elevii au dorit să se elibereze de o situație stresantă.

b) Respirația alternantă nazală

c) Relaxarea progresivă

d) Vizualizarea pozitivă

Activitatea de follow-up- elevii vor primi acasă ca temă să abordeze activitățile de relaxare învățate, mai ales atunci când se simt tensionați.

ACTIVITATEA 3- Desensibilizare progresivă –exerciții premergătoare evaluării

PROCEDURĂ: a) S-a lucrat cu elevii care sunt timizi, anxioși atunci când sunt evaluați oral. Ei au fost evaluați cât mai des, fără să fie notați.

b) Apoi, înainte de fiecare test dat, învățătoarea a lucrat cu elevii exerciții premergătoare, asemănătoare cu cele din testul de evaluare. În acest mod elevii au conștientizat că exercițiile din testul de evaluare nu sunt dificile.

La finalul fiecărui test elevii au dat un feed-back cu privire la modul în care s-au simțit în timpul testării (relaxați, calmi sau tensionați, anxioși)

Cum te-ai simțit în timpul testului de evaluare? (Colorează fața care ilustrează starea ta!)

*RELAXAT, CALM

*TENSIONAT, ANXIOS

ACTIVITATEA 4- Reducerea gândurilor negative/iraționale

PROCEDURĂ:

*Discuții cu elevii despre gânduri și sentimente și despre modul cum ele ne influențează comportamentul.

*Aflarea de la ei care sunt gândurile lor negative/iraționale înainte fiecărui test de evaluare. Au fost scrise la flipchart (ex. *Nu știu la test niciodată.*)

*Identificarea sentimentelor generate de gândurile negative/iraționale (ex. *Nu știu la test niciodată și mi-e foarte frică de faptul că voi lua calificativul I.*)

*Înlocuirea gândurilor iraționale cu unele raționale (ex. *Voi ști la acest test, deoarece am rezolvat exerciții asemănătoare și mă simt relaxat.*)

Exemplu: *Nu știu la test niciodată* → *Nu știu la test niciodată și mi-e foarte frică de faptul că voi lua calificativul I*
→ *Voi ști la acest test, deoarece am rezolvat exerciții asemănătoare și mă simt relaxat.*

* **Activitatea de follow-up**-După ce fiecare gând irațional a fost disputat, elevii au avut ca temă pentru acasă să exerseze tehnica învățată în diferite situații (ex. fete-*Nu pot să fac acest desen perfect.* / ex. băieți- *Voi pierde întotdeauna la meciul de fotbal.*)

ACTIVITATEA 5- Spunem glume

PROCEDURĂ: Înainte de fiecare evaluare scrisă sau orală, învățătoare le-a spus elevilor câte o glumă ... specifică mediului școlar. Apoi le-a cerut și acestora să spună astfel de glume. Scopul acestei activități a fost acela de a-i face pe elevi să râdă, reducându-le astfel starea de anxietate.

Activitatea de follow-up- Elevii au avut ca temă pentru acasă să își realizeze un carnetule cu diferite glume specifice mediului școlar

8. REZULTATELE CERCETĂRII

Datele pe care le-am obținut în urma aplicării chestionarului TAI-8 au fost interpretate cu ajutorul Programului de Statistică SPSS. Precizez faptul că cele cinci variante de răspuns din cadrul chestionarului TAI-8 (A – aproape niciodată, B – câteodată, C – deseori și D – aproape întotdeauna) au fost transformate în cifre, astfel: A= 1, B=2, C=3, D=4.

1. în *faza de pretest*- prin însumarea scorilor la cei 8 itemi ai testului rezultatele au variat între 12 și 27

2. în *faza de posttest*, scorurile la cei opt itemi au avut valori cuprinse între 8 și 15

***ANALIZA DATELOR**

Pentru a ilustra dacă sunt diferențe semnificative între băieți și fete în ceea ce privește anxietatea față de testare am folosit *testul t independente*. Astfel $t(12) = -1,64$ $p = .126$, deci $p > 0,05$ ceea ce înseamnă că, în ciuda faptului că media fetelor ($m=22$) este mai ridicată decât media băieților ($m=18,5$), nu se înregistrează diferențe semnificative statistic între băieții și fetele din clasa a IV-a în ceea ce privește anxietatea față de testare. Atât fetele, cât și băieții au un nivel al anxietății față de evaluare asemănătoare.

Am folosit *testul t perechi*, pentru a ilustra eficiența programului de intervenție în privința reducerii anxietății față de testare elevilor din clasa a IV-a. S-a evidențiat faptul că intervenția duce la scăderea semnificativă a anxietății față de testare elevilor din clasa a IV-a; $t(13) = 10,004$, $p < .001$ semnificativ statistic susținem ipoteza de cercetare.

***FEED-BACK-UL ACORDAT DE ELEVI- ACTIVITĂȚILOR DE REDUCERE A ANXIETĂȚII FAȚĂ DE TESTARE**

Ei au acordat note de la 1 la 5 activităților realizate (5= m-a ajutat foarte mult, 4= m-a ajutat mult, 3= m-a ajutat într-o oarecare măsură, 2= m-a ajutat puțin, 1= m-a ajutat foarte puțin):

ACTIVITATEA 5- 12 răsp. „m-a ajutat foarte mult”,

ACTIVITATEA 4- 10 răsp. „m-a ajutat foarte puțin”,

ACTIVITATEA 3- 9 răsp. „m-a ajutat într-o oarecare măsură”,

ACTIVITATEA 2- 11 răsp. „m-a ajutat mult”,

ACTIVITATEA 1- 9 răsp. „m-a ajutat puțin”.

9. CONCLUZII

1. Mi-am propus să descopăr dacă fetele și băieții din clasă a IV-a, de la Școala Gimnazială nr. 1 Derna, **au un nivel ridicat** al anxietății față de testare – rezultatele la Inventarul TAI-8, în *faza de pretest* (prin însumarea scorilor la cei 8 itemi ai testului rezultatele au variat între 12 și 27) s-a evidențiat acest lucru
2. Prima ipoteză **nu** a fost confirmată, *nu am obținut diferențe semnificative între fete și băieți* în ceea ce privește anxietatea de testare.
3. Am demonstrat importanța pe care a avut-o programul de intervenție în reducerea nivelului anxietății față de testare al elevilor din clasa a IV-a rezultatele înregistrate de elevi la Inventarul TAI-8 în *faza de posttest*, scorurile la cei opt itemi au avut valori cuprinse între 8 și 15. Astfel ipoteza mea a fost confirmată - **programul de intervenție a avut rezultatul scontat și dorit.**

Închei sugestiv prin următoarea imagine:

„ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ - ARTA ÎNVĂȚĂRII”

Profesor Ioana Crăciuneanu

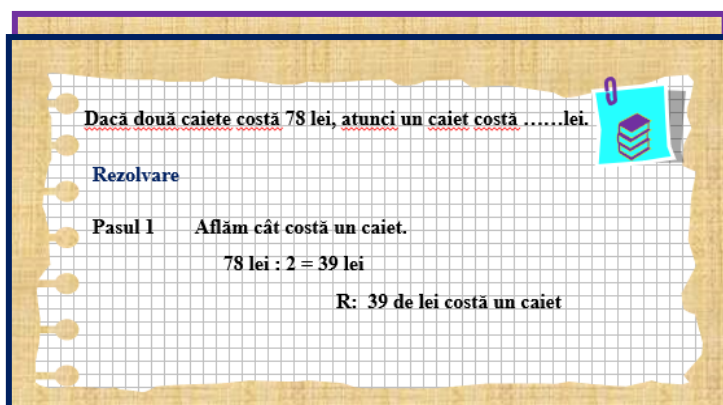
Liceul Teoretic ” Ștefan Odobleja”, București, România

Învățarea eficientă este știința și arta profesorului de a transmite informații și inteligența elevului de o asimila, în vederea dezvoltării propriei personalități.

Conexiunile dintre noțiuni se evidențiază prin reprezentări matematice ce derivă unele din altele, nivelul intuitiv se îmbină cu rigoarea matematicii în vederea obținerii unui model matematic.

Câteva exemple, ce reflectă învățarea eficientă-de la teorie la practică îl constituie și tema „Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor și sistemelor de ecuații”, unde se asociază problemelor din cotidian o ecuație sau un sistem de ecuații, pe baza informațiilor din enunț, cu ajutorul simbolurilor, iar abordarea problemelor practice din clasele anterioare se realizează prin metode aritmetice .

Metoda reducerii la unitate

Dacă două caiete costă 78 lei, atunci un caiet costălei.

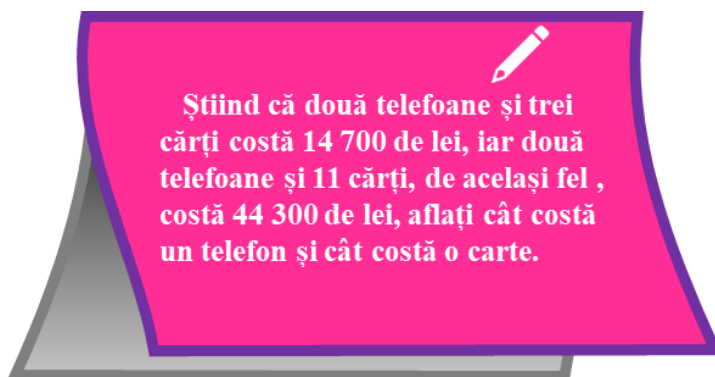
Rezolvare

Pasul 1 Aflăm cât costă un caiet.

$$78 \text{ lei} : 2 = 39 \text{ lei}$$

R: 39 de lei costă un caiet

Metoda comparației

Știind că două telefoane și trei cărți costă 14 700 de lei, iar două telefoane și 11 cărți, de același fel, costă 44 300 de lei, aflați cât costă un telefon și cât costă o carte.

Rezolvare

Organizăm datele astfel:

2 telefoane 3 cărți 14 700 lei

2 telefoane 11 cărți 44 300 lei

/

8 cărți 29 600 lei | : 8

o carte 3 700 lei | · 3

3 cărți 11 100 lei

2 telefoane 3 cărți 14 700 lei

2 telefoane / 3 600 lei | : 3

1 telefon 1 800 lei

R: 3 700 de lei costă o carte

1 800 de lei costă un telefon

Notăm numărul telefoanelor cu x , iar numărul cărților cu y :

nr. tel. $\hat{=}$ x și nr. cărților $\hat{=}$ y

Sistemul asociat datelor problemei este:
$$\begin{cases} 2x + 3y = 14\,700 \\ 2x + 11y = 44\,300 \end{cases}$$

Folosind una din metodele de rezolvare a sistemelor de ecuații liniare cu două necunoscute, în cazul nostru metoda reducerii, vom obține:

$$\begin{cases} 2x + 3y = 14\,700 \\ 2x + 11y = 44\,300 \end{cases} \quad \text{Scădem cele două relații sau înmulțim cu -1 una din cele două relații}$$

$$\begin{aligned} 8y &= 29\,600 \\ y &= 29\,600 : 8 \\ y &= 3\,700 \end{aligned}$$

Folosim substituția:

$$\begin{cases} 2x + 3y = 14\,700 \\ y = 3\,700 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x + 3 \cdot 3\,700 = 14\,700 \\ y = 3\,700 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x + 11\,100 = 14\,700 \\ y = 3\,700 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 2x = 14\,700 - 11\,100 \\ y = 3\,700 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x = 2\,600 | : 2 \\ y = 3\,700 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 1\,300 \\ y = 3\,700 \end{cases}$$

Soluția sistemului este: $S = \{(1\,300; 3\,700)\}$

R: 3 700 de lei costă o carte

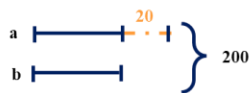
1 800 de lei costă un telefon

Metoda figurativă

Suma a două
numere naturale
este 200, iar
diferența lor este 20.
Aflați cele două
numere naturale.

Rezolvare

Fie a și b cele două numere naturale.

Pasul 1 $200 - 20 = 180$ (suma segmentelor/unităților fracționare egale)

Pasul 2 Numărul segmentelor/unităților fracționare egale = 2

Pasul 3 $180 : 2 = 90$ (valoarea unui segment/unități fracționare – numărul b)

Pasul 4 $90 + 20 = 110$ (numărul a)

R: a = 110 - primul număr
b = 90 al doilea număr

Notăm primul număr cu a, iar al doilea număr cu b:

primul nr. $\stackrel{\text{not}}{=} a$ și al doilea nr. cu $\stackrel{\text{not}}{=} b$

Sistemul asociat datelor problemei este:
$$\begin{cases} a + b = 200 \\ a - b = 20 \end{cases}$$

Folosind una din metodele de rezolvare a sistemelor de ecuații liniare cu două necunoscute, vom obține:

Folosim substituția:

$$\text{Îl scoatem pe a în funcție de b: } \begin{cases} a + b = 200 \\ a = b + 20 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} b + 20 + b = 200 \\ a = b + 20 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2b = 200 - 20 \\ a = b + 20 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2b = 180 \\ a = b + 20 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} b = 90 \\ a = 110 \end{cases}$$

Soluția sistemului este: $S = \{(110; 90)\}$

R: a = 110 - primul număr
b = 90 al doilea număr

Metoda falsei ipoteze

La festivalul primăverii s-au vândut 1 100 de bilete pentru copii și pentru adulți, cu prețul de 100 de lei și de 2 100 de lei/bilet, suma încasată fiind de 710 000 de lei. Aflați câte bilete de copii și de adulți s-au vândut la spectacolul primăverii.

MATH

Rezolvare

Pasul 1 Presupunem că s-au vândut numai bilete cu 2100 lei

$$1\ 100 \cdot 2\ 100 = 2\ 310\ 000 \text{ lei}$$

Pasul 2 Diferența dintre această sumă și suma încasată este:

$$2\ 310\ 000 - 710\ 000 = 1\ 600\ 000 \text{ lei}$$

Pasul 3 Diferența de preț dintre bilete este de:

$$2\ 100 - 100 = 2\ 000 \text{ lei}$$

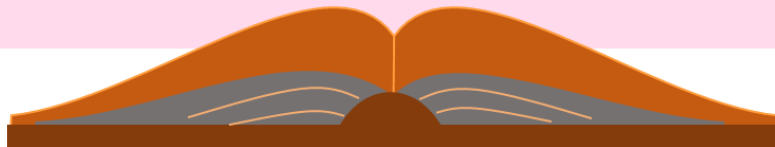
Pasul 4 Numărul билетelor de 100 de lei este:

$$1\ 600\ 000 : 2\ 000 = 800$$

Pasul 5 Numărul билетelor de 2100 de lei este:

$$1\ 100 - 800 = 300$$

R: 800 bilete pentru copii
300 bilete pentru adulți

Notăm numărul билетelor pentru copii cu x , iar numărul билетelor pentru adulți cu y :

nr. bilete copii $\stackrel{\text{not}}{=} x$ și nr. bilete adulți $\stackrel{\text{not}}{=} y$

Sistemul asociat datelor problemei este $\begin{cases} x + y = 1100 \\ 100x + 2100y = 710\ 000 \end{cases}$

Folosind una din metodele de rezolvare a sistemelor de ecuații liniare cu două necunoscute, în cazul nostru metoda reducerii, vom obține:

$$\begin{cases} x + y = 1100 & | \cdot (-2100) \\ 100x + 2100y = 710\ 000 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -2\ 100x - 2\ 100y = -2\ 310\ 000 \\ 100x + 2100y = 710\ 000 \end{cases}$$

$$\begin{array}{r} -2\ 000x \quad \quad \quad = -1\ 600\ 000 \\ \hline x = -1\ 600\ 000 : (-2\ 000) \\ x = 800 \end{array}$$

Folosim substituția:

$$\begin{cases} x = 800 \\ x + y = 1\ 100 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 800 \\ 800 + y = 1\ 100 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 800 \\ y = 1\ 100 - 800 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 800 \\ y = 300 \end{cases}$$

Soluția sistemului este: $S = \{(800; 300)\}$

R: 800 bilete pentru copii
300 bilete pentru adulți

O imagine facilitează înțelegerea, o schemă logică favorizează reținerea rapidă a informațiilor și conexiunea dintre lecțiile studiate în diferiți ani de studiu. Continuitatea învățării pe tot parcursul vieții este cheia spre succesul de care fiecare are nevoie în dezvoltarea personală și în viață.

PROBLEMATIZAREA ȘI GÂNDIREA CRITICĂ

Profesor, Daniela Caizer

Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

Confruntarea cu situații problematice și descoperire adevărului prin aport personal sunt două dintre cele mai eficiente metode aplicabile la specificul Filosofiei. O situație problematică este o situație care generează o tensiune internă în cazul elevului care se vede pus în situația de a oferi anumite răspunsuri pe care nu le găsește prestabilite în repertoriul personal. Apare o confruntare între cerințe și posibilități cu efecte în autodepășire prin nivelul de aspirație formulat.

Problematizarea se instituie, în filosofie, ca o dezbatere cu sine sau cu ceilalți, determinată de „mirare” și de dorința de a descifra permanent „mistere”. În filosofie rezultatul nu este cunoscut de aceea problematizarea se detașează de sensul tradițional, clasic. Într-o formă diferită găsim problematizare la nivel cartezian, în îndoiala metodică, care pune sub semnul întrebării toate cunoștințele care se află la un moment dat în noi, pentru a putea stabili, ulterior, rațional, adevărul sau falsitatea acestora.

În cadrul unei ore de filosofie, crearea unei situații problematice este evident în cazul naturii umane, care presupune orientări diferite, perspective diferite de abordare, puncte de vedere opuse asupra aceleiași teme.

De exemplu:

Tema: Natura umană din perspective sociabilității

Concepte anterioare – natura umană, esență, sociabilitate

Experiența anterioară a elevilor: definirea omului din diferite perspective (omul „trestie cugetătoare” – Pascal; omul „lucru care gândește” – Descartes; omul creator de cultură – Blaga)

Situația – problemă: *Este omul ființă socială?*

Sucesiune întrebărilor:

Depinde omul de societate sau poate exista în afara ei?

Existența omului poate fi descrisă ca socială?

Omul se naște ființă socială sau devine?

Bifurcația problemei:

Aristotel: „există în toți instinctul pentru comunitate” (Politica)

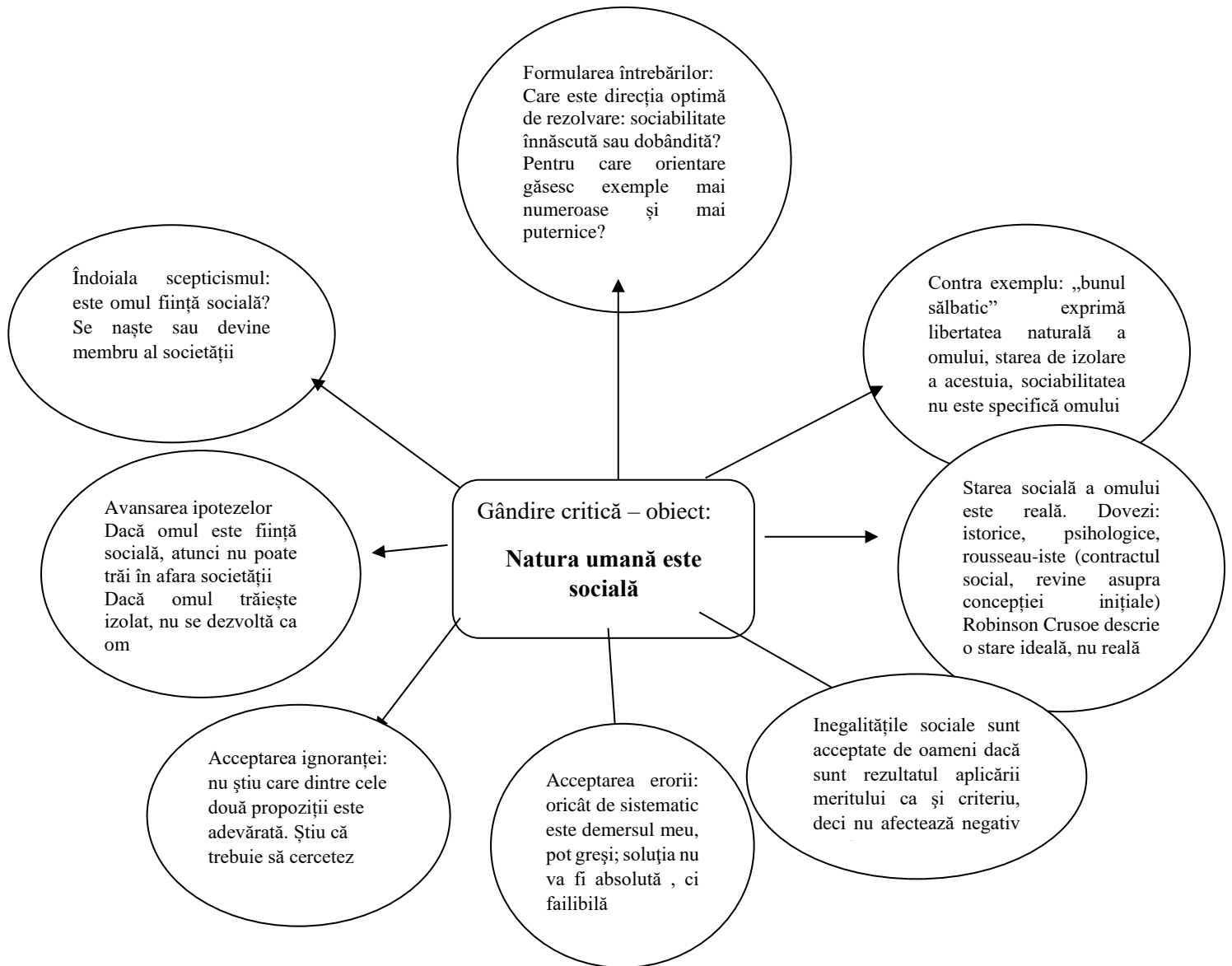
Rousseau: „rătăcind prin păduri, fără grai, fără meșteșug, fără să intre în contact cu semenii săi...”
(Discurs asupra originii și inegalității dintre oameni)

Concepte subsumate:

- „zoon politikon”

- „bunul sălbatic”

Aplicarea gândirii critice a elevilor asupra situației problematice ar putea avea următoarea finalitate.

Bibliografie:

Jaqueline Russ – Metodele în filosofie, ed. Univers Enciclopedic, București, 1999
Ioan Cerghit – Metode de învățământ, ed. Polirom, Iași, 2006

FOLOSIREA TEHNOLOGIEI ÎN ORELE DE LECTURĂ

Prof. învățământ primar BORZEI MARIANA RODICA

Liceul Tehnologic Energetic „Dragomir Hurmuzescu”, Deva, județ Hunedoara

Lectura este un aspect fundamental în dezvoltarea copiilor, influențându-le nu doar competențele lingvistice, ci și dezvoltarea cognitivă, socială și emoțională. Lectura este un dar neprețuit ce îl putem oferi copiilor noștri. Ea îi îndeamnă să viseze, să descopere și să învețe, transformându-i în adulți mai înțelepți, mai empatici și mai creativi. Ca dascăli, este esențial să încurajăm și să susținem lectura în rândul elevilor noștri, oferindu-le acces la cărți și povești care îi vor inspira și îi vor însoți pe tot parcursul vieții lor.

„A fost odată ca niciodată”... începutul unui basm este menit să ne scoată din timpul real în care trăim. Basmul ne povestește ceva care nu se petrece nici în prezent, nici în trecutul umanității, așa cum îl cunoaștem noi. În lumea basmului se poate întâmpla orice – se pot naște copii dintr-o lacrimă, caili pot mânca jărat și apoi pot zbura, pot exista tărâmurii miraculoase, izvoare din care țâșnește apa vieții, împărați cu barba roșie, monștri, animale care au darul vorbirii și câte și mai câte. Poate doar în vise să mai fi întâlnit atâtea minunății. Copiii ascultă vrăjiți tot ceea ce începe cu formula magică ”A fost odată...”

Basmele și poveștile ocupă un loc aparte în lumea cărților: ele fac parte în mod specific din literatura pentru copii; apoi, deși sunt atât de diverse, fiind creații ale unor culturi diferite, în ele se regăsesc deseori aceleași teme, aceleași personaje, aceleași simboluri. Basmele corespund anumitor adevăruri sau temeri, ori vizează să răspundă la întrebări ascunse foarte adânc în orice ființă umană, indiferent de epoca sau țara de origine. Fiecare basm conține o parte de supranatural, dar, răspunzând unei logici interne, nu-l șochează pe copil.

Fie că au fost create de Creangă, de Andersen, de Perrault, de Grimm sau de alți scriitori, basmele și poveștile pentru copii abordează conflicte interne pe care copiii le cunosc bine și pe care astfel le rezolvă mai ușor: suferință, bătrânețe, moarte, gelozie, ură, răutate...

Basmele se sfârșesc întotdeauna într-un mod fericit. Copilul înțelege că va avea și el niște încercări de traversat, dar că va ști să ajungă cu bine la capăt. În basme, personajele reușesc pentru că sunt mici, abile, generoase și niciodată pentru că sunt puternice și bogate. Binele triumfă întotdeauna. Basmele sunt așadar absolut indispensabile copilului.

„Nu știam eu însă, la vremea aceea, cum nu știți nici voi acum, cât de lung este Drumul Cărții... Nesfârșit! Ca-ntr-o pădure fermecată, intri pe el în copilărie, la tinerețe, și ieși din el, fără a-i da de capăt, la bătrânețe!” spunea Petre Ghermez.

Ora de lectură dar și opționalele care se pot realiza pe această tematică a basmelor și poveștilor pentru copii, vizează parcurgerea și înțelegerea unor valoroase opere literare care sunt atractive, accesibile și înlesnesc înțelegerea mesajelor artistice. Iar prin inițierea și coordonarea de către învățător sau părinte, cu tact și pasiune în dezlegarea tainelor textelor literare, se cultivă discernământul critic, se dezvoltă atitudini corecte de comportare și relaționare cu cei din jur și se formează gustul pentru frumos al elevilor.

Copiii vor fi receptivi la texte literare, vor ști să se exprime corect oral și în scris și vor dori să aibă o bibliotecă proprie. Deși nu știe să citească, elevul poate descoperi frumusețea și înțelepciunea textului literar prin intermediul învățătorului, al familiei, al colegilor care știu deja să citească. Într-o epocă în care televiziunea și computerul pătrund puternic în viața tuturor, dar mai ales a școlarului mic, consider necesară studierea suplimentară a textelor aparținând atât literaturii române, cât și celei universale.

Învățătorul trebuie să dezvolte elevilor săi capacitatea de a vorbi și a scrie folosind convorbirile, povestirile, repovestirile, memorizările sau lecturărilor de mici texte. La clasa pregătitoare și clasa I folosesc foarte mult ilustrațiile din cărțile de colorat pentru copii pentru că analiza lor reprezintă o lectură interioară și atractivă realizată de copil cu ochii lui; acesta este provocat să povestească ceea ce observă și astfel intră mai ușor în lumea imaginărilor.

Pentru că elevii de clasa pregătitoare nu știu literele decât spre sfârșitul anului școlar, folosirea imaginilor din povești este foarte bine venită pentru înțelegerea textului literar. Am ales povești repovestite, care pot fi urmărite mai ușor de către elevi datorită faptului că au un text prescurtat. Am inserat textul și imaginile în prezentări PPT și folosesc videoproiectorul la orele lectură. Am observat o înțelegere a textului mult mai facilă iar repovestirea de către elevi este realizată cu mai multă ușurință.

Am folosit frecvent cărțile de citit și colorat la ora de lectură în clasa pregătitoare deoarece elevilor le place mult să coloreze la această vârstă și astfel am putut să reconstituim povestea din imagini și text, pe coli de flip-chart. Aceste povestiri le-am afișat mai apoi în clasă sau pe coridorul școlii, unde elevii au oricând acces la vizualizarea lor.

Prin intermediul internetului sau ale altor softuri educaționale am reușit să trezesc elevilor interesul pentru o anumită poveste utilizând secvențe din desene animate, filme sau jocuri educative. Elevii au intrat mai ușor în lumea basmelor și a poveștilor datorită actorilor care au interpretat anumite povești. Aceste basme audio au un impact mult mai mare asupra elevilor decât citirea de către învățător a textului literar. Tot în orele de lectură am audiat cântece despre diferite personaje de poveste: *Albă – ca – Zăpada*, *Pupăza din tei*, *Ursul păcălit de vulpe*, *Scufița Roșie*, *Piticii*, etc.

Pentru ca apropierea de lectură a elevilor să fie deplină am organizat vizite la biblioteca școlii și la Biblioteca „Ovid Densusianu” Deva.

Tot în orele de lectură folosesc internetul pentru a crea puzzle online de 20 – 30 de piese pe care elevii le rezolvă cu multă plăcere, de obicei la sfârșitul activității.

Pe lângă modalitățile clasice de evaluare: fișa de lectură, povestirea orală, jocul didactic, etc. am adoptat evaluarea folosind calculatorul, prin crearea unor PPT-uri interactive. Această modalitate de evaluare interactivă este foarte agreată de către elevi comparativ cu metodele clasice de evaluare.

Elevii mei au avut o oră de opțional intitulată „Cufărașul cu povești” în care am studiat diferite povești și basme. Pentru fiecare poveste am avut două ore la dispoziție. În prima oră citim povestea în format PPT, facem o evaluare online printr-un PPT interactiv, desenăm scene din poveste, rezolvăm puzzle-uri online, etc. În cea de-a doua oră provoc elevii la crearea unei noi povești, cu aceleași personaje sau adăugând personaje noi. Povestea ține seama de părerile lor, de ideile lor și de cele mai multe ori are alt final. Am creat împreună cu elevii 8 povești noi:

- „*Scufița verde*” - <https://www.storyjumper.com/book/read/88618975/borzeimariana>
- „*Cei trei purceluși*” - <https://www.storyjumper.com/book/read/89515495/borzeimariana>
- „*Dulce ca zahărul*” - <https://www.storyjumper.com/book/read/91011146/borzeimariana>
- „*Mielul cu lâna de diamante*” - <https://www.storyjumper.com/book/read/93243246/borzeimariana>
- „*Moș Crăciun și renul cel cuminte*” - <https://www.storyjumper.com/book/read/93338916/5fdf665ea1464>
- „*Capra cu trei iezi*” - <https://www.storyjumper.com/book/read/100138816/60378c68ebdad>
- „*Leul, șoricelul și ursul*” - <https://www.storyjumper.com/book/read/109153326/60afa763196f8>
- „*Punguța cu 3 smaralde*” - <https://www.storyjumper.com/book/read/102244536/60538bd88b016>

Eu editez cărțile folosind aplicația <https://www.storyjumper.com> și le citim împreună în sala de clasă. Am observat un feedback foarte bun și din partea părinților elevilor. Ei au recitat împreună cu copiii poveștile postate pe Classroom și au apreciat pozitiv conținutul acestor cărți.

Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi o necesitate, e necesar ca școala și familia să se implice în apropierea elevului de miracolul cărții. Lectura expresivă și metodele care-i fac pe elevi descoperitori ai unui imens tezaur de informații, de experiențe umane, de modele morale, de emoții și sentimente, vor impune, în cele din urmă, literatura în atenția lor.

ISBN: 978-606-95525-9-9

edumi
Punem educația pe ON